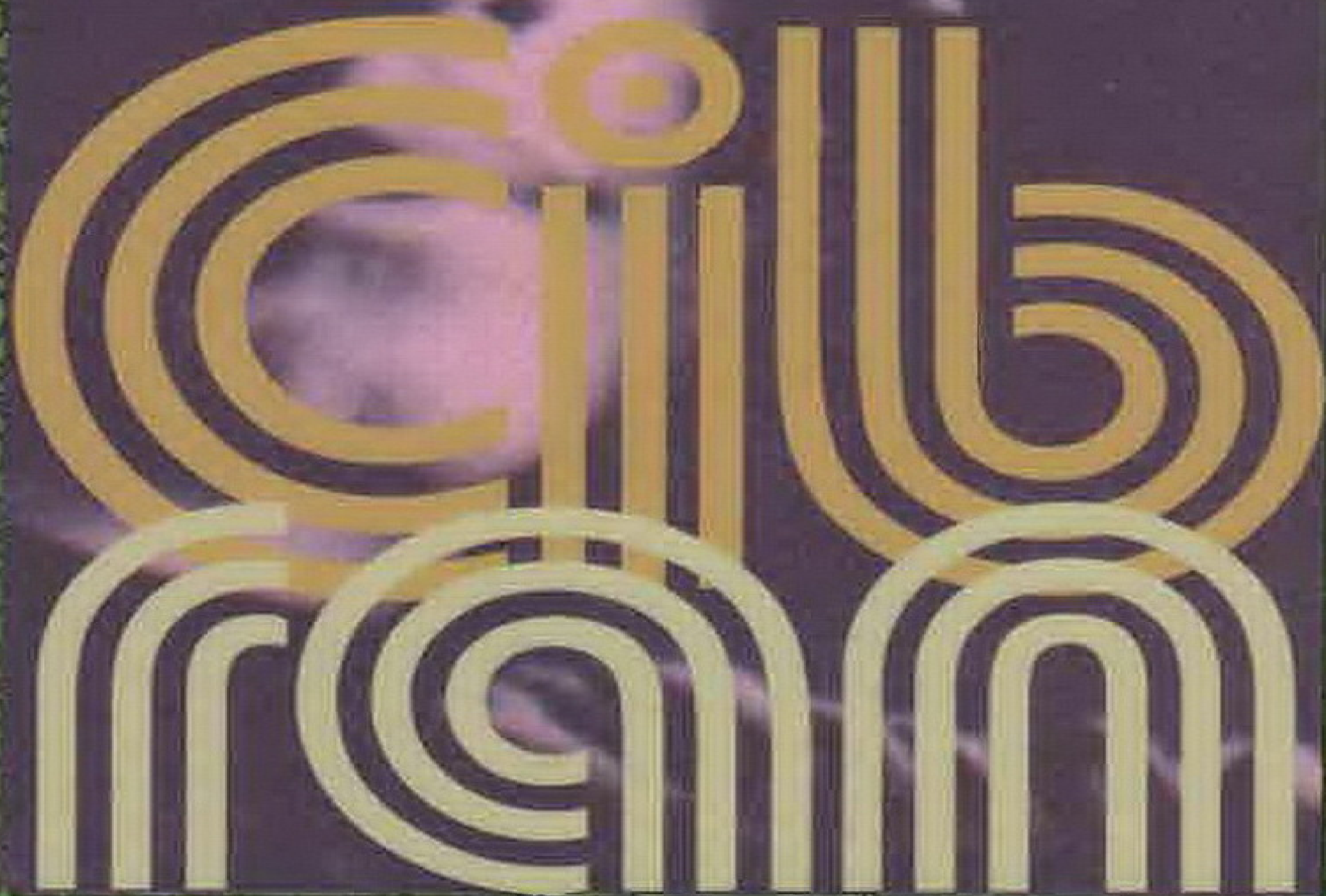
bütün eserleri II

ASİ RUHLAR - ERMİŞ - ERMİŞİN BAHÇESİ
KAÇIK - KUM VE KÖPÜK - LAZARUS VE SEVDİĞİ
ŞEYTAN - YERYÜZÜ TANRILARI



Halil Cibran

BÜTÜN ESERLERİ I

HALİL CİBRAN BÜTÜN ESERLERİ 1
Halil Cibran
Edebiyat / Sufizm
304 sayfa 2. BASKI

www.kafekitap.com
iletisim@kafekitap.com

Sertifika no: 25603

ISBN 978-605-143-083-6

HALİL CİBRAN: Lübnan asıllı ABD'li ressam, şair ve filozof. Cibran, 1883 yılında Lübnan'da doğdu. Eserleri ve düşünceleri dünya üzerinde geniş yankı uyandırdı. Şiirleri yirmiden fazla dile çevrilmiş olan Cibran aynı zamanda başarılı bir ressamdı. Resimlerinin bazıları günümüzde dünyanın birçok şehrinde sergilenmektedir. Yaşamının yaklaşık son yirmi yılını ABD'de geçiren yazar, ölümüne kadar kaldığı bu ülkede eserlerini İngilizce yazmıştır. 1960'lı ve 70'li yıllarda Batı Avrupa ve ABD de gençlik arasında en çok okunan ve tartışılan yazarlardan biridir Halil Cibran. Bir Yakındoğulu şairin Batı dünyasında bu kadar etkili olmasının nedeni, işlediği temanın evrenselliği ve İngilizceyi çok iyi kullanmasında kaynaklanmaktadır. Yaşadığı günlerde düşüncelerinin, toplumun birçok kesimi tarafından benimsenmesi kitaplarının egemenlerce tehlikeli ve devrimci bulunmasına neden olmuştur. Gençliği zehirleyici görülerek Beyrut'ta Pazar yerinde yakılan ilk kitabı, Paris'te iken yazdığı "Asi Ruhlar"dır. Bu yüzden Marotin kilisesi tarafından aforoz edilmiştir. Kitapları Nazi Almanya'sında da yakılmıştır. Aile kökünün nereden geldiği tam olarak bilinmemektedir. Kendi araştırmaları, kökeninin Arap matematikçi El Harezmi'ye dayandığını belirtir. Bazı kayıtlar ailenin Beşeri köyüne 17. yy.'da geldiklerini göstermektedir. Aile içinde anlatılanlara göre geçmiş Babil'deki Kaidelilere uzanmaktadır. Bir başka görüş de, Türkiye'nin Tunceli yöresinden göç ettiklerini ileri sürer. Yavuz Sultan Selim zamanında (1514) Konya, Karaman, Ankara, Kayseri bölgelerinde yaşayan Milan, Berazan, Karakeçi, Cibran, Hasenan, Sipkan, Hahderan, Celali aşiretleri; Viranşehir, Varto, Muş, Hınıs, Eleşkirt, Patnos, Ağrı, Erciş ve Van yörelerine yerleştirilmiştir. Adı geçen Cibran aşireti belki de Halil Cibran'ın aile kökeni olabilir. Cibran on iki yaşındayken ailesi Amerika'ya göç etti, ilk, orta ve liseyi Boston'da tamamladı. Daha sonra isteği üzerine Beyrut El Hikmet Medresesi'ne okumak üzere geldi. Burada tıp, uluslararası hukuk, dinler tarihi ve müzik eğitimi aldı. 1901 yılında çok iyi dereceyle medreseyi bitirdi. 1902-1908 yıllarında resim yaparak geçimini sağladı. 1908'de Paris'e giderek Güzel Sanatlar Akademisi'ne yazıldı. Üç yıl süre ile Auguste Rodin'den ders aldı. 1918'de ilk kitabı "Deli" yayınlandı. 1923'te de "Ermiş" bunu izledi. Bu kitabı, adını dünyaca tanınmasını sağladı. Bunları, "İnsanoğlu İsa" ve "Yeryüzü Tanrıları" izleyerek ününü perçinledi. Cibran 1910'da Boston'a döndü. Kısa bir zaman sonra New York'a yerleşti ve ölümüne kadar orada yaşadı. Paris'teyken ünlü Rodin, Debussy ve Edmond Rostand'ın portrelerini yaptı. Çok istemesine rağmen parasızlık nedeniyle Beyrut'a dönemedi. 1931 yılında 48 yaşında yalnız ve yoksulluk içinde öldü. Vasiyeti üzerine doğduğu yer olan Beyrut'un Beşeri köyüne gömüldü.

ASİ RUHLAR

Türkçesi: Esra Emek

Bir kadını sevip karısı yapan, gövdesinin terini, kalbinin kanını ve canını onun ayaklarına boşaltan, uğraşlarının meyvesini ve çalışkanlığının gelirini onun ellerine koyan adam zavallıdır; çünkü usulca uyandığında, almak için çabaladığı kalbin, özgürce ve içtenlikle kendi gizlerinin ve en derin sevgisinin hoşnutluğu için başka bir adama verildiğini anlar. Gençliğin özensizliğinden ve huzursuzluğundan uyanan ve kendini, başından aşağıya parıldayan altınlar ve değerli hediyeler döken ve ona tüm onurları ve müsrif bir eğlencenin tüm zarafetini veren, ancak Tanrının bir adamın gözlerinden bir kadının kalbine akıttığı kutsal şarapla ruhunu hoşnut kılamayan bir adamın evinde bulan kadın da zavallıdır.

Raşid Bey Namaan'ı gençliğimden beri tanırdım. Beyrut şehrinde doğup büyümüş bir Lübnanlıydı. Soyunun geleneklerini ve şerefini korumuş zengin ve eski bir ailenin ferdi olan Raşid atalarının asilliği ile ilgili olaylardan bahsetmeyi severdi. Günlük yaşamında onların o zamanlar Ortadoğu'da hüküm süren inançlarını ve adetlerini sürdürürdü.

Raşid Bey Namaan eli açık ve iri kalpli biriydi ama birçok Suriyeli gibi gerçekler yerine sadece yüzeysel olaylara bakardı. Hiçbir zaman yüreğinin buyruklarına kulak asmaz, kendini etrafta duyduğu seslere uymakla oyalardı. Gözlerini ve yüreğini hayatın sırlarına kör etmiş parıldayan nesnelerle kendini eğlendirirdi; ruhu, doğanın kanununu anlamaktan geçici şeylerden haz duymaya çevrilmişti. Sevgi ya da nefretlerini insanların yüzüne söylemek için acele eden, sonra da bu düşüncesizliklerinden artık geri dönmek için çok geç olduğunda pişmanlık duyan o adamlardan biriydi. Ve sonra başlarına bağışlanma ya da onay yerine utanç ve yergi gelirdi.

İşte bu özellikler, Raşid Bey Namaan'ı, Rose Hanie ile ruhları evliliği cennet yapan gerçek aşkın gölgesinde kucaklaşmadan çok önce, evlenmek için harekete geçirmişti.

Bir kaç yıllık ayrılıktan sonra Beyrut'a geri döndüm. Raşid Bey Namaan'ı ziyarete gittiğimde onu solgun ve zayıflamış buldum. Yüzünde acı bir düş kırıklığının kuruntusunu görebiliyordum; hüzün dolu gözleri kırılmış kalbini ve karasevdalı ruhunu anlatıyordu. Bu zavallı halinin nedenini merak etmiştim; ancak sormakta tereddüt etmedim ve "Sana ne oldu, Raşid? Çocukluğundan beri senin olan o ışıyan gülümsemen ve mutlu çehren nerede? Ölüm yakın bir arkadaşını mı aldı senden? Yoksa siyah

geceler, beyaz günlerde biriktirdiğin altınları mı aldı senden? Arkadaşlık hatırına, açıkla bana kalbinin üzüntüsünün ve bedeninin güçsüzlüğünün sebebini," dedim. Ben güzel günlerin ıssız görüntülerini onun gözünde canlandırırken o bana kederli bir şekilde baktı. Dertli ve tutuk bir sesle yanıt verdi, "Birisi arkadaşını yitirdiğinde yanındaki diğer arkadaşlarda teselli bulur ve eğer altınlarını yitirirse bir süre düşünür, aklından talihsizliği çıkarır, özellikle kedini hâlâ sağlıklı ve hevesli hissediyorsa. Ama birisi gönül huzurunu yitirdiyse nerede huzur bulur ve onun yerine neyi koyabilir? Hangi akıl bununla başa çıkabilir?

Ölüm yakınına düştüğünde, acı çekersin. Ama zamanla Hayatın yumuşak parmaklarının pürüzsüz dokunuşlarını hissedersin ve neşelenirsin.

"Kader bir anda gelir, kaygı getirerek; sana korkunç gözlerle bakar, boğazına keskin parmaklarıyla sarılır, seni yere fırlatır ve üzerine demir kaplı ayaklarıyla tepinir; kahkaha atar ve yürür gider, ama sonra yaptıklarından pişmanlık duyar ve iyi talih yoluyla onu bağışlamanı ister. İpeksi ellerini uzatır ve seni yükseklere çıkarır, sana Umut Şarkısını söyler ve dertlerini unutmanı sağlar. Sana güven ve hırs duyman için yeni bir heyecan yaratır. Hayattaki nasibin çok sevdiğin güzel bir kuş ise, onu iç benliğinin tohumları ile sevinçle beslersin, ona yüreğinden kafes, ruhundan yuva yaparsın. Ama sen ona tutkuyla hayranlık beslerken ve ona sevginin gözüyle bakarken, ellerinden kaçıverir ve yükseklere uçar; sonra alçalır ve başka bir kafese girer, bir daha asla sana dönmez. Ne yapabilirsin? Sabır ve teselliyi nerede bulabilirsin? Umutlarını ve hayallerini nasıl canlandırabilirsin yeniden? Hangi güç fırtınalı yüreğini sakinleştirebilir?"

Bunları boğulan bir sesle ve acı çeken bir ruh haliyle söyledikten sonra Raşid Bey kuzey ve güney rüzgârları arasında titreşen sazlar gibi ayakta dikildi. Ellerini bükülü parmakları ile bir şeyi yakalayıp yok edecekmiş gibi uzattı. Kırışık yüzü morarmıştı, birkaç dakika gözlerini dikip bakarken gözleri büyüdü, sanki yoktan var olan, onu almaya gelen bir iblis görmüş gibiydi; sonra gözlerini bana dikti ve görüntüsü birdenbire değişti, öfkesi keskin bir acı ve kedere dönüştü ve haykırarak dedi ki, "Bu benim fakirliğin öldürücü pençelerinden kurtardığım kadın; ben ona hazinemi açtım ve onu, güzel giysileri ve değerli mücevherleri ve cesur atların çektiği şahane arabalarından ötürü diğer kadınların kıskanmalarını sağladım; yüreğimin

sevdiği kadın, ayaklarına sevgiyi boşalttığım kadın; ona gerçek bir arkadaş, içten bir dost ve sadık bir eş olduğum kadın; beni aldatan kadın, yoksulluğu ve utançla yoğrulmuş, rezaletle karıştırılmış kötü ekmeği paylaşacağı başka bir adam için beni terk eden kadın. Sevdiğim kadın; beslediğim güzel kuş, yüreğimi kafes, ruhumu yuva yaptığım kuş ellerimden kaçtı ve başka bir kafese girdi; benim şefkatim ve sevgimin cennetinde yaşayan o saf melek şimdi bana günahını çekmek için alçalan ve benim de onun suçundan ötürü yeryüzünde acı çekmeme sebep olan korkunç bir iblis gibi görünüyor."

Kendini kendinden korumak ister gibi yüzünü elleriyle örttü ve bir süre sessizleşti. Sonra içini çekti ve dedi ki, "Sana söyleyeceklerimin hepsi bu, bana başka bir şey sorma. Benim sefaletimi haykırma, bırak sessiz bir talihsizlik olarak kalsın; belki sessizlikte büyüyecek ve beni öldürecek ki ben sonunda huzur içinde uyuyacağım."

Gözümde yaş ve yüreğimde acıma duygusu ile kalktım ve ona sessizce veda ettim; sözlerimin onun yaralı yüreğini teselli edecek gücü ve bilgimin onun hazin benliğini aydınlatacak feneri yoktu.

MADAME ROSE HANIE

Birkaç gün sonra Madame Rose Hanie ile çiçeklerle ve ağaçlarla çevrili o fakir derme çatma evde ilk kez karşılaştım. Beni kalbini ezip çiğnedikten sonra Hayat'ın demir toynaklarının altına bıraktığı adam olan Raşid Bey Namaan'dan duymuştu. Onun güzel, parlak gözlerine bakıp içten sesini duyunca kendi kendime, "O alçak kadın bu olabilir mi? Bu temiz yüz çirkin bir ruhu ve sabıkalı bir kalbi gizleyebilir mi? O sadakatsiz kadın bu mu? Bu hakkında kötü konuştuğum ve güzel bir kuş kılığına girmiş bir yılan olarak hayal ettiğim o kadın mı?" dedim. Sonra tekrar kendi kendime fısıldadım, "Raşid Bey Namaan'ı acınacak hale getiren o güzel yüz bu mu? Güzelliği apaçık ortada olan bir yüzün birçok gizli derdin ve derin acıların sebebi olduğunu duymadık mı? Şairlere ilham veren o güzel ay, büyük bir kükremeyle denizlerin sessizliğini kızdıran aynı ay değil mi?"

Oturur oturmaz Madame Rose Hanie düşüncelerimi duyup okumuş olacak ki benim şüphelerimi daha fazla uzatmak istemedi. O güzel başını ellerine dayadı ve lir sesinden daha tatlı bir sesle, "Seninle hiç karşılaşmadım ama düşüncelerinin ve hayallerinin yankılarını insanların ağzından duydum ve onlar beni senin ezik kadınlara -kalbinin gizlerini keşfedip duygusal yakınlıklarını bildiğin kadınlara- merhamet olduğuna ve onları anladığına ikna ettiler. Bırak sana kalbimin tüm içini açayım da Madame Rose Hanie'nin asla sadakatsiz bir kadın olmadığını anlayabilesin.

"Kader beni o zaman kırk yaşında olan Raşid Bey Namaan ile tanıştırdığında ben ancak on sekizimdeydim. İnsanların dediğine bakılırsa bana âşık oldu, beni karısı yaptı, muhteşem evine yerleştirdi ve emrime giysiler ve değerli mücevherler sundu. Arkadaşlarını ve ailesinin yanında beni nadide biri gibi sergiledi; akranlarının bana şaşkınlık ve hayranlıkla baktığını görünce zaferle gülümserdi; kadınların benden övgü ve sevgiyle bahsettiklerini duyunca çenesini gururla yukarıya kaldırırdı. Ama onların, 'Bu Raşid Bey Namaan'ın eşi mi yoksa evlat edindiği kızı mı' diye fısıldadıklarını hiç duymazdı. Bir başkasının, 'Doğru yaşta evlenseydi ilk

çocuğu Madame Rose Hanie’den daha büyük olurdu’ diye yorum yaptığını da duymazdı.

"Bütün bunlar hayatım gençliğin baygınlığından uyanmadan önce, Tanrı kalbimi aşk meşalesiyle tutuşturmadan önce, sevgimin tohumları büyümeden önce oldu. Evet, bütün bunlar, gerçek mutluluğun güzel giysiler ve muhteşem köşklerle geldiğine inandığım dönemde oldu. Çocukluk uykumdan uyanınca kalbimde kutsal ateşin alevlerinin yandığını, manevi bir açlığın ruhumu çiğnediğini ve ona acı verdiğini hissettim. Gözlerimi açtığımda kanatlarımı, aşkın geniş semasına tırmanmaya çalışarak, sağa sola hareket ederken buldum, ancak gerçek anlamını bilmeden önce beni bir adama mahkûm eden o yasanın kelepçelerinin rüzgârı ile titriyor ve düşüyordum. Bütün bunları hissettim ve öğrendim ki bir kadının mutluluğu bir adamın şan ve şerefinden geçmiyor ya da etinin açıklığından ve şefkatinden geçmiyor da her ikisinin kalplerini ve sevgilerini birleştiren aşktan geçiyor. Aşk onları hayatın yapısında tek bir vücut, Tanrı’nın dilinde tek bir sözcük yapıyor. Gerçek bana kendini gösterdiğinde ben kendimi Raşid Bey Namaan’ın köşkünde gecenin karanlık ve dost köşelerinde saklanarak yasalarca hapsedilmiş buldum, sanki onun ekmeğini çalan bir hırsız gibi. Biliyordum ki onunla geçirdiğim her saat alnıma yer ve gök yaratılmadan önce ateşin harfleriyle yazılmış kötü bir yalandı. Onun eli açıklığına ve içtenliğine karşılık ben ona sevgi ve şefkatimi veremedim. Onu sevmeye boşuna çabaladım, aşk kalplerimizi oluşturan bir güçtür ama kalplerimiz o gücü oluşturamaz. Tanrı’nın kalbimin derinliklerinde, beni, hayat boyu eşim olarak seçilmiş o adamın yakınına götürecek o ruhani bağlılığı yaratmasından önceki gecenin sessizliğinde dua edip durdum.

"Dualarım kabul olmadı çünkü Aşk ruhlarımıza Tanrı’nın isteğiyle iner, bireylerin yakarışı ya da isteğiyle değil. Böylece ben o adamın evinde arkadaşlarım beni acı dolu altın zincirlerimin içinde kıskanırken, tarlalardaki kuşların özgürlüğüne imrenerek iki yıl kaldım. Tek çocuğundan kopartılmış bir kadın gibiydim; sevgisizce var olan, yas tutan bir yürek gibi; insanların koyduğu ağır yasaların masum kurbanı gibi. Ruhani açlık ve susuzluktan dolayı ölüme yaklaşmıştım.

"Karanlık bir günde göklerin ardına baktığımda hayat yolunda ümitsizce yürüyen bir adamın gözlerinden çıkan nazik bir ışık gördüm; gözlerimi bu

ışığa kapatıp kendi kendime, ’ah ruhum, senin nasibin kabirlerin karanlığıdır, ışık için açgözlülük etme’ dedim. Sonra gökyüzünden yaralı kalbimi saflığıyla kendine getiren güzel bir ezgi duydum, ama kulaklarımı kapatıp, ‘ah ruhum senin nasibin uçurumun çığlığıdır, kutsal ezgiler için açgözlülük etme’ dedim. Görmeyeyim diye gözlerimi kapattım, duymayayım diye kulaklarımı kapattım ama kapalı gözlerim o nazik ışığı görüyor, kulaklarım da o ilahi sesi duyuyordu. İlk kez korkmuştum ve kendimi Emir’in sarayının yakınında değerli bir taş bulmuş da korkudan alamamış, fakirlikten dolayı da bırakamıyormuş gibi hissettim. Bağırdım-canavarlarla çevrili bir ırmak gören ve sonra yere düşüp korkuyla bekleyip gözleyen susuz bir ruhun çığlığı.

Sonra sanki benimle yüz yüze gelmekten dolayı onu utandıran geçmişini hatırlar gibi gözlerini benden kaçırdı ama devam etti, "Gerçek hayatın tadını almadan sonsuzluğa geri dönmüş insanlar bir kadının acı çekişinin anlamını anlayamazlar. Özellikle bir kadın ruhunu Tanrı’nın arzusuyla sevdiği bir adama bedenini de onu dünyevi kanunların zorlamasıyla okşadığı bir başkasına adadığında. Bu kadının kanı ve gözyaşlarıyla yazılmış, erkeğin anlamadığı için alaycılıkla okuduğu bir trajedidir; ancak eğer anlarsa kahkahası kadının yüreğinde bir ateş gibi yanan küçümsemeye ve küfre dönüşecektir. Bu, kadının Tanrı’nın evlilik kavramını algılamadan önce, kocam diye bildiği bir adama bağlanan ruhunun sahnesinde siyah geceler tarafından oynanan bir oyundur. Kadın, ruhunu saf ve gerçek aşk ile güzelliğinin tüm özelliklerinin taptığı adamın etrafında dolaşıp dururken bulur. Bu, kadının içindeki zayıflığın varlığıyla ve erkeğin içindeki gücün başlangıcıyla ortaya çıkan şiddetli bir ıstıraptır. Bu, güçlünün zayıfın üzerindeki üstünlüğü ve kölelik günleri ortadan kalkana kadar sona ermeyecektir. Bu, insanlığın yozlaşmış kanunları ile kalbimizin kutsal sevgisi ve amacı arasında süregelen berbat bir savaştır. Ben dün böyle bir savaş alanında yatıyordum, ama gücümün kalıntılarını topladım, korkaklık zincirlerimi kırdım, kanatlarımın zayıflık bağlarını çözdüm ve aşkın ve özgürlüğün engin göğüne yükseldim.

"Bugün sevdiğim adamla tek vücudum; onunla ben dünyanın başlangıcından önce Tanrı’nın elinden bir meşale gibi ortaya çıktık. Güneşin altında benden mutluluğumu alabilecek bir güç yok çünkü o iki kucaklaşan ruhtan doğdu, anlayış onu yuttu, Aşk onu ışıklandırdı ve

gökyüzü onu korudu. Bana, sözlerinin üzerimdeki etkilerini keşfetmek ve içimden sesinin yankısını duymak için gözleriyle kalbime nüfuz etmek ister gibi baktı; ben sessiz kaldım o devam etti. Sesi anıların acılığıyla ve içtenliğin tatlılığıyla ve özgürlüğüyle doluydu, dedi ki, "İnsanlar size, Rose Hanie kendisini gururlandıran ve onu evinin zarafeti yapan adamı arzularının peşinden giderek terk eden kâfir ve sadakatsiz bir kadındır diyecekler. Size onun, kirli elleriyle kutsal bir evliliğin halkasını mahveden ve yerine cehennemin dikenleriyle dokunmuş lekeli bir birlikteliği koyan, zina işleyen bir fahişe olduğunu söyleyecekler. Değer giysisini çıkarıp, günah ve utanç pelerinini giydiğini söyleyecekler. Daha da fazlasını söyleyecekler çünkü babalarının ruhları hâlâ onların bedenlerinde yaşıyor. Onlar söyledikleri anlaşılmayan sesleri yankılandıran dağlardaki ıssız mağaralar gibidir. Ne Tanrı’nın kanunlarını anlarlar ne gerçek dinin asıl amacını ne de günahkâr ile masum arasındaki farkı ayırt edebilirler. Onlar gizlerini anlamadan nesnelerin sadece yüzeylerine bakarlar. Kararlarını cahillikleriyle verirler, körlük içinde yargılarlar, böylece suçluyla masumu iyiyle kötüyü eşit kılarlar. İnsanları soruşturan ve yargılayan bu kişilere vah...

Tanrı’nın gözünde ben sadece Raşid Bey Namaan’ın evindeyken zina işlemiş ve sadakatsiz biriydim çünkü o, cennet onu Aşk ve Şefkat’in ruhani kanunu ile uyum içinde benim yapmadan önce, gelenek ve göreneklere göre beni aceleyle karısı yapmıştı. Ben Tanrı’nın ve kendi gözlerimde onun ekmeğini yiyip ona eli açıklığına karşın bedenimi sunduğumda bir günahkârdım. Şimdi saf ve temizim çünkü Aşk’ın kanunu beni özgürlüğüme kavuşturdu, şerefli ve sadakatli bir kadın yaptı. Bedenimi barınmak için ve günlerimi giysiler için satmayı bıraktım. Evet, insanlar beni en şerefli ve sadık biri olarak görürken ben zina işleyen bir suçluydum; bugün ruhum temiz ve asil, ama onların düşüncesine göre ben kirliyim çünkü onlar canı bedenin çıktısına göre yargılıyorlar ve ruhu maddenin biçimine göre ölçüyorlar.”

Sonra pencereden dışarıya baktı ve sağ eliyle sanki muhteşem binalarının arasında bozulmanın hayaletini ve utancın gölgesini görmüş gibi şehri işaret etti. Acıyarak dedi ki, "Şu içlerinde ikiyüzlülüğün yaşadığı görkemli köşklere ve muhteşem saraylara bak; o binalarda ve onların güzel dekore edilmiş duvarları arasında Bozulmuşluğun yanında Hainlik oturuyor; altın

varakla boyanmış tavanların altında Sahtelik ve Özenti yaşıyor. Şu mutluluğu, görkemi ve hâkimiyeti temsil eden evlere iyi bak; onlar dert ve ıstırap mağaralarından başka bir şey değiller. Onlar, içinde güçsüz kadının Hainliğinin, sürmeli gözlerinin ve kıpkırmızı dudaklarının arkasına saklandığı, alçıyla sıvanmış mezarlar; köşelerinde bencillik var ve erkeğin altın ve gümüş kurallarıyla hüküm süren hayvanlığı.

"Eğer o yüksek ve dayanıklı binalar nefretin, düzenbazlığın ve kokuşmuşluğun kokusunu saçsalar, o binalar çatlayıp yıkılır. Zavallı köylüler o binalara yaşlı gözlerle bakıyorlar, ama eşinin kalbindeki o saf ve yerini dolduran sevginin o binalarda oturanlarda olmadığını öğrendiği zaman gülümseyecek ve mutlu bir şekilde tarlasına gidecek."

Sonra elimi tutup beni pencerenin kenarına götürdü ve dedi ki, "Gel, sana yollarından gitmeyi reddettiğim o insanların üstü açılmamış sırlarını göstereceğim. Şu devasa sütunlu saraya bak. Onun içinde altınları babasından miras kalmış zengin bir adam yaşıyor. Pis ve kokuşmuş bir hayat yaşadıktan sonra, babasının Sultan'ın ileri gelenlerinden biri olmasından başka hakkında hiçbir şey bilmediği bir kadınla evlendi. Balayından hemen sonra kadından nefret etti ve bedenlerini gümüş parçalarına satan kadınlarla birleşmeye devam etti. Karısı o sarayda sarhoşun bıraktığı boş bir şişe gibi yapayalnız kaldı. Önce ağlayıp, acı çekti; sonra fark etti ki gözyaşları onun yozlaşmış kocasından daha değerli. Şu anda mutlu saatlerini birlikte geçirdiği ve kalbine içten sevgi ve şefkatini boşalttığı bir genç adamın aşkı ve adanmışlığıyla geçiriyor zamanını.

"Şimdi de seni o güzel bahçelerle çevrili şu görkemli eve götüreyim. O, ülkeyi birçok nesiller boyu yönetmiş ama yaşam kaliteleri, varlık ve saygınlıkları çılgınca harcamaya ve uyuşukluğa dalmış olmalarından dolayı düşmüş asil bir aileden gelen bir adamın evi. Birkaç yıl önce bu adam çirkin fakat zengin bir kadınla evlendi. Onun servetini ele geçirdikten sonra kadını tamamen yok saydı ve hayatına kendini çekici ve genç bir kadına adayarak devam etti. Bugün karısı zamanını saçlarını kıvırarak, dudaklarını boyayarak ve vücuduna parfümler sürerek geçiriyor. En pahalı giysileri giyip, bir genç adamın ona gülümseyip, onu ziyarete geleceğini ümit ediyor ama boşuna, çünkü ona aynadaki çirkin görüntüsünden başka hiç kimse gülümsemiyor.

Şu mermer heykellerle çevrili büyük malikâneye bak; orası garip bir kişiliği olan güzel bir kadına ait. İlk kocası ölünce tüm parası ve mülkü kocasından miras kaldı; sonra zayıf akıllı ve çelimsiz bir adamı seçti, kötü dillerden kendisini korumak ve onu iğrençliklerine kalkan olarak kullanmak için onun karısı oldu. Şu anda hayranlarının arasında en tatlı ve en lezzetli çiçeklerden bal alan bir arı gibi.

Onun yanındaki o güzel ev bölgenin en büyük mimarı tarafından yapılmış; orası tüm vaktini altın biriktirmeye ve fakirlerin yüzlerini bilemeye adamış sağlam ve açgözlü bir adama ait. Bedenen ve ruhen doğaüstü bir güzelliğe sahip bir karısı var ama o da diğerleri gibi erken evlilik kurbanı. Babası onu reşit olmadan önce bir adama vererek, boynuna yozlaşmış evliliğin ağır boyunduruğunu geçirerek suç işledi. O şimdi solgun ve zayıf ve mahkûm edilmiş şefkati için bir çıkar yol bulamıyor. Yavaş yavaş çöküyor ve onu tutsaklığın tel örgülerinden kurtaracak ve ona adını sürdürecek ve mirasına konacak bir çocuk veremeyen kısır kadınla evlendiği saate lanet eden ve altın biriktiren bir adamdan onu ayıracak ölüm için can atıyor.

Meyve bahçelerinin arasındaki şu evde mükemmel bir şair yaşıyor; anlamadığı için onun eserleriyle dalga geçen ve onun muhteşem yaşam biçimine ayak uyduramadığı için gidişatına gülen cahil bir kadınla evlendi. Çaresizlikten kurtulma yolunu, zekâsını takdir eden ve kalbinde sevginin meşalesini yakarak ona ilham veren, güzelliği ve çekiciliğiyle ona en güzel ve ölümsüz sözleri söyleyen evli bir kadına olan aşkında buldu."

Birkaç dakika sessizlik hâkim oldu ve Madame Hanie ruhu sanki bu yerleri gezmekten yorgun düşmüş gibi pencerenin önündeki kanepeye oturdu. Ve sonra yavaşça devam etti, "Bunlar benim içinde yaşamayı reddettiğim evler; bunlar benim de ruhen gömüldüğüm mezarlar. Kendimi onlardan kurtardığım bu insanlar bedenin cezbedici bulduğu ama ruhun iğrendiği ve Aşk ve Sevgiden anlamayan insanlar. Tanrı ile aralarındaki tek arabulucu onların Tanrı'nın kanunlarına olan cahilliklerine karşı Tanrı'nın onlara gösterdiği acıma duygusu. Yargılayamam, çünkü ben de onlardan biriydim, ama tüm kalbimle onlara yakınlık duyuyorum. Onlardan nefret etmiyorum ama onların güçsüzlük ve sahtekârlığa teslim olmalarından nefret ediyorum. Bütün bunları sana onların arzularına karşın onlardan kaçtığım insanların gerçeğini göstermek için söyledim. Ben sana hakkımda kötü konuşan

insanların hayatlarını açıklamaya çalışıyordum çünkü onların dostluğunu kaybettim ama sonunda kendiminkini kazandım. Onların karanlık zindanlarından çıktım ve gözlerimi içtenlik, dürüstlük ve adaletin hüküm sürdüğü ışığa doğru çevirdim. Beni kendi toplumlarından sürdüler ama ben memnunum çünkü insanlık zorbalık ve baskıya isyan eden asil ruhtan başkasını sürgüne göndermez. Sürgünü esarete tercih etmeyen kişi özgürlük, gerçek ve yükümlülüğün hiçbir ölçütünde özgür değildir.

Dün ben içinde her çeşit lezzetli yemeğin olduğu bir tepsi gibiydim ve Raşid Bey Namaan o yemeklere ihtiyaç duymadığı zaman yanıma yaklaşmıyordu; ancak her ikimizin de ruhları alçakgönüllü ve asil iki hizmetkâr gibi bizden ayrı duruyorlardı. İnsanların talihsizlik dediği şeyle kendimi uzlaştırmaya çalıştım ancak ruhum tüm yaşantısını benimle birlikte karanlık çağların ayağa kaldırdığı KANUN denilen o korkunç saplantının önünde diz çökerek geçirmeyi reddetti. Aşkın beni çağırdığını duyana kadar zincirlerimi bırakmadım ve ruhumun işe *koyulmaya* hazırlandığını gördüm. Sonra zincirlerimi kırdım ve demir kafesinden özgürlüğüne uçan kuş misali mücevherleri, giysileri ve hizmetkârları arkamda bırakarak Raşid Bey Namaan'ın evinden yürüyüp çıktım. Sevgilimle yaşamaya geldim çünkü yaptığım şeyin dürüstçe olduğunu biliyordum. Cennet benim ağlayıp acı çekmemi istemiyor. Geceleri çok kere şafak söksün diye dua ettim ve şafak vakti geldiğinde gün bitsin diye dua ettim. Tanrı benim dertli bir yaşam sürmemi istemiyor çünkü kalbimin derinliklerine mutluluk arzusunu O yerleştirdi; Onun iftiharı kalbimin mutluluğunda huzur buluyor.

"Bu benim hikâyem ve bu benim yer ve göğün önündeki karşı çıkışım; insanlar beni duyma korkusuyla kulaklarını kapatırken ve ruhlarını titrek toplumlarının temelini ufalayacak isyana götürürken ben bunu tekrar tekrar söylüyorum. "Bu mutluluğumun dağının zirvesine erişene dek oyduğum zorlu patika. Şimdi ölüm beni almaya gelirse kendimi Cennetin Yüce Tahtına korkmadan ve utanmadan sunmak için can atacağım. Yargı gününe hazırım ve yüreğim kar gibi beyaz. Yaptığım her şeyde Tanrı'nın isteklerine uydum ve cennetin meleklere özgü sesini dinlerken kalbimin çağrısının peşinden gittim. Bu benim Beyrut'un 'hayatın dudaklarındaki lanet' ve 'toplumun bedenindeki hastalık' dediği dramım. Ama bir gün aşk kokuşmuş topraktan bile çiçekleri yeşertecek güneş ışınları gibi onların kalplerini uyandıracak. Bir gün yolcular mezarının başında durup bedenimi

saran toprağı selamlayıp diyecekler ki, 'Burada Tanrı’nın saf aşk kanununu uygulamak için kokuşmuş insan kanunlarının esaretinden kendini kurtaran Rose Hanie yatıyor. O yüzünü güneşe döndü ki kafatasları ve dikenlerin arasındaki bedeninin gölgesini görmesin’." Kapı açıldı ve içeriye bir adam girdi. Gözleri sihirli ışınlarla parlıyordu ve dudaklarında erdemli bir gülümseme belirdi. Madame Hanie Rose onu kolundan tutup bana tanıştırdı sonra ona benim adımı pohpohlayan sözcüklerle söyledi. Anladım ki o tüm dünyayı uğruna reddettiği ve tüm dünyevi kanun ve adetleri uğruna çiğnediği kişiydi.

Oturduğumuzda sessizlik hüküm sürüyordu. Her birimiz derin düşüncelere dalmıştık. Yan yana oturan çifte baktığımda sessizlik ve saygı dolu bir dakika geçmişti. Daha önce hiç görmediğim bir şey gördüm ve anında Madame Rose Hanie’nin hikâyesinin anlamını fark ettim. Onun hapseden kanun ve adetlere isyan edenlere, isyanın sebebini belirlemeden önce acı çektiren topluma karşı gelişinin gizemini anladım. Önümde kutsal bir ruh gördüm, iki güzel ve birleşmiş insandan oluşmuş, ortalarında Aşk tanrısı onları kötü dillerden korumak için kanatlarını onların üzerine açmış duruyordu. İki gülen yüzden yayılan içtenlikle aydınlanmış ve erdemle çevrilmiş eksiksiz bir anlayış buldum. Hayatımda ilk kez bir adamla bir kadının arasında duran, dinin lanetlediği ve kanunların karşı geldiği mutluluğun siluetini gördüm. Kalktım ve onlara veda ettim ve Şefkatin Aşk ve Anlayışa bir sunak gibi yükseldiği o viraneyi terk ettim. Madame Hanie’nin bana gösterdiği binaların yanından yürüdüm. Bu konutların sonuna geldiğimde Raşid Bey Namaan’ı hatırladım ve onun dertli halini enine boyuna düşündüm ve kendi kendime dedim ki, "O mazlum; Madame Rose’den şikâyet ederse cennet onu dinleyecek mi acaba? O kadın onu kalbinin özgürlüğünü izleyip terk ettiğinde yanlış mı yapmıştı? Ya da kendisi onun kalbini aşka boyun eğdirdiğinde suç mu işlemişti? İkisinden hangisi mazlum hangisi gaddardı? Kim suçlu kim masumdu?”

Birkaç dakikalık derin düşünmeden sonra kendimle konuşmaya geri döndüm. Çoğu kez aldatma kadını eşini terk etmesi ve varlığın peşinden gitmesi için baştan çıkartmıştır çünkü onun zenginlik ve güzel giysilere olan sevgisi gözlerini kör eder ve onu utanca götürür. Madame Rose Hanie zengin eşinin sarayını fakir bir adamın kulübesi için terk ettiğinde düzenbaz mıydı? Çoğu kez cehalet bir kadının şerefini öldürür ve tutkusunu hayata

döndürür; bıkar ve eşini terk eder, tutkuları onu harekete geçirir ve onun için kendini alçalttığı adamın peşinden gider. Madame Rose Hanie topluma özgürlüğünü bildirdiğinde ve sevdiği genç adamın yanına gittiğinde fiziksel arzularının peşinden giden cahil bir kadın mıydı? Eşinin evindeyken kendini gizlice tatmin edebilirdi çünkü birçok adam onun güzelliğinin kölesi ve aşkının kurbanı olmak için istekliydi. Madame Hanie dertli bir kadındı. Sadece mutluluğu aradı, buldu ve onu sarmaladı. Bu toplumun saygı duymadığı en gerçek şey." Sonra havaya fısıldadım ve kendimi sorguladım. "Bir kadının mutluluğunu bir adamın mutsuzluğuyla satın alması hoş görülebilir mi?" Ve ruhum ekledi, "Bir adamın, karısının sevgisine hiçbir zaman sahip olamayacağım fark ettiğinde o kadını köle etmesi yasal mı?" Yürümeye devam ettim ve şehrin sonuna geldiğimde Madame Rose'nin sesi hâlâ kulaklarımda çınlıyordu. Güneş batıyordu ve kuşlar akşam dualarını söylemeye devam ederken sessizlik tarlalarda ve ovalarda hüküm sürüyordu. Orada enine boyuna düşündüm, içimi çektim ve dedim ki, "Özgürlük tahtının önünde ağaçlar şen rüzgârla seviniyor ve güneşin ışınları ve ayın ışığıyla eğleniyor. Bu kuşlar Özgürlüğün kulağına fısıldıyor ve onlar Özgürlüğün etrafında ırmakların müziğiyle kanat çırpıyorlar. Özgürlüğün göğünde bu çiçekler kokularını soluyor ve Özgürlüğün gözünün önünde gün ağardığında gülümsüyorlar.

"Dünyadaki her şey doğanın kanununa göre yaşıyor ve o kanundan özgürlüğün güzel görünüşü ve neşesi beliriyor; ama insanoğlu bu talihten mahrum, çünkü o Tanrının verdiği ruhuna kendi kısıtlı ve dünyevi kanununu biçti. Kendisi için katı kurallar koydu, içinde sevgilerini ve arzularını tecrit ettiği dar ve acılı bir hapishane inşa etti. İçine kalbini ve onun amacını gömdüğü derin bir mezar kazdı. Eğer bir birey ruhunun emirleriyle toplumdan çekildiğini bildirir ve kanunları ihlal ederse çevresindekiler onun sürgüne layık bir isyankâr olduğunu ya da sadece idama layık rezil bir yaratık olduğunu söyleyecekler. İnsanoğlu dünyanın sonuna kadar kendi kısıtlamasının kölesi olarak mı kalacak? Ya da zamanla özgürleşip, Ruhta Ruh için mi yaşayacak? İnsanoğlu yeryüzünde aşağıya ve arkasına bakmakta ısrar mı edecek? Ya da gözlerini güneşe çevirip bedeninin gölgesini kafatasları ve dikenler arasında görmeyi mi engelleyecek?"

MEZARLARIN ÇIĞLIĞI

1.

Emir mahkeme salonuna girdi, ortadaki sandalyeye oturdu, sağında ve solunda ülkenin ileri gelen adamları oturuyordu. Korumalar, kılıç ve mızraklarla donanmıştı ve davayı izlemeye gelen insanlar kalkıp gözleri ruhlarına dehşet, kalplerine korku veren bir güç yayan Emir'i resmi bir şekilde eğilerek selamladılar. Mahkeme salonu sessizleşince ve yargı zamanı yaklaşınca Emir elini kaldırdı ve bağırarak dedi ki, "suçluları tek tek getirin ve bana ne suç işlediklerini söyleyin." Hapishanenin kapısı esneyen yırtıcı bir hayvanın ağzı gibi açıldı. Zindanın ücra köşelerinde şakırdayan prangalarla birlikte mahkûmların inilti ve feryatlarının yankıları duyuluyordu. İzleyiciler bu cehennemin derinliklerinden belirecek Ölüm'ün avını görmeye kararlıydı. Birkaç dakika sonra iki asker kolları arkasında bağlı genç bir adam getirdi. Sert yüzü ruhunun asilliğini ve yüreğinin gücünü gösteriyordu. Mahkeme salonunun ortasında durdurdular onu ve askerler birkaç adım geriye çekildi. Emir ona gözlerini dikip baktı ve dedi ki, "Bu önümde gururla ve zafer kazanmış bir şekilde duran adam ne suç işledi?" Mahkemenin adamlarından biri yanıtladı, "O bir katil; çevre köylerden birinde önemli bir görevde olan Emir'in subaylarından birini katletti; tutuklandığında kanlı bıçak hâlâ elindeydi." Emir öfkeyle yanıtladı, "Adamı karanlık hücreye geri götürün ve onu ağır zincirlerle bağlayın, şafak vakti kafasını kendi kılıcıyla kesin, cesedini ormana atın ki hayvanlar yesin ve hava da onu hatırlatan kokuyu arkadaşlarının ve ailesinin burnuna götürsün." Genç adam hayatının baharında bir genç olduğundan insanlar ona üzgün gözlerle bakarken hapishaneye geri götürüldü.

Askerler hapishaneden doğal ve kırılgan bir güzelliği olan bir genç kadını getirerek geri geldi. Solgun görünüyordu ve yüzünde zulmün ve düş

kırıklığının izleri belirmişti. Gözleri yaşlarla ıslanmış ve başı acının yükü altında eğilmişti. Ona iyice baktıktan sonra Emir dedi ki, "Cesedin başında bir gölge önümde duran bu bir deri bir kemik kadın ne suç işledi?" Askerlerden biri yanıtladı, "O bir zina işledi; dün gece kocası onu bir başkasının kollarında buldu. Aşığı kaçtıktan sonra kocası onu kanuna teslim etti." Kadın başını ifadesiz bir şekilde kaldırırken Emir bir süre ona baktı ve dedi ki, "Onu karanlık odaya geri götürün ve onu dikenli yatağa uzatın ki hatasıyla kirlettiği yatağı hatırlasın; ona içsin diye mazıyla karıştırılmış sirke verin ki o tatlı öpücüklerin tadını hatırlayabilsin. Şafak vakti onun çıplak bedenini şehrin dışına sürükleyin ve taşlayın. Bırakın kurtlar onun bedeninin yumuşak etinin tadını çıkarsın ve solucanlar onun kemiklerini delsin." O karanlık hücresine geri dönerken insanlar ona acıma ve hayretle baktı. Emir'in yargısına şaşırdılar ve kadının kaderine üzüldüler. Askerler yeniden göründü, bu kez dizleri titreyen ve kuzey rüzgârında genç bir fidan gibi sallanan kederli bir adamı getirdiler. Güçsüz, hasta ve korkmuş görünüyordu, sefil ve zavallıydı. Emir ona nefretle baktı ve sordu, "Canlıların arasında bir ölü gibi duran bu iğrenç adam ne yaptı?" Gardiyanlardan biri yanıtladı, "O manastıra girip papazların onu tutukladıklarında giysilerinin altında buldukları kutsal vazoları çalan bir hırsız."

Emir ona kanadı kırık bir kuşa bakan aç bir kartal gibi baktı ve dedi ki, "Onu hapishaneye geri götürün ve zincirleyin, şafak vakti onu yüksek bir ağaca sürükleyin ve yerle gök arasında asın ki onun günahkâr elleri yok olsun ve bedeninin organları parçalara ayrılıp rüzgârla etrafa saçılsın. "Hırsız hapishanenin derinliklerine doğru sendeleyerek giderken insanlar birbirlerine fısıldamaya başladılar ve dediler ki, "Böyle güçsüz ve kâfir biri ne cesaretle manastırın kutsal vazolarını çalabilir?"

Bu anda mahkeme oturuma son verdi ve izleyiciler dağılıp, salon mahkûmların iniltileri ve feryatları dışında boşalırken, Emir bilge adamları eşliğinde ve askerlerin korumasında dışarıya doğru yürüdü. Bütün bunlar ben orada geçen hayaletlerin önünde ayna gibi dururken oldu. İnsanların insanlar için yaptıkları kanunları enine boyuna düşünüyordum, kendimi hayatın gizemleri ile ilgili derin düşüncelerle meşgul ederek insanların "yargı," dedikleri şeyi düşünüp taşınıyordum. Evrenin anlamını anlamaya çalıştım. Kendimi bulutların ardında yok olan ufuk çizgisi gibi kaybolmuş

bulunca şaşkınlıktan dilimi yuttum. Mekânı terk ederken kendi kendime dedim ki, "sebze topraktaki elementlerle beslenir, koyun sebzeyi yer, kurt koyunu avlar, aslan boğayı yutarken boğa kurdu öldürür; ancak Ölüm aslanı ister. Ölümü yenecek ve bu acımasızlığı sonsuz adalet yapacak bir güç var mı? Çirkin şeyleri güzel nesnelere dönüştürecek bir güç var mı? Hayatın tüm unsurlarını, deniz tüm nehirleri neşeyle içine çekerken elleriyle kavrayıp okşayacak bir güç var mı? Maktulü ve katili, zinaya uğrayanla zina yapanı, hırsızla soyulanı tutuklayacak ve onları yüksek mahkemeye ve Emir'in mahkemesinden daha yüce bir yere getirecek bir güç var mı?"

2.

Ertesi gün şehrin dar sokaklarından ve belirsiz mekânlarından dertlenmiş olarak sessizliğin ruhun istediğini gün yüzüne çıkardığı, tertemiz gökyüzünün umutsuzluk mikroplarını öldürdüğü tarlalara gitmek üzere şehri terk ettim. Vadiye vardığımda bir karga ve akbaba sürüsünün gökyüzünü ötüşleriyle, ıslıklarıyla ve kanatlarının hışırtılarıyla doldurarak alçaldığını gördüm. İlerleyince önümdeki bir ağaçta yükseklere asılmış bir adam cesedi, bir taş yığınının ortasında çıplak ve ölü bir kadın bedeni ve başı kesilmiş ve toprakla karışık kana bulanmış bir gencin leşini gördüm. Gözlerimi kalın, karanlık bir hüzün perdesiyle kör eden korkunç bir manzaraydı. Her tarafa baktım ve bu korkunç enkazların yanı başında duran Ölüm'ün hayaletinden başka hiçbir şey görmedim. Kargaların insanların kanunlarının kurbanları üzerinde dönerek ötmeleriyle karışık yok olmanın iniltilerinden başka hiçbir şey duyulmuyordu. Dün hayatın kucağında olan üç insan toplum kurallarını çiğnediler diye bugün Ölüm'ün kurbanları olarak düşmüşlerdi. Biri bir diğerini öldürdüğünde insanlar ona katil der ama Emir birini öldürdüğünde haklıdır. Biri manastırı soyduğunda ona hırsız derler ama Emir insanın hayratını çalarsa Emir şereflidir. Bir kadın eşini aldattığında ona zina işledi derler ama Emir onu sokaklarda çırılçıplak yürütür ve sonra da taşlarsa Emir asildir. Kan dökmek yasaktır ama kim bunu Emir için kanuni saymıştır? Birinin parasını çalmak suç ama hayatını çalmak asil bir davranıştır. Eşini aldatmak çirkin bir davranış olabilir ama yaşayan ruhların taşlanması güzel bir görüntüdür. Kötülüğe kötülükle karşılık verip buna da Kanun mu diyelim? Yozlaşmaya karşı daha büyük yozlaşmayla savaşalım ve buna Kural mı diyelim? Suçları daha büyük suçlarla yenip buna Adalet mi diyelim? Emir geçmişinde hiç mi düşmanını öldürmemiştir? Güçsüz halkından hiç mi para ve mal çalmamıştır? Zina işlememiş midir? Katili öldürdüğünde ve hırsızı ağaca astığında hiç mi yanılmamıştır? Hırsızı ağaca asanlar kim? Onlar cennetten inen melekler mi ya da yağmalayıp zorla gasp eden erkekler mi? Katilin kafasını kesenler kim? Onlar kutsal ermişler mi yoksa gittikleri her yerde kan döken askerler

mi? O zina işleyen kadını kim taşladı? Onlar manastırlardan gelen erdemli keşişler miydi ya da boş Kanunların koruması altında keyifle vahşet işlemeyi seven insanlar mıydı? Kanun nedir? Onun toprağın derinliklerinden güneşle birlikte geldiğini kim görmüş? Hangi insan Tanrı’nın kalbini görmüş ve onun isteğini ya da amacını bulmuştur? Hangi yüzyılda melekler insanların arasında yürümüş ve onlara vaaz verirken şöyle demiştir, "Güçsüzün hayattan zevk almasını yasaklayın, suçluları kılıcın keskin tarafıyla öldürün ve günahkârların üzerine demir ayaklarınızla basın."

Aklım bu şekilde acı çekerken yakınlarda çimlerin üzerinde hışırdayan ayak sesleri duydum. Kulak verince ağaçların arkasından gelen genç bir kadın gördüm; oradaki üç leşe yaklaşmadan önce her yöne dikkatlice baktı. Göz attığında gencin kesik başını gördü. Korkuyla ağladı, eğildi ve titreyen kollarıyla onu sarmaladı; sonra gözyaşlarını dökerek ve gencin kanla kaplı kıvırcık saçlarına yumuşak parmaklarıyla dokunarak, paramparça kalbinin kalıntılarından gelen bir sesle ağlayarak ilerledi. Manzaraya daha fazla dayanamadı. Cesedi bir çukura taşıdı, başını omuzlarının arasına yerleştirdi, üzerini toprakla örttü ve mezarının üzerine genç adamın başını kesen kılıcı dikti.

O oradan ayrılırken ben ona doğru yürüdüm, beni görünce titredi, gözleri yaşlarla ağırlaşmıştı. İç çekerek dedi ki, "İstersen beni Emir’e söyle. Benim için ölmek ve hayatımı utancın sımsıkı tutuşundan kurtaran birinin peşinden gitmek onun cesedini yırtıcı hayvanlara yem olarak bırakmaktan daha iyidir." Ben yanıtladım, "Benden korkma, zavallı kız, ben bu genç adamın senden önce yasını tuttum. Ama söyle bana o seni nasıl hayatın utancından kurtardı?” Boğuk ve baygın bir sesle dedi ki, "Emir’in subaylarından biri çiftliğimize vergi toplamak için gelmişti; beni görünce bana bir kurdun kuzuya baktığı gibi baktı. Babama zengin bir adamın bile ödeyemeyeceği kadar ağır bir vergi koydu. Beni babamın veremediği altına karşın fidye olarak Emir’e götürmek üzere tutukladı. Canımı bağışlaması için ona yalvardım ama kulak asmadı çünkü merhameti yoktu. Sonra bağırarak yardım istedim ve şimdi ölü olan bu genç adam geldi ve beni ölümden kurtardı. Subay onu öldürmeye yeltendi ama o evimizin duvarında asılı olan eski bir kılıcı alıp subayı bıçakladı. Bir suçlu gibi kaçmadı, ölmüş subayın yanında kanun gelip onu gözaltına alana kadar durdu." Her insanın kalbini

hüzünle kanatacak bu sözleri söyledikten sonra dönüp gitti.

Bir kaç dakika sonra yüzünü pelerinle saklayarak gelen bir genç gördüm. Zina işleyen kadının cesedine yaklaşınca giysisini çıkarıp onun çıplak bedenine örttü. Sonra pelerinin altından bir kama çıkardı ve bir çukur kazdı, içine ölü kadını özenle ve şefkatle yerleştirdi, toprakla örttü ve üzerine gözyaşlarını boşalttı. İşini bitirince biraz çiçek topladı ve onları saygıyla mezarın üzerine yerleştirdi. Giderken onu durdurup dedim ki, "Bu zina işleyen kadına yakınlığın nedir? Buraya gelerek onun çıplak bedenini yırtıcı hayvanlardan korumak için hayatını tehlikeye atmana sebep nedir?"

Bana bakınca hüzünlü gözleri onun kederini söyledi ve dedi ki, "Ben onun aşkı uğruna taşlandığı talihsizim; ben onu sevdim o da beni çocukluğundan beri sevdi; birlikte büyüdük; hizmet edip saygı duyduğumuz Aşk kalplerimizin hâkimiydi. Aşk ikimizi birleştirdi ve ruhlarımızı okşadı. Bir gün şehirde yoktum ve geri döndüğümde babasının onu sevmediği biriyle zorla evlendirdiğini öğrendim. Hayatım sürekli bir boğuşmaya ve tüm günlerim uzun ve karanlık bir geceye dönüştü. Yüreğimle barış içinde yaşamaya çalıştım ama yüreğim bir türlü sakinleşmedi. Sonunda onu gizlice görmeye gittim, tek amacım onun o güzel gözlerine şöyle bir bakmak ve o berrak sesinin tınısını duymaktı. Evine gittiğimde onu yalnız başına talihsiz benliğine hayıflanırken buldum. Yanına oturdum; sessizlik bizim önemli konuşmamız ve erdem de eşlikçimizdi. Kocası geldiğinde bir saatlik sessiz anlayış süresi geçmişti. Kendini tutması için onu uyardım ama o onu elleriyle sokağa sürükleyip bağırdı, ’Gelin, gelin de zina işleyen kadın ile sevgilisini görün’ dedi. Tüm komşular dışarıya fırladı ve sonra da kanun gelip onu Emir’e götürdü, ama askerler bana dokunmadı. Bilgisiz hukuk ve anlamsız töreler kadını babasının hatası yüzünden cezalandırıp adamı affetti."

Böyle konuştuktan sonra adam şehre doğru döndü bense hırsızın o yüksek ağaçta asılı duran ve rüzgârın esip dalları her sallayışında hareket eden cesedine dalarak orada kaldım, onu ağaçtan indirip toprağın bağrına Onur Savunucu ve Aşk Şehidi’nin yanına uzatmasını bekledim. Bir saat sonra narin ve perişan bir kadın göründü, ağlayarak. Asılı adamın önünde durup, saygıyla dua etti. Sonra çabalayarak ağaca tırmandı ve dişleriyle kopana kadar keten ipi çiğnedi ve ceset yere büyük, ıslak bir bez gibi düştü; sonra

ağaçtan indi, bir mezar kazdı ve hırsızı diğer iki kurbanın yanına gömdü. Üstünü toprakla örttükten sonra iki tahta parçası aldı ve onlarla bir haç yapıp mezarın başına dikti. Yüzünü şehre dönüp giderken ben onu durdurup sordum, "Gelip bu hırsızı gömmen için seni tahrik eden nedir?” Bana dertli dertli bakıp dedi ki, "O benim sadık kocam ve merhametli eşim; çocuklarımın babası-açlıktan ölmeye yüz tutmuş beş küçük çocuk; en büyüğü sekiz yaşında en küçük hâlâ memede. Kocam hırsız değildi, o bir manastırın topraklarında çalışan bir çiftçiydi, geçimini papazların ve rahiplerin verdiği azıcık yemekle sağlar ve akşamları eve dönerdi. Gençliğinden beri onların çiftçiliğini yapardı, güçsüz düşünce onu azat ettiler ve ona eve çekilmesini, büyür büyümez yerine çocuklarını göndermesini öğütlediler. Onlara İsa adına ve melekler adına kalmak için yalvardı ama onun yalvarmasına kulak asmadılar. Ne ona ne de çaresizce yemek için ağlayan, açlıktan ölen çocuklarına acımadılar. O da iş aramaya şehre gitti ama boşuna zenginler güçlü ve sağlıklı olmayanlara iş vermiyordu. Sonra açlıktan ve aşağılanmaktan acı çekerek, tozlu sokaklarda oturdu ve elini gelen geçene uzatıp dilendi ve yenilgisinin hüzünlü ezgisini tekrarlayıp durdu ama insanlar tembellerin sadakayı hak etmediklerini söyleyerek ona yardım etmediler. Geceleri açlık çocuklarımızı acı acı kemiriyordu özellikle de kuru göğsümden umutsuzca beslenmeye çalışan en küçüğünü. Kocamın ifadesi değişti ve evden gecenin koruması altında çıktı. Manastırın deposuna girdi ve oradan bir kile buğday aldı. O ortaya çıktığında rahipler uykularından uyandılar ve onu acımasızca dövdükten sonra tutukladılar. Şafak vakti onu Emir’e getirdiler ve ona kocamın sunağın altın vazolarını çalmak için manastıra geldiğinden yakındılar. Hapse koydular ve ertesi gün onu astılar. O kendi emeğiyle yetiştirdiği buğdayla küçük ve aç çocuklarının midelerini doldurmaya çalışıyordu ama Emir onu öldürdü ve etini de kuşların ve yırtıcı hayvanların midelerini dolduracak yemek olarak kullandı." Bu tavırla konuştuktan sonra beni hüzünlü bir halde bırakıp gitti. Ben orada mezarların önünde bir methiyeyi ezberden okumaya çalışırken sözcüksüzlük çeken bir konuşmacı gibi durdum. Nutkum tutulmuştu ama akan gözyaşlarım sözcüklerin yerini almıştı ve ruhum adına konuşuyordu. Bir süre düşünmeye yeltendiğimde ruhum karşı koydu, çünkü ruh karanlık çöktüğünde yapraklarını kapatan bir çiçek gibidir, gecenin hayali görüntüsüne güzel kokularını solumazlar. Sanki baskının kurbanlarını saklayan toprak o ıssız yerde kulaklarımı acı

çeken ruhların hüzünlü ezgisiyle dolduruyor gibi ve beni konuşmaya teşvik ediyor gibi hissettim. Sessizliğin yolunda gittim ama eğer insanlar sessizliğin onlara ne dediğini anlasalar vadilerin çiçekleri gibi Tanrı'ya yakın olurlardı. Benim iç çeken ruhumun alevleri ağaçlara dokunsaydı, yerlerinden hareket edip güçlü bir ordunun askerleri gibi yürüyüp dallarıyla Emir'e karşı dövüşürlerdi ve manastırı o rahiplerin ve papazların başlarına yıkarlardı. Orada seyrederek durdum ve merhametin o tatlı duygusunun ve hüznün acısının kalbimden o yeni kazılmış mezarlara aktığını hissettim - onurunu ve yaşamını zalim bir insanın pençeleri ve dişleri arasında kurtardığı güçsüz bir havanı savunmak için hayatını feda etmiş genç bir adamın mezarı; başı cesurluğuna ödül diye kesilen bir genç; kılıcı mezarının başına kurtardığı bu kişi tarafından aptallık ve bozulmuşlukla dolu imparatorluğun üzerinde parlayan güneşin yüzüne karşı kahramanlık sembolü olarak dikilmişti. Bedeni açgözlülük tarafından alınmadan, arzu tarafından gasp edilmeden ve zorbalık tarafından taşlanmadan önce kalbi aşk ile tutuşmuş genç bir kadının mezarı... İnancını ölüme kadar yitirmedi; aşığı mezarının üzerine Aşkın seçtiği ve gözleri dünyevi şeylerle kör edilmiş ve kulakları cehaletle sağır olmuş insanların arasında kutsadığı o ruhları utandıran saatler boyu konuşmaları için çiçekler koydu. Bir manastırın arazisinde ağır işle güçsüz düşen, küçük aç çocuklarını beslemek için ekmek isteyen ve reddedilen dertli bir adamın mezarı. Dilenmeye başvurdu ama kimse kulak asmadı. Ruhu onu yetiştirdiği ve topladığı ürünün bir kısmını geri almaya götürdüğünde tutuklanıp, ölümüne dövüldü. Zavallı dul karısı başucuna gecenin sessizliğini bir tanığı olarak gökyüzündeki yıldızların önünde İsa'nın içten öğretilerini insanların boyunlarını kestikleri ve güçsüzlerin bedenlerini parçaladıkları kılıçlara dönüştüren o papazları kanıtlamak için bir haç dikti.

Güneş ufukta insanların boyun eğmesinden nefret eder gibi ve dünyanın dertlerinden yorulmuş gibi kayboldu. O anda gece sessizliğin enerjisinden narin bir perde örmeye başladı ve onu Doğa'nın üzerine serdi. Elimi mezarlara üzerlerindeki sembollere işaret ederek uzattım, gözlerimi gökyüzüne kaldırıp bağırdım, "Ey Cesaret, bu şimdi toprakta gömülü olan senin kılıcın! Ey aşk, ateşle kavrulmuş bu çiçekler senin! Ey, Hazreti İsa bu gecenin belirsizliğine batmış olan haç senin!"

KÂFÎR HALÎL

1.

Şeyh Abbas'a Kuzey Lübnan'da ıssız bir köyün insanları o köyün prensi olarak bakıyorlardı. Onun konağı fakir köylülerin kulübelerinin arasında hastalıklı cücelerin ortasında sağlıklı bir dev gibi duruyordu. Onlar yoksulluğun varlığını sürdürürken o lüks içinde yaşıyordu. Köylüler ona itaat ederler ve o onlarla konuşurken kendisine saygıyla eğilirlerdi. Sanki aklın gücü onu kendi resmi çevirmeni ve sözcüsü olarak görevlendirmişti. Onun öfkesi köylüleri titretir ve kuvvetli bir rüzgârda savrulan sonbahar yaprakları gibi sağa sola kaçışırlardı. Birine tokat atacağında o kişinin yüzünü kaçırması ya da kıpırdaması ya da o tokadı neden yediğini anlamaya çalışması o kişinin dalaleti olurdu. Birine gülümsese o kişi köylüler tarafından en şanslı kişi olarak onurlandırılırdı. İnsanların Şeyh Abbas'tan korkmaları ya da ona boyun eğmeleri güçsüzlüklerinden değildi; ancak fakirlikleri ve ona olan ihtiyaçları bu sürekli aşağılanma durumunu gerektiriyordu. Hatta oturdukları kulübelerle işledikleri topraklar bile Şeyh Abbas'ın atalarından miras kalan yerleriydi.

Toprağın sürülmesi, tohumların ekilmesi ve buğdayın toplanması Şeyh Abbas'ın gözetiminde yapılırdı ve o da bu uğraşa karşılık hasattan onları açlıktan düşen kurbanlar olmaktan kıl payı kurtaracak küçük bir miktar verirdi.

Birçoğunun hasattan önce ekmeğe ihtiyaçları olurdu ve gözyaşları içinde Şeyh'e gelip birkaç kuruş ya da bir ölçek buğday avans isterlerdi. Şeyh memnuniyetle istediklerini verirdi çünkü bilirdi ki buna karşılık onlar hasat zamanı borçlarını ödemek için iki kat daha fazla çalışacaklardı. Böylece bu insanlar tüm yaşamları boyu borçlu kaldılar, çocuklarına borç mirası bıraktılar ve öfkesinden korktukları ve arkadaşlığını ve iyi niyetini

kazanmak için boşuna uğraştıkları efendilerine boyun eğdiler.

2.

Kış beraberinde yoğun kar ve şiddetli rüzgârlar getirdi; vadilerde ve tarlalarda cansız düzlüklerin üzerinde ölümün hayaleti gibi duran yapraksız ağaçlardan başka hiçbir şey kalmadı. Şeyh'in fıçılarını tarlaların ürünleriyle, varillerini de bağların şarabıyla doldurduktan sonra köylüler yaşamlarının bir bölümünü ateşin yanında boş boş oturarak ve geçen yılların mutlu günlerini anarak ve yorgun günlerin ve uzun gecelerin öykülerini birbirlerine anlatarak geçirmek üzere kulübelerine çekildiler.

Eski yıl son nefesini gri gökyüzüne bıraktı. Yeni Yılın taçlanacağı ve Evren'in tahtına oturacağı akşam geldi. Yoğun kar yağışı başladı ve rüzgârın ıslığı yüksek dağlardan boşluğa doğru varışa başladı ve vadiye yığın yığın kümelenen karları getirdi.

Ağaçlar şiddetli fırtınadan sallanıyordu, tarlalar ve tepecikler üzerine ölümün belirsiz çizgiler yazıp sildiği beyaz zeminle kaplanıyordu. Sis vadilerin yanlarına dağılmış köylerin arasındaki bölmeler gibiydi. O sefil kulübelerin pencerelerinden göz kırpan ışıklar Doğa'nın gazabının kalın örtüsü ardında yok oluyordu.

Korku fellahların kalplerine işlemişti ve hayvanlar ahırlarda yemliklerinin yanında duruyorlardı, köpekler köşelerde saklanıyordu. Uğuldayan rüzgârın sesi ve fırtınaların gök gürültüsü vadinin derinliklerinden duyulabiliyordu. Sanki Doğa eski yılın bitişinden dolayı öfkeliydi ve o sakin ruhlardan soğuk ve ayazın silahları ile kasten öç alıyordu.

O gece öfkeli gökyüzünün altında genç bir adam Deir Kizhaya'yı Şeyh Abbas'ın köyüyle birleştiren kıvrılan patikada yürümeye çalışıyordu. Gencin uzuvları soğuktan uyuşmuş, acı ve açlık gücünü ele geçirmişti. Üzerindeki siyah giysi sanki ölüm vakti gelmeden kefenlenmiş gibi düşen karlarla beyazlanmıştı. Rüzgârla mücadele ediyordu. Zorla ilerliyor ve her çabası ona ancak birkaç adım attırıyordu. Yardım çağrısı yaptı ve sonra sessizce durdu, soğuk gecede titriyordu. Büyük umutsuzluk ve derin hüzün arasında solup giden az bir umudu vardı. Girdapları onu derinlere

sürükleyen bir nehre düşmüş kanadı kırık bir kuş gibiydi. Genç adam kan dolaşımı durana kadar yürümeye devam etti ve düştü. Kötü bir ses çıkardı... Ölümün içi boş yüzüyle karşılaşmış bir ruhun sesi... İnsanın güçsüzleştirip, doğanın tuzağına düşmüş ölen bir gencin sesi... Hiçliğin boşluğunda varolmanın sevgisinin sesi.

3.

O köyün kuzeyinde, rüzgârların dağıttığı tarlaların ortasında Rachel adlı kadın ve o gün daha on sekizine girmemiş kızı Miriam’ın metruk evi duruyordu. Rachel altı yıl önce vahşice öldürülmüş olarak bulunan ama kanunun katilini bulamadığı Samaan Ramy’nin dul karısıydı.

Diğer dul Lübnanlı kadınlar gibi Rachel hayatını uzun ve ağır işlerle sürdürüyordu. Hasat mevsiminde, tarlalarda bırakılmış mısır başaklarını arar, Sonbaharda tarlalarda unutulmuş meyve artıklarını toplardı. Kışın yün eğer ve karşılığında birkaç kuruş ya da bir ölçek tahıl aldığı giysiler yapardı. Kızı Miriam annesiyle bu didinmenin yükünü paylaşan güzel bir kızdı.

O kötü gecede iki kadın sıcaklığını aymazın zayıflattığı ve odun parçalarının küllerin akına gömüldüğü şöminenin yanında oturuyorlardı. Yanlarında ışığı titreyen bir lamba sarı mat ışığını karanlığın kalbine bir duanın dertlilerin kalbinde gönderdiği umut hayali gibi gönderiyordu.

Gece yarısı olmuştu ve onlar dışarıda uğuldayan rüzgârı dinliyorlardı. Ara sıra Miriam kalkıp, küçük pencereyi açıyor ve belirsiz gökyüzüne bakıyordu ve sonra gelip öfkeli hava şartlarından korkmuş, endişeli bir şekilde sandalyesine oturuyordu. Miriam birden sanki baygın bir uykudan uyanmış gibi söze başladı. Endişeyle annesine bakıp dedi ki, "Duydun mu anne? Yardım isteyen bir ses duydun mu?" Annesi bir süre kulak kabarttı ve dedi ki, "Rüzgârın sesinden başka bir şey duymuyorum kızım." Sonra Miriam haykırdı, "Gürleyen gökten daha derin ve uğuldayan rüzgârdan daha hüzünlü bir ses duydum." Bu sözleri söyledikten sonra kalkıp kapıyı açtı ve bir süre dinledi. Sonra, "Yine duydum anne," dedi. Rachel zayıf kapıya doğru hızla gitti ve bir saniye durakladı ve "Ben de duydum. Gidip bakalım, " dedi.

Uzun bir elbiseye sarındı, kapıyı açtı ve tedbirlice dışarıya yürüdü, Miriam rüzgârın uçurduğu saçlarıyla kapıda bekledi. Karda kısa bir mesafe gittikten sonra Rachel durup bağırdı, "Kimsin... nerdesin?" Cevap yoktu, aynı

sözcükleri yine yine tekrarladı ama gök gürültüsünün dışında bir şey duymadı. Sonra her tarafa bakarak cesurca ilerledi. Bir süre yürüdükten sonra karın üzerinde ayak izleri gördü. Korkarak izleri takip etti ve bir süre sonra beyaz bir elbisedeki yama gibi yerde yatan bir insan bedeni gördü. Yaklaşıp başını dizlerine yaslayınca onun yavaşlayan kalp atışlarını ve zayıf yaşama şansını gösteren nabzını tuttu. Yüzünü kulübeyle çevirerek seslendi, "Miriam, gel bana vardım et, onu buldum." Miriam dışarıya fırladı, annesinin ayak izlerinden gitti, soğuktan donuyor ve korkudan titriyordu. Oraya vardığında gencin hareketsiz yattığını görüp acı bir sesle bağırdı. Anne ellerini gencin koltuk altlarına yerleştirdi, Miriam'ı sakinleştirdi ve dedi ki, "Korkma, çünkü hâlâ yaşıyor; pelerininin alt ucundan tut da onu eve taşıyalım."

Şiddetli rüzgâr ve yoğun kar yağışı ile karşı karşıya kalan iki kadın genci taşıyarak kulübeye doğru gitmeye başladılar. Küçük barınağa varınca genci şöminenin yanına yatırdılar. Rachel onun soğuktan donmuş ellerini ovmaya başladı, Miriam elbisesinin ucuyla saçlarını kuruladı. Birkaç dakika sonra genç kıpırdamayla başladı. Göz kapakları titremeye başladı ve derin bir iç çekti -bu iç çekiş merhametli kadınların kalbine onun kurtuluşunun umudunu getirmişti. Onun ayakkabılarını ve siyah giysisini çıkardılar. Miriam annesine bakıp dedi ki, "Giysisine bak anne; bunu rahipler giyiyor." Ateşi kum dallarla besledikten sonra Rachel kızına şaşkınlıkla baktı ve dedi ki, "Rahipler manastın böyle kötü bir gecede terk etmezler." Ve Miriam sordu, "Ama yüzünde hiç kıl yok, rahiplerin sakalı olur" Anne ona merhametli gözlerle ve anaç bir sevgiyle baktı; sonra kızına dönüp dedi ki, "Rahip ya da suçlu olması fark etmez; ayaklarını iyi kurula kızım." Rachel dolabı açtı ve bir şarap kavanozu alıp birazını toprak bir kaba boşalttı. Anne ona kalbini canlandırmak için şaraptan biraz verirken Miriam onun başını tuttu. Şarabı yudumlayınca ilk kez gözlerini açtı ve kurtarıcılarına hüzünlü ve minnet gözyaşlarıyla dolu gözlerle baktı -ölümün sivri pençeleri tarafından sımsıkı tutulduktan sonra yaşamın yumuşak dokunuşunu hisseden bir insanın bakışı- umudun kayboluşundan sonraki umut dolu bir bakış. Sonra başını eğdi ve dudakları titreyerek "Tanrı ikinizi de kutsasın" diye mırıldandı. Rachel elini omzuna koyup "Sakin ol kardeşim. Gücünü toplayana dek konuşup kendini yorma", dedi. Ve Miriam ekledi, "Başını bu yastığa koy kardeş, biz de seni ateşe yakın bir yere yerleştireceğiz." Rachel

tası yine şarapla doldurdu ve ona verdi. Kızına bakıp dedi ki, "Bu giysiyi ateşin yanına as da kurusun." Annesinin emrini yerine getirdikten sonra döndü ve ona merhametle bakmaya devam etti, sanki onun kalbine ruhunun tüm sıcaklığını boşaltmak istiyordu. Rachel iki somun ekmekle kum meyve reçeli getirdi; onun yanına oturup bir annenin küçük çocuğunu beslediği gibi onu küçük lokmalarla besledi. O anda kendini güçlü hissetti ve ateşin kırmızı alevleri üzgün yüzüne yansırken o şöminenin şiltesine oturdu. Gözleri parladı ve başını yavaşça sallayarak "Merhamet ve zalimlik insan yüreğinde berbat gecenin gökyüzündeki hava şartları gibi mücadele ediyor, ama merhamet zalimliği yenecek çünkü o kutsal ve gün ışıdığında bu gecenin dehşeti geçip gidecek, " dedi. Bir süre ortalığa sessizlik hakim oldu, sonra fısıltıyla "Beni bir insan eli umutsuzluğa sürükledi ve bir insan eli kurtardı; insan ne zalim ve ne merhametli!" dedi. Ve Rachel sordu, "Böyle bir gecede vahşi hayvanlar bile ilerlemeye girişmezken sen kardeşim nasıl oldu da bu berbat gecede manastırdan ayrıldın?"

Genç sanki gözyaşlarını kalbinin derinliklerine saklamak istermiş gibi gözlerini kapadı ve dedi ki, "Hayvanların ini var, gökyüzündeki kuşların yuvaları var ama insanoğlunun başını koyacağı bir yeri yok." Rachel yanıtladı, "Bunlar İsa'nın kendisi için söyledikleri." Ve genç adam özetledi, "Bu yalancılık, ikiyüzlülük ve bozulma çağında Ruh ve Gerçeğin peşinden gitmek isteyen her insanın cevabıdır."

Birkaç dakikalık düşünme süresinden sonra Rachel, "Ama manastırda birçok rahat oda var, sandıklar altın ve her tür erzakla dolu. Sundurmalar besili buzağılar ve koyunlarla dolu; seni bu berbat gecede böyle bir barınağı terk etmeye zorlayan ne?" dedi. Genç derin bir iç çekti ve "Oradan ayrıldım çünkü oradan nefret ettim, " dedi. Rachel tekrar cevap verdi: "Manastırdaki bir rahip savaş alanında komutanının emirlerine ne olursa olsun boyun eğmesi gereken bir askere benzer. Duyduğuma göre bir insan eğer isteklerini, düşüncelerini ve arzularını ve aklına ait ne varsa ortadan kaldırmadığı sürece rahip olamazmış. Ancak iyi bir papaz rahibinden mantıksız şeyler yapmasını istemez. Deir Kizhaya'nın başpapazı hayatınızı fırtına ve kara teslim etmenizi nasıl istedi?" Genç, "Bir baş papazın fikrine göre bir insan kör ve cahil değilse, duyarsız ve aptal değilse rahip olamaz. Manastırı terk ettim çünkü ben görebilen, duyabilen ve hissedebilen mantıklı bir adamım", dedi. Miriam ve Rachel ona yüzünde gizli bir sır

görmüş gibi baktılar; biraz düşündükten sonra anne dedi ki, "Gören ve duyan bir adam gözleri kör kulakları sağır eden böyle bir gecede dışarı çıkar mı?" Genç sessizce yanıtladı, "Manastırdan kovuldum." "Kovuldum!" diye bağırdı Rachel ve Miriam da annesiyle bir ağızdan aynı sözü tekrar etti.

Söylediklerinden pişman olarak başını kaldırdı çünkü onların sevgi ve acıma duygusunun nefret ve saygısızlığa dönüşmesinden korkuyordu; ama onlara baktığında merhamet ışınlarının hâlâ gözlerinden yayıldığını ve bedenlerinin daha fazla şey öğrenmek için endişeyle titreştiğini görünce sesi boğuklaştı ve devam etti. "Evet kovuldum çünkü kendi mezarımı kendi ellerimle kazamazdım ve yüreğim yalan söylemekten ve çalmaktan yoruldu. Manastırdan kovuldum çünkü ruhum kendilerini cehalete teslim etmiş olan insanların bağışlarından hoşlanmayı reddetti. Gönderildim çünkü fakir fellahların paralarıyla yapılmış o rahat odalarda huzur bulamadım. Öksüzlerin gözyaşlarıyla pişirilmiş ekmeği midemde tutamadım. Dudaklarım başlar tarafından altın ve yiyecek için basit ve sadık insanlara satılmış duaları söylemedi. Manastırdan kirli bir cüzzamlı gibi kovuldum çünkü rahiplere onları bugünkü durumlarına getiren kuralları tekrarlayıp duruyordum."

Rachel ve Miriam onun sözlerini düşünürken ve ona bakarken sessizlik sürdü ve onlar, "annen ve baban hayatta mı?" diye sordular. Genç yanıt verdi, "Annem ve babam ya da bir evim yok." Rachel derin bir iç çekti ve Miriam merhametli ve sevgi dolu gözyaşlarını saklamak için duvara döndü.

Solan bir çiçeğin şafak vakti yalvaran yapraklarına düşen birkaç damla çiy tanesiyle hayata dönmesi gibi gencin endişeli yüreği de iyilikseverlerin içtenliği ve sevgisiyle canlanmıştı. Onlara bir askerin düşmanın elinden kurtaran kurtarıcısına baktığı gibi baktı ve özetledi, "annemi ve babamı yedi yaşıma gelmeden kaybettim. Köyün papazı beni Deir Kizhaya’ya getirip beni almaktan mutlu olan rahiplerin eline bıraktı, beni otlaklara götürdüğüm inek ve koyunların başına verdiler. On beş yaşıma geldiğimde üzerime bu siyah giysiyi giydirip beni sunağa götürdüler, baş papaz bana hitaben dedi ki, ’Tanrı ve tüm azizlerin adına yemin et, erdemli, yoksul ve itaatkâr bir hayat yaşamaya yemin et’ dedi. Sözlerin anlamını fark etmeden tekrar ettim, onun yoksulluk, erdem ve itaatten ne kastettiğini anlamadan.

"Adım Halil’di, ama o ondan itibaren bana Kardeş Mobarak diye hitap ettiler, ama bana hiç kardeş gibi davranmadılar. Onlar en lezzetli yemekleri yiyip, en güzel şarapları içtiler bense kum sebze ve gözyaşıyla karışmış su ile yaşadım. Ben barakanın yanında soğuk ve karanlık bir odada bir taşın üzerinde uyurken onlar yumuşak yutaklarda uyuyorlardı. Kendime sordum sık sık, ‘Kalbim onların yedikleri ve içtiklerini canım çekerken ne zaman duracak? Amirlerimin önünde korkudan titremekten ne zaman vazgeçeceğim?’ diye. Ama tüm umutlarım boşunaydı, durumumda değişiklik olmuyordu; hayvanlara bakmanın yanı sıra çukur kazmak için ağır taşları omzumda taşımak zorundaydım. Yaşamımı uğraşlarımın ödülü olan birkaç lokma ekmekle sürdürüyordum. Gidebileceğim başka hiç bir yer bilmiyordum ve manastırdaki papazlar yaptıkları her şeyden nefret etmeme sebep oluyorlardı. Zihnimi ben tüm dünyanın üzüntü ve sefillik okyanusu olduğunu ve manastırın günahlardan kurtulmak için tek liman olduğunu düşünmeye başlayana dek zehirlemişlerdi. Ancak ben onların yemek altın kaynağını keşfettiğimde, bunları onlarla paylaşmadığım için mutluluk duydum."

Halil doğruldu ve etrafa sanki bu metruk kulübede çok güzel bir şey görmüş gibi merakla baktı. Rachel ve Miriam sessiz kaldı ve o devam etti, "Babamı alıp beni bir öksüz olarak manastıra sürgüne gönderen Tanrı hayatımı kör bir şekilde tehlikeli bir ormana doğru yürüyerek geçirmemi istemedi; ne de hayatımın geri kalan kısmında sefil bir köle olarak kalmamı. Tanrı gözlerimi ve kulaklarımı açtı ve bana parlak ışığı gösterip Doğru konuşurken Doğruyu duymamı sağladı."

Rachel sesli düşündü, "Tüm insanların üzerinde parlayan güneşten başka ışık var mı? İnsanlar Doğruyu anlamaya kadir mi?" Halil yanıtladı, "Gerçek ışık insanın içinden yayılandır, kalbin ve ruhun sırlarını açığa çıkarır, onu mutlu eder ve yaşamdan mutlu olmasını sağlar. Doğru yıldızlar gibidir; gecenin belirsizliğinin ardından görünmenin dışında görünmez. Doğru dünyadaki tüm güzel şeyler gibidir; cazibesini sahteliğin etkilerini ilk hissedenler dışında ifşa etmez. Doğru bize günlük yaşamımızda mutlu olmayı ve aynı mutluluğu insanlarla paylaşmayı öğreten derin bir iyiliktir."

Rachel tekrar konuştu: "İyiliklerine göre yaşayan çok kişi var ve başkalarına olan sevginin Tanrı’nın insanlara koyduğu kuralların gölgesi

olduğuna inanan çok kişi var; ama yine de hayattan zevk almıyorlar ve ölene dek acı çekiyorlar." Halil yanıtladı, "İnsanı sefil yapan inançlar ve öğretiler boşunadır, onu üzüntüye ve umutsuzluğa götüren iyilik de sahtedir, çünkü insanın amacı bu dünyada mutlu olmaktır ve mutluluğa giden yolu göstermek ve nereye giderse gitsin gerçeği öğütlemektir. Cennetin krallığını bu dünyada görmeyen öbür dünyada hiç görmeyecektir. Bu dünyaya sürgünle gelmedik, kutsal ve sonsuz ruha tapmak ve içimizdeki hayatın güzelliğinden saklanmış sırrı aramak için Tanrının masum kulları olarak geldik.

Nazarene'nin öğretilerinden öğrendiğim doğru bu. Bu benim içimden gelen ve bana hayatımı tehdit eden manastırın karanlık köşelerini gösteren ışık. Bu bana açken, ağaçların gölgesinde yalnız başıma ve ağlayarak otururken güzel vadilerin ve tarlaların açık ettiği derin sır.

"Manastırın uygulaması gereken din bu; Tanrı'nın dilediği gibi, İsa'nın öğrettiği gibi. Bir gün ruhum Doğru'nun güzelliğinin zehriyle sarhoş olduğunda bahçede toplanan rahiplerin önünde cesurca durdum ve onların yanlış davranışlarını eleştirdim. Dedim ki, 'Günlerinizi neden burada geçirip, bedenlerinin teri ve yüreklerinin gözyaşları ile yapılmış ekmeklerini yediğiniz fakirlerin cömertliğinden zevk alıyorsunuz? Neden asalaklığın gölgesinde yaşıyorsunuz, bilgiye gereksinimi olan insanlardan neden kendinizi ayırıyorsunuz? Neden ülkeyi yardımınızdan mahrum ediyorsunuz? İsa sizi kurtların arasına kuzular olarak gönderdi; sizi kuzuların arasında kurt yapan nedir? Neden insanlıktan ve sizi yaratan Tanrı'dan kaçıyorsunuz? Hayatın kafilesinde yürüyen insanlardan daha iyiyseniz onlara gidip onların hayatlarını iyileştirmeksiniz; ama onların sizden daha iyi olduğunu düşünüyorsanız onlardan öğrenmeyi arzulamaksınız. Nasıl fakirlik içinde yaşamaya yemin edip sonra da dediğinizi unutup lüks içinde yaşıyorsunuz? Tanrıya boyun eğmeye yemin edip de nasıl dinin anlamına isyan ediyorsunuz? Kalpleriniz hırsla doluyken nasıl erdemi kuralınız olarak benimsiyorsunuz? Bedenlerinizi öldürürmüş gibi yapıyorsunuz ama ruhlarınızı öldürüyorsunuz. Dünyevi şeyleri hor görür gibi yapıyorsunuz ama yürekleriniz hırsla şişmiş. İnsanları kendinize dindar öğretmenler olarak inandırdınız; gerçeği konuşmak gerekirse kendilerini yeşil ve güzel otlaklara bakarak anlamaktan başka yöne çevirmiş büyükbaş hayvanlar gibisiniz. İhtiyacı olanlara manastırın geniş topraklarını

ve onlardan aldığımız altın ve gümüşleri geri verelim. Uzak durmaktan kaçalım ve bizi güçlü yapan güçsüze hizmet edelim ve içinde yaşadığımız ülkeyi temizleyelim. Bu zavallı millete gülümsemeyi ve cennetin armağanı ve yaşam ve özgürlüğün şanı ile sevinmeyi öğretelim.

İnsanların gözyaşları sizin burada alıştığınız rahatlık ve huzurdan daha güzeldir ve Tanrıyla birleşmiştir. Komşunun yüreğine dokunan sevgi manastırın görünmeyen köşelerindeki gizli erdemden daha yücedir. Güçsüz suçluya ya da fahişeye söylenen bir sevgi sözcüğü her gün tapmakta boş boş tekrar ettiğimiz uzun duadan daha asildir."

Halil bu anda derin bir nefes aldı. Gözlerini Rachel ve Miriam’a doğru çevirdi ve dedi ki, "Ben bütün bunları rahiplere söylüyordum ve onlar da, bir genç adamın onların önünde durup bu cesur sözcükleri söylemesine cesaret etmesine inanamazmış gibi bir şaşkınlık edasıyla dinliyorlardı. Sözlerimi bitirince rahiplerden biri yaklaştı ve bana kızarak, ’Sen bizim huzurumuzda nasıl bu tavırla konuşmaya cesaret edersin?’ Bir diğeri gülerek geldi ve ekledi, ‘Bütün bunları otlaklarda güttüğün ineklerden ve domuzlardan mı öğrendin?’ Üçüncüsü ayağa kalkıp beni tehdit etti, 'Cezalandırılacaksın, kâfir!’ Ve sonra bir cüzzamlıdan kaçar gibi kaçıştılar. Bazıları beni akşam vakti huzuruna çağıran başpapaza şikâyet ettiler. Rahipler benim acı çekeceğim beklentilerinden mutluluk duydular ve benim cezalandırılmam ve kırk gün kırk gece hapse atılmam emredildiğinde yüzlerinde sevinç vardı. Beni o mezarın üzerinde ışığı görmeden yattığım o karanlık hücreye götürdüler. Gecenin bitip gündüzün başladığını anlayamıyordum, sadece altımdaki toprakta sürünen böcekleri hissediyordum. Onlar uzun aralıklarla benim bir lokma ekmeğimi ve sirkeyle karıştırılmış bir kap suyumu getirdiklerinde çıkan ayak seslerinden başka bir şey duymuyordum.

"Hapisten çıktığımda güçsüz ve çelimsizdim ve rahipler benim düşüncelerimi iyileştirdiklerini ve ruhumun arzusunu öldürdüklerini düşünüyorlardı. Açlık ve susuzluğun yüreğime Tanrı’nın yerleştirdiği iyiliği boğduğunu düşündüler. Kırk günlük yalnızlığımda bu rahiplerin ışığı görmeleri ve hayatın gerçek ezgisini duymaları için bir yol bulmak için çabaladım, ama tüm düşüncelerim boşa çıktı, çünkü uzun yılların onların gözlerine ördüğü kalın perde kısa sürede yırtılamazdı ve cehaletin onların

kulaklarını sıvadığı harç katılaşmıştı ve yumuşak parmaklarla sökülemezdi."

Bir süre sessizlik hüküm sürdü ve Miriam konuşmak için izin ister gibi annesine baktı. Dedi ki, "Onlarla tekrar konuşmuş olmalısın, seni manastırdan sürmek için bu kadar berbat bir geceyi seçtiklerine göre. Düşmanlarına bile nazik olmayı öğrenmeliler."

Halil tekrar konuştu, "Bu gece fırtına ve kötü hava şartları gökyüzünde hiddetlenirken ateşin başında çömelmiş masallar ve komik hikâyeler anlatırken rahiplerden uzaklaştım. Beni yalnız görünce benim aleyhime akıllarını işletmeye devam ettiler. İncil'i okuyordum ve İsa'nın bana o anda kızgın doğayı ve gökyüzünün savaşan şartlarını unutturan güzel sözlerini düşünüyordum. Bana yeni bir alaycı ruhla yaklaştılar. Kendimi pencereden dışarıya bakarak oyalayarak onları görmezlikten geldim, ama onlar çok sinirlendiler çünkü benim sessizliğim onların yüreklerindeki kahkahayı ve dillerindeki alayı söndürdü. Bir dedi ki, 'Ne okuyorsun, Büyük Reformcu?' Onun sorusuna cevap olarak kitabımı açtım ve şu bölümü sesli olarak okudum: 'Ve o ikiyüzlülerin çoğunu ve Sadukilerin vaftize geldiğini görünce onlara dedi ki, Ey zehirli nesil, sizi gazaptan çıkıp buraya gelmeniz için kim uyardı? Öyleyse tövbe için getirdiğiniz meyveleri çıkarın. Ve kendi kendinize, Bizim yaratıcımız İbrahim demeyi düşünmeyin. Size diyeyim ki Tanrı bu taşların çocukları İbrahim'e yetiştirmesine kadir. Ve şimdi balta da ağaçların kökünde duruyor; bu yüzden iyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılacak.'

"Ben onlara Vaftizci Yahya'nın sözlerini okurken rahipler görünmez bir el ruhlarını boğuyormuş gibi sessizleştiler ama sahte cesaretlerini topladılar ve gülmeye devam ettiler. Biri dedi ki, "Biz bu sözleri defalarca okuduk ve bir inek çobanının onları bize tekrar etmesine ihtiyacımız yok."

"Ben itiraz ettim, 'Eğer bu sözleri okumuş ve anlamlarını anlamış olsaydınız, bu zavallı köylüler donmaz ya da açlıktan ölmezlerdi.' Ben bunu deyince, rahiplerden biri sanki papazlar hakkında kötü konuşmuşum gibi suratıma bir tokat attı; diğeri beni tekmeledi, üçüncüsü benden kitabı aldı ve dördüncüsü olay yerine sinirden titreyerek gelen başpapazı çağırdı. O bağırdı, 'Bu isyankârı tutuklayın ve bu kutsal yerden sürün, bırakın fırtınanın öfkesi ona boyun eğmeyi öğretsin. Onu uzaklaştırın ve bırakın

doğa ona Tanrı'nın dilediğini yapsın, sonra ellerinizden onun giysilerini kaplayan zehirli dalalet mikroplarını yıkayın. Eğer bağışlanmak için yalvararak geri dönerse kapıyı açmayın çünkü yılan kafese konulursa güvercin olmaz, dikenli çalı da bağlara ekildiğinde incir olmaz.'

"Emir gereğince ben kahkahalarla gülen rahipler tarafından dışarıya sürüklendim. Kapıyı arkamdan kilitlemeden önce birini, dün sen ineklerle domuzların kralıyken bugün tahttan indirildin, Büyük Reformcu; şimdi git ve kurtların kralı ol ve onlara inlerinde nasıl yaşamaları gerektiğini öğret' derken duydum."

Halil derin bir iç çekti ve sonra yüzünü çevirip alevlerle yanan ateşe baktı. Tadı, sevecen bir ses ve acılı bir tavırla dedi ki, "İşte böyle sürüldüm manastırdan ve beni rahipler böyle Ölümün ellerine gönderdiler. Gece boyu kör gibi boğuştum; kuvvetli rüzgâr üzerimi parçalıyordu ve yoğun kar ayaklarımı kapana kıstırıyordu ve beni düşene kadar aşağıya çekiyordu ve ben umutsuzca yardım diye bağırıyordum. Beni Ölümün dışında hiç kimsenin duymadığını hissediyordum ama tümüyle anlayış ve merhamet olan bir güç bağırışımı duydu. O güç ben hayatın kalan sırlarını öğrenmeden ölmemi istemedi. O güç sizi benim hayatımı kurtarmanız için derinliğin ve yokluğun içinden gönderdi."

Rachel ve Miriam ruhlarının onun ruhunu anladığını hissettiler ve onun duygularının ve anlayışının ortağı oldular. İsteğine karşı koyamayarak Rachel öne uzanıp gözlerinden yaşlar gelerek onun eline yavaşça dokundu ve dedi ki, "Doğru'nun savunucusu olarak seçilmiş bir kişi doğanın fırtınası ve karıyla yok olmaz." Miriam ekledi, "Fırtına ve kar çiçekleri öldürebilir ama tohumlan öldüremez çünkü kar onları öldürücü ayazdan korumak için sıcak tutar."

Bu yüreklendirici sözleri duyan Halil'in yüzü aydınlandı ve dedi ki, "Siz bana rahiplerin baktığı gibi isyankâr ve kâfir gözüyle bakmıyorsanız, manastırda maruz kaldığım eziyet daha bilgisine erişilmemiş ezilmiş bir milletin sembolüdür ve ölümün eşiğine geldiğim bu gece tam adaletin öncesinde gelen bir devrim gibidir. Duyarlı bir kadının yüreğinden insanlığın mutluluğu fışkırıyor ve onun asil ruhunun içtenliğinden insanlığın sevgisi geliyor."

Gözlerini kapatıp yastığa dayandı; iki kadın daha fazla konuşarak onu

rahatsız etmediler çünkü fazla durmanın sebep olduğu yorgunluğun onun gözlerini büyüleyip ele geçirdiğini biliyorlardı. Halil sonunda annesinin kollarında güveni bulmuş kaybolan bir çocuk gibi uyudu.

Rachel ve kızı yataklarına gidip onu seyrederek orada oturdular, sanki onun acıyla bozulmuş yüzünde ruhlarını ve yüreklerini ona yaklaştıran bir çekicilik bulmuş gibiydiler. Anne fısıltıyla dedi ki, "Onun kapalı gözlerinde sessiz konuşan ve ruhun arzularını harekete geçiren garip bir güç var."

Miriam da, "Elleri Anne, Kilisedeki İsa’nın elleri gibi" diye ekledi. Anne cevap verdi: "Yüzünde bir kadının yumuşaklığı ve aynı anda bir erkeğin gözüpekliği var."

Uydumun kanatları iki kadının ruhunu rüya âlemine taşıdı, ateş söndü kül oldu, gaz lambasının ışığı yavaş yavaş bitti ve kayboldu. Sert rüzgâr kükremeye devam etti ve muğlak gökyüzü kar katmanlarını yaydı ve şiddetli rüzgâr onları sağa sola dağıttı.

4.

Beş gün geçti ve gökyüzü hâlâ dağları ve ovaları acımasızca örten yoğun karla doluydu. Halil ovalara doğru olan yolculuğuna devam etmek için üç girişimde bulundu ama Rachel her seferinde, "Hayatını kötü hava şartlarına teslim etme, kardeş; burada kal çünkü iki kişiyi doyuran ekmek üç kişiyi de doyurur ve ateş sen gelmeden önce yandığı gibi sen gittikten sonra da yanmayla devam edecek. Biz fakiriz kardeşim ama diğer insanlar gibi hayatımızı güneşin ve insanlığın önünde sürdürüyoruz ve Tanrı bize günlük yiyeceğimizi veriyor" diyerek onu durdurdu.

Ve Miriam ona içten bakışlarıyla yalvarıyor ve derin iç çekişleriyle rica ediyordu çünkü o kulübeye girdiğinden beri ruhunda yüreğine ışık ve hayat gönderen ve ruhunun kutsalın kutsalı yerinde yeni bir sevgi uyandıran o ilahi gücün varlığını hissetmişti. İlk kez kalbini şafağın çiy damlalarını emen ve sonsuz gökkubbeye kokusunu veren beyaz bir gül gibi yapan duyguyu deneyimlemişti.

Bir kadının ruhunda birden uyanan saklı sevgiden ve onun ruhunu, günlerini şairlerin rüyaları ve gecelerini kâhinler gibi geçirten müzikle dolduran sevgiden daha saf ve rahatlatıcı bir sevgi yoktur. Hayatın gizeminde, bir bakirenin ruhundaki sessizliği bir insana geçmişi unutturan daimi farkındalığa dönüştüren bağlılıktan daha güzel ve güçlü bir sır yoktur, çünkü o, geleceğin tatlı ve yoğun umudunu yürekte ateşli bir şekilde yakar.

Lübnan kadınını diğer milletlerin kadınlarından ayıran onun sadeliğidir. Yetiştiriliş tarzı eğitim yönünden gelişmesini kısıtlar ve geleceği için bir engel olarak durur. Ancak bu yüzden o kendini kalbinin sırrını araştırma eğiliminde bulur. Lübnanlı genç kadın toprağın kalbinden gelen bir kaynak gibidir ve kıvrılarak alçaklarda akar, ama denize açılan yolu bulamadığından üzerinde pırıldayan yıldızları ve parlak ayı yansıtan sakin bir göle döner. Halil Miriam'ın onun ruhuna durmadan dolanan sevgisinin titreşimlerini hissetti ve anladı ki onun yüreğini aydınlatan o ilahi fener Miriam'ın yüreğine de değmişti. İlk kez sevindi, kurumuş bir ırmağın

yağmuru selamlayışı gibi, ama acele ettiği için kendini suçladı çünkü bu ruhsal anlaşma o köyden ayrıldığında bir bulut gibi geçip gidecekti. Sık sık kendine sorardı, "Yaşamlarımızda büyük bir rolü olan bu sır ne? Bizi engebeli yola sokup sonrada dağın tepesine varmadan gülümseyerek ve övünerek bizi durduran, sonra bizi birden ağlayarak ve acı çekerek vadinin derinliklerine atan bu Kanun ne? Bizi bir gün sevgili gibi sevip ikinci gün düşman gibi savaşan bu hayat ne? Ben dün zulme uğramamış mıydım? Ben yüreğimde cennetin uyandırdığı Doğru uğruna açlık ve susuzluk çekmedim mi, acı ve alaya maruz kalmadım mı? Rahiplere Doğru'dan geçen mutluluğun insanın içindeki Tanrı'nın isteği ve amacı olduğunu söylemedim mi? O halde bu korku niye? Ve ben gözlerimi niye o genç kadının gözlerinden yayılan ışığa niye kapatıyorum? Ben sürüldüm ve o fakir, ama insan sadece ekmekle mi yaşar? Biz açlık ve bolluk arasında yazla kış arasındaki ağaçlar gibi değil miyiz? Ama Rachel kızının kalbiyle benim kalbimin sessizce anlaştığını, birbirine yaklaştığını ve Yüce Işığa yakınlaştığını bilse ne derdi? Hayatını kurtardığı genç adamın kızına gözünü dikip bakmayı arzuladığını keşfetse ne derdi? Köylüler ne derdi manastırda yetişmiş, köylerine zorunluluktan ve kovulma neticesi gelmiş genç bir adamın güzel bir kızın yakınında yaşamayı arzu ettiğini bilselerdi? Beni dinlerler miydi eğer onlara manastırı onların arasında yaşamak için terk eden adamın kafesin yaralayan duvarlarından özgürlüğün ışığına kaçan bir kuşa benzediğini söylesem? Benim hikâyemi duysa Şeyh Abbas ne derdi? Benim kovulma nedenini bilse köyün papazı ne yapardı?"

Halil şöminenin önünde oturup aşkını sembolü olan alevlere bakarak düşünürken kendi kendine konuşuyordu ve Miriam arada sırada ona kaçamak bakışlar atıyordu, hiçbir söz söylenmese de gözlerindeki hayalleri okuyor, düşüncelerinin sesini duyuyor ve sevgisinin dokunuşlarını hissediyordu.

Bir gece ağaçların ve kayaların beyazla örtülü olduğu vadiye bakan küçük pencerenin önünde dururken, Miriam da geldi ve gökyüzüne bakarak onun yanında durdu. Gözleri birbiriyle buluşunca Halil derin bir iç çekti ve sanki ruhu bir sözcüğü arayarak geniş gökyüzüne yelken açmış gibi gözlerini kapattı. Gerekli sözcüğü bulamadı çünkü sessizlik onların adına konuşuyordu. Miriam cesaretle, "Kar nehre karışınca ve yollar kuruyunca nereye gideceksin?" Gözleri açıldı, ufkun gerisine bakıp açıkladı,

"Kaderimin ve doğruyu bulmak için misyonumun beni götürdüğü yolu izleyeceğim." Miriam üzüntülü bir şekilde içini çekti ve "Neden burada kalıp bizim yanımızda yaşamıyorsun. Başka bir yere mi gitmek zorundasın?" diye teklif etti. Halil onun içtenliğinden ve tatlı sözlerinden duygulanmıştı ama itiraz etti, "Buradaki köylüler kovulmuş bir rahibi komşuları olarak istemezler, soludukları havayı onun da solumasına izin vermezler çünkü onlar manastırın düşmanının Tanrı ve azizlerin lanetlediği bir kâfir olduğuna inanırlar." Miriam sessizleşti çünkü ona acı veren Doğru onun konuşmasını engelledi. Sonra Halil yanma dönüp açıkladı, "Miriam bu köylülere ileri gelenler özgür düşünen kişilerden nefret etmeyi öğrettiler; onlar akılları yükseklerde olanlardan uzak durmak üzere eğitildiler; Tanrı bir başkasını taklit eden cahil bir kişinin kendisine tapmasını istemez; ben burada kalıp bu insanlara istedikleri gibi ibadet etmelerini söylesem beni Tanrı’nın papaza verdiği yetkiye karşı gelen bir kâfir ilan ederler. Eğer onlara kalplerinin sesini dinleyip duymalarını söylesem ve içlerindeki ruhun isteğine göre hareket etmelerini söylesem benim Tanrı’nın yerle gök arasına koyduğu rahiplerden kurtulmalarını isteyen kötü bir adam olduğumu söylerler." Halil doğrudan doğruya Miriam’ın gözlerine baktı ve gümüş tellerin sesini andıran bir sesle dedi ki, "Ama Miriam bu köyde benim ruhuma sahip olan ve onu hapseden büyülü bir güç var; acımı unutmamı sağlayan ilahi bir güç. Bu köyde Ölümle burun buruna geldim ve burada ruhum Tanrı’nın ruhunu okşadı. Bu köyde ölü çimde yetişen güzel bir çiçek var; güzelliği kalbimi çekiyor ve kokusu etrafını dolduruyor. Bu çiçeği bırakıp manastırdan kovulmama sebep olan fikirleri mi vaaz vereyim yoksa bu çiçeğin yanında kalıp, bir mezar kazıp düşüncelerimi ve doğruları dikenlerin yanma mı gömeyim? Ne yapayım, Miriam?" Bu sözleri duyunca Miriam neşeli bir sabah rüzgârının önündeki bir zambak gibi titredi. Kalbi gözlerinde parladı ve kekeledi, "ikimizde gizemli ve merhametli bir gücün elindeyiz. Bırak o dilediğini yapsın."

O anda iki kalp birleşti ve ondan sonra iki ruh hayatlarını aydınlatarak yanan bir fener gibiydi.

5.

Âlemin yaratılışında başlayarak bugüne kadar, kalıtsal zengin olan bazı kavimler rahiplerle işbirliği içinde kendilerini insanlara yönetici tayin etmişler. Bu toplumun kalbinde eski ve içi boş bir yaradır cehaletin kökünden yok edilmesi dışında yok olmaz.

Varlığını mirasla elde etmiş bir adam köşkünü zayıf fakirin parasıyla yapar. Rahip tapınağını kendini adamış ibadetçilerin kemikleri ve mezarları üzerine diker. Prens fellahın kollarını tutar, papaz ceplerini boşaltır; hükümdar tarlaların çocuklarına asık yüzle bakar, piskopos onları gülümseyerek teselli eder; kaplanın asık yüzüyle kurdun gülüşü arasında sürü yok olur; hükümdar kendisinin kanunların kralı olduğunu iddia eder, papaz Tanrı'nın temsilcisi ve bu ikisinin arasında bedenler yok olur ve ruhlar bir hiç olup solar. Lübnan'da o güneşten zengin ve bilgiden fakir dağda, asille papaz ellerini toprağı süren ve ekini biçen çiftçiyi sömürmek için birleştirdiler ki kendilerini hükümdarın kılıcından ve papazın lanetinden korusunlar. Lübnan'daki zengin adam sarayının yanında gururla durdu ve kitlelere bağırdı, "Sultan beni size efendi olarak atadı." Ve papaz sunağın önünde durup dedi ki, "Tanrı beni ruhlarınızın hâkimi olarak görevlendirdi." Ama Lübnanlılar sessiz kaldı çünkü ölüler konuşamaz.

Şeyh Abbas kalbinde rahiplere karşı dostluk vardı çünkü onlar insanların bilgisini boğmakta ve işçilerin onlara boyun eğmesini sağlamakta birlik oluyorlardı.

O gece Halil ve Miriam aşkın tahtına çıkarken ve Rachel onlara sevginin gözleriyle bakarken Peder Elias başpapazın bir asiyi manastırdan kovduğu ve onun Samaan Ramv'nin dul karısı Rachel'in evine sığındığı hakkında Şeyh Abbas'ı bilgilendirdi. Papaz Şeyh'e verdiği küçük bilgiden mutlu olmamıştı ve "Manastırdan kovaladıkları o iblis bu köyde melek olamaz ve kesilip ateşe atılan o incir ağacı yanarken meyve veremez. Eğer biz bu köyü o şeytanın lekesinden temizlemek istiyorsak rahiplerin yaptığı gibi onu buradan göndermeliyiz." diye yorum yaptı. Ve Şeyh yanıtladı, "Onun

insanlarımız üzerinde kötü etkisi olacağından emin misiniz? Onu burada tutup bağlarımızda çalıştırsak daha iyi olmaz mı? Güçlü insanlara ihtiyacımız var."

Papazın yüzünü aynı fikirde olmadığını ifade etti. Parmaklarıyla sakallarını tararken kurnazca dedi ki, "Eğer çalışmaya uygun olsaydı, manastırdan kovulmazdı. Manastırda çalışan ve dün geceyi tesadüfen benim evimde geçiren bir öğrenci bu genç adamın başpapazın kurallarını rahipler arasında tehlike arz eden fikirleri vaaz vererek çiğnediğini söyledi ve ondan alıntı yaptı. "Tarlaları, bağları ve manastırdaki gümüşleri fakirlere geri verin ve onları her tarafa saçın; bilgiye gereksinimi olan insanlara yardım edin; böyle yaparak Gökteki Tanrınızı memnun edeceksiniz."

Bu sözleri duyan Şeyh Abbas ayağa fırladı ve kurbanına saldırmaya hazırlanan bir kaplan gibi kapıya yürüyüp hizmetkârlara seslendi ve onlara gelmeleri için emir verdi. Üç adam içeri girdi ve Şeyh emretti, "Samaan Ramy’nin dul karısı Rachel’in evinde rahip kıyafeti giyen genç bir adam var. Onu bağlayıp buraya getirin. Eğer o kadın onun tutuklanmasına itiraz ederse onu da örgülerinden tutup karda sürükleyerek buraya getirin, çünkü kötüye yardım eden de kötüdür. "Adamlar boyun eğerek eğildiler ve papazla Şeyh Halil ve Rachel’a ne ceza vereceklerini tartışırlarken Rachel’in evine aceleyle gittiler.

6.

Gün bitmişti ve gece karla dolu gölgesini metruk kulübelerin üzerine yayarak gelmişti. Sonunda gökyüzünde yıldızlar görünmüştü, ölümün acısını çektikten sonra gelen sonsuzluktaki umut gibi. Kapılar pencereler kapatılmış ve lambalar yanmıştı. Fellahlar ateşin yanında oturmuş bedenlerini ısıtıyorlardı. Kapı vurulup üç adam içeri girdiğinde Rachel, Miriam ve Halil tahta masada akşam yemeklerini yiyorlardı. Rachel ve Miriam korkmuştu ama Halil sakindi çünkü bu üç adamı bekliyordu. Şeyh'in hizmetkârlarından biri Halil'e doğru yürüdü ve elini omzuna koyup, "Manastırdan sürülen sen misin?" diye sordu. Halil cevap verdi: "Evet benim, ne istiyorsun?” Adam yanıtladı, "Seni tutuklayıp Şeyh Abbas'ın evine götürme emrimiz var, eğer itiraz edersen seni kurbanlık koyun gibi karın üzerinde sürükleyerek götürürüz." Rachel bağırırken rengi soldu, "Ne suç işledi, neden onu bağlayıp sürüklemek istiyorsunuz?” İki kadın ağlamaklı seslerle yalvararak dedi ki, "O üç kişinin elinde bir kişi ve ona acı çektirmek sizin alçaklığınız." Adamlar sinirlendi ve bağırdı, "Bu köyde Şeyh'in emirlerine karşı gelebilen bir kadın var mı?” Ve bir ip çıkardı ve Halil'in ellerini bağlamaya başladı. Halil başını gururlu bir şekilde kaldırdı ve dudaklarında üzüntülü bir gülümseme belirdi ve dedi ki, "Size acıyorum beyler, siz körsünüz ve güçsüzü sizin kollarınızın kuvvetiyle ezen bir adamın elinde oyuncaksınız. Siz cehaletin kölesisiniz. Dün ben de sizin gibiydim ama yarın siz de benim gibi düşüncede özgür olabilirsiniz. Aramızda benim çağıran sesimi boğan ve benim gerçeğimi sizden saklayan derin bir uçurum var ve siz duyamıyor ve göremiyorsunuz. İşte buradayım, ellerimi bağlayın ve dilediğiniz gibi yapın." Üç adam onun konuşmasından duygulandılar ve onun sesi içlerinde yeni bir ruhu uyandırmış gibi görünüyordu. Ama akıllarında hâlâ Şeyh Abbas'ın sesi çınlıyordu onları görevlerini tamamlamak üzere uyarıyordu. Onun ellerini bağladılar ve ağır bir vicdanla sessizce dışarıya çıkardılar. Rachel ve Miriam onları Şeyh'in evine takip ettiler, tıpkı İsa'yı çarmıha gerildiği tepeye götüren Kudüs'ün kızları gibi.

7.

İçeriği ne olursa olsun haberler fellahlar arasında küçük köylerde hızla yayılıyordu, çünkü onların toplumun âleminden yokluğu onları kısıtlı çevrelerinin olaylarını tartışırlarken endişeye sevk ediyordu. Kışın tarlalar karın örtüsü altında uyurken ve insan hayatı ateşe sığınıp ısınırken, köylüler kendilerini meşgul etmek için olup biteni öğrenmeye meyilli oluyordu.

Halil'in tutuklanmasından bu yana çok geçmemişti ki haberler köylüler arasında bulaşıcı hastalık gibi yayılmıştı. Kulübelerini terk edip, ordu gibi her yandan Şeyh Abbas'ın evine doğru hızla ilerliyorlardı. Halil Şeyh'in evine ayak bastığında içerisi manastırdan kovulan kâfire bir bakış atmak için can atan adamlar, kadınlar ve çocuklarla doluydu. Onlar aynı zamanda Halil'e bu korkunç hastalığı yayması için yardım eden, köylerinin temiz gökyüzünde bu sapkınlığa yer veren Rachel ve Miriam'ı da görmek için heyecanlıydılar.

Şeyh Peder'in yanındaki yargıç sandalyesine oturdu, o sırada kalabalık cesurca önlerinde duran eli kolu bağlı gence bakıyordu. Rachel ve Miriam Halil'in arkasında duruyor, korkudan titriyorlardı. Ama Doğru'yu bulup onun peşinden giden kadının kalbine korku ne yapabilir? Kalabalığın öfkesi aşkla uyanmış bir kızın ruhuna ne yapabilir? Şeyh Abbas genç adama baktı ve gürleyen bir sesle onu sorgulamaya başladı, "Adın ne?" "Adım Halil," diye yanıtladı genç adam. Şeyh tekrar sordu, "Annen, baban ve akrabaların kim, nerede doğdun?" Halil ona nefretle bakan fellahlara döndü ve dedi ki, "Ezilen fakirler benim kavmim ve akrabalarım ve bu büyük ülke doğduğum yer."

Şeyh Abbas alaylı bir şekilde dedi ki, "Akrabalarım dediğin o insanlar senin cezalandırılmanı istiyor, doğum yerim dediğin bu ülke ise senin insanlarından biri olmana itiraz ediyor. "Halil yanıtladı, "Cahil milletler iyi insanları tutuklayıp onları her istediklerini yapmaya zorlarlar ve bir zorba ile yönetilen ülke insanları köleliğin boyunduruğundan kurtarmak isteyenlere zulmeder. Ama iyi bir oğul annesini hasta diye terk eder mi?

Merhametli bir adam kardeşini zavallı diye inkâr eder mi? Beni bugün tutuklayıp buraya getiren zavallı insanlar dün sana hayatlarını teslim eden aynı insanlar. Ve benim varlığımı onaylamayan bu geniş topraklar esneyip açgözlü zorbaları yutmayan aynı topraklar."

Şeyh sesli bir kahkaha attı, sanki genç adamın ruhunu çökertmek ve onu izleyenleri etkilemesini önlemek ister gibi. Halil'e döndü ve etkileyici bir şekilde dedi ki, "Sen çoban, sanıyor musun ki biz seni manastırdan kovan rahiplerden daha merhametliyiz? Sanıyor musun ki biz tehlikeli bir kışkırtıcıya acırız?" Halil yanıtladı, "Çoban olduğum doğru ama iyi ki de kasap değilim. Sürülerimi verimli ovalara götürdüm onları çorak topraklarda otlatmadım. Onları temiz kaynaklara götürdüm ve onları kirli bataklıklardan uzak tuttu. Akşam olduğunda onları sağ salim barınaklarına getirdim ve kurtlara yem olmaları için vadilerde bırakmadım. Ben hayvanlara böyle davrandım; siz de benim yolumu izleyip insanlara benim sürüme davrandığım gibi davransaydınız, bu zavallı insanlar metruk kulübelerde fakirliğin sancılarını çekmezlerdi, siz bu muhteşem köşklerde Neron gibi yaşarken."

Şeyh'in alnı ter damlalarıyla parladı ve sırıtması öfkeye dönüştü, Halil'in konuşmasına aldırmıyormuş gibi yapıp sakin olmaya çalıştı ve Halil'e parmağıyla işaret ederek uyardı, "Sen bir kâfirsin ve biz senin saçma konuşmalarını dinlemeyeceğiz; seni buraya yargılamak üzere çağırdık ve fark etmelisin ki sen burada Hazret Emir Ameen Shehab'ı temsil etmekle yetkili köyün efendisinin huzurundasın. Öğretilerine baş kaldırdığın Kutsal Kilise'nin temsilcisi Peder Elias'ın önündesin. Şimdi ya kendini savun ya da bu insanların önünde diz çök ki seni affedip manastırda olduğun gibi yeniden çoban yapalım." Halil tekrar konuştu, "Bir suçlu başka bir suçlu tarafından yargılanmaz, tıpkı bir Tanrı tanımazın günahkârların önünde kendini savunmayacağı gibi." Ve Halil izleyenlere dönüp dedi ki, "Kardeşlerim, tarlalarınızın efendisi dediğiniz bu adam ve uzun zamandır kendinizi teslim ettiğiniz bu adam beni yargılamak üzere atalarınızın mezarlarının üzerine yaptığı bu binaya getirdi. Sizin inancınızdan dolayı kilisenizin papazı olan bu adam beni yargılamak, aşağılamak ve acılarımı arttırmak için geldi. Her yerden hepiniz buraya bir acele benim acı çekişimi ve merhamet dilenmemi izlemek için geldiniz. Evlerinizi eli kolu bağlı bu kardeşinizi ve oğlunuzu seyretmek için terk ettiniz. Ben manastırdan

kovulan suçlu ve kâfirim. Fırtına beni sizin köyünüze getirdi. İsyanımı dinleyin, bana acımayın ama adil olun çünkü merhamet suçluya verilir, ama adalet bir masumun ihtiyacı olan şeydir.

"Şimdi sizi jüri olarak seçiyorum, çünkü insanların isteği Tanrı'nın isteğidir. Kalplerinizi uyandırın ve dikkatlice dinleyin, sonra beni vicdanınızın sesine göre dava edin. Size benim imansız olduğum söylendi ama ne suç ya da günah işlediğim söylenmedi. Beni hırsız gibi bağlanmış gördünüz, ama benim suçlarımı duymadınız çünkü bu mahkemede yanlışlar ortaya çıkarılmaz ama cezalar gümbür gümbür gelir. Benim suçum, sevgili arkadaşlarım, sizin zor durumunuzu anlamak çünkü ben boyunlarınızdaki demirin ağırlığını hissettim. Günahım kadınlarınıza derinden üzülmek; göğüslerinizden ölümün gölgesiyle karışmış sütü emen çocuklarınıza merhamet duymak. Ben sizlerden biriyim, atalarım bu vadilerde yaşadı ve sizin başlarınızı eğen aynı boyunduruklarin altında öldü. Ben acı çeken ruhların çağrısını dinleyen Tanrı'ya inanırım ve hepimizi cennetin gözü önünde kardeş yapan Kitap'a inanırım. Bizi eşit yapan öğretilere inanırım, Tanrının dikkatti ayaklarının sarp yolu olan bu dünyada bizi serbest bırakan öğretilerine inanırım. "İneklerimi otlatırken ve dayandığınız bu üzücü şartları düşünürken zavallı evlerinizden gelen umutsuz çığlığı duydum -bastırılmış ruhların çığlığını- bedenlerinizde bu toprakların efendisine köle olarak kilitlenmiş kırık kalplerin çığlığı. Bakınca kendimi manastırda buldum ve sizi tarlalarda, sizi inine giden kurdu takip eden koyun sürüsü olarak gördüm ve koyunlara yardım etmek için yolun ortasında durunca yardım için bağırdım ve kurt beni sivri dişleriyle kaptı. "Hapse, açlığa ve susuzluğa maruz kaldım sadece bedene acı veren Doğru uğruna. Dayanmanın ötesinde bir acıya katlandım çünkü sizin üzüntülü iç çekişlerinizi manastırın her köşesinde çınlayan bağrışlara dönüştürdüm. Korkmadım, kalbim hiç yorulmadı çünkü sizin acılı ağlayışlarınız her gün bana yeni bir güç veriyordu ve kalbim sağlıklıydı. Şimdi kendinize sorabilirsiniz, 'Ne zaman yardım için ağladık, kim ağzını açmaya cesaret edebilirdi ki' 'Şimdi size söylüyorum, ruhlarınız her gün ağlıyor ve her gece yardım dileniyor ama siz duyamıyorsunuz çünkü ölen biri kalbinin sesini duyamaz ama yatağının yanı başında dikilenler duyabilir. Katledilen bir kuş istemi dışında bilmeden ve acı içinde dans edebilir ama dansa şahitlik edenler sebebini bilirler. Günün hangi saatinde acıyla iç

çekiyorsunuz? Var olmanın aşkı ağlayıp gözünüzden uykunun örtüsünü kaldırdığı ve sizi köleler gibi tarlalara gönderdiği sabah saatinde mi? Sizi yakan güneşten koruması için bir ağacın altında oturmak istediğiniz öğle saatinde mi? Ya da eve aç gelip yavan bir lokma ve bulanık bir su yerine güç veren yemeği istediğiniz akşam saatinde mi? Ya da gece yorgunluk sizi rahatsız yatağınıza atıp, uyku gözlerinizi kapar kapamaz açık gözlerle oturup Şeyh'in sesi kulaklarınızda çınladığı zaman mı?

"Yılın hangi mevsiminde kendinize yas tutarsınız? Doğanın güzel elbisesini giydiği ve sizin yırtık pırtık giysinizle onunla buluşmaya gittiğiniz Baharda mı? Ya da yazın buğdayı hasat edip mısırı toplayıp efendinizin raflarını ürünle doldurduğunuz ve hesap zamanı geldiğinde elinize saman ve burçaktan başka bir şey geçmediği zaman mı? Sonbaharda mı, meyveleri toplayıp üzümleri cendereye götürdüğünüz ve emeğinize karşılık bir kavanoz sirke ve bir ölçek meşe palamudu aldığınız zaman mı? Ya da kışın kardan evlerinize çekildiğiniz, ateşin önünde oturup titrediğiniz, kızgın gökyüzünün zayıf akıllarınızdan kaçmanızı istediği zaman mı?

“Bu fakirlerin hayatı; bu sürekli duyduğum çığlık. Bu benim ruhumu baskı yapanlara karşı isyan ettiren ve onların yönetimini aşağılamama sebep olan şey. Ben rahiplere size acımalarını söylediğimde benim Tanrı tanımaz biri olduğumu düşündüler ve kovulmak benim nasibim oldu. Bugün buraya bu sefil hayatı sizinle paylaşmaya geldim, gözyaşlarımı sizinkilerle karıştırmaya geldim. Şimdi burada en kötü düşmanınızın kıskacındayım. Farkında mısınız ki köle olarak çalıştığınız bu topraklar kanun kılıcın sivri kenarına yazıldığında babalarınızın elinden alınmıştı? Rahipler atalarınızı aldatıp bütün tarlalarını ve bağlarını dini kurallar bir papazların dudaklarında yazıldığında aldılar. Hangi adam ya da kadın papazların emrine karşı gelerek toprakların efendisinden etkilenmedi? Tanrı dedi ki, ‘Ekmeğinizi alnınızın teriyle kazanın.’ Ama Şeyh Abbas pişmiş ekmeğini sizin yaşamlarınızın yıllarında yiyor ve gözyaşlarınızın karıştığı şarabı içiyor. Tanrı bu adamı ana rahmindeyken geri kalan insanlardan ayırdı mı? Ya da sizin günahınız mı sizi onun malı yaptı? İsa demiş ki: 'Bedelsiz alan bedelsiz verir... Altın, gümüş ya da bakır sahibi olmayın.’ O halde hangi öğretiler din adamlarına dualarını gümüş ve altına satmaya izin veriyor? Gecenin sessizliğinde dua ediyorsunuz, ‘Bize günlük ekmeğimizi ver’ Tanrı size ekmeğinizi aldığınız bu toprağı verdi ama rahiplere bu toprağı ve

ekmeği almak için hangi yetkiyi verdi?

"Yahuda’yı lanetliyorsunuz Efendisini bir kaç gümüşe sattı diye ama Onu her gün satanları kutsuyorsunuz. Yahuda tövbe etti ve kendini hataları yüzünden astı ama bu papazlar gururla yürüyor, en güzel elbiselerinin içinde, göğüslerinde asılı olan parlak haçlarla görkemli bir şekilde. Çocuklarınıza İsa’yı sevmeyi öğretiyorsunuz aynı zamanda da onlara onun öğretilerine ve kurallarına karşı gelenlere boyun eğmeyi öğretiyorsunuz.

"İsa’nın havarileri içinizdeki Kutsal Ruhu canlandırmak için taşlanarak öldürüldüler ama papazlar ve rahipler içinizdeki o ruhu öldürüyorlar ki siz acınası bağışlarınızla yaşayasınız. Bu evrende baskı ve acı dolu böyle bir hayatı yaşamaya sizi ikna eden nedir? O babalarınızın kemikleri üzerinde dikilen korkunç putun önünde eğilmek için sizi ne harekete geçiriyor? Soyunuz için ne hazine saklıyorsunuz?

"Ruhlarınız papazların elinde, bedenleriniz sizi yönetenlerin kapalı çenesinde. Hayatta neyi gösterip ‘bu benim’ diyebilirsiniz? Kardeşlerim korktuğunuz papazı tanıyor musunuz? İncil’i paranızı fidye olarak almak için kullanan bir vatan haini o… haçı takıp damarlarınızı kesmek için kullanan bir ikiyüzlü kuzu kılığında bir kurt... Sunaklardan çok masalara saygı gösteren bir obur... altın açı bir yaratık... öksüzlerden ve dullardan çalan bir sahtekar. Kartal gagalı, kaplan pençeli, sırtlan dişli, yılan kılıklı bir eşcinsel. Kitabı elinden alın, giysilerini yırtın, sakalını yolun ve ona ne isterseniz yapın; sonra eline bir Dinar verin, sizi gülümseyerek bağışlayacaktır.

"Yüzüne tokat atın, tükürün, boynuna basın; sonra onu sofranıza davet edin. Hemen unutup, kemerini çözüp, yiyeceklerinizle midesini dolduracaktır.

"Lanetleyin, alay edin, sonra ona bir kavanoz şarap ya da bir sepet meyve gönderin. Günahlarınızı bağışlayacaktır. Bir kadın gördüğünde ona dönüp ‘git benden Babil’in kızı’ diyecektir. Sonra kendine fısıldar, ’Evlilik arzu etmekten daha iyidir.’ Genç erkek ve kadınları aşkla yürürken görür, gözlerini göğe kaldırır ve der ki, 'gösterişin gösterişi, her şey gösteriş’. Ve yalnızken kendi kendine der ki, 'beni hayatın zevklerinden mahrum eden kanunlar ve gelenekler yasaklansın.’

‘İnsanlara vaaz verir 'Yargılama yoksa sen yargılanırsın’ diye. Ama onun

davranışlarını hor gören herkesi kendi yargılar ve onları Ölüm bu hayattan ayırmadan Cehenneme yollar.

"Konuştuğunda başını göğe kaldırır ama aynı zamanda düşünceleri ceplerinizde yılanlar gibi sürünüyordur.

"Size sevgili çocuklarım diye hitap eder ama kalbi baba sevgisinden yoksundur, dudakları hiçbir zaman bir çocuğa gülümsemez ve kollarında hiç bir bebeği taşımaz.

"Size başını sallayarak der ki, 'Dünyevi şeylerden uzak duralım çünkü hayat bir bulut gibi geçiyor.’ Ama ona dikkatlice bakarsanız onun hayata sımsıkı tutunduğunu göreceksiniz, dün geçti diye yas tutuyor, bugünün hızını suçluyor ve yarını korkuyla bekliyor.

"Verecek çok parası olduğunda sizden bağış ister; istediğini verirseniz, sizi alenen kutsar, eğer vermezseniz sizi gizlice lanetler.

"Tapınakta ihtiyacı olanlara yardım etmenizi ister, evinin çevresinde ihtiyaç sahipleri ekmek için dilenir, ama o görmez ve duymaz.

"Dualarını satar, almayan kâfirdir, Cennetten aforoz edilmiştir.

"Sizin korktuğunuz yaratık bu işte. Sizin kanınızı emen rahip bu. Bu, sağ eliyle haç işareti yapan, sol eliyle boğazınıza yapışan papaz.

"Bu sizin hizmetkâr olarak görevlendirdiğiniz papaz ama o kendini sizin efendiniz olarak görevlendiriyor.

"Bu sizin ruhlarınızı doğumdan ölüme dek kucaklayan gölge.

"Bu adam bugün buraya benim ruhum hepimizi seveni bizi kardeşler diye çağıran ve bizim için çarmıhta ölen çağıran Hazreti İsa’nın düşmanlarına isyan etti diye yargılamaya geldi."

Halil köylülerin kalplerindeki anlayışı hissetti; sesi parladı ve söylemine devam etti, "Kardeşlerim, biliyorsunuz ki Şeyh Abbas Sultan’ın temsilcisi ve bu bölgenin valisi olan Emir Şehab tarafından bu köyün Efendisi olarak görevlendirildi, ama size soruyorum herhangi biriniz bu gücün Sultan’ı bu ülkenin tanrısı olarak görevlendirdiğini gördü mü? O Güç, kardeşlerim görülemez, onu konuşurken duyamazsınız ama onun varlığını kalbinizin derinliklerinde hissedersiniz. O sizin her gün ibadet edip, 'Gökteki

yaratıcımız' diye dua ettiğiniz güçtür. Evet, gökteki yaratıcınız Kralları ve prensleri görevlendirendir çünkü O güçlüdür ve her şeyin üzerindedir. Siz sanıyor musunuz ki sizi seven, size peygamberleri aracılığıyla doğru yolu gösteren yaratıcınız size eziyeti hak görür? İnanıyor musunuz ki gökten yağmuru, toprağın kalbinde saklı tohumlardan buğdayı veren Tanrı, birisi onun cömertliğinden yararlanacak diye sizin aç kalmanıza razı gelir? İnanıyor musunuz ki o size eşinizin sevgisini, çocuklarınızın merhametini ve komşularınızın insafını gösteren Ebedi Ruh sizi hayatınız boyu esir alacak bir zorbayı başınıza versin? İnanıyor musunuz ki hayatı güzel yapan o Ebedi Yasa size sizden o mutluluğu esirgeyecek ve sizi açık Ölüm'ün karanlık zindanlarına götürecek bir adamı göndersin? İnanıyor musunuz ki doğanın size verdiği fiziksel gücünüz bedeninizin ötesinde zengin bir adama aittir?"

Bunlara inanamazsınız çünkü inanırsanız Tanrı'nın hepimizi eşit yapan adaletini ve dünyadaki tüm insanların üzerinde parlayan Doğru'nun ışığını inkâr etmiş olursunuz. Nedir sizin kendinize karşı savaşmanıza sebep, bedeninize karşı yüreğiniz ve Tanrı sizi özgür yaratmışken sizi esir alanlara yardım etmenize sebep nedir?

"Kendinize adil mi davranıyorsunuz, gözlerinizi Ulu Tanrı'ya çevirip onu yaratıcı olarak çağırdığınızda ve sonra da dönüp bir adamın önünde eğilip ona Efendi dediğinizde?" Tanrı'nın çocukları olarak bir adamın kölesi olmaktan memnun musunuz? İsa sizi kardeş olarak adlandırmadı mı? Ama Şeyh Abbas sizi hizmetkâr olarak adlandırıyor. İsa sizi Doğruda ve Ruhta özgür bırakmadı mı? Ama Emir sizi utanç ve bozulmuşluğun kölesi yaptı. İsa sizi göğe yükseltmedi mi? O zaman neden cehenneme iniyorsunuz? O sizin kalplerinizi aydınlatmadı mı? O zaman ruhlarınızı neden karanlıkta saklıyorsunuz? Tanrı kalplerinize bilgi ve güzellikte parıldayan ve günlerin ve gecelerin gizlerini arayan bir meşale koydu; o meşaleyi söndürüp küle gömmek bir günahtır. Tanrı ruhlarınızı Sevginin ve Özgürlüğün geniş semasında uçmanız için kanatlarla yarattı; bu kanatları kendi ellerinizle kesmeniz yazıktır ve ruhlarınıza böcekler gibi toprakta sürünmenin acısını çektirmek yazıktır."

Şeyh Abbas köylülerin dikkatini dehşet içinde izledi ve kesmeye yeltendi ama Halil aldığı ilhamla devam etti, "Tanrı sizin yüreklerinize Mutluluğun

tohumlarını ekti; bu tohumları çıkarıp, rüzgâr savursun ve kuşlar toplasın diye kayalıklara isteyerek fırlatmak suçtur. Tanrı sizlere yetiştirmeniz için, onlara gerçeği öğretmeniz ve kalplerini varoluşun en değerli şeyleri ile doldurmanız için çocuklar verdi. Sizin onlara Hayatın neşesini ve hediyelerini miras bırakmanızı ister; onlar şimdi neden doğdukları yere yabancılar ve Güneşin karşısında soğuk yaratıklar olarak duruyorlar? Oğlunu köle yapan bir baba ona ekmek istediğinde taş veren bir babadır. Gökyüzünde yavrularına uçmayı öğreten kuşları görmediniz mi? O halde siz niye çocuklarınıza köleliğin prangalarını sürüklemeyi öğretiyorsunuz? Vadilerin çiçeklerinin tohumlarını güneşle ısınmış toprak sakladığını görmediniz mi? Siz niye çocuklarınızı soğuk karanlığa mahkûm ediyorsunuz?”

Bir süre sessizlik devam etti ve Halil’in aklı acılarla dolmuş gibiydi. Ama alçak ve ilgi uyandıran bir sesle devam etti, "Bu akşam söylediğim sözler benim manastırdan kovulmama sebep olan sözler, Tarlalarınızın efendisi ve kilisenizin papazı beni kurban edip öldürse de huzur içinde mutlu ölürüm çünkü size iblislerin suç saydığı Doğru’yu gösterip görevimi tamamladım. Ben artık Ulu Tanrı’nın isteğini yerine getirdim."

Halil’in sesinde köylülerin ilgisini uyandıran sihirli bir ileti vardı. Kadınlar huzurun tatlılığında duygulanmış gözleri yaşlarla ıslanmıştı.

Şeyh Abbas ve Peder Elias sinirden titriyordu. Halil bitirdiğinde birkaç adım atıp Rachel ve Miriam’ın yanında durdu. Mahkeme salonunda sessizlik hüküm sürüyordu ve sanki Halil’in ruhu o büyük salonda sallanıyordu, birçok kişinin ruhunu rahatsızlık ve suçtan titreyerek oturan Şeyh Abbas ve peder Elias’tan korkmaktan saptırıyordu.

Şeyh birden ayağa kalktı, yüzü solgundu. Önünde dikilen adamlara bakarak, "Size ne oldu, köpekler? Kalpleriniz zehirlendi mi? Kanınızın akışı durup zayıf mı düştünüz ki bu suçlunun üzerine atlayıp onu kesmiyorsunuz? Size hangi kötü şeyi yaptı?" dedi. Adamları azarlamayı bitirince, kılıcını çıkardı ve prangalı gence doğru yürüdü.

Şeyh görünür şekilde titredi ve kılıç elinden düştü. Adamlardan birine, "Zayıf bir hizmetkâr Efendisine ve velinimetine karşı gelir mi?" diye sordu. Adam cevap verdi: "Sadık bir hizmetkâr Efendisinin bir suçuna ortak olmaz; bu genç adam doğrudan başka bir şey söylemedi. "Başka bir adam

öne çıktı ve emin bir şekilde, "Bu adam suçsuz ve onurla saygıyı hak ediyor, " dedi. Ve bir kadın sesini yükselterek, "O Tanrı'ya ya da azizlere lanet etmedi; neden ona kâfir diyorsun?" dedi. Ve Rachel sordu, "Onun suçu ne?" Şeyh bağırdı, "Sen asisin, sen zavallı dul; altı yıl önce isyan eden kocanın kaderini unuttun mu?"

Bu sözleri duyan Rachel acı dolu bir öfkeyle titredi çünkü kocasının katilini bulmuştu. Gözyaşlarını boğup, kalabalığa baktı ve haykırdı, "Altı yıldır bulmaya çalıştığınız katil burada; onu şimdi suçunu itiraf ederken duyuyorsunuz. O suçunu saklayan bir katil. Bakın ve yüzünü okuyun; iyi inceleyin ve korkusunu gözleyin; kış ağacının üzerindeki son yaprak gibi titriyor. Tanrı size hep korktuğunuz Efendinizin bir katil suçlu olduğunu gösterdi. O benim bu kadınların arasında bir dul ve kızımın bu çocukların arasında bir öksüz olmasına sebep oldu." Rachel'in sözleri Şeyh'in kafasına bir gök gürültüsü gibi, adamların sesleri ve kadınların coşkusu bir meşale gibi düştü.

Papaz Şeyh'i yerine götürmek için yardımcı oldu. Sonra hizmetkârları çağırıp emir verdi, "Yalan yere Efendinizi kocasını öldürmekle suçlayan bu kadını tutuklayın; onu ve bu genç adamı hücreye sürükleyin ve her kim karşı gelirse o da suçlu olup Kutsal Kiliseden aforoz edilecektir." Hizmetkârlar onun emirlerine kulak asmadılar, hâlâ iplerle bağlı Halil'e bakarak hareketsiz durdular. Rachel sağında, Miriam solunda Özgürlüğün gökyüzüne uçmaya hazır bir çift kanat gibi durdular.

Sakalı öfkeyle sallanan Peder Elias, "Efendinizi suçlu bir kâfir ve utanmaz bir zinacı uğruna mı reddediyorsunuz?" Ve hizmetkârların en yaşlılarından bir yanıtladı, "Şeyh Abbas'a ekmek ve barınma karşılığı uzun süre hizmet ettik, ama asla onun kölesi olmadık." Böyle konuştuktan sonra hizmetkâr pelerinini ve başlığını çıkarıp Şeyh'in önüne attı ve ekledi, "Bu giysiye artık ihtiyacım yok ne de ruhumun bir suçlunun daracık evinde acı çekmesini istiyorum." Ve tüm hizmetkârlar aynısını yaptı ve yüzleri Özgürlük ve Doğru'nun sembolü olan neşeyle parlayan kalabalığa karıştı. Peder Elias sonunda gördü ki otoritesi düşmüş, Halil'in köye geldiği güne lanet ederek orayı terk etti. Güçlü bir adam Halil'e doğru yürüdü ve ellerini çözdü, bir ceset gibi sandalyesine düşen Şeyhe dönüp baktı ve cesurca ona hitaben, "Bu gece buraya suçlu olarak yargılamak için getirdiğin bu prangalı genç

bizim çökmüş ruhlarımızı yükseltti ve kalplerimizi Doğru ve Bilgi ile aydınlattı. Ve Peder Elias'ın yalan yere seni suçladığını söylediğin bu zavallı dul kadın bize altı yıl önce senin işlediğin suçu gösterdi. Biz bugün buraya masum bir gencin ve asil bir ruhun yargılanmasına şahitlik etmeye geldik. Şimdi gökyüzü bizim gözlerimizi açtı ve bize senin zulmünü gösterdi; seni terk edeceğiz ve görmezden geleceğiz ve gökyüzünün istediğini yapmasına izin vereceğiz, " dedi.

Salonda sesler yükseldi ve bir adamın, "Bu kötü ünü olan meskeni terk edip evlerimize gidelim," dediği duyuldu. Bir başkası, "Bu adamı Rachel'in evine kadar izleyip onun bilge söylemlerini ve avutucu aklını dinleyelim," dedi. Üçüncü biri, "Onun öğütlerini dinleyelim çünkü o bizim ihtiyaçlarımızı biliyor," dedi. Dördüncüsü, "Eğer adalet arıyorsak gidip Emir'e şikâyet edelim ve ona Abbas'ın suçunu söyleyelim," dedi. Ve birçoğu, "Emir'e dilekçe verip Halil'i efendimiz olarak görevlendirmesini isteyelim ve Piskopos'a Peder Elias'ın da bu suça ortak olduğunu söyleyelim," dedi. Sesler Şeyh Abbas'ın kulağında sivri oklar gibi çıkıp inerken Halil elini kaldırıp köylüleri yatıştırdı ve dedi ki, "Kardeşlerim, acele etmeyin, dinleyin ve düşünün. Sizden benim size olan sevgim ve arkadaşlığım adına Emir'e gitmemenizi rica ediyorum çünkü adaleti bulamazsınız. Unutmayım ki vahşi bir hayvan kendi gibi olan birine saldırmaz, piskoposa da gitmeyin çünkü o da biliyor ki kendi içinde çatlak olan ev yıkılmalıdır. Emir'den benim bu köye Şeyh olmamı istemeyin çünkü sadık hizmetkâr kötü Efendiye yardımcı olmak istemez. Eğer sizin içtenliğinizi ve sevginizi hak ediyorsam bırakın ben de aranızda yaşayıp Hayatın mutluluk ve üzüntülerini sizlerle paylaşayım. Bırakın ben de ellerimi sizinkiyle birleştirip sizinle tarlalarda çalışayım çünkü ben kendimi sizlerden biri yapmazsam vaazına göre yaşamayan bir ikiyüzlü olurum. Ve şimdi balta ağacın kökündeyken Şeyh Abbas'ı bu mahkeme salonunda ve güneşi masum ve suçlunun üzerinde parlayan Tanrının Ulu Mahkemesinde vicdanıyla başbaşa bırakalım."

Böyle konuştuktan sonra orayı terk etti ve onun içinde kalplerini çeken ilahi bir güç varmış gibi kalabalık onu takip etti. Şeyh korkunç sessizlikte yalnız kaldı, yıkılmış bir kule gibi, teslim olan bir komutanın yenilgisini sessizce yaşaması gibi. Kalabalık kilisenin bahçesine vardığında ve ay bulutların ardından henüz çıkarken Halil iyi bir çobanın sürüsüne baktığı gibi onlara

sevgi dolu gözlerle baktı. Ezilmiş bir milleti temsil eden bu köylülere acımaktan duygulanmıştı ve Doğu'nun tüm milletlerinin o vadilerde yürüdüğünü ve boş ruhlarını ve ağır yüreklerini sürüklediğini gören bir ermiş gibi durdu.

İki elini gökyüzüne kaldırıp dedi ki, "Bu derinliklerin en dibinden sana sesleniyoruz ey Özgürlük. Bize kulak ver! Karın üzerinde senin önünde ibadet ediyoruz, ey Özgürlük! Bize acı! O büyük tahtının önünde duruyoruz, üzerimizde atalarımızın kan lekeli giysileri, başlarımızı mezarlarının tozuyla karışmış kalıntıları kaplamış, onların kalplerine saplanmış kılıçları taşıyarak, bedenlerini delmiş mızrakları kaldırarak, ayaklarını yavaşlatan zincirleri sürükleyerek, boğazlarını acıtan çığlıkları söyleyerek, hücrelerde yankılanan şarkıları tekrarlayıp yasını tutarak, babalarımızın kalplerinin derinliklerinden gelen duaları tekrarlayarak. Bizi dinle ey Özgürlük ve bizi duy! Acı çeken ruhların ağlaması Nil'den Fırat'a geliyor, cehennemim çığlığıyla birleşerek ve doğunun sonundan Lübnan'ın dağlarına, eller sana uzanmış Ölümün huzurunda titriyor. Denizin kıyısından çölün sonuna kadar yaşlı gözler sana yalvararak bakıyor. Gel, ey Özgürlük bizi kurtar!

"Metruk kulübelerde fakirliğin ve zulmün gölgesinde dikilerek göğüslerine vuruyorlar, senin merhametin için yalvarıyorlar; izle bizi ey Özgürlük ve bize acı. Yollarda ve evlerde zavallı genç seni çağırıyor; kiliselerde ve camilerde unutulan Kitap sana dönüyor; mahkemelerde ve saraylarda ihmal edilmiş olan Kanun sana başvuruyor. Bize acı ey Özgürlük ve bizi koru. Dar sokaklarımızda tüccar günlerini Batı'nın sömüren hırsızlarına hürmet etmek için satıyor ve hiçbiri öğüt vermiyor. Verimsiz tarlalarda fellah toprağı işliyor, kalbinin tohumlarını ekiyor, onları gözyaşlarıyla besliyor, ama dikenden başka bir şey yetiştirmiyor ve kimse ona doğru yolu göstermiyor. Kurak topraklarımızda Bedeviler yalınayak ve aç geziniyorlar ama kimse onlara acımıyor; konuş, ey Özgürlük ve bize öğret! Hasta koyunlarımız çimensiz ovalarda otluyorlar, buzağılarımız ağaçların köklerini çiğniyorlar, atlarımız kuru bitkilerle besleniyor. Gel, ey Özgürlük, bize yardım et. Başından beri karanlıkta yaşıyoruz ve mahkûmlar gibi bizi bir hapishaneden diğerine götürüyorlar, zaman zor durumumuzla alay ediyor. Şafak ne zaman gelecek? Ne zamana kadar asırların öfkesine dayanacağız? Birçok taşı sürüklüyoruz ve birçok boyunduruk takıldı

boyunlarımıza. Ne zamana kadar bu insan öfkesine katlanacağız? Mısır köleliği, Babil sürgünü, Pers zorbalığı, Romalıların despotluğu ve Avrupa'nın açgözlülüğü. Nereye gidiyoruz ve bu zorlu yolların görkemli sonu ne zaman gelecek? Firavun'un pençesinden, Nabukadnezar'ın pençesine, İskender'in demir ellerine, Herodes'in kılıçlarına, Neron'un pençelerine, İblis'in keskin dişlerine... Kimin ellerine düşeceğiz biz ve Ölüm ne zaman gelip bizi alacak ki huzur içinde yatalım?

"Kollarımızın gücüyle tapınağın sütunlarını kaldırdık ve harcı sırtımızda taşıdık, şan ve şeref uğruna zapt edilmez piramitleri ve büyük duvarlar inşa etmek için. Ne zamana kadar bu muhteşem sarayları yapmaya ve metruk kulübelerde yaşamaya devam edeceğiz? Ne zamana kadar zenginlerin kovalarını erzakla dolduracağız güçsüz bir hayatı kum lokmalarla sürdürürken? Ne zamana kadar efendilerimize ipek ve yün dokumaya devam edeceğiz biz yırtık pırtık şeylere sarınırken?

"Onların ahlaksızlığıyla kendi aramızda bölündük ve tahtlarını koruyup, rahat etmek için onlar Dürzileri Araplara karşı savaşsınlar diye silahlandırdılar, Şii'leri Sünni'lere karşı karıştırdılar, Kürtleri Bedevileri katletmeleri için cesaretlendirdiler, Müslümanları Hıristiyanlarla kavgaya desteklediler. Ne zamana kadar kardeş kardeşi annesini göğsünde öldürmeye devam edecek? Ne zamana kadar Haç Tanrı'nın gözü önünde Hilalden ayrı duracak? Ey, Özgürlük, bizi duy ve bir kişinin adına konuş çünkü yangını çıkaran bir küçük kıvılcımdır. Ey Özgürlük kalpleri kanadının çırpışıyla uyandır, çünkü tek bir buluttan gelen şimşek vadilerin oyuklarını ve dağların tepelerini aydınlatıyor. Gücünle bu kara bulutları dağıt ve gök gürültüsü gibi yere indir ve atalarımızın kemik ve kafataslarının üzerinde kurulmuş tahtlara zarar ver."

"Bizi duy ey özgürlük ve bize acı, ey Atina'nın kızı bizi koru; Bizi kurtar; Ey, Roma'nın kız kardeşi; Bize öğüt ver, Musa'nın yoldaşı; Bize yardım et, Sevgili Muhammed; Bize öğret, İsa'nın gelini; kalplerimizi güçlendir ki yaşayabilelim ya da düşmanlarımızı güçlendir ki yok olalım ve sonsuza dek huzur içinde yaşayalım."

Halil duygularını gökyüzünün önünde dışa vururken, köylüler ona onun kalplerinin bir parçası olduğunu hissedene kadar derin saygıyla bakıyordu ve sevgileri onun sesinin ezgisiyle birlikte fışkırıyordu. Kısa bir sessizlikten

sonra Halil kalabalığa baktı ve sessizce, "Gece bizi gün ışığını fark edelim diye Şeyh Abbas’ın evine getirdi; eziyet bizi soğuk Boşlukta tutukladı ki biz birbirimiz anlayıp Ebedi Ruhun kanatları altında civcivler gibi toplanalım. Şimdi yarın tekrar toplanana kadar evlerimize gidip uyuyalım."

Böyle konuştuktan sonra Rachel ve Miriam’ı fakir barınaklarına doğru izleyerek oradan uzaklaştı. Kalabalık dağıldı ve her biri evlerine gitti, bu unutulmaz gecede ne gördüklerini ve duyduklarını düşünerek. Yeni bir ruhun yanan meşalesinin iç benliklerini yıkadığını ve onları doğru yola götürdüğünü hissettiler. Bir saat içinde tüm lambalar sönmüştü ve uyku fellahların ruhlarını güçlü rüyalara taşırken Sessizlik tüm köyü içine çekmişti; ama karanlığın ve suçlarının korkunç hayaletlerinin geçidini izlerken Şeyh Abbas’ın gözüne uyku girmiyordu.

8.

İki ay geçmişti ve Halil hâlâ köylülerin kalplerine duygularını akıtıyor ve vaaz veriyordu, onlara gasp edilmiş haklarını hatırlatıyor ve yönetenlerle rahiplerin açgözlülüğünü ve zulmünü gösteriyordu. Onu dikkatle dinliyorlardı çünkü o bir zevk kaynağıydı; onun sözleri kalplerine kuru toprağa düşen yağmur gibi düşüyordu. Yalnız kaldıklarında günlük dualarını ederken Halil'in sözlerini tekrarlıyorlardı. Peder Elias onların dostluğunu yeniden kazanmak için dalkavukluğa devam ediyordu; köylüler onun Şeyh Abbas'ın suç ortağı olduğunu anladıklarından beri uysallaşmıştı. Ama fellahlar onu görmezden geliyorlardı.

Şeyh Abbas endişeli bir acı içindeydi ve kafeslenmiş kaplan gibi köşkünde dolaşıyordu. Hizmetkârlara emirler veriyor ama mermer salonlarda kendi sesinin yankısından başka bir ses duyulmuyordu. Adamlarına bağırdı ama yardımına köylüler gibi onun zulmünün sancısını çekmiş zavallı karısından başka hiç kimse gelmedi. Büyük Perhiz geldiğinde ve Gökyüzü Baharın geldiğini duyurduğunda Şeyh'in günleri Kış ile birlikte son buldu. Uzun bir ıstıraptan sonra öldü ve ruhu günahlarının halısının üzerinde o varlığı görünmez ama hissedilir büyük tahtın önünde çıplak durarak ve titreyerek taşındı. Fellahlar Şeyh Abbas'ın nasıl öldüğü ile ilgili çeşitli hikâyeler duydular; bazıları delirerek öldüğünü söylediler, diğerleri hayal kırıklığı ve umutsuzluğun onu kendi elleriyle ölüme götürdüğünü söylediler. Ama onun eşine taziye için giden bir kadın onun korkudan öldüğünü, çünkü Samaan Ramy'nin ruhunun onu kovaladığını ve her gece yarısı onu altı yıl önce Rachel'in kocasının ölü bulunduğu yere götürdüğünü söyledi.

Nisan ayı köylülere Halil ve Miriam'ın aşkını ilan etti. Onlar Halil'in köyde kalacağına dair iyi haberlere sevindiler. Haberler kulübelerde oturan herkese ulaştığında hepsi birbirini Halil'in sevgili komşuları olacağından dolayı kutladılar. Hasat zamanı geldiğinde fellahlar tarlaya gidip mısırı topladılar ve buğday demetlerini harman yerine taşıdılar. Şeyh Abbas ürünü almak ve kovalarına doldurmak için orada yoktu. Her fellah kendi ürününü

hasat etti; köylülerin kulübeleri iyi şarap ve mısırla doldu; tekneleri iyi şarap ve yağ ile doldurulmuştu. Halil onların emeklerini ve mutluluklarını paylaştı; onlara ürünü toplamada, üzümleri mengeneden geçirmede ve meyveleri toplamada yardım etti. Kendini aşırı sevgisi ve hırsı dışında hiçbirinden ayrı tutmadı. O yıldan bugüne kadar o köydeki her fellah emek ve çalışmayla ektiği her ürünü neşeyle yetiştirmeye devam etti. Fellahların işlettiği topraklar ve ektikleri bağlar kendi malları oldu. Bu olaydan bu yana yarım yüzyıl geçti ve Lübnanlılar uyandı.

Kutsal Lübnan Sediri'ne giden yolda o köy vadinin yanında bir gelin gibi durarak bir gezginin dikkatini cezbeder. Metruk kulübeler artık verimli tarlalarla ve çiçek açan meyve bahçeleriyle çevrilmiş rahat ve mutlu evlerdir. Orada oturanlardan herhangi birine Şeyh Abbas'ın hikâyesini sorsanız parmağıyla yıkık taşları ve harap olmuş duvarları işaret ederek "Burası Şeyh'in sarayı bu da onun hayat hikâyesi" diyerek size cevap verecektir. Ve eğer Halil'i soruşturursanız parmağını gökyüzüne kaldıracak ve "Asırlar geçse de silinmeyecek hayat hikâyesi Tanrı tarafından kalplerimizin sayfalarına parlak harflerle yazılmış sevgili Halil'imiz orada oturur "diyecektir.

ERMİŞ

Türkçesi: Esra Emek

GEMİNİN DÖNÜŞÜ

Kendi gününün üzerine şafak gibi doğan, seçilmiş, aziz insan El Mustafa, 12 yıl boyunca Orphalese şehrinde, gelip kendisini doğduğu adaya geri götürecek gemisini bekledi.

Ve 12 yılda hasat ayının yedinci gününde, şehrin duvarlarının dışında bir tepeye tırmandı ve denize doğru baktı;

Gemisinin sisle gelişini izledi.

Derken kalbinin kapıları sonuna kadar açıldı ve coşkusu denizin açıklarına kadar uzandı.

Gözlerini kapattı ve ruhunun dinginliği içinde dua etti.

Tepeden indiğinde, üzerine bir hüzün çöktü ve yürekten düşündü:

Buradan nasıl hüzünsüz ve huzurla gidebilirim?

Hayır, bu şehri ruhum yara almadan terk etmeliyim.

Bu şehrin duvarları içinde geçirdiğim uzun açık günler ve uzun yalnız akşamlar var,

Ve kim acı ve yalnızlığından pişmanlık duymadan buradan gidebilir?

Bu sokaklara ruhumun birçok parçasını saçtım

Ve hasretimin o kadar çok çocuğu bu tepelerde çıplak dolaştı ki

Elem ve acı duymadan onlardan kopamam.

Üzerimden bugün soyduğum bir giysi değil,

Kendi ellerimle yırtıp attığım kabuğum.

Ardımda bıraktığım bir düşünce değil,

Açlık ve susuzlukla tatlandırılmış bir gönül.

Ancak daha fazla oyalanamam.

Her şeyi kendisine ayıran deniz beni de çağırıyor ve bu gemiye binmeliyim.

Çünkü kalmak, saatler gecede alev alev yansa da, donup kristalleşmek ve bir kalıba girmek olur.

Buradaki her şeyi seve seve yanıma alırdım, ama nasıl?

Bir ses, dili ve onu kanatlandıran dudakları taşıyamaz. Gökleri kendi başına aramalı.

Ve kartal güneşe yalnız ve yuvasız uçmalı.

Tepenin yamacına indiğinde, tekrar denize doğru döndü ve gemisinin limana yaklaştığını ve baş tarafında kendi topraklarının insanları olan denizcileri gördü.

İçtenlikle onlara seslendi ve dedi ki:

Kadim annemin oğulları, med-cezirin atlıları

Rüyalarımda bilseniz ne kadar sıklıkla sefere çıktınız. Ve şimdi derin uykumun rüyası olan uyanışıma geldiniz.

Ben gitmeye hazırım ve coşkum yelkenlerini açmış, rüzgârı bekliyor.

Bu durgun havada bir nefes daha alacağım, bir kez daha sevgiyle bakacağım arkama,

Sonra aranızda yer alabilirim, gemicilerin arasında bir yolcu olarak.

Ve sen, uçsuz bucaksız deniz, uykusuz ana,

Tek başına nehir ve çayların özgürlüğü, huzuru.

Bu nehir bir kıvrım daha yapacak, bu boş ormanlık alanda bir kez daha uğuldayacak,

İşte o zaman ben sana geleceğim, sonsuz okyanusta sonsuz bir damla olarak.

Ve yürüdükçe uzaktan tarlalarını ve bağlarını terk eden erkekleri ve kadınları, onların şehrin kapılarına doğru koşuşturduklarım gördü.

Onun adını seslendiklerini, birbirlerine tarladan tarlaya geminin gelişini haber verdiklerini duydu.

Ve kendi kendine dedi ki:

Ayrılış günü toplaşma günü olabilir mi?

Ve benim akşamımın aslında benim şafağım olduğu söylenebilir mi?

Ve sabanını tarlaya sürerken yarıda bırakan çiftçiye ya da üzüm sıkarken çarkı durdurana ben ne verebilirim?

Kalbim meyve dolu bir ağaca dönüşse ve toplayıp onlara sunabilsem?

Tutkularım bir pınar gibi aksa da onların taslarını doldurabilsem.

Kudretli bir kişinin elleriyle bana dokunduğu bir arp mıyım ben ya da içimden nefesinin geçeceği bir flüt?

Ben sessizlik arayıcısıyım ve sessizlikte gururla bağışlayabileceğim ne hazine buldum?

Bugün benim hasat günümse eğer, hangi tarlalara hangi anımsanmayan mevsimlerde tohum ekmiş olabilirim?

Bu saat gerçekten benim fenerimi tutacağım saatse, içinde yanan benim ateşim olmayacak

Ben fenerimi bomboş ve karanlık olarak kaldıracağım,

Gece bekçisi onu gaz yağı ile dolduracak ve aynı zamanda da yakacak.

Bunları konuşarak söyledi ama söyleyemediği birçok şey içinde kaldı.

Çünkü en derin sırrını söyleyemezdi.

Ve şehre girdiğinde herkes onu karşılamaya geldi ve tek ses olmuş ağlıyorlardı.

Şehrin yaşlılarından biri öne çıktı ve dedi ki:

"Bizi bırakıp gitme henüz.

Bizim alacakaranlığımıza güneş oldun ve gençliğin hayallerimize hayal kattı.

Bizim aramızda ne yabancısın ne de misafir, sen bizim sevgili oğlumuz sun

Gözlerimizi senin yüzüne hasret bırakma."

Ve rahiplerle rahibeler dedi ki:

"Denizdeki dalgaların bizi ayırmasına izin verme ve bizim aramızda

geçirdiğin yıllar anılarda kalmasın

Aramızda bir hayalet gibi yürüdün ve gölgen ışığıyla yüzlerimizi aydınlattı.

Seni çok sevdik, ama sevgimizi dillendiremedik, üzerini örtüyle örttük.

Ama şimdi sevgimizi sana haykırıyoruz ve gösteriyoruz.

Ve hep bilinmiştir ki sevginin derinliği ayrılık vakti belli olur."

Ve diğerleri de gelip ona yalvardı.

Ancak o yanıtlamadı. Yalnızca başını eğdi ve yakınındakiler göğsüne düşen gözyaşlarını gördüler.

Sonra hep beraber tapınağın önündeki meydana doğru yürüdüler.

Ve orada mabetten Almitra adında bir kâhin kadın çıktı.

Ve El Mustafa ona sonsuz bir şefkatle baktı çünkü bu şehre geldiğinde onu ilk bulan ve ona ilk inanan oydu.

Ve kadın onu selamlayarak dedi ki:

"Tanrının sevgili kulu, uzun zamandır o ufuktaki noktayı keşfetmek için uzakları gözleyip gemini bekliyorsun.

Şimdi gemin geldi ve gitmek zorundasın.

Anılarının toprağına ve arzularının barındığı yere özlemin büyük; sevgimiz seni bağlayamaz ya da ihtiyaçlarımız seni engelleyemez

Ancak gitmeden önce bizimle konuş ve gerçeğini bize söyle."

Ve biz de onu çocuklarımıza anlatacağız, onlar da kendi çocuklarına anlatacaklar böylece o hiç yok olmayacak.

Yalnızlığında bizim günlerimizi gözledin ve uyanıkken uykularımızın ağlayışlarını ve kahkahalarını dinledin.

Şimdi o halde bizi bize aç ve sana doğumla ölüm arasında gösterilen her şeyi anlat.

Ve o yanıtladı,

Orphalese halkı, tam şu anda ruhlarınızda gezinenden başka size ne anlatabilirim?

SEVGİ

Sonra Almitra dedi ki, "Bize Sevgi'den söz et."

Ve o başını kaldırıp oradaki insanlara baktı ve o anda etrafa bir sessizlik çöktü.

Ve o heybetli sesiyle dedi ki:

Sevginin yolları sarp ve zorlu olsa da

Sizi çağırdığında onun peşinden gidin,

Çarklarının arasından çıkacak bir kılıç size vurup sizi yaralayabilecek olsa da,

Kanatları sizi sardığında kendinizi ona bırakın.

Sesi, tıpkı kuzey rüzgârının bahçeleri darmadağın ettiği gibi düşlerinizi paramparça etse de,

Sizinle konuştuğunda ona inanın.

Sizi taçlandıracak olan da, çarmıha gerecek olan da sevgidir.

Sizi büyütecek olan da, budayacak olan da odur.

Boyunuza kadar tırmanıp, güneşte sallanan en ince dallarınıza sarılırken,

Toprağa tutunmuş köklerinize kadar inip bu bağlarınızı da sarsabilir.

Püsküllerin mısırı sarıp örttüğü gibi o da sizi sarmalar.

Sizi soyup çıplak bırakmak için özünüzden ayırır sevgi.

Kabuklarınızı soyup sizi özgür bırakır.

Bembeyaz olana dek öğütür sizi.

Boyanı eğdirinceye kadar yoğurur sizi;

Ve sonra Tanrının kutsal ziyafetinde kutsal bir ekmek olabilmeniz için kutsal ateşinin içine alır.

Tüm bunları yapar size sevgi, siz yeter ki yüreğinizin sırlarını öğrenin

Ve bu bilgiyle Yaşam'ın kalbinin bir parçası olun.

Ama eğer korkuya kapılıp yalnızca sevginin huzurunu ve zevkini isterseniz,

Önce çıplaklığınızı örtün ve sevginin zorlu yollarından

Ne doyasıya gülebileceğiniz ne de doyasıya ağlayabileceğiniz

Mevsimsiz bir dünyaya geçmeniz daha iyi olur.

Sevgi size kendinden başka bir şey vermez

Ve sizden de kendinden başka bir şey almaz

Sevgi sizi sahiplenmez ve siz de onu sahiplenemezsiniz;

Çünkü sevgi sevgiye yeter.

Sevince, "Tanrı yüreğimin içinde" demektense

"Ben Tanrının yüreğindeyim" demek daha doğrudur.

Sevgiyi yönlendirebileceğinizi düşünmeyin,

Eğer sizi buna değer bulursa sevgi size yön verir.

Sevginin kendinden mutlu olmaktan öte bir arzusu yoktur.
Ancak seviyorsanız ve arzularınız olacaksa şunları seçin derim;

Arzunuz sevginin içinde erimek ve geceye şarkı söyleyen bir nehir gibi akmak olsun.
Tutkunuz çok sevgi dolu olmanın getireceği acıları bilmek olsun.
Kendi sevgi anlayışınızla kendinizi vurmak olsun.
Yüreğinizi coşku ve istekle kanatmak olsun.
Şafak vakti kanatlanmış bir yürekle uyanmak,
Sevgi dolu bir başka güne şükran duymak olsun;
Öğle vakti dinlenceye çekilip sevginin coşkusuyla düşünmeye dalmak olsun
Evinize akşam saati minnet dolu bir yürekle dönmek olsun,
Ve yüreğinizdeki sevgili için dualar ederek uyumak olsun,
Dudaklarınızda onu yücelten bir şarkı olsun.

EVLİLİK

Ve Almitra yine söz aldı, "Peki ya evlilik?"

Ve o cevap verdi:

"Siz beraber doğdunuz ve hep öyle kalacaksınız.

Ölümün beyaz kanatları, günlerinizi dağıttığında da beraber olacaksınız.

Siz Tanrının sessiz belleğinde de beraber olacaksınız.

Ancak beraberliğinizde bırakın boşluklar olsun

Ve cennetin rüzgârları aranızda dans etsin.

Birbirinizi sevin ama sevgi bağı sizi engellemesin:

Bırakın o daha ziyade ruhlarınızın kıyılarında kıpırdayan bir deniz olsun.

Birbirinizin kaplarını doldurun ama aynı kaptan içmeyin Ekmeğinizi paylaşın ama aynı somunu yemeyin.

Birlikte şarkı söyleyin, dans edin, mutlu olun ama birbirinizin yalnızlığına izin verin

Tıpkı bir lavtanın telleri gibi, ayrı ayrı ama aynı melodiyle titreşen.

Birbirinize kalbinizi verin ama diğerinin saklaması için değil.

Çünkü sadece Hayat'ın elidir kalbinize sahip olan.

Birlik olun ama çok yakın durmayın:

Çünkü bir tapınağın ayakları birbirinden ayrı durur

Ve meşe ağacıyla sedir ağacı birbirinin gölgesinde büyüyemez.

ÇOCUKLAR

Ve sonra yavrusunu bağrına bastırmış bir kadın söz aldı;
"Bize çocuklardan söz et, " dedi.
Ve o yanıtladı;
Sizin diye bildiğiniz o çocuklar aslında sizin değildirler
Kendi hasretini çeken Hayatın oğulları ve kızlarıdır onlar.
Sizden dolayı dünyaya gelmişlerdir ama sizden değildirler,
Sizinle olsalar da, size ait değildirler.
Onlara sevginizi verebilirsiniz ama düşüncelerinizi asla,
Çünkü onların kendi düşünceleri vardır.
Onların bedenlerini barındırabilirsiniz ama ruhlarını asla,
Çünkü onların ruhları sizin düşlerinizde bile giremeyeceğiniz
Yarının köşkünde yaşar.
Kendinizi onlara benzetmek için uğraş verebilirsiniz
Ama asla onları kendinize benzetmeye çalışmayın.
Yaşam ne geri gider, ne de dünde oyalanır.
Siz çocuklarınızı canlı oklar gibi fırlatan yaylarsınız.
Yayı geren güç hedefini sonsuzluğun yolu üzerinde belirlemiştir ve
sizi de kendi kudretiyle büker ki oklar hızla uzağa gidebilsin.
Onun eliyle bükülmek bırakın mutluluğunuz olsun;
Çünkü o güç fırlayan okları sevdiği kadar elinde duran yayı da sever.

VERMEK

Ve sonra varlıklı bir adam söz aldı: "Bize vermekten söz et."

Ve o cevap verdi:

Sahip olduklarınızdan verdiğinizde az vermiş olursunuz

Gerçekten vermek kendinizden vermektir.

Sahip olduklarınız gelecek kaygısıyla sakladığınız şeylerden başka ne olabilir?

Ve yarın, kutsal kente giden hacıları takip ederken kemiklerinizi bırakmayan kumlara gömen fazla tedbirli bir köpeğe yarın ne getirebilir?

İhtiyacım olursa kaygısı gerçek ihtiyaçtan başka nedir ki? Kuyunuz doluyken susuzluktan korkmak kanmayan bir susuzluk değil midir?

Sahip olduklarının çoğunu verenler vardır onlar gösteriş için verirler ve onların bu gizli arzuları verdiklerini değersiz kılar.

Ve çok az şeye sahip olup hepsini verenler vardır.

Onlar hayata ve hayatın ödülüne inananlardır ve kahveleri hiç şekersiz kalmaz.

Ve coşkuyla verenler vardır, onların ödülü de mutluluklarıdır.

Bazıları da acı ile verirler ve bu acı onların vaftizidir.

Ve bazıları ne vermenin acısını hissederler, ne vermekte mutluluk ararlar, ne de bir erdemdir bu düşünce onlar için;

Onlar öte vadideki mersin ağacının kokusunu ortalığa salışı gibi verirler.

Böyle kişilerin ellerinde Tanrı dile gelir ve gözlerinden dünyaya gülümser.

İstendiğinde vermek güzeldir, ama istenmeden, anlayıp da vermek daha güzeldir.

Eli açıklar için ihtiyacı olanı aramak vermenin mutluluğundan öte bir

mutluluktur.

Vermekten çekineceğiniz bir şey olabilir mi?

Sahip olduğunuz her şey bir gün verilecektir;

Öyleyse şimdi verin, vermenin hazzını mirasçılarınız değil siz yaşayın.

Çoğunlukla şöyle dersiniz: "Sadece hak edene veririm."

Meyve bahçenizdeki ağaçlar ya da odağınızdaki sürüler öyle demiyor ama.

Onlar veriyorlar ki canlı kalsınlar çünkü saklamak yürümektir onlar için.

Kesinlikle kendisine günler ve gecelerin verilmesini hak edenler, sizden gelecek şeyleri de hak ederler.

Hayat okyanusundan içmeyi hak edenler, sizin ırmağınızdan da su içmeyi hak ederler.

Hayırseverlikten başka, almanın da gerektirdiği cesaret ve güvenden daha büyük bir hak var mıdır?

Ve siz kimsiniz ki onların göğüslerini yırtıp gururlarını ortaya çıkarmalarım bekliyor ve onların değerlerini örtüsüz ve gururlarını utanmazca değerlendiriyorsunuz?

Bilin ki önce siz vermeye aracı olmayı ve veren olmayı hak edin.

Çünkü gerçekte veren hayattır ve kendisini verici zanneden sizler buna sadece tanıksınızdır.

Ve siz alanlar -sizler hepiniz birer alıcısınız- şükran borcu hissetmeyin yoksa hem kendinize hem de verene birer boyunduruk takmış olursunuz.

Verenlerin armağanları üzerinde kanat takmış gibi yükselin;

Çünkü borçlu gibi düşünmek, anası özgür yürekli dünya, babası evren olan o cömert kişiden şüphe etmektir.

YEME VE ÎÇME ÜZERİNE

Sonra yaşlı bir adam, bir han sahibi söz aldı, "Bize yemek ve içmekten bahset"

Ve o dedi ki:

Keşke toprağın kokusu ve yeryüzündeki bitkiler gibi ışıkla beslenebilseydiniz

Ancak siz yemek için öldürmek ve susuzluğunuzu gidermek için bebelerin anne sütünü çalmak zorundasınız, öyleyse gelin bunu bir tapınma eylemine çevirin,

Bırakın sofranız bir sunak olsun ve orada ormanların ve ovaların saf ve masumları birçok insanın içindeki daha saf ve masum olana kurban edilsin.

Bir hayvanı öldürdüğünüzde ona yürekten şöyle deyin:
"Seni öldüren o güç beni de öldürendir ve ben de tüketileceğim.
Seni benim ellerime teslim eden yasa, beni de daha güçlü bir ele teslim edecektir.
Senin ve benim kanım cennet ağacını yeşerten bitki özünden başka bir şey değildir."

Bir elmayı ısırdığınızda, ona gönlünüzde şöyle deyin:
"Senin tohumların benim vücudumda yaşayacak,
Yarınının tomurcukları benim yüreğimde çiçek açacak,
Senin kokun benim nefesim olacak,
Ve biz bütün mevsimlerde birlikte sevineceğiz."

Ve sonbaharda bağınızdaki üzümleri cendere için topladığınızda gönlünüzde şöyle deyin:

"Ben de bir bağım ve benim meyvelerim de cendere için toplanacak,
Ve taze şarap gibi ben de sonsuzluk fıçılarında saklanacağım."

Ve kışın şarap alırken her tası için yüreğinizden bir şarkı geçsin,
Ve o şarkıda sonbaharın, bağın ve cenderenin anılması olsun.

ÇALIŞMAK ÜZERİNE

Ve bir rençper söz aldı, "Bize çalışmaktan bahset."

Ve o dedi ki:

"Siz yeryüzüne ve yeryüzünün ruhuna ayak uydurabilmek için çalışırsınız.

Çünkü aylak olmak, mevsimlere yabancı kalmak ve sonsuza doğru görkemi ve gururlu uysallığıyla ilerleyen hayatın akışının dışında kalmaktır.

Çalıştığınızda bir ney olursunuz, kalbinde saatlerin fısıltısının müziğe dönüştüğü bir ney.

Hanginiz sağır ve sessiz bir kamış olmak ister, herkes bir ağızdan şarkı söylerken?

Size hep işin bir lanet, çalışmanın bir talihsizlik olduğunu söylediler.

Ama ben diyorum ki çalıştığınız zaman yeryüzünün en uzaktaki hayalinin, daha o düş doğarken size düşen kısmını gerçekleştirmiş olursunuz,

Ve eğer çalışmaya devam ediyorsanız, hayatı seviyorsunuz demektir,

Ve işten dolayı hayatı sevmek, hayatın en derin sırrını yakından bilmek demektir.

Ve siz ıstırap içinde eğer doğduğunuz günü elem sayıyorsanız ve bedeninizi taşımayı alnınıza yazılmış bir kara yazı sayıyorsanız,

O yazıyı ancak alnınızın teri ile silebilirsiniz derim ben size.

Size aynı zamanda hayatın kararlık olduğunu da söylediler ve sizler bezginlik içinde bezginlerin dediğini tekrar ediyorsunuz,

Ve ben diyorum ki dürtü yoksa hayatın karanlığı gerçekten artar,

Ve tüm dürtüler kördür, bilgi olunca,

Ve tüm bilgi boşunadır, iş olmadığı zaman,

Ve iş boşunadır, aşk olmadığı zaman;

Ve siz aşk ile çalıştığınız zaman kendinizi kendinize, birbirinize ve Tanrıya bağlarsınız.

Ve aşk ile çalışmak nedir?

Kumaşı kalbinizden çektiğiniz ipliklerle dokumaktır, en sevdiğinize giydirecekmiş gibi,

Bir evi sevgiyle inşa etmektir, en sevdiğiniz içinde yaşayacakmış gibi.

Tohumu şefkatle ekmek, hasadı neşeyle toplamaktır, mahsulü en sevdiğiniz yiyecekmiş gibi.

Yaptığınız her şeye kendi ruhunuzdan bir soluk katmaktır,

Ve tüm kutlu ölülerin kalkmış sizi izlediğini bilmektir.

Sık sık sizin uykuda konuşur gibi şöyle dediğinizi duydum,

"Mermeri işleyen ve ruhunun şeklini taşta bulan, toprağı sürenden daha asildir.

Ve gökkuşağını tutup insanın sureti olarak kumaşa koyan, ayağımıza giydiğimiz sandaletleri yapandan daha değerlidir."

Ama ben uykumda değil, öğle güneşinde tam uyanıkken diyorum ki, rüzgâr dev meşe ağaçlarıyla cılız otlarla konuştuğundan daha tatlı dille konuşmaz;

Ve yücedir rüzgârın sesini kendi aşkıyla daha tatlı bir şarkıya dönüştüren.

İş aşkı görünür kılmaktır,

Ve eğer aşkla değil hoşnutsuzlukla çalışıyorsanız, işi bırakıp mabet kapısında oturup neşeyle çalışan kişilerin sadakalarını almanız yeğdir.

Çünkü kayıtsızlıkla pişirilen bir ekmek açlığınızın yarısını giderir.

Ve eğer üzümleri gönülsüzce ezerseniz, bu isteksizlik şarabınıza zehir akıtır.

Ve melekler gibi şarkı söyler ama şarkı söylemeyi sevmezseniz, insanların kulaklarım günün ve gecenin seslerine tıkamış olursunuz.

NEŞE VE KEDER ÜZERİNE

Ve bir kadın söz aldı, "Bize neşe ve kederden bahset"

Ve o yanıtladı:

Neşeniz kederinizin maskesiz halidir.

Kahkahalarınızın yükseldiği aynı kuyu sık sık gözyaşlarınızla dolar.

Başka nasıl olabilir ki?

O keder varlığınıza ne kadar kazınırsa, o kadar neşe dolarsınız.

Şarabınızı koyduğunuz kadeh bir zamanlar çömlekçinin fırınında pişenle aynı kadeh değil mi?

Ruhunuza dinginlik veren lavta bıçaklarla oyulan ağaçla aynı değil mi?

Neşeliyken yüreğinizin derinlerine bir bakın, göreceksiniz ki sizi neşelendiren şey, sizi daha önce kederlendirendir.

Kederliyken yüreğinizin derinlerine bir kez daha bakın

Göreceksiniz ki ağladığınız şey bir zamanlar sevincinizdi.

Bazılarınız neşe kederden önemlidir, diyor

Bazılarınız hayır keder neşeden önemlidir, diyor

Ben diyorum ki onlar birbirinden ayrılmaz.

Onlar birlikte gelir, biri masanızda sizinle yalnız otururken, diğeri yatağınızda uyuyordur.

Siz neşe ve kederinizin arasında bir terazi gibi sallanırsınız aslında.

Yalnızca içiniz boşken dengede ve sabit durursunuz,

Hazine avcısı altın ve gümüşünü tartmak için sizi kaldırdığında,

Ya neşeniz ya da kederiniz ağır basar.

EVLER ÜZERİNE

Sonra bir duvarcı öne çıktı ve dedi ki, "Bize evlerden söz et."

Ve o dedi ki:

Kentin duvarlarının içine ev yapmadan önce, hayallerinizle kırlara çardak yapın.

Sizin nasıl ki alacakaranlıkta evinize dönme isteğiniz varsa, içinizdeki hep uzak ve yalnız göçebe de bunu ister.

Eviniz sizin genişlemiş bedeninizdir.

Güneşte büyür, gecenin sessizliğinde uyur ve düşsüz değildir.

Eviniz de düşlemez mi ve düşlerken kenti bir küçük koru ve tepenin üzerine kaçarak terk etmez mi?

Evlerinizi avucuma toplayıp, tohum eker gibi ormanlara ve ovalara serpmek isterdim.

Vadiler sokaklarınız, yeşil patikalar yollarınız olsaydı, birbirinizi üzüm bağlarında arasaydınız ve üzerinize toprağın mis kokusu sinmiş olarak gelseydiniz.

Ama henüz o gün gelmedi.

Atalarınız korkularıyla sizleri iç içe, bir araya topladılar. Ve bu korku biraz daha sürecek. Bir süre daha kentin duvarları ocaklarınızı tarlalarınızdan ayıracak.

Ve söyleyin bana ey Orphalese halkı, bu evlerde neyiniz var? Sürgülü kapılarla koruduğunuz nedir?

Huzur mu var? Gücünüzü ortaya çıkaran o sessiz dürtü mü var bu evlerde?

Anılarınız mı var? Zihninizin doruklarına yayılan parıldayan kemerler mi var?

Yüreğinizi tahta ve taştan yapılmış şeylerden alıp kutsal dağlara götüren

güzellik mi var?

Söyleyin bana, var mı bunlar evlerinizde?

Yoksa sadece rahatlık mı var ya da rahatlık tutkusu mu var, eve konuk gibi girip, sonra ev sahibi daha sonra da evin efendisi olan o sinsi şey mi var?

Evet, o elinde bir kanca ve kırbaçla daha büyük tutkularınızı bir kuklaya çeviren terbiyeci olur başınıza.

Elleri ipek gibi yumuşaktır ama yüreği demirdendir.

Sizi ninnileriyle uyutur, yatağınızın başında dikilip bedeninizi alaya almak için.

Duyularınızla dalga geçer ve kırılgan kaplar gibi devedikeninden pamuklara sarar onları.

Aslında rahatlık tutkunuz ruhunuzun ateşini öldürür, sonra da cenaze töreninde sırıtarak yürür.

Fakat siz evrenin çocukları, huzur içinde huzursuz olanlar, siz tuzağa düşürülmeyecek ve uysallaştırılmayacaksınız. Eviniz gemi çıpası değil, gemi direği olacak.

Bir yarayı kaplayan parlak bir zar değil, gözü koruyan göz kapağı olacak.

Ne kapılardan geçebilmek için kanatlarınızı kapatın, ne tavana vurmasın diye başınızı eğin ne de duvarlar çatlayıp yıkılacak diye nefes almaktan korkun.

Ölülerin diriler için yaptığı mezarlarda yaşamayacaksınız.

Ne kadar gösterişli ve muhteşem olsa da eviniz ne sırlarınızı tutacak ne de arzularınızı barındıracak.

Çünkü içinizdeki sonsuzluk göklerin konağında yaşar, o konağın kapısı sabahın sisi, pencereleri gecenin şarkıları ve sessizliğidir.

GÎYÎM KUŞAM ÜZERİNE

Ve dokumacı sesi ki, "Bize giyim kuşamdan bahset".

Ve o yanıtladı:

Giysileriniz güzelliğinizin çoğunu örter ama çirkinliklerinizi kapatmaz.

Giysilerinizde mahremiyetin özgürlüğünü arasanız da onlarda bir koşum takımı ile zincir bulabilirsiniz.

Güneş ve rüzgârla giysilerinizden çok çıplak teninizle buluşabilirsiniz,

Çünkü yaşamın nefesi güneş ışığında, eli ise rüzgârdadır.

Bazılarınız der ki, "Giyilecek giysileri dokuyan kuzey rüzgârıdır"

Ama utançtı dokuma tezgâhı, kasların gevşemesiydi ipliği. İşi bittiğinde ormanda güldü.

Unutmayın ki fesatlığa bir kalkandır alçakgönüllülük

Ve fesat ortadan kalktığı zaman alçakgönüllülük beynin kirlenmesi ve tutsaklaştırılması değil midir?

Ve unutmayın ki mutlu olur toprak çıplak ayaklarınızı hissetmekten ve rüzgâr özlem duyar saçlarınızla oynamaya.

ALIM VE SATIM ÜZERİNE

Ve bir tüccar dedi ki, "Bize alım ve satımdan söz et"

Ve o dedi ki:

Toprak size mahsulünü verir, avuçlarınızı doldurmayı biliyorsanız kabul etmeyebilirsiniz.

Bolluk ve bereketi sizin ona verdiklerinize karşılık sunduğu armağanlarda bulacak ve mutlu olacaksınız.

Ancak bu değişim sevgiyle ve adilce yapılmazsa, bazılarını açgözlülüğe, bazılarını da açlığa götürecektir.

Siz denizin, tarlaların ve bağların hayvanlar gibi çalışanları,

Pazar yerinde dokumacılarla, çanak çömlekçilerle ve baharat toplayıcılarıyla karşılaştığınızda,

O zaman toprağın efendi ruhunu aranıza çağırın ki, tartının kefelerini ve değere karşılık değer biçen tahminini kutsasın.

Eli sıkı, işinize karşılık laf satanları aranıza karıştırıp sıkıntı çekmeyin.

Onlara şöyle demelisiniz,

"Bizimle tarlalara gelin ya da kardeşlerimizle denize açılıp ağınızı atın,

Çünkü kara ve deniz bize olduğu kadar size de cömert olacaktır."

Ve eğer şarkıcıları, dansçıları ve ney çalanları görürseniz orada-onların armağanlarından da satın alın.

Çünkü onlar da mahsul ve tütsü toplarlar, getirdikleri hayallerden yapılmış olsa da ruhunuz için bir giysi ve besindir onlar.

Pazaryerinden ayrılmadan önce, kimsenin oradan boş ellerle gitmediğinden emin olun

Yoksa toprağın efendi ruhu en azınızın ihtiyaçları karşılanmadan rüzgârın üzerinde rahat ve huzur içinde uyumayacaktır.

SUÇ VE CEZA ÜZERİNE

Ve sonra şehrin hâkimlerinden biri öne çıktı ve dedi ki,

"Bize suç ve cezadan söz et."

Ve o dedi ki:

Ruhunuz rüzgârda başıboş dolaşırken, siz, yalnız ve korumasız,

Başkalarına ve dolayısıyla kendinize karşı hata işlersiniz.

Ve işlediğiniz bu hata için, mübarek kişilerin kapısını çalıp orada bir süre önemsenmeden beklemeniz gerekir.

Tanrısal benliğiniz bir okyanus gibi;

Sonsuza dek bozulmadan kalır.

Ve tıpkı yüksek semalar gibi sadece kanadı olanları yüceltir Tanrısal benliğiniz hatta bir güneşe bile benzetilebilir;

O güneş ki ne köstebeğin yollarını bilir, ne de yılanın deliğini arar.

Tanrısal benliğiniz içinizde yalnız yaşamaz.

Varlığınızın büyük bir kısmı insanlaşmışsa da çoğu daha insan değil,

Uyurgezer, sisin içinde kendi uyanışını arayan şekilsiz bir cücedir.

Şimdi içinizdeki insandan söz edecek olursam,

Suçu ve o suçun cezasını bilen ne tanrısal benliğiniz, ne de sisler içindeki o cücedir, içinizdeki o insandır.

Çok kereler sizin hata işleyen biri için sizden biri değilmiş gibi konuştuğunuzu duydum,

Bir yabancıymış, dünyanıza izinsiz giren biriymiş gibi.

Ben diyorum ki içinizdeki kutsal ve doğru olan her birinizin içindeki en yüceden daha yüce olamaz.

Ve içinizdeki en kötü ve zayıf olan da yine içinizdeki en alçaktan daha aşağı inemez.

Ve nasıl ağaçtan habersiz tek bir yaprak bile gizlice sararmazsa,

Hata işleyen de içinizdeki gizli istekten habersiz hata işleyemez.

Bir geçit töreni gibi tanrısal benliğinize doğru birlikte ilerlersiniz.

Sizler bu geçitte hem yol hem yolcusunuz.

Aranızdan biri tökezleyip düşerse, arkadan gelenler için düşmüş demektir,

Ayağına takılan taş arkadakilere bir uyarıdır.

Evet, aynı şekilde önünde hızlı ve emin adımlarla gidenler için de düşmüş demektir; çünkü onlar ayaklarına takılan taşı kenara kaldırmamışlardır.

Bu söz yüreğinize ağır gelebilir ama şunu da söyleyeceğim;

Öldürülen kendi ölümünden sorumsuz değildir.

Ve soyulan soyguna uğramaktan dolayı suçsuz değildir.

Erdemli kişiler kötülerin icraatlarından dolayı masum sayılmaz

Zalimlerin yaptıkları kötülüklerden dolayı da ak elliler temiz değildir.

Evet, suçu işleyen kimse çoğu kez yaraladığının kurbanıdır.

Ve çoğu kez hüküm giyen suçsuz ve günahsızların yük taşıyıcısıdır.

Haklıyı haksızdan, iyiyi kötüden ayıramazsınız.

Nasıl ki siyah ve beyaz iplikler birlikte dokunuyorsa, onlar da güneşin yüzüne karşı yan yana dururlar.

Ve siyah iplik kopunca, dokumacı tüm kumaşa baktığı gibi tezgâhına da bakar.

Eğer içinizden biri sadakatsiz eşini yargıya getirirse,

O kadının eşinin kalbi de teraziye konsun ve ruhu ölçeklerle ölçülsün.

Suçluyu ayıplayan, suça neden olanın ruhuna baksın,

Eğer içinizden biri erdemlilik adına cezalandırmak için kötü ağaca balta vurmaya kalkarsa, önce köklerine bir baksın.

Ve o gerçekte iyi ve kötü ağacın, bereketli ile bereketsiz olanın köklerini toprağın huzurlu koynunda birbirine sarılmış olarak bulacaktır.

Ve siz adil olması gereken yargıçlar,

Görüntüde adil ama ruhunda hırsız olan birine ne hüküm verirdiniz?

Gövdesi ile katil, ruhu ile kurban olan biri için ne ceza düşünürdünüz?

Olayda hain ve saldırgan davranmış birini, aynı zamanda mağdur edilmiş ve öfkelendirilmiş birini nasıl sorguya çekersiniz?

Pişmanlığı hatalarından daha büyük olanları nasıl cezalandırırsınız?

Pişman olmak sizin seve seve hizmet ettiğiniz o kanunun yönettiği adaletin kendisi değil mi?

Ancak sizler pişmanlığı ne masumlara tattırabilirsiniz, ne de suçluların kalbinden çekip çıkarabilirsiniz.

Pişmanlık geceleri davetsiz bir şekilde gelir, insanlar uykularından uyanıp kendilerine baksınlar diye.

Ve siz adaleti anlayanlar, yaptıklarınıza aydınlıkta bakmazsanız onları nasıl anlarsınız?

Ayakta kalmış olanla düşmüş olanın, cüce benliğinin gecesi ile tanrısal benliğinin gündüzü arasındaki alacakaranlıkta bekleyenle aynı kişi olduğunu ve tapınağın köşe taşının temelindeki en alt taştan daha yüksek olmadığını ancak o zaman anlarsınız.

KANUNLAR ÜZERİNE

Ve bir avukat dedi ki, "Ya kanunlarımız, efendimiz"

Ve o dedi ki:

Siz kanunlar koymaktan mutlu olursunuz,

Ama onları çiğnemek daha çok hoşunuza gider.

Tıpkı okyanus kıyısında kumdan kaleleri azimle yapıp bir vuruşta kahkahalarla bozan çocuklar gibi.

Siz kumdan kalelerinizi yaparken, okyanus kıyıya daha çok kum yığar,

Ve siz onları bozunca da okyanus size sizinle birlikte güler.

Aslında okyanus daima masumlara güler.

Hayatın kendileri için bir okyanus değil de bir kaya,

Kul yapısı kanunların da kumdan kaleler değil de, dilediklerini bu kayaya kazıyacakları bir keski olanlara ne demeli?

Dansçılardan nefret eden topala ne denir ki?

Ormanda özgür dolaşan geyiği ve ceylanı başıboş ve serseri zanneden, başının vurulduğu boyunduruğu seven öküze ne demeli?

Kendi derisini değiştiremeyen ve diğerlerini çıplaklık ve utanmazlıkla suçlayan yaşlı yılana ne demeli?

Düğün şölenine erkenden gelip, tıka basa yiyen ve yorulunca giderken tüm ziyafetlerin düzeni bozduğunu ve şölen verenlerin de kanun çiğneyenler olduğunu söyleyene ne demeli?

Ben bu kişilere güneşin altında duruyorlar ama güneşe sırtlarını dönmüşler demekten başka ne diyebilirim ki?

Onlar sadece kendi gölgelerini görmektedirler ve gölgeleri de onların kanunlarıdır.

Ve güneş onlar için gölge dağıtan bir kaynak değil de nedir ki?

Ve bu kişiler için kanunları bilmek eğilip topraktaki gölgelerinin izini sürmekten başka nedir ki?

Ama siz yüzleri güneşe dönük yürüyenler, hangi gölge şekilleri sizleri yolunuzdan alıkoyabilir?

Siz rüzgârı arkasına alanlar, hangi rüzgârgülü sizin yönünüzü tayin edebilir?

Hangi kul yapısı kanun insanlığın zindan kapılarında boyunduruğunuzu söküp atmanıza engel olabilir ki?

Dans ederken ayaklarınız insanlığın demir zincirlerine takılmazsa hangi kanunlar sizi korkutur ki?

Giysilerinizi parçalayıp, insanlığın yoluna atmadıkça, kim sizi yargı önüne çıkarabilir ki?

Ey Orphalese halkı, davulun sesine kulaklarınızı tıkayabilirsiniz, lirin tellerini gevşetebilirsiniz, ama hanginiz tarla kuşunu ötmekten alıkoyabilir ki?

ÖZGÜRLÜK ÜZERİNE

Ve bir hatip dedi ki, "Bize özgürlükten bahset"

Ve o dedi ki:

Sizi şehrin kapısında ve ocak başında secde etmiş kendi özgürlüğünüze taparken gördüm,

Tıpkı bir kölenin kendisini bir zalimin karşısında hakir gördüğü ve onu hunharca katletse de övdüğü gibi.

Evet, tapınağın koruluğunda ve kalenin gölgesinde içinizdeki en özgür kişinin özgürlüğü bir boyunduruk ve kelepçe gibi taktığını gördüm.

Ve içim kan ağladı; çünkü sizler özgürlük arayışındaki arzunuz size gem vurduğunda ve özgürlükten bir amaç ve erişim olarak konuşmayı bıraktığınızda özgür olursunuz. Aslında siz günleriniz kaygısız ve geceleriniz bir istek ve üzüntüden uzak olduğunda özgür olacaksınız.

Ve hatta bunlar hayatınızı kuşattığında ve siz çıplak ve özgür bunları aştığınızda.

Ve anlayışınızın şafağında öğle saatinize bağladığınız zincirleri kırmazsanız nasıl aşabilirsiniz günlerinizi ve gecelerinizi?

Gerçekte özgürlük dediğiniz şey bu zincirlerin en sağlamıdır, halkaları güneşte parlayıp gözlerinizi kamaştırsa da.

Ve bunlar kendi benliğinizden özgür kalasınız diye atacağınız parçalar değil de nedir?

Yürürlükten kaldıracağınız haksız bir kanunsa, o kanunu siz kendi ellerinizle alınlarınıza yazdınız.

Bu kanunları hukuk kitaplarınızı yakarak ya da denizin suyuyla yargıçlarınızın alınlarını yıkayarak yok edemezsiniz. Eğer tahttan indireceğiniz bir zorbaysa, önce onun sizin içinizde kurduğu tahtı devirin.

Yoksa bir zorba nasıl özgür ve gururlu birine hükmedebilir, eğer

özgürlüğünde zulüm ve kazandığı gururunda utanç yoksa?

Ve eğer kurtulmak istediğiniz bir kaygıysa, o kaygıyı kendinizin seçtiğini, başkasının size yüklemediğini unutmayın.

Ve eğer atmak istediğiniz bir korkuysa, o korkunun yatağı gönlünüzdedir, korkulanın ellerinde değil.

Arzu edilen ve korkulan, iğrenç ve güzel olan, peşinden gittiğiniz ve kaçtığınız ne varsa aslında sürekli yarı benimsenmiş olarak kendi benliğinizde dolaşır.

Işıklar ve gölgeler gibi bunlar içinizde birbirlerine sarılmış çiftler gibi dolaşır.

Ve gölge solgunlaşıp kaybolduğunda, ağır ağır gelen ışık başka bir ışığa gölge olur.

Ve aynı şekilde özgürlüğünüz prangalarından kurulduğunda daha büyük bir özgürlüğün prangası olur.

AKIL VE TUTKU ÜZERİNE

Ve rahibe tekrar sordu, "Bize akıl ve tutkudan bahset"

Ve o dedi ki:

Ruhunuz bir savaş alanıdır, aklınızın ve yargınızın tutku ve isteklerinize karşı savaştığı.

Ben ruhunuzun ilkeleri arasındaki fikir ayrılığını birliğe ve ezgiye dönüştüren bir uzlaştırıcı olabilir miyim?

Sizler kendiniz uzlaştırıcı olmazsanız ve ilkelerinizi sevmezseniz ben bunu nasıl yapabilirim?

Sizin aklınız ve tutkularınız deniz yolculuğuna çıkmış ruhunuzun yelkenleri ve dümenidir. Yelkeniniz yırtılır dümeniniz bozulursa, bir yandan öbür yana sürüklenir ya da denizin ortasında öylece durup kalırsınız.

Çünkü akıl tek başına hükmettiğinde sarıp sarmalayan bir güçtür ve tutku yalnız başına kaldığında kendini yok etmek için yanan bir alevdir.

O halde bırakın ruhun uzaklınızı tutkularınızın göklerine çıkarsın; ki aldınız şarkı söyleyebilsin.

Ve bırakın ruhunuz tutkularınızı aklınızla yönlendirsin; ki tutkularınız her gün dirilerek yaşayıp, Anka kuşu gibi kendi küllerinin üzerine yükselsin.

Sizin yargı ve isteklerinize evinizdeki çok sevdiğiniz iki konukmuş gibi davranmanızı isterim. Eminim ki bir konuğu diğerine yeğ tutmazsınız; çünkü birini daha çok önemseyen kişi her ikisinin de sevgi ve güvenini kaybeder.

Tepelerin arasında, beyaz kavak ağaçlarının serin gölgesine oturup, uzak tarlaların ve ovaların huzur ve dinginliğini paylaştığınızda, bırakın yüreğiniz sessizce "Tanrı akılda huzur bulur" desin.

Ve siz de Tanrı’nın dünyasında bir nefes, ormanında bir yaprak olduğunuz için, akılda huzur bulup, tutkuyla harekete geçmelisiniz.

ACI ÜZERİNE

Ve bir kadın konuştu, "Bize acıdan söz et"

Ve o dedi ki:

Acınız, anlayışınızı kuşatan kabuğun kırılışıdır.

Meyvenin çekirdeğinin güneşe çıkması için kabuğunun nasıl kırılması gerekliyse, siz de acıyı tatmazsınız.

Ve yüreğinizi yaşamınızın gündelik mucizelerinin merakı içinde tutabilirseniz, acınız sevincinizden daha az mükemmel görünmeyebilir.

Ve hatta tarlalarınızdan geçip giden mevsimleri kanıksadığınız gibi yüreğinizin mevsimlerini de kanıksarsınız.

Ve üzüntünüzün kışlarını da büyük bir dinginlikle izlersiniz. Acılarınızı çoğunlukla kendiniz seçersiniz.

Acınız içinizdeki hekimin hasta benliğinizi tedavi ederken kullandığı acı iksirdir.

O halde hekime güvenin ve size sunduğu ilacı sessizce ve sakinlikle için.

Çünkü onun eli, size ağır ve sert gelse de, Görünmeyenin şefkatli elleriyle yönlenmiştir,

Ve sunduğu kadeh dudaklarınızı yaksa da, Çömlekçinin O’nun kendi gözyaşlarıyla ıslattığı kilden yapılmıştır.

KENDÎNÎ BÎLÎŞ

Ve bir adam dedi ki, "Bize kendini bilişten bahsedin"

Ve o dedi ki:

Yürekleriniz sessizce günlerinizin ve gecelerinizin sırlarını bilir.

Ama kulaklarınız yüreğinizdeki bilginin sesine susamıştır.

Düşüncelerinizi kelimelere dökebilirsiniz,

Parmaklarınızla düşlerinizin çıplak bedenlerine dokunabilirsiniz.

Ve böyle de olmalıdır.

Ruhunuzun gizli pınarı taşıp denize çağlayarak koşmalıdır;

Ve ruhunuzun sonsuz derinliğindeki hazineler gözlerinizin önüne serilmelidir.

Ancak bırakın bilinmez hazinenizi tartacak teraziler olmasın;

Ve bilginizin derinliğini çubukla ya da iskandil ipiyle ölçmeyin.

Çünkü benlik sınırsız ve ölçülemez bir deniz gibidir.

"Doğruyu buldum" demektense "bir doğru buldum" deyin.

"Ruha giden yolu buldum" değil de "Yolumda yürüyen ruhumla karşılaştım" deyin.

Çünkü ruh tüm yollarda yürür.

Ruh düz bir çizgide yürümez ya da kamış gibi upuzun büyümez.

Ruh, sayısız taç yaprakları olan bir nilüfer çiçeği gibi açılır.

EĞİTİM ÜZERİNE

Ve bir öğretmen dedi ki "Bize eğitimden söz et"

Ve o dedi ki:

Bildiğim kadarıyla hiç kimse size içinizdeki bilginin şafağında yarı uyur olandan fazlasını açıklayamaz.

Mabedin gölgesinde takipçileri arasında yürüyen bir öğretmen size sadece bilgeliğini değil inancını ve sevgisini de verir.

Eğer gerçekten bilgeyse sizi bilgeliğin evine davet etmektense kendi aklınızın eşiğine yönlendirir.

Bir astronot size uzay anlayışından söz edebilir, ama bu anlayışı size veremez.

Müzisyen boşlukta yankılanan tüm ritimleri size söyleyebilir, ama size ritmi yakalayan kulağı ya da onu yankılatan sesi veremez.

Ve sayılarda usta olan biri tartı ve ölçü alanlarını size anlatabilir, ama sizi oraya götüremez.

Çünkü bir insanın görüşü kanatlarını bir diğerine ödünç vermez.

Ve hatta her biriniz nasıl Tanrı’nın bilgisinde kendine ait bir yer kaplıyorsa, sizin de Tanrı’yı kavrayışınız ve dünyayı anlayışınız kendinize özgü olmalıdır.

ARKADAŞLIK ÜZERİNE

Ve bir genç sordu, "Bize arkadaşlıktan söz et"

Ve o dedi ki:

Arkadaşınız yanıt bulan gereksinimlerinizdir.

O sizin sevgiyle ektiğiniz ve şükranla biçtiğiniz tarlanızdır. Ve o sizin sofranız ve ocağınızdır.

Çünkü siz ona açlıkla gelir ve onda huzuru ararsınız.

Arkadaşınız düşündüğünü söylediğinde "hayır" demekten korkmaz, "evet" demekten de geri durmazsınız.

Ve o sessiz kaldığında yüreğiniz onun yüreğini dinlemeyi bırakmaz.

Çünkü arkadaşlıkta tüm düşünceler, arzular ve beklentiler sessiz bir sevinç içinde doğar ve paylaşılırlar.

Arkadaşınızdan ayrılınca üzülmeyin;

Çünkü onda en çok sevdiğiniz şeyi onun yokluğunda daha iyi anlayabilirsiniz, nasıl ki dağ düzlükten baktığında dağcıya daha net görünürse.

Ve arkadaşlıkta ruhunuzu derinleştirmekten başka bir amaç gütmeyin.

Çünkü kendi gizemini açığa çıkarmaktan başka bir şey düşünmeyen sevgi sevgi değildir, rastgele atılmış bir ağdır; yalnızca çıkarı olmayanlar bu ağa takılır.

Ve kendinizi arkadaşınıza olduğunuz gibi gösterin.

Sizin gelgitlerinizi bilmesi gerektiği kadar fırtınalarınızı da bilmelidir.

Çünkü zaman öldürmek için arkadaş aramanızın anlamı nedir ki? Onu birlikte zaman geçirmek için arayın. Çünkü o boşluğunuzu doldurmak için değil, ihtiyaçlarınızı karşılamak içindir.

Ve arkadaşlığın tatlı sürecinde kahkahalar ve mutlulukları paylaşmak olsun.

Çünkü küçük şeylerin şebneminde yürek sabahını bulur ve tazelenir.

KONUŞMA ÜZERİNE

Sonra bir öğrenci dedi ki, "Bize konuşmadan söz et"

Ve o dedi ki:

Siz düşüncelerinizle barışa son verdiğinizde konuşursunuz;

Ve artık yüreğinizin ıssızlığında yaşamaya son verdiğinizde, dudaklarınızda yaşarsınız ve ses bir oyalama ve vakit geçirme aracı olur.

Konuşmalarınızın çoğunda düşünce yarı katledilir.

Düşünce boşlukta bir kuştur ve sözcükler kafesinde kanatlarını açar ama uçamaz.

Aranızda yalnızlık korkusuyla konuşkan birilerini arayanlar vardır.

Yalnızlığın sessizliği onların çıplak benliğini gözler önüne serer ve onlar kaçarlar.

Ve konuşanlar vardır, bilmeden ve düşünmeden kendilerinin bile anlamadığı bir gerçeği ortaya sererler.

Ve gerçeği içlerinde saklayanlar vardır, ama onlar gerçeği sözcüklere dökmezler.

Bu gibilerin sinelerinde ruh ritmik bir sessizlik içinde dinlenir.

Yol kenarında ya da pazar yerinde bir arkadaşınıza rastladığınızda, bırakın içinizdeki ruh dudaklarınızı oynatsın ve dilinize yön versin.

Sesinizin içindeki sesin onun kulağının içindeki kulağa seslenmesine izin verin.

Çünkü onun ruhu yüreğinizin sırrını saklayacaktır;

Kadeh boşalıp, rengi unutulsa da tadı damakta kalan bir şarap gibi.

ZAMAN ÜZERİNE

Ve bir gökbilimci sordu, "Ya zaman, efendimiz"

Ve o dedi ki:

Siz ölçüsüz ve ölçülemeyen zamanı ölçeceksiniz.

Gidişatınızı ayarlayacak hatta ruhunuzun yolunu saatlere ve mevsimlere göre yönlendireceksiniz.

Zamanın kenarına oturup akışını izlediğiniz bir nehre dönüştüreceksiniz.

İçinizdeki zamansız özünüz yaşamın zamansızlığının farkındadır.

Ve bilir ki dün bugünün anısı yarında bugünün düşüdür

Ve içinizdeki şarkı söyleyen ve düşünen özünüz hâlâ yıldızları uzaya saçan o ilk anın sınırları içinde yaşamaktadır.

Aranızdan kim içindeki sevgi gücünün sınırsız olduğunu hissetmez ki?

Ve yine kim hissetmez ki sınırsız olsa da o sevgi bir sevgi düşüncesinden diğerine, bir sevgi davranışından diğerine

Benliğinizin merkezinde sarmalanmış olarak hareketsiz durur?

Ve zaman da sevgi gibi değil midir, bölünemez ve mevkisiz. Ancak siz düşüncenizde zamanı mevsimlere bölerek ölçmeyi isterseniz

Bırakın her mevsim diğerini çevrelesin,

Ve bırakın bugün geçmişi anılarla ve geleceği özlemle kucaklasın.

İYİLİK VE KÖTÜLÜK ÜZERÎNE

Şehrin yaşlılarından biri konuştu, "Bize iyilik ve kötülükten bahset"

Ve o dedi ki:

İçinizdeki iyilikten söz edebilirim ama kötülükten söz edemem.

Çünkü kötülük kendi açlık ve susuzluğu yüzünden azap çeken iyilik değil midir?

Aslında iyilik açken karanlık mağaralarda bile yiyecek arar ve susadığında bulanık durgun sulardan bile içer.

Kendinizle bir olduğunuzda iyisinizdir.

Ancak kendinizle bir olmadığınızda kötü değilsiniz.

Çünkü parçalanmış bir aile hırsızların ini değildir, o sadece parçalanmış bir ailedir.

Ve dümensiz bir gemi tehlikelerle dolu adacıklar arasında başıboş dolaşabilir ama dibe batmaz.

Siz kendinizden bir şeyler vermeye çabaladığınızda iyisiniz.

Bununla birlikte kendiniz için bir şeyler elde etmeye çalıştığınızda kötü değilsiniz.

Çünkü bir kazanç için çabaladığınızda toprağa tutunan ve onun göğsünden beslenen bir kök gibisiniz.

Tabii ki meyve köke "Benim gibi olgun, dolgun ve her daim bereketli ol" diyemez.

Çünkü vermek meyve için bir gerekliliktir nasıl ki almak da kök için bir gereklilikse.

Siz konuşmalarınızda tamamen ayıkken iyisiniz.

Ancak diliniz anlamsız şeyler söylerken uyuyorsanız kötü değilsiniz.

Ve hatta diliniz sürçerek yaptığınız bir konuşma güçsüz bir dili güçlü kılabilir.

Cesur ve sağlam adımlarla amacınıza doğru ilerlediğinizde iyisiniz.

Ancak oraya aksayarak ilerlediğinizde kötü değilsiniz.

Ayağı aksayanlar bile geriye doğru gitmez.

Ancak güçlü ve hızlı olanlar bunu incelik zannedip aksakların önünde topallamayın.

Siz sayısız konuda iyisiniz ve iyi olmadığınızda kötü değilsiniz,

Sadece oyalanıyor ve tembellik ediyorsunuz.

Ne yazık ki geyikler kaplumbağalara çevikliği öğretemiyor, iyiliğiniz üstün benliğinize duyduğunuz özlemde saklıdır ve o özlem hepinizin içinde vardır.

Ancak bazılarınızın içinde bu özlem çağlayarak denize akan bir sel gibidir, yamaçların gizemlerini ve ormanların ezgilerini de beraberinde götüren.

Ve diğerlerinde bu özlem kıyıya varmadan dönemeçlerle ve kavislerle yolunu kaybeden durgun bir ırmağa benzer.

Ama özlemi büyük olanın küçük olana "Neden yavaş ve aksaksın" diye sormasına izin vermeyin.

Çünkü gerçekten iyi olan biri ne çıplak birine "Giysin nerde" diye sorar ne de evsize "evine ne oldu" diye sorar.

DUA ÜZERİNE

Ve bir rahibe sordu, "Bize Duadan bahset"

Ve o dedi ki:

Siz sıkıntılı anlarınızda ya da ihtiyacınız olduğunda dua edersiniz; neşeniz bol olduğunda ve günleriniz bolluk bereket içinde olduğunda da dua edemez misiniz?

Çünkü dua kendi benliğinizi göklerin sonsuzluğuna doğru açmak değil midir?

Ve eğer içinizdeki sıkıntıyı boşluğa bırakmak sizi rahatlatıyorsa, yüreğinizin ferahlığını ortaya dökmek de sizi mutlu eder.

Ruhunuz sizi dua etmeye çağırdığında ağlamaktan başka bir şey yapamıyorsanız, ağlasanız da sizi tekrar güldürene kadar çağırmaya devam etmelidir.

Dua ettiğinizde göğe yükselip aynı anda dua edenlerle buluşursunuz ve etmeyenlerle karşılaşmazsınız.

Öyleyse o mabede olan ziyaretinizi bırakın gizli kalsın, bir coşku ve tatlı bir paylaşım olsun.

Yoksa o mabede dilemekten başka bir amaçla girerseniz, bir şey alamazsınız.

Ve o mabede kibrinizi kırmak için girerseniz, yüceltilmezsiniz.

Ve hatta o mabede başkalarının iyiliğini istemek için girseniz bile, sesinizi duyuramazsınız.

O mabede görünmeden girmek yeterli olacaktır.

Kelimelerle nasıl dua edeceğinizi size öğretemem.

Çünkü Tanrı sizin dudaklarınızla sözcükleri söylediğinde sizi dinler.

Ve ben size denizlerin, ormanların ve dağların dualarını öğretemem.

Ama denizlerin, dağların ve ormanların çocukları olan sizler o duaları içinizde bulabilirsiniz.

Ve gecenin sessizliğinde onları dinlediğinizde onların sessizce şöyle dediğini işitirsiniz:

"Ey bizim kanatlı varlığımız olan Tanrımız, bizim istediklerimiz senin isteğindir.

Bizim arzu ettiklerimiz senin arzundur. Senin olan gecelerimizi yine senin olan gündüzlere dönüştüren senin gücündür.

Senden bir şey isteyemeyiz, çünkü sen ihtiyaçlarımızı içimizde doğmadan önce bilirsin.

Bizim gereksinimimiz sensin; bize kendini daha da gösterirsen, bize her şeyi vermiş olursun.

HAZ ÜZERİNE

Sonra şehri yılda bir kez ziyaret eden münzevi öne çıktı ve dedi ki, "Bize Haz'dan bahset"

Ve o dedi ki:

Haz bir özgürlük şarkısıdır,
Ama özgürlüğün kendisi değildir.
Arzularınızın çiçeklenmesidir, ama meyvesi değildir.
Yükseklige seslenen derinliktir
Ama ne derin ne de yüksek olandır.
O kafesten kanatlanandır,
Ama boşlukla kuşatılan değildir.

Evet aslında haz bir özgürlük şarkısıdır.

Ve ben o şarkıyı tüm kalbinizle söylemenizi yeğlerim, şarkıyı söylerken yüreğinizi kaybetmenizi değil.

Gençlerinizden bazıları hazzı her şeymiş gibi arar ve yargılanıp azarlanırlar.

Ben onları ne yargılar ne azarlarım.

Bırakırım arasınlar.

Çünkü onlar yalnızca hazzı bulmayacaklar;

Onun yedi kız kardeşi var, en küçüğü hazdan daha güzel.

Siz toprağı bitkinin kökleri için kazarken hazine bulan adamı duymadınız mı?

Yaşı geçkin olanlarınızın birçoğu gençlikte yaşadıkları hazzı sarhoşken işlenmiş yanlışlar olarak pişmanlıkla hatırlar.

Ama pişmanlık zihnin bulanıklaşmasıdır, cezalandırılması değil.

Onlar yaşadıkları hazzı yaz sonu hasatı misali şükranla hatırlamalıdır.

Ama pişmanlık onları rahatlatacaksa bırakın rahatlasınlar.

Aranızda ne hazzı arayacak kadar genç, ne hatırlayacak kadar olgun olmayanlar var.

Onlar hazzı ararken ve hatırlarken ruhun isteklerini ihmal etmek ya da ona karşı gelmek korkusuyla hazdan kaçınırlar.

Ancak bunları da hazlar yönlendirir.

Ve böylece onlar da hazineyi bulur, toprağı kökleri bulmak için titreyen ellerle kazsalar da.

Ama söyleyin bana onlar kim ki ruhu gücendirsinler?

Bülbül gecenin sessizliğini ya da ateşböceği yıldızları küstürebilir mi?

Ve sizin ateşiniz ya da dumanınız rüzgâra yük olur mu?

Sanıyor musunuz ki ruh bir değnekle karıştırabileceğiniz sakin bir su birikintisidir?

Çoğunlukla hazdan kaçınırken benliğinizin girintilerine arzuları saklarsınız.

Kim bilir belki bugün atlanılan yarını bekliyordur?

Bedeniniz bile kalıtımının ve haklı gereksinimlerinin farkındadır ve kandırılamaz.

Ve bedeniniz ruhunuzun çalgısıdır.
Ondan güzel ezgiler ya da anlamsız sesler çıkartmak sizin elinizdedir.

Şimdi yüreğinize sorun, "Hazda güzel olanı olmayandan nasıl ayırt edebiliriz" diye.

Tarlalarınıza ve bahçelerinize gidin.
Öğreneceksiniz ki arının hazzı çiçeğin balını toplamaktır,
Çiçeğin hazzı ise balını arıya sunmasıdır.
Çünkü arı için çiçek yaşamın kaynağıdır.
Çiçek için arı ise sevginin ulağıdır.

Hem arıya hem de çiçeğe vermek ve almanın hazzı bir gereksinim ve coşkudur.

Ey Orphalese halkı hazzı arılar ve çiçekler gibi yaşayın.

GÜZELLİK ÜZERİNE

Ve bir şair dedi ki, "Bize Güzellikken söz et"

Ve o dedi ki:

Güzelliği nerede arayacaksınız ve o eğer yolunuz, rehberiniz değilse onu nerede bulacaksınız?

Konuşmanızı onunla örmezseniz, ondan nasıl söz edeceksiniz?

Mağdur olanla kalbi incinmiş olan der ki: "Güzellik şefkatli ve yumuşak huyludur,

Kendi görkeminden yarı utanç duyan genç bir anne gibi dolaşır aramızda."

Ve tutkulular der ki: "Hayır, güzellik güç ve korkudur.

Güçlü bir kasırga gibi altımızdaki yeryüzünü ve üzerimizdeki gökyüzünü sarsar."

Yorgun ve bitkin olanlar der ki, "güzellik yumuşak bir fısıltıdır. O bizim ruhumuzda fısıldar.

O sesini bizim sessizliğimizde duyurur tıpkı gölgenin korkusuyla can çekişen soluk bir ışık gibi."

Ama huzursuz olanlar der ki, "biz güzelliğin dağlar arasında çığlığını duyduk.

Ve bu çığlıkla birlikte toynak sesleri, kanat çırpışları ve aslanların kükremesi geldi."

Geceleri şehrin bekçileri der ki, "Güzellik şafakla birlikte doğudan doğar."

Gündüz emekçileri ve gezginleri der ki, "biz güzelliği günbatımının penceresinden yeryüzüne eğilirken gördük"

Kışın karda mahsur kalanlar der ki, "O ilkbaharda tepelerden adaya zıplaya gelecek"

Yaz sıcağında hasatçılar der ki, "biz onu sonbahar yapraklarıyla dans

ederken gördük, saçlarında kardan izler vardı"

Güzellikle ilgili bütün bunları siz söylersiniz.

Ama söyledikleriniz aslında onunla değil karşılanmamış gereksinimlerinizle ilgilidir.

Güzellik bir gereksinim değil bir coşkudur.

Susamış bir ağız, açılıp uzatılan bir el değildir.

Daha ziyade alevlenmiş bir yürek ve büyülenmiş bir ruhtur.

Gördüğünüz bir imge ya da duyduğunuz bir şarkı değildir güzellik.

Gözleriniz kapalı olduğu halde gördüğünüz bir imge, kulaklarınız tıkalıyken duyduğunuz bir şarkıdır fakat.

Kırışık ağaç kabuğunun içindeki bitki özü değildir ya da pençeye ilişmiş bir kanat.

O aslında sonsuza dek çiçek açan bir bahçe ve durmaksızın uçan bir melek sürüsüdür.

Ey Orphalese halkı, güzellik yaşam kutsal yüzündeki peçenin kaldırıldığı yaşamdır.

Ama yaşam da peçe de sizsiniz.

Güzellik kendine aynada bakan sonsuzluktur.

Ama sonsuzluk da ayna da sizsiniz.

DİN ÜZERİNE

Ve yaşlı bir rahip dedi ki, Bize dinden bahset"

Ve o dedi ki:

Bugün başka bir şeyden söz ettim mi?

Din yapılan tüm işler ve sergilenen düşünceler değil midir?

Ve ne iş ne düşünce olup, eller taşı yontarken ve tezgâhta çalışırken bile ruhunuzda durmadan zıplayan hayret ve şaşkınlık değil midir?

Kim ayırabilir imanını işlerinden ya da inancını meşgalesinden?

Kim saatleri önüne serip "bu Tanrı için, bu benim için,

Bu ruhum için, bu bedenim için" diyebilir?

Tüm saatleriniz bir benlikten diğerine boşlukta çırpan kanatlardır.

Ahlakı üzerine en güzel giysisi olarak giyenler çıplak gezseler daha iyi.

Güneş ve rüzgâr tenlerinde delikler açamaz.

Gittiği yolu ahlak diye tanımlayan biri ötücü kuşunu kafese kapatmış olur.

Şarkıların en özgürü teller ve çubuklar arasından duyulmaz.

İbadetin açılacak ve aynı zamanda kapatılacak bir pencere olduğunu sananlar,

Henüz penceresi şafaktan şafağa açık duran ruhlarının evini ziyaret etmemiş olanlardır.

Günlük yaşantınız sizin mabediniz ve dininizdir.

İçine girdiğinizde neyiniz varsa yanınıza alın.

Sabanınızı, demir ocağınızı, tokmağınızı ve lavtanızı,

Gereksiniminiz ve zevkiniz için oluşturduğunuz her şeyi.

Çünkü hayallerinizde ne başarılarınızın üzerine çıkarsınız ne de

başarısızlıklarınızın altına düşersiniz.

Ve tüm insanları yanınıza alın:

Çünkü kulluğunuzu sergilerken, ne onların umutlarından daha yükseğe çıkabilirsiniz ne de umutsuzluklarından daha aşağı düşebilirsiniz.

Tanrının bir muamma olmadığını bilseydiniz eğer.

Etrafınıza bakın O'nun çocuklarınızla oynadığını göreceksiniz.

Ve gökyüzüne bakın; O'nun şimşekte kollarını açmış bulutların üzerinde yürüdüğünü

Ve yağmurla indiğini göreceksiniz.

O'nu çiçeklerin içinde gülerken ve sonra yükselip ağaçların arasında ellerini sallarken göreceksiniz.

ÖLÜM ÜZERİNE

Ve Almitra konuştu, "Şimdi size ölümü sormak istiyoruz"
Ve o dedi ki:
Siz ölümün sırrını öğrenmek istiyorsunuz.
Ama onu yaşamın derinliklerinde ararsanız nasıl bulacaksınız?
Baykuşun gözleri geceye mecburdur, gündüze kördür
Işığın gizemini çözemez.

Eğer gerçekten ölümün özünü bilmek istiyorsanız

Kalbinizi hayatın bedenine açın.

Çünkü yaşam ve ölüm, denizle ırmak gibi birdir.

Umutlarınızın ve isteklerinizin derininde ahiret bilginiz sessizce saklıdır;

Karın altındaki tohumlar gibi yüreğiniz de baharı hayal eder.

Hayallerinize güvenin, çünkü sonsuzluğun kapısı onlarda saklıdır.

Ölüm korkunuz, kral elini onu kutlamak için omzuna koyduğundaki kralın önünde duran çobanın titremesinden başka bir şey değildir.

Çoban o titremesinin altında aynı zamanda kralın nişanını takacağı için mutlu değil midir?

Aynı zamanda titrediğinin farkında değil midir?

Ölüm rüzgârda çıplak dikilmek ya da güneşte eriyip yok olmak değil de nedir?

Solunumun durması, nefesin huzursuz gelgitlerinden kurtulup, yükselebilmesi ve serbestçe Tanrıyı araması değil de nedir?

Sadece sessizlik nehrinin suyundan içtiğiniz zaman şarkı söyleyeceksiniz.

Ve dağın zirvesine vardığınız zaman yükseleceksiniz.
Ve toprak uzuvlarınızı istediği zaman gerçekten dans edeceksiniz.

ELVEDA

Ve gece oldu.

Ermiş Almitra dedi ki, "Bugün, bu yer ve senin konuşan ruhun kutlu olsun."

Ve o dedi ki, "Konuşan ben miydim? Dinleyen de ben değil miydim?”

Ve mabedin basamaklarından aşağıya indi, diğer insanlar da peşinden geldi.

Gemisine vardı ve güvertede dikildi, insanlara dönüp, yüksek sesle dedi ki:

Ey Orphalese halkı, rüzgâr sizden ayrılmamı buyuruyor.

Rüzgâr kadar acelem yok ancak gitmem gerekiyor.

Biz gezginler, daima daha tenha bir yol ararken bir günü bitirdiğimiz yerde diğer güne başlamayız; hiçbir gündoğumu bizi günbatımının bıraktığı yerde bulamaz.

Yeryüzü uyurken dahi biz seyahat ederiz. Biz dayanıklı bitkinin tohumlarıyız ve olgun ve dolgun olduğumuzda rüzgâr bizi alır ve savurur.

Aranızda kısa zaman geçirdim ve sizinle yaptığım konuşmalar daha da kısaydı.

Sesim kulaklarınızdan silinecek ve sevgim anılarınızda kaybolacak olursa tekrar geleceğim.

Ve daha zengin bir yürek ve ruhuma daha çok sözcükler fısıldayan dudaklarımla konuşacağım.

Evet, gelgit zamanı geri döneceğim.

Ölüm beni gizlese de, ulu sessizlik beni sarıp sarmaksa da ben yine anlayışınızı arayacağım.

Ve boşuna aramayacağım.

Eğer söylediklerim gerçekse bu gerçek daha berrak bir seste ve düşüncelerinize daha yakın sözcüklerde ortaya çıkacaktır.

Rüzgârla gidiyorum Orphalese halkı ama boşluğa düşmüyorum.

Ve eğer bugün sizin gereksinimlerinizin ve benim sevgimin karşılığı değilse, o zaman bırakın bir diğer gün için sözüm olsun. O halde bilin ki o ulu sessizlikten geri döneceğim.

Şafak vakti kaybolan sis, tarlalarınızda çiy taneleri bırakarak göğe yükselir, bulut olur ve yağmur olarak yere düşer.

Ve ben sisten farklı değildim.

Gecenin sessizliğinde sokaklarınızda yürüdüm, ruhum evlerinize girdi.

Kalp atışlarınız kalbimde, soluğunuz yüzümdeydi, hepinizi tanıyordum.

Sevinçlerinizi, acılarınızı öğrendim ve uykuda rüyalarınız benim rüyalarım oldu.

Çoğunlukla dağların arasındaki göl gibi aranızdaydım.

İçinizdeki zirvelere ve meyilli yamaçlarınıza ayna tuttum ve hatta düşüncelerinizden ve tutkularınızdan geçen sürülere de.

Sessizliğime çocuklarınızın kahkahaları akarsuların, gençlerinizin arzuları ırmakların sesi gibi geldi.

Ve derinliklerime ulaştıklarında busular ve ırmakların şarkıları susmadı.

Hatta kahkahalardan daha tatlı, arzulardan daha büyüktü o sesler.

İçinizdekiler sınırsızdı.

Engin insanın içinde siz sadece hücre ve adalesiniz.

Onun ezgilerindeki sesiniz sadece bir sessiz çarpıntı.

Siz o engin insanın içinde enginsiniz.

Ona hayranlıkla bakarken size baktım ve sizi sevdim.

Aşk bu engin kürenin içinde hangi mesafelere ulaşamaz? Hangi görüşler, hangi beklentiler, hangi varsayımlar bu uçuşun ötesine yükselebilir?

Elma çiçekleriyle kaplı dev bir meşe ağacı gibidir içinizdeki engin insan.

Aklı sizi toprağa bağlar, kokusu göğe çıkarır ve onun dayanıklılığı sizi ölümsüz kılar.

Size dendi ki bir zincir gibi en zayıf halkanız kadar zayıfsınız.

Bu gerçeğin yarısıdır. Aynı zamanda en güçlü halka kadar güçlüsünüz.

Sizi yaptığınız en basit işle değerlendirmek, okyanusun gücünü köpüklerinin kırılganlığı ile ölçmek demektir.

Sizi başarısızlıklarınızla yargılamak, tutarsızlıklarından dolayı mevsimleri suçlamaktır.

Evet sizler okyanus gibisiniz.

Karaya oturmuş gemiler kıyılarınızda gelgiti beklese de siz yine de tıpkı bir okyanus gibi gelgiti hızlandıramazsınız.

Ve siz aynı zamanda mevsimlere benzersiniz,

Kışın, baharınızı yadsısanız da,

İçinizdeki bahar rehavet içinde size gülümser ve size kırılmaz.

Bunları birbirinize "Bizi övdü, içimizdeki iyiliği gördü" demeniz için söylediğimi düşünmeyin.

Ben sadece sizin düşüncelerinizi sözcüklere döküyorum.

Sözlü bilgi sözsüz bilginin gölgesinden başka nedir ki?

Sizin düşünceleriniz ve benim sözlerim,

Dünlerimizin; dünyanın kendini ve bizleri tanımadığı o eski günlerin ve dünyanın kargaşayla dövüldüğü gecelerin

Kayıtlarını tutan mühürlenmiş bir hafızanın dalgalarıdır.

Bilge insanlar size akıl vermeye geldiler. Ben sizden akıl almaya geldim.

Ve ben akıldan daha önemli olanı buldum.

Sizin içinizdeki gittikçe büyüyen ateşten bir ruh,

Siz onun büyümesini önemsemeden günlerinizin solduğuna hayıflanırken.

Bu, mezardan ürken bedenlerde yaşamın arayışı içinde olan yaşamdır.

Burada mezarlar yok.

Bu dağlar ve düzlükler bir beşik ve bir atlama taşıdır.

Atalarınızı koyduğunuz topraklardan geçerken, oraya iyi bakın,

Kendinizi çocuklarınızla el ele dans ederken göreceksiniz.

Aslında siz fark etmeden mutlu olursunuz.

Size altın vaatlerde bulunmuş diğerleri size zenginlik, güç ve onur için geldiler.

Ben size bir vaatten daha azını verdim ve siz bana daha cömert davrandınız.

Siz bana hayata karşı olan aşırı isteğimi verdiniz.

Tabii ki bir insan için bundan daha büyük bir armağan yoktur; tüm amaçlarını kavrulan dudaklara ve hayatı bir pınara döndüren.

Ve onda benim onurum ve ödülüm durmaktadır,

Ne zaman bu pınara su içmeye gelsem, pınarın kendisinin de susamış olduğunu görürüm.

Ve ben onu içerken o da beni içer.

Bazılarınız beni armağan kabul etmek için gururlu ve çok sıkılgan buldunuz.

Gerçekte bağış almak için gururluyum ama armağan almak için değil.

Siz benim sofralarınızda oturmamı istediğinizde ben tepelerde üzüm yediğim halde,

Beni memnuniyetle evlerinizde barındırmak isterken ben mabedin saçakları altında uyuduğum halde,

Günlerimi ve gecelerimi nasıl geçirdiğime sevgiyle kaygılanmanız değil miydi yiyeceğimin ağzımdaki tadını arttıran ve uykularımı rüyalarla kuşatan?

Sizi en çok şunun için kutluyorum:

Siz çok veriyorsunuz ama verdiğinizi asla bilmiyorsunuz.

Aslında kendini aynada seyreden iyilik taşa döner.

Ve kendini güzel isimlerle çağıran iyi işler bir lanete dönüşür.

Ve bazılarınız beni sizlere uzak biri olarak nitelendirdiniz, kendi

yalnızlığımda inzivaya çekilmiş,

Ve dediniz ki: "O ormanın ağaçları ile dertleşiyor, bizlerle değil,

Tek başına tepelere tüneyip, aşağıdaki şehre bakıyor."

Tepelere tırmanıp, uzak yerlere yürüdüğüm doğru.

O kadar yüksekte ve uzakta olmasam sizi nasıl görebilirdim?

Uzakta olmayan biri nasıl yakında olur?

Aranızdan diğerleri bana seslendiler, sözlü olmasa da dediler ki,

"Ey yüksekleri seven yabancı, niçin kartalların yuva yaptığı zirvelerde oturuyorsunuz?

Neden ulaşılamazı arıyorsunuz?

Ağına hangi fırtınalar takılsın istiyorsunuz?

Gökyüzünde hangi puslu kuşları avlıyorsunuz?

Gelin içimizden biri olun.

İnin aşağı ve açlığınızı ekmeğimizle yatıştırın, susuzluğunuzu şarabımızla giderin."

Ruhlarının yalnızlığında söylediler bunları;

Ama yalnızlıkları daha derin olsaydı sizin sevinç ve acılarınızın sırrını aradığımı bilirlerdi.

Ve ben sadece sizin gökyüzünde yürüyen engin benliğinizin peşindeydim.

Ancak avcı aynı zamanda avlanandı: Çünkü oklarımın çoğu yaydan kendi sineme saplanmak için çıkmıştı.

Ve uçan aynı zamanda yerde sürünendi;

Kanatlarım güneşte açılmışken gölgeleri yerde bir kaplumbağa olmaktaydı.

Ve inanan ben aynı zamanda şüphe edendim.

Çoğunlukla parmağımı kendi yarama bastım ki sizin güveninizi daha çok kazanayım ve sizden daha çok anlayış görebileyim.

Ve bu inanç ve anlayışla ben diyorum ki

Siz ne bedenlerinize hapsedilmişsiniz, ne evlerinize ya da tarlalarınıza kapatılmışsınız.

O siz olan dağların üzerinde yaşar ve rüzgârla dolaşır.

O güneşe doğru ısınmak için sürünerek giden ya da karanlıkta güvenlik için çukurlar kazan bir şey değildir.

O özgür bir şeydir, toprağı kuşatan ve göklerde gezen bir ruh.

Eğer bunlar muğlak sözlerse, onları açıklığa kavuşturmaya kalkmayın.

Her şeyin başlangıcı muğlak ve belirsizdir, ama sonu değil,

Ve ben beni başlangıç olarak hatırlamanızı isterim.

Hayat ve tüm yaşayanlar sis içinde görülmeli kristal içinde değil.

Ve kim bilir belki de kristal bozulmuş bir sistir?

Bunu beni hatırlarken hatırlamanızı isterim: içinizde en şaşkın ve zayıf görünen, en güçlü ve en kararlıdır.

Soluğunuz değil midir kemik yapınızı güçlendirip, katılaştıran?

Şehrinizi ve içindekileri şekillendiren görmüş olduğunuzu unuttuğunuz bir rüya değil midir?

Soluğunuzun gelgitlerini görseydiniz başka her şeyi görmeyi bırakırdınız;

Ve rüyanın fısıltılarını duysaydınız, başka bir ses duymazdınız.

Ama görmüyorsunuz ve duymuyorsunuz ve bu da iyi bir şey.

Gözlerinize inen perdeyi onu dokuyan eller kaldıracak.

Kulağınızı dolduran pası onu oraya tıkayanlar çıkaracak.

Ve siz göreceksiniz.

Ve siz duyacaksınız.

Ancak körlüğü bildiğinize kederlenmeyecek, sağır olmaktan pişmanlık duymayacaksınız.

Çünkü o gün her şeyin gizli sonunu öğreneceksiniz,

Ve karanlığı aydınlığı kutladığınız gibi kutlayacaksınız.

Bunları söyledikten sonra etrafına baktı, kaptanı dümenin başında yelkenlere ve uzaklara bakarken gördü.

Ve dedi ki:

Gemimin kaptanı sabırlı, olağanüstü sabırlı.

Rüzgâr esiyor ve yelkenler huzursuzlanıyor.

Ve hatta dümen yön almak istiyor; ama kaptan sessizce susmamı bekliyor.

Ve engin denizin sesi duyan denizcilerim, onlar da beni sabırla dinlediler.

Ama artık beklemelerine gerek yok.

Ben hazırım.

Akan su denize kavuştu ve bir kez daha ulu anne yavrusunu bağrına basıyor.

Elveda, Orphalese halkı.

Bugünün sonu geldi.

Nilüferin kendini yarınına kapattığı gibi gün de bize kapattı kendini.

Bize burada verilenleri korumalıyız.

Ve bu yeterli olmazsa yeniden bir araya gelip ellerimizi bağışlayana uzatmaya mecburuz.

Unutmayın ki yeniden size geleceğim.

Kısa bir süre ve arzum yeniden başka bir beden için toz ve köpük toplayacak.

Kısa bir süre ve rüzgârda kısa bir dinleniş ve bir başka kadın beni doğuracak.

Size ve sizinle geçirdiğim gençliğime elveda.

Ben dündüm ve biz bir rüyada tanıştık.

Siz bana yalnızlığımda ezgiler söylediniz ve ben sızın arzularınızdan gökyüzüne bir kule yaptım.

Ama şimdi uykumuz kaçtı, rüyamız sona erdi ve artık şafak vakti değil.

Öğlen yaklaştı, mahmurluğumuz uyanıklığa dönüştü ve ayrılma vakti geldi.

Anılarımızın alacakaranlığında bir kez daha buluşmalıyız, tekrar konuşacağız ve siz bana daha derin ezgiler söyleyeceksiniz.

Ve ellerimiz başka bir rüyada buluşursa, gökyüzüne başka bir kule yapacağız.

Böyle derken denizcilere bir işaret yaptı ve onlar hemen çıpayı kaldırdı ve gemiyi demir alıp doğuya doğru hareket etti.

Ve halktan tek bir yürekten gelir gibi bir çığlık geldi ve akşam karardığına yükseldi ve denize Sûrun sesi gibi yayıldı.

Sadece Almitra sessizdi ve gemiyi sislerin içinde kayboluncaya dek hayranlıkla seyretti.

Ve diğer insanlar dağıldığında o hâlâ mendirekte kalbinde onun deyişini anımsayarak duruyordu;

Kısa bir süre, rüzgârda bir dakikalık dinleniş ve başka bir kadın beni doğuracak.

ERMİŞİN BAHÇESİ

Türkçesi: Esra Emek

Seçilmiş ve sevgili El Mustafa kendisi için özel günün öğle vakti, hatırlama ayı olan Teşrin’de, doğduğu adaya geri dönüyordu.

Ve gemisi limana yaklaşırken geminin baş tarafında durdu, denizcileri de etrafındaydı. Yüreğinde bir “eve dönen" vardı. Ve konuştu, sesinde deniz vardı, dedi ki: "işte doğduğum ada. Burada bile yeryüzü bizi gökyüzüne çıkaran bir şarkı ve yeryüzüne indiren bir bilmece; yer ve gök arasında bu şarkımızı getirip götüren, bilmecemizi çözen tutkumuzdan başka nedir ki?

"Deniz bir kez daha bizi kıyılara veriyor. Bizler onun dalgalarından bir diğeriyiz. Bizi oraya sesini duyurmak için götürüyor, ama biz nasıl duyuracağız sesimizi kalbimizin kaya ve kumlar üzerindeki dengesini bozmadan?

"Denizin ve denizcilerin kanunu şudur ki: Özgür olmak istiyorsan sise dönüşmelisin. Nasıl ki sayısız nebula güneşe ve aya dönüşecekse, biçimsiz olan da sonsuza dek biçim arayacaktır ve biz -sertleşmiş kalıplar- birçok şeyi arayıp bu adaya geri döndüysek bir kez daha sis olup başlangıcı öğrenmeliyiz. Tutkusu ve özgürlüğü mahvolandan başka yaşayan ve yükseklere çıkan ne var orada?

"Sonsuza dek şarkılar söyleyip sesimizi duyurduğumuz kıyıların arayışında olacağız. Ama ya kimsenin duymadığı kırılan dalga? O, derin üzüntümüzü besleyen içimizdeki duyulmayandır. Hatta aynı zamanda ruhumuzu biçim vermek için oyup, kaderimizi şekillendiren de o duyulmayandır."

Sonra denizcilerden biri öne çıktı ve dedi ki: "Efendim, siz bize bu limana gelmemizde kaptanlık ettiniz ve bakın geldik. Ancak siz üzüntülerden ve kırılan kalplerden söz ediyorsunuz hala."

Ve o yanıtladı: "Özgürlükten ve daha büyük özgürlüğümüz olan sisten bahsetmedim mi size? Doğduğum adaya hac ziyaretine geliyorum acı içinde, tıpkı katledilen birinin ruhunun katledenin önünde eğildiği gibi."

Ve diğer denizci konuştu: "Bakın, rıhtımda onlarca insan. Geleceğiniz günü hatta saati sessizlikleri içinde gaipten haber almışlar ve tarlalarından, bahçelerinden sevgi ihtiyacı içinde sizi beklemek için toplanmışlar."

El Mustafa uzağa, kalabalığa baktı, kalbi onların özleminin farkındaydı ve sessizleşti.

Ve insanlardan bir bağırış geldi, bu bir hatırlama ve yakarma çığlığıydı.

Ve o denizcilerine bakıp dedi ki: “Ve ben onlara ne getirdim? Ben uzaklarda bir avcıydım. Bana verdikleri altın okları hedef alarak ve güçle bitirdim. Ama avımı yere indiremedim. Okları takip edemedim. Belki şimdi güneşte, yere düşmeyen yaralı kartalların tüylerinin uçlarına takılmış yayılıyorlardır. Ve belki de ok başları ekmek ve şarap için onlara ihtiyacı olanların ellerine düşmüşlerdir.

Nereye uçtuklarını bilmiyorum ama bildiğim şu ki: onlar gökte kavis çizdiler.

"Böyle de olsa sevginin eli hâlâ üzerimde ve siz denizcilerim hâlâ benim görüşümde gidiyorsunuz ve ben dilsiz değilim. Mevsimlerin eli boğazıma yapıştığında haykırırım ve dudaklarım alevlerle yandığında sözlerimi ezgiyle söylerim.

O bunları söylediği için denizcilerin yüreği burkulmuştu. İçlerinden biri dedi ki: "Efendim, bize her şeyi öğretin, kanınız damarlarımızda aktığından ve soluğumuz rayihanız olduğundan biz anlarız."

Sonra onlara yanıt verdi ve sesinde rüzgâr vardı: "Beni doğduğum adaya öğretmen olmam için mi getirdiniz? Henüz bilgeliğin kafesine girmedim. Kendimden başka bir şeyden söz etmek için, ki bu da derini sonsuza dek çağıran derinliktir, çok genç ve körpeyim henüz.

"İlme sahip olmak isteyen bırakın onu düğün çiçeklerinde ya da bir tutam kırmızı kilde arasın. Ben hâlâ şarkı söyleyenim. Hala toprağı söylerim, iki uyku arasındaki günü dolaşan kaybolmuş rüyalarınızı söylerim. Ancak denizi hayranlıkla seyrederim."

Ve gemi limana girdi, rıhtıma ulaştı ve o böylece doğduğu adaya geldi, bir kez daha kendi insanlarının arasında durdu. Ve bu insanların kalbinden, onun eve dönüş yalnızlığını içinde hissetmesi için, büyük bir haykırış yükseldi.

Sonra susup onun sözlerini beklediler, ancak yanıt gelmedi, çünkü üzerinde anılarının üzüntüsü vardı ve yüreğinde dedi ki:

"Şarkı söylerim mi dedim? Hayır, ağzımı açarım ki hayatın sesi çıksın ve rüzgâra zevk ve destek için ulaşsın."

Sonra Kerime, annesinin bahçesinde onunla oynayan kız çocuğu, konuştu ve dedi ki: "12 yıl yüzünüzü bizden sakladınız ve biz 12 yıldır sesinize aç ve susuz kaldık."

Ve o, kıza çoğalan bir sevecenlikle baktı, çünkü o kız annesini ölümün beyaz kanatları aldığında onun göz kapaklarını indiren kişiydi.

Ve onu yanıtladı: "12 yıl mı? 12 yıl mı dedin, Kerime? Özlemimi yıldızlı asa ile ölçmedim ne de onun derinliğini dile getirdim. Çünkü sevgi, vatan hasreti çektiğinde zaman ölçüsünü ve derinlik ölçüsünü yitilir.

"Çok uzun süren ayrılıkları taşıyan zamanlar vardır. Ancak ayrılmak aklın tükenmesinden başka bir şey değildir. Belki de biz hiç ayrılmadık."

Ve El Mustafa toplanan insanlara baktı ve hepsini gördü; genci, yaşlısı, güçlüsü, çelimsizi, rüzgâr ve güneşin dokunuşlarıyla pembeleşmiş olanları, solgun çehrelileri ve yüzlerinde özlem ve sorgulamanın ışığı.

Ve biri konuştu ve dedi ki: "Efendim, hayat umutlarımız ve özlemlerimizle amansızca başa çıktı. Kalplerimiz tedirgin ve anlamıyoruz. Dua ediyorum ki siz bizi rahatlatın ve bize üzüntülerimizin anlamlarını açıklasın."

El Mustafa'nın yüreği anlayışla kımıldadı ve dedi ki: "Hayat yaşayan her şeyden daha yaşlıdır; güzellik daha güzel biri doğmadan kanatlanmıştır ve hatta gerçek söylenmeden önce gerçektir.

"Hayat sessizliklerimizde şarkı söyler, uyuklarken rüya görür. Hatta biz yenik ve kendimizi düşük hissettiğimizde hayat tahta çıkmış ve yükselmiştir. Ve ağladığımızda, hayat güne gülümser ve biz zincirlerimizi sürüklerken o özgürdür.

"Çoğunlukla Hayat'a acımasız isimler veririz, ancak sadece kendimiz acılı ve karanlıkta olduğumuz zamandır bu. Ve biz onu boş ve faydasız addederiz, ama sadece ruhumuz viran yerlerde dolaşırken ve kalp kendini aşırı bilmekle sarhoşken. "Hayat, derin, yüksek ve uzaktadır ve sadece sizin geniş görüşünüz onun yalnızca ayaklarına uzanabilse de o aslında yakındır ve sadece soluğunuzun soluğu onun kalbine erişebilse de, onun yüzünden gölgenizin gölgesi geçebilir ve en derinden gelen çığlığınızın yankısı onun göğsünde ilkbahar ve sonbahar olur.

"Ve Hayat örtülü ve saklıdır tıpkı sizin yüksek benliğinizin örtülü ve saklı

olduğu gibi. Ancak Hayat konuştuğunda tüm rüzgârlar sözcük olur ve tekrar konuştuğunda dudaklarınızdaki gülümsemeler ve gözlerinizdeki yaşlar da sözcüklere dönüşür. O şarkı söylediğinde sağırlar bile duyar ve alıkonulur ve yürüyerek geldiğinde göremeyenler bile onu seyreder ve hayrete düşerler, sonra onu hayret ve şaşkınlık içinde takip ederler."

Ve konuşmayı kesti, büyük bir sessizlik insanları sardı ve o sessizlikte duyulmayan bir şarkı vardı ve onlar yalnızlıklarında ve acılarında rahatlatıldılar.

Ve hemen onları terk edip Bahçesine giden yolu izledi; burası anne ve babasının bahçesiydi, orada onlar ve onların ataları uyumuşlardı.

Ve onu izleyenler vardı, bu bir eve dönüştü ve o yalnızdı çünkü onun insanlarının âdeti olan hoş geldin şölenini düzenleyecek hiçbir yakını kalmamıştı.

Ama gemisinin kaptanı onlara akıl verdi: "Bırakın kendi yoluna gitsin. Çünkü onun ekmeği yalnızlığın ekmeğidir ve çanağında yalnız içeceği hatırlamanın şarabı vardır."

Ve denizciler adımlarım durdurdu çünkü onlar da kaptanın dediğinin doğru olduğunu biliyorlardı. Ve rıhtımda toplanan herkes arzularının adımlarına gem vurdu.

Sadece Kerime bir süre onun peşinden gitti, onun yalnızlığına ve anılarına özlem duyarak. Ve konuşmadı, dönüp kendi evine gitti, bahçede badem ağacının altında ağladı ancak neye ağladığını bilmiyordu.

Ve El Mustafa geldi, anne ve babasının Bahçe’sini buldu, bahçeye girdi ve kimse gelemesin diye ardından kapıyı kapattı.

Ve kırk gün kırk gece o evde ve bahçede yaşadı, kapıya bile kimse gelmedi çünkü kapı kapalıydı ve herkes onun yalnız kalmak istediğini biliyordu.

Ve kırk gün kırk gecenin sonunda El Mustafa gelebilsinler diye kapıyı açtı.

Ve Bahçe’de onunla olmak için dokuz kişi geldi; çocukken birlikte oyun oynadığı arkadaşları olan üç denizci. Ve bunlar onun havarileriydiler.

Ve bir sabah havarileri onun etrafına oturdular ve onun gözlerinde uzaklar ve hatıralar vardı. Ve Hafız ismindeki havari dedi ki: “Efendim, bize

Orphalese kentini ve o 12 yıl kaldığınız toprakları anlatın"

Ve El Mustafa sessizleşti, uzaklara tepelere doğru ve geniş göklere baktı ve sessizliğinde kavga vardı.

Sonra dedi ki: "Arkadaşlarım, yoldaşlarım, inançlarla dolu ama dini olmayan bir millete acıyın."

"Dokumadığı giysiyi giyen, hasadını yapmadığı ekmeği yiyen, kendi cenderesinden geçirmediği üzümün şarabını içen millete acıyın."

"Zorbayı kahraman diye kabul eden, şaşaalı fatihi cömert farz eden millete acıyın."

"Rüyasındaki bir tutkuyu aşağılayan, uyanırken ona teslim olan millete acıyın."

"Yalnızca bir cenaze töreninde yürürken sesini çıkartmayan, yalnızca boynu taşla kılıç arasında kaldığında övünmeyken bir millete acıyın."

"Devlet adamı tilki olan, felsefecisi hokkabaz olan ve sanatı ekleme ve taklitten oluşan millete acıyın."

"Yeni hükümdarını boru sesleriyle karşılayıp ve bir başka hükümdarı yine boru sesleriyle karşılamak için onu yuhalayarak gönderen millete acıyın"

"Bilgeleri yıllar içinde sağır ve dilsiz olmuş ve güçlü kişileri hâlâ beşikte olan bir millete acıyın"

"Parçalara bölünmüş ve her parçanın kendini millet sandığı bir millete acıyın"

Ve biri dedi ki: "Bize şu an kendi yüreğinizde kıpırdanan şeyden bahsedin."

Ve o konuşan kişiye dönüp baktı, sesi tıpkı şarkı söyleyen bir yıldızı andırıyordu ve dedi ki:

"Uyanıkken kurduğunuz düşlerde susmuş ve derin benliğinizi dinlerken, düşünceleriniz kar taneleri gibi düşer, çırpınır ve boşluklarınızın tüm seslerini beyaz bir sessizlik bozar."

"Ve bu düşler yüreğinizde gökyüzü ağacı gibi tomurcuklanıp çiçek açan bulutlar değil de nedir?

"Ve düşünceler yüreğinizin rüzgârlarının tepelere ve çayırlara uçurduğu

çiçek yaprakları değil de nedir?

"Ve hatta siz içinizdeki biçimsiz biçimlenene kadar huzuru beklerken, Kutlu Parmaklar gri arzusunu kristal güneş, ay ve yıldızlara dönüştürene kadar bulutlar toplanacak ve sürüklenecektir.

Sonra yarı şüpheci Sarkis konuştu ve dedi ki: "Ama ilkbahar gelecek ve düşlerimizin ve düşüncelerimizin karları eritip, yok olacak."

Ve o cevap verdi: "ilkbahar pinekleyen ağaçlıklar ve üzüm bağlarının arasında aziz sevgilisini aramaya geldiğinde karlar gerçekten de eriyecek ve su olup vadideki ırmağa kavuşmak için, mersin ağaçlarına ve defne ağaçlarına saki olmak için akacak.

"Aynı şekilde sizin ilkbaharınız geldiğinde de yüreğinizin karları eriyecek ve böylece sırlarınız su olup vadideki hayat ırmağına kavuşmak için akacak. Ve ırmak sırlarınızı sarmalayıp, onu büyük okyanusa taşıyacak.

"Bahar geldiğinde her şey eriyip şarkılara dönüşecek. Yıldızlar, büyük çayırlara yavaşça düşen koca kar taneleri bile eriyecek ve şarkı söyleyen akıntılara dönüşecek. O'nun yüzünün güneşi geniş ufuklara doğduğunda hangi donmuş ahenk akan bir melodiye dönüşmez ki? Aranızdan kim mersin ağacına ve defne ağacına saki olmak istemez ki?

"Daha dün kıpırdayan denizle kıpırdıyordunuz, kıyısız ve benliksizdiniz. Sonra rüzgâr, yaşam soluğunuz sizi yüzünde bir ışık örtüsüyle dokudu; sonra eli sizi toplayıp şekil verdi ve dik başınızla siz yüksekleri aradınız. Ama deniz peşinizden geldi ve şarkısı hâlâ sizinle. Siz soyunuzu unutsanız da o sonsuza dek anneliğini sürdürecek ve sizi kendine çağıracak.

"Dağların ve çölün arasında dolaşırken onun serin yüreğinin derinliğini hep hatırlayacaksınız. Çoğunlukla neye özlem duyduğunuzu bilmeyeceksiniz ama onun geniş ve ritmik huzuruna özlem duyacaksınız.

"Başka nasıl olabilir ki? Ağaçlık ve çardaklarda yağmur tepelerde yapraklarda dans ettiğinde, bir sözleşme ve nimet olan kar düştüğünde; vadide sürülerinizi ırmağa götürdüğünüzde; çayırlarınızda dereler gümüş akıntılar gibi yeşil giysiyle buluştuğunda; bahçelerinizde erken çiy taneleri gökleri aksettirdiğinde; ovalarınızda akşam sisi yolunuzu yan örttüğünde; bütün bunlarda deniz sizinledir, mirasınızın şahidi, sevginizin talibidir.

"Denize akan içinizdeki kar tanesidir."

Ve bir sabah Bahçede yürürlerken kapıda bir kadın belirdi ve bu El Mustafa'nın çocukluğunda kardeşi gibi sevdiği Kerime'ydi. Ve Kerime orada hiçbir şey demeden, kapıyı çalmadan durdu, sadece Bahçe'ye özlem ve hüzünle bakıyordu.

Ve El Mustafa, onun göz kapaklarındaki tutkuyu gördü, hızlı adımlarla duvara ve kapıya geldi, ona kapıyı açtı ve onu içeriye buyur etti.

Kerime dedi ki: "Neden kendini hepimizden geri çektin, bizi çehrenin ışığından mahrum yaşamak zorunda bıraktın? Bu kadar yıl seni sevdik ve sağ salim dönüşünü arzuyla bekledik. Ve şimdi insanlar senin için ağlıyor ve seninle konuşmak istiyor ve ben elçi olarak sana yalvarmaya geldim, kendini bu insanlara göster, bilgini onlarla paylaş, kırık kalplerimizi rahatlat ve budalalığımızı eğit diye."

El Mustafa cevap verdi: "Tüm insanları bilge kabul etmiyorsan bana bilge deme. Ben hâlâ dalında asılı duran taze bir meyveyim ve daha sadece dün bir çiçektim.

"Ve kimseye budala deme çünkü gerçekte biz ne akıllıyız, ne de budala. Biz hayat ağacında yeşil yapraklarız ve hayat aklın ötesinde ve tabii ki budalalığın da ötesinde.

"Hakikaten kendimi sizlerden soyutladım mı? Bilmiyor musun ki ruhun düşlerde kapladığı yer dışında mesafe yoktur? Ve ruh o mesafeyi kapladığında, o ruhta bir ritim haline gelir.

"Seninle, arkadaşlık etmediğin yakındaki komşunun arasındaki uzaklık, seninle yedi kara yedi deniz ötede yaşayan sevgilinin arasındaki uzaklıktan daha fazladır.

"Hatırlamada mesafeler yoktur; sadece farkında olmadan ne sesinin ne de gözlerinin daraltacağı bir uçurum vardır.

"Okyanusların kıyılarının ve yüksek dağların zirvelerinin arasında, toprağın çocuklarıyla bir olmadan önce gitmeniz gereken gizli bir yol vardır.

"Ve anlayışınızla bilginiz arasında da insanla yani kendinizle bir olmadan önce keşfetmeniz gereken gizli bir patika vardır.

"Veren sağ elinizle alan sol eliniz arasında büyük bir boşluk vardır. Ancak her ikisini de veren ve alan olarak farz ederseniz bu boşluk kapanır, çünkü boşluğun ancak alacak ya da verecek bir şeyiniz olmadığını bildiğiniz zaman üstesinden gelebilirsiniz.

"Gerçekte en büyük boşluk uyku halinizle uyanık olmanız arasındadır ve davranışınızla arzularınızın arasındadır.

"Ve gitmeniz gereken bir yol daha var Hayatla bir olmadan önce gideceğiniz, ama yolculuktan yorulmuşsunuz o yüzden şimdi o yoldan söz etmeyeceğim."

Sonra kadınla birlikte ilerledi, o ve diğer dokuz kişi, pazar yerine bile gittiler ve El Mustafa insanlarla, arkadaşlarıyla ve komşularıyla konuştu, yüreklerinde ve göz kapaklarında sevinç vardı.

Ve dedi ki: "Uykunuzda büyüyorsunuz ve hayatınızı tam manasıyla düşlerinizde yaşıyorsunuz. Çünkü günlerinizin tümü gecenin sakinliğinde elde ettiklerinize şükran duymakla geçiyor.

"Çoğunlukla geceyi dinlenme zamanı olarak düşünüp konuşuyorsunuz ancak gerçekte gece arama ve bulma zamanıdır.

"Gün size bilgi gücünü verir parmaklarınıza alma hünerini öğretir; ancak gece sizi Hayat'ın hazine evine götürür.

"Güneş büyüyen her şeye ışığa olan özlemi öğretir. Ama gece onları yıldızlara çıkarır.

"Aslında ormandaki ağaçlara ve bahçedeki çiçeklere duvak dokuyan gecenin sessizliğidir ve sonra zengin bir ziyafet verip gerdeği hazırlayan ve o kutsal sessizlikte yarın Zamanın rahminde gebe kalır.

"Sizin için de böyledir, arayışta et ve memnuniyet bulursunuz. Ve şafak vakti uyanışınız hafızanızı silse de, düşlerinizin sofrası sonsuza dek kuruludur ve gerdek beklemektedir."

Bir an o ve diğerleri sessiz kaldı ama yine onun konuşmasını bekliyorlardı. Sonra tekrar konuştu ve dedi ki:

"Bedenlerde hareket etseniz de sizler birer ruhsunuz ve karanlıkta yanan gaz yağı gibi lambalarda saklı olduğunuz halde birer alevsiniz.

"Bedenleriniz dışında bir hiç olsaydınız, benim sizin önünüzde durup sizinle konuşmam ölülerin ölülere seslenişi gibi bir hiç olurdu. Ama öyle değil. İçinizde ölümsüz olan her şey gündüzleri ve geceleri özgürdür ve ne engellenebilir ne de barındırılabilir, çünkü bu En Yüce'nin isteğidir. Ne yakalanabilen ne de kafeslenebilen rüzgâr gibi siz O'nun soluğusunuz. Ve ben de O'nun soluğunun soluğuyum."

Ve aralarından hızla yürüyerek geçip tekrar Bahçe'sine girdi. Ve yarı şüpheci Sarkis konuştu ve dedi ki: "Ya çirkinlik? Çirkinlikten hiç bahsetmediniz.

Ve El Mustafa yanıtladı, sözlerinde bir kamçı vardı ve dedi ki: "Arkadaşım, kim kapının önünden geçip kapını çalmadan sana konuk sevmez diyebilir?

"Ve kim sana sağır ve düşüncesiz diyebilir eğer senin anlamadığın garip bir dilde konuşuyorsa?

"Sizin çirkinlik diye addettiğiniz ulaşmak için hiç çaba harcamadığınız, kalbine girmeyi hiç arzu etmediğiniz değil midir?

"Çirkinlik bir dirhem de olsa bir şeyse, gözlerimizdeki kantardan ya da kulaklarımızı dolduran balmumundan başka nedir ki?

"Hiçbir şeye çirkin demeyin, arkadaşım, kendi anılarının varlığında bir ruhun korkusu dışında."

Ve gündüz beyaz kavakların gölgesinde otururken biri dedi ki: "Efendim ben zamandan korkuyorum. Üzerimizden geçiyor, gençliğimizi çalıyor ve bize karşılığında ne veriyor?"

Ve o cevap verdi: "Bir avuç torak alın elinize. İçinde bir tohum ya da belki de bir solucan buluyor musunuz? Eğer eliniz geniş ve yeterince tahammüllü ise tohum orman olabilir solucan da bir melek sürüsü. Ve unutmayın ki tohumları ormana dönüştüren ve solucanları meleklere dönüştüren yıllar Şimdi'ye aittir, tüm yıllar, Şimdiye aittir.

"Ve geçen yıllar değişen düşüncelerinizden başka nedir ki? İlkbahar sinenizde bir uyanıştır, yaz verimliliğinizin bilinmesidir. Sonbahar benliğinizdeki çocuğa ninni söyleyen eski çağ değil midir? Ve kış, size soranın diğer mevsimlerin düşleriyle uyunan büyük bir uykudan başka nedir?

Ve meraklı havari Mannus etrafına baktı ve çınar ağacına bağımlı çiçek açmış bitkiler gördü. Ve dedi ki: "Asalaklara bakın, Efendim. Onlara ne diyeceksiniz? Onlar güneşin kararlı çocuklarından yorgun göz kapakları ile ışığı çalan ve onların dallarında ve yapraklarında akan özsuyundan yararlananlardır.

Ve o yanıtladı: "Arkadaşım, hepimiz asalaklarız. Bizler çimenliğe hayat vermek için çalışanlar hayatı, çimenliğin ne olduğunu bilmeden, doğrudan çimenlikten alanlardan üstün değiliz.

"Bir anne çocuğuna şöyle diyebilir mi: "Seni ulu annen olan ormana geri veriyorum çünkü sen benim yüreğimi ve ellerimi yoruyorsun.

"Ya da bir şarkıcı kendi şarkısına kızıp şöyle diyebilir mi:

"Şimdi yankıların mağarasına, geldiğin yere geri dön, çünkü sesin nefesimi tüketiyor.

"Ya da çoban bir günlük hayvanına: "Seni götürecek otlağım yok o yüzden kesilmelisin ve bu sebeple kurban edilmelisin" diyebilir mi?

"Hayır arkadaşım, bütün bunlar sorulmadan cevaplanmıştır ve düşleriniz gibi siz uyumadan önce gerçekleşmiştir.

"Yasaya göre birbirimizin sırtında yaşıyoruz. Bırakın böyle sevecenlikle yaşayalım. Yalnızlığımızda birbirimizi arıyoruz, yanıbaşına oturacak ocağımız olmadığında yollarda yürüyoruz.

"Arkadaşlarım, kardeşlerim, daha geniş yol hemcinslerinizdir.

"Bu ağacın üzerinde yaşayan bitkiler gecenin sessizliğinde topraktan sütü çeker ve toprak sakin düşlerinde güneşin göğsünü emer.

"Ve güneş, siz, ben ve var olan her şey gibi, kapısı açık ve sofrası hep kurulu olan Prensin davetinde eşdeğer bir onur ile oturur.

"Mannus, arkadaşım, var olan her şey var olan her şeyin sırtında yaşar ve olan her şey inanç içinde ve kıyışız bir şekilde o En Yüce’nin bereketi üzerinde yaşıyor.

Ve bir sabah şafak vakti gökyüzü daha solgunken, hep birlikte Bahçe’de yürüdüler ve Doğuya doğru bakıp, doğan güneşin varlığıyla sessizleştiler.

Ve bir süre sonra El Mustafa eliyle işaret etti ve dedi ki: "Bir çiy tanesinin

üzerindeki güneş resmi güneşten daha az bir şey değildir. Hayatın ruhunuza yansıması da hayattan daha az bir şey değildir.

"Çiy tanesi ışığı yansıtır çünkü o da bir ışıktır, siz de hayatı yansıtırsınız çünkü siz de hayatsınız.

"Karanlık üzerinize çöktüğünde şöyle dersiniz: "Bu karanlık daha doğmamış şafaktır ve gecenin doğum sancısı, tam üzerimde olsa da şafak üzerime tepelere doğar gibi doğar.

"Zambakların akşam karanlığında damlasını oluşturan çiy sizin Tanrının yüreğinde ruhunuzu toplamanıza benzer.

"Bir çiy tanesi diyecektir ki: 'Ben bin yılda bir çiy tanesiyim.'

Ve siz cevap verirsiniz: 'Tüm yılların ışığının senin o yuvarlağında parladığını biliyor musun?'

Ve bir gece büyük bir fırtına çıktı ve El Mustafa ile havarileri, dokuz havari, içeri girdi ve ateşin etrafında sessizce oturdu.

Havarilerden biri dedi ki: ''Ben yalnızım, Efendim. Ve saatlerin darbeleri göğsümde ağır bir şekilde duyuluyor."

Ve El Mustafa kalktı, aralarında durdu ve büyük bir rüzgâra seslenir gibi bir sesle dedi ki: "Yalnız! Ne olmuş yalnızsan? Yalnız geldiniz ve sise yalnız geçeceksiniz.

"O halde kadehinizdekini yalnız ve sessizce için. Sonbahar günleri başka dudaklara başka kadehler verdi ve onları acı ve tatlı şarapla doldurdu tıpkı sizin kadehlerinizi doldurduğu gibi. Kadehlerinizdekini, tadı sizin kanınız ve gözyaşlarınız olsa da yalnız başınıza için ve hayata size hediye ettiği susuzluk için teşekkür edin. Çünkü susuzluk olmasa yüreğiniz çıplak bir denizin kıyısı olur, gel git olmadan şarkısız.

"Kadehinizdekini yalnız başınıza ve neşeyle için.

"Başınızın üzerine kaldırın ve yalnız başına içenlerin şerefine için.

"Bir kez ben yanıma arkadaşlar aradım ve onlarla ziyafet sofralarında oturdum ve onlarla doyasıya içtim; ama onların şarabı benim başımın üzerine çıkmadı ne de sineme aktı. Sadece ayaklarıma indi. Aklım kumdu, kalbim kilitlenip, mühürlendi. Sadece ayaklarım onlarla onların sisi

içindeydi.

"Ve bir daha arkadaş aramadım, ne de onların sofralarında onlarla içtim.

Ve bir gün, Yunanlı Phardus Bahçede yürürken ayağını bir taşa çarptı ve sinirlendi. Döndü, taşı eline aldı ve alçak sesle: "yoluma çıkan cansız şey!" deyip taşı uzağa fırlattı.

Seçilmiş ve sevgili El Mustafa dedi ki: "Niye 'cansız şey diyorsun? Bu bahçede bu kadar zaman kaldın ve burada cansız hiçbir şeyin olmadığını bilmiyor muydun?

"Her şey günün bilgisi ve gecenin görkemi dahilinde yaşar ve parlar. Sen ve taş birsiniz. Sadece kalp atışlarınız farklı. Senin kalbin biraz daha hızlı atıyor, değil mi arkadaşım? Evet, ama çok da sakin değil.

"Ritmi başka bir ritim olabilir, eğer ruhunun derinliklerim dinleyip, boşluğun yüksekliğini ölçsen sadece bir melodi duyarsın ve o melodide taş ve yıldız birlikte şarkı söyler, biri diğeriyle tam bir uyum içindedir.

"Eğer sözlerimi anlamıyorsan, bir sonraki şafağı bekle. Eğer bu taşa kendi körlüğün yüzünden çarptığın için lanet ettiysen, başın yıldıza gökte rastladı diye ona da mı lanet edeceksin? Ama taşları ve yıldızları bir çocuğun vadi zambaklarını topladığı gibi toplayacağın gün gelecek ve o zaman anlayacaksın ki her şey canlıdır ve güzel kokar.

Haftanın ilk gününde mabedin çanları kulaklarda duyulduğunda biri dedi ki: "Efendim, burada Tanrı ile ilgili çok konuşma duyuyoruz, siz onunla ilgili ne diyeceksiniz, gerçekte kimdir Tanrı?”

Ve o onların önünde genç bir ağaç gibi rüzgâr ya da fırtınadan korkmadan durup dedi ki: "Şimdi düşünün sevgili arkadaşlarım bir kalp düşünün ki hepinizin kalplerini içinde barındıran, bir sevgi düşünün hepinizin sevgisini sarmalayan, bir ruh düşünün tüm ruhlarınızı saran, bir ses düşünün hepinizin sesini kaplayan, tüm sessizliklerinizden daha sessiz ve zamansız.

"Tüm benliğinizle algılamaya çalışın, tüm güzelliklerden daha görkemli bir güzellik, deniz ve ormanın tüm şarkılarından daha büyük bir şarkı, bir majeste, elinde, içindeki yedi yıldızın çiy tanelerinin parıltısından başka bir şey olmayan asasıyla bir tahta oturmuş, ki onun için Orion sadece bir ayak taburesi olur.

"Şimdiye kadar hep yiyecek, barınak, giysi ve gereç aradınız; şimdi ne oklarınızın hedefi olan ne de sizi doğa şartlarından koruyacak taş bir mağara olan O'nu arayın.

"Sözcüklerim size taş ya da bilmece gibi geliyorsa, yine de arayın, kalpleriniz kırılmış olabilir ya da sorgulamanız sizi insanların Tanrı dediği o en Yüce'nin sevgisi ve aklına ulaştırabilir.

Ve hepsi sessizleşti, yürekleri karmakarışık olmuştu; El Mustafa sevecenlikle duygulandı, fakat onlara şefkatle baktı ve dedi ki: "daha ziyade tanrılardan, komşularınızdan, kardeşlerinizden ve evinizdeki, tarlalarınızdaki doğa olaylarından konuşalım.

"Bulutlara zevkle yükselir ve onu yükseklik addedersiniz; uçsuz bucaksız denizi geçer ve onun uzaklık olduğunu iddia edersiniz. Ama ben size derim ki toprağa bir tohum ekseniz, daha büyük bir yüksekliğe erişirsiniz ve sabahın güzelliğinde bir komşunuza selam verseniz daha büyük bir denizi geçersiniz.

"Sık sık Tanrının, sonsuzluğun, şarkısını söylersiniz ama gerçekte şarkıyı duymazsınız. Bu acaba ötücü kuşları, rüzgârda dallarını terk eden yaprakları dinlediğiniz için olabilir mi, ama unutmayın ki bunlar yalnız dalları terk ettiklerinde şarkı söylerler.

"Sizden rica ediyorum her şeyiniz olan Tanrıdan bu kadar özgürce bahsetmeyin, onun yerine birbirinizden konuşup birbirinizi anlamaya çalışın, komşu komşuya.

"Çünkü anne kuş gökyüzüne uçarsa, yavru kuşu kim besleyecek? Ya da hangi anemon çiçeği başka bir anemon çiçeğinden gelen arı tarafından idareli kullanılmazsa tam anlamıyla açabilir?

"Sadece küçük benliklerinizde kaybolduğunuz zaman Tanrı dediğiniz gökyüzünü arıyorsunuz. Bu kendi ulu benliklerinize giden yolları bulmanız olabilir mi ya da daha az aylak olup yollan aşındırmanız olabilir mi!

"Denizcilerim ve arkadaşlarım anlayamadığımız Tanrıdan daha az söz etmek ve anlayabildiğimiz birbirimizden daha çok söz etmek akıllıca olur. Yine de bilmenizi isterim ki Bizler Tanrının soluğu ve kokusuyuz. Biz yaprakta, çiçekte ve çoğunlukla meyvedeki Tanrıyız.

Ve bir sabah havarilerden biri, çocukluğunda onunla oyun oynayan o üç taneden biri ona doğru gelip dedi ki: “Efendim, üstüm başım eskidi ve başka da yok. Beni bırakın pazara gidelim olur ya belki kendime üst baş tedarik ederim"

El Mustafa genç adama baktı ve dedi ki: " Bana giysini ver"

Adam onun dediği gibi yaptı ve öğlen vakti çıplak kaldı.

El Mustafa genç bir atın yolda koşarken çıkardığı ses gibi bir sesle dedi ki: "Sadece çıplaklar güneşte yaşar, beceriksizler rüzgârı sürer ve bin kez yolunu kaybetmiş yalnız kişinin eve dönüş yaşaması gerekir.

"Melekler akıllılardan bıktı. Daha dün bana bir melek dedi ki:

“Biz cehennemi parlayanlar için yarattık. Parlayan bir yüzeyi ateşten başka ne silebilir ya da bir şeyi özüne kadar ne eritebilir?” ’

"Ve ben dedim ki: 'Ama siz cehennemi yaratırken onu yönetsin diye şeytanları yarattınız'. Melek cevap verdi: 'Hayır, cehennemi ateşe boyun eğmeyenler yönetiyor'.

"Akıllı melek! İnsanın ve yarı-insanın neler yaptığını biliyor. O, ermişlere zekiler tarafından ayartıldıklarında hizmet için gelmiş meleklerden biri. Ve şüphem yok ki ermişler güldüğünde güldü, ağladığında ağladı.

"Arkadaşlarım ve denizcilerim, sadece çıplaklar güneşte yaşar. Sadece dümensizler büyük denizde gider. Sadece geceyle karanlık olanlar, şafakla uyanır, sadece kökleri kar altında uyuyanlar bahara erişir.

"Sizler de hatta kökler gibisiniz, kökler gibi basitsiniz, ancak siz topraktan akıl almışsınız. Ve siz sessizsiniz ancak doğmamış dallarınızda dört rüzgârın korosu var.

"Siz kırılgan ve şekilsizsiniz, ancak siz dev çınarların ve söğütlerin gökyüzüne doğru başlangıçlarısınız.

"Bir kez daha söylüyorum, sizler çimenle, hareket eden göklerin arasında birer kökten başka bir şey değilsiniz. Ve ben çoğunlukla sizi ışıkla dans etmek için yükselirken gördüm ama aynı zamanda utandığınızı da gördüm. Tüm kökler utangaçtır. Yüreklerini o kadar uzun süre gizlemişlerdir ki yürekleriyle ne yapacaklarını bilmezler.

"Ama Mayıs gelecek, Mayıs huzursuz bir bakiredir ve tepelere ve ovalara annelik yapar."

Ve mabette hizmet edenlerden biri yalvararak dedi ki: "Öğretin bize, Efendim ki bizim sözlerim sizinkiler gibi insanlara şarkı ve iltifat olsun."

Ve El Mustafa dedi ki: "Sözlerinizin ötesine yükseleceksiniz, ama yolunuz aynı kalacak, bir ritim ve bir koku; âşıklar için bir ritim ve tüm sevgililer için bir ritim ve hayatlarını bahçede yaşayanlar için bir koku.

"Ama siz sözlerinizin ötesine, yıldız tozlarının düştüğü bir zirveye yükseleceksiniz ve ellerinizi dolana kadar açacaksınız; sonra beyaz yuvada bir yavru kuş gibi yatıp uyuyacaksınız ve beyaz menekşelerin baharı düşlediği gibi yarınınızı düşleyeceksiniz.

"Evet ve sözlerinizden daha derine ineceksiniz, akarsuların kaybolmuş kaynak başlarını arayacaksınız ve hatta şimdi duymadığınız derinliklerin uzak seslerinin yankılandığı gizli bir mağara olacaksınız.

"Sözlerinizden daha derine gideceksiniz, evet tüm seslerden daha derine, toprağın kalbine ve orada aynı zamanda Samanyolu'nda da yürüyen O'nunla yalnız kalacaksınız."

Ve bir aradan sonra havarilerden biri sordu: "Efendim bize olmaktan bahsedin, olmak nedir?”

Ve El Mustafa ona uzun uzun baktı ve onu sevdi. Ve ayağa kalkıp onlardan uzaklaştı ve geri dönüp dedi ki. "Bu Bahçede annemle babam yatıyor, yaşayan eller tarafından gömülmüş ve bu Bahçede geçen yılın tohumları gömülü duruyor, buraya rüzgârın kanatları tarafından getirilmiş. Binlerce kez annem ve babam buraya gömülecek, binlerce kez rüzgâr tohumları gömecek ve binlerce yıl sonra siz, ben ve bu çiçekler şimdiki gibi bu Bahçede bir araya geleceğiz ve hayatı seviyor olacağız, boşluğu düşlüyor ve güneşe doğru yükseliyor olacağız.

"Ama bugün olmak, akıllı olmaktır, ancak aptala da yabancı olmamaktır; güçlü olmaktır ama zayıfı telafi etmek değildir; küçük çocuklarla bir baba gibi değil, onların oyunlarını öğrenen arkadaş gibi oynamaktır.

"Yaşlı erkek ve kadınlara dürüst ve basit olmak, onlarla yaşlı çınar ağaçlarının gölgesinde oturmak, hâlâ ömrünüzün Baharında olsanız da;

"Yedi nehir ötede olsa da bir şairi aramak ve onun varlığında huzur duymak, bir şey istemeden, bir şeyden kuşku duymadan ve dudaklarınızda bir som olmadan;

"Babalan Bağışlayan Kralımız olan azizle günahkârın ikiz kardeş olduğunu bilmek, birinin diğerinden bir dakika önce doğduğunu bilmek, bu yüzden onu Taçlı Prens olarak saymak.

"Sizi uçurumun kenarına götürse de Güzelliği takip etmek; o kanatlı siz kanatsız olsanız da o uçurumun kenarının ötesine gitse de onu takip edin çünkü Güzelliğin olmadığı yerde hiçbir şey yoktur;

"Bahçesiz bir duvar olmaktır, bekçisiz bir bağ ve yoldan geçenlere sonsuza dek açık olan bir hazine evi olmaktır;

"Soyulmak, aldatılmak, kandırılmak, evet yanlış yönlendirilmek, tuzağa düşürülmek, alay konusu olmak ve tine de büyük benliğinizin yüksekliğinden aşağı bakıp gülümsemek, bahçenize yapraklarınızla dans etmeye ilkbaharın geleceğini bilmek ve üzümlerinizi olgunlaştıracak sonbaharın geleceğini bilmek; pencerelerinizden biri Doğuya açıksa, hiç boş olmayacağınızı bilmek; bütün o yanlış yapanların, hırsızların, hilebazların ihtiyaç sahibi kardeşleriniz olduğunu bilmek; bu şehrin üzerindeki Görünmez Şehrin kutlu yaşayanlarının gözünde olur ya sizin de bunların hepsi olduğunuzu bilmek.

"Ve şimdi elleriyle günlerimizin ve gecelerimizin rahatı için gerekenleri bulup, şekillendiren sizlere..

"Olmak gören parmaklarla dokumacı olmaktır, ışığı ve yeri önemseyen bir inşaatçı olmaktır; bir çiftçi olmak ve ektiğiniz her tohumla bir hazine sakladığınızı hissetmektir; bir balıkçı ve avcı olup balık ve avınız için üzüntü duymaktır, ancak insanlığın açlığı ve ihtiyacı için daha çok üzülmektir.

"Her şeyin üzerinde şunu derim: hepinizi ve tüm eşleri her insanın amacına hizmet için isterim çünkü ancak böyle kendi güzel amacınıza ulaşırsınız.

"Arkadaşlarım ve sevdiklerim, cesur olun ve ezilmeyin; engin olun, hapsolmayın ve benim ve sizin son saatinize kadar yüce benliğiniz olun."

Ve konuşmayı kesti, dokuz kişinin üzerine hüzün çöktü kalpleri ondan

uzaklaştı çünkü sözlerini anlamamışlardı.

Ve üç denizci denize açılmak için istek duydu, mabette hizmet edenler tapınağın tesellisi için özlem duydu ve onun oyun arkadaşları pazara gitmek istedi. Hepsi onun sözlerine kulaklarını tıkamışlardı ki onların sesi onun üzerine yorgun ve evsiz kuşların sığınak arayışı gibi geri döndü.

Ve El Mustafa Bahçede onlardan uzaklaştı, ne bir şey söyledi ne de onlara baktı.

Ve onlar aralarında gitmeye duydukları arzu için akıl yürütüp özür dilemenin yolunu aradılar.

Ve döndüler, herkes kendi yerine gitti ki seçilmiş ve sevgili El Mustafa yalnız kaldı.

Gecenin karanlığı bastığında o adımlarını annesinin mezarına doğru attı ve mezarın üzerine doğru büyüyen sedir ağacının altına oturdu. Ve gökyüzüne büyük bir ışığın gölgesi düştü ve Bahçe toprağın göğsünde bir mücevher gibi parladı.

Ve El Mustafa ruhunun yalnızlığında haykırdı:

"Ruhum kendi olgun meyveleriyle ağır yüklü. Gelip onlardan alıp mutlu olacak kim var orada? Oruç tutmuş, kalbi içten ve cömert, orucunu gelip benim güneşe ilk mahsullerimle açacak ve benim kendi bereketimin yükünü hafifletecek kimse yok mu?

"Ruhum asırların şarabıyla taşıyor. Gelip içecek susamış biri yok mu?

"Bakın, biri vardı, kavşakta dikilen, ellerini öne doğru gelip geçenlere uzatmış ve elleri mücevherlerle dolu. Ve gelen geçene seslendi: ’Bana merhamet gösterin ve benden alın. Tanrı adına, ellerimden alın ve beni teselli edin.’

"Ama gelen geçen ona baktı ve onun ellerinden hiçbir şey almadı.

"Hediyelerle dolu bir eli uzatıp bir şey alacak kimseyi bulamamaktansa, elini almak için uzatan bir dilenci olmayı tercih ederdi-evet soğuktan titreyen bir el ve göğsüne götürdüğünde boş bir el.

"Bakın bir de merhametli prens vardı, ipek çadırlarını dağlarla çöl arasına kuran ve hizmetkârlarına ateş yakmalarını söyleyen, yabancılara ve

gezginlere işaret olsun diye; esirlerini yolu gözlemeye gönderen belki bir misafir alır getirirler diye. Ama çölün yolları ve patikaları yol vermezdi ve onlar kimseleri bulamadılar.

"O prens hiçbir yere ve zamana ait olmayan yiyecek ve barınak arayan bir adam olmayı yeğlerdi. Gereçleri dışında ve toprak kabı dışında hiçbir şeyi olmayan bir gezgin olmayı yeğlerdi. Çünkü o zaman gece olduğunda kendisi gibi kişilerle karşılaşırdı, hiçbir yer ve zamana ait olmayan şairlerle karşılaşırdı ve sefilliklerini, anılarını ve hayallerini paylaşırlardı.

"Ve bakın büyük kralın kızı uykusundan uyandı, ipek giysilerini giydi, İncilerini ve yakutlarını taktı, saçına misk serpti, ellerini ambere batırdı. Sonra kulesinden aşağıya, gecenin şebneminin onun altın sandaletleriyle buluştuğu bahçesine indi.

"Gecenin sessizliğinde bir çiftçinin kızı, bir tarlada koyunlarını gözetleyen ve akşam vakti kıvrılan yolların tozları ayaklarında ve bağların kokuları elbiselerinin kıvrımlarında babasının evine dönüyordu.

Gece olduğunda ve gece meleği dünyanın üzerine indiğinde adımlarını gizlice nehir vadisine, sevgilisinin beklediği yere çevirirdi.

"Manastırda kalbi tütsüyle yanan bir rahibe mi olsaydı, kalbi rüzgâra yükselip ruhunu yoran, bir mum mu olsaydı, daha büyük ışığa doğru yükselen bir ışık için, tapınan, seven ve sevilen herkesle birlikte.

"Yaşlanmış bir kadın mı olsaydı, güneşte oturup, gençliğini paylaşanları hatırlayan."

Gece derine ilerledi, El Mustafa geceyle karardı ve ruhu bir bulut gibi hafifti. Ve yine haykırdı:

"Kendi olgun meyveleriyle ağır yüklü ruhum;

Kendi meyveleriyle ağır yüklü ruhum.

Kim gelip, yiyip mutlu olacak?

Ruhum kendi şarabıyla taşıyor.

Kim döküp, içecek ve çöl sıcağında serinleyecek?

"Çiçeksiz ve meyvesiz bir ağaç mı olsaydım,

Çünkü bolluk bereketin acısı çoraklığın acısından daha kötüdür.

Kimsenin ondan bir şey almadığı zenginin üzüntüsü

Kimsenin bir şey vermediği dilencinin üzüntüsünden daha büyüktür.

"Kurumuş, kavrulmuş bir kuyu mu olsaydım, insanların içime taş attığı.

Buna dayanması insanların yanından geçip içmediği akan suyun kaynağı olmaktan daha iyi ve kolay olurdu.

"Ayaklar altında çiğnenen saz mı olaydım,

Bu gümüş telli bir lir olmaktan daha mı iyi olurdu bu

Sahibinin parmaklarının olmadığı

Çocuklarının da sağır olduğu bir evde."

Yedi gün ve yedi gece geçmişti ve hiç kimse Bahçenin yakınına uğramamıştı. O acıları ve anılarıyla baş başaydı; hatta onun sözlerini sevgi ve sabırla dinleyenler bile diğer günleri kovalamak üzere dönüp gitmişlerdi.

Yalnız Kerime geldi, sessizlik yüzünde bir perde gibiydi; elinde tabak ve bardak, onun yalnızlığı ve açlığı için içecek ve et vardı. Elindekileri onun önüne koydu ve yürüyüp gitti.

Ve El Mustafa kapının iç tarafındaki akkavakların yanına geldi ve yola bakarak oturdu. Ve bir süre sonra yolun üzerinde bir toz bulutunun kendisine doğru geldiğini fark etti. Ve o bulutun içinden dokuz havari ve önlerinde onlara mihmandarlık eden Kerime çıktı.

Ve El Mustafa ilerledi, onları yolda karşıladı, onlar içeriye girdiler, hepsi sanki bir saat önce gitmiş gibi iyiydiler.

Onun sade sofrasında onunla birlikte yemek yediler, sonra Kerime sofraya ekmek ve balık koydu ve şarabın sonunu onların bardaklarına doldurdu. Ve şarabı koyarken efendisine yalvardı: "Bırakın beni şehre gidip şarap alıyım ve içkilerinizi tazeleyeyim bu bitti çünkü"

Ve o Kerime'ye baktı, gözlerinde yolculuk ve uzak diyarlar vardı ve dedi ki: "Hayır, bu saatte bu yeterli"

Ve yediler, içtiler, mutlu oldular. Bitirdiklerinde, El Mustafa büyük, derin ve ayın altındaki med cezir gibi dolu bir sesle konuştu ve dedi ki:

"Arkadaşlarım ve yoldaşlarım, bugün ayrılmalıyız. Uzun zamandır en dik dağları tırmandık ve fırtınalarla boğuştuk. Açlığı tattık, düğün sofralarında oturduk. Çoğunlukla çıplaktık ama kral giysileri de giydik. Gerçekten çok uzun yollar gittik ama şimdi ayrılıyoruz. Siz birlikte yolunuza gitmelisiniz, ben de tek başıma kendi yoluma.

"Denizler ve geniş topraklar bizi atarsa da Kutsal Dağ'a olan yolculuğumuzda hâlâ arkadaş olacağız.

"Ancak kendi yollarımıza gitmeden önce size yüreğimin başaklarını vereceğim:

"Kendi yolunuza şarkı söyleyerek gidin, ama her şarkı kısa olsun çünkü dudaklarınızda erken sona eren şarkılar, yüreklerde yaşar.

"Güzel bir gerçeği az sözcükle ifade edin, ama kötü bir gerçeği asla telaffuz etmeyin. Güneşte saçları parlayan genç kıza sabahın kızı olduğunu söyleyin. Ama eğer bir görmeyken ile karşılaşırsanız ona geceyle aynı olduğunu söylemeyin.

"Flüt çalan birini sanki Nisan ayanı dinler gibi dinleyin, ama eleştiren birini ya da hata arayan birini konuşurken duyarsanız, kemikleriniz kadar sağır olun ve hayalleriniz kadar uzak olun.

"Sevgili arkadaşlarım, yolunuza çizmeli adamlar çıkabilir; kanatlarınızı onlara verin. Ve boynuzlu adamlar; onlara defne çelenkleri verin. Ve pençeli adamlar; onlara tırnak olsun diye çiçek yaprakları verin. Ve sivri dilli adamlar; onlara baldan sözler verin.

"Evet, bunlarla ve daha fazlasıyla karşılaşabilirsiniz; koltuk değnekleri satan sakatlarla karşılaşabilirsiniz ve ayna satan göremeyenlerle. Ve Tapınağın kapısında dilenen zengin adamlarla.

"Sakatlara çevikliğinizi, göremeyenlere görüşünüzü ve zengin dilencilere de kendinizden verin. Onlar en çok ihtiyacı olanlardır çünkü mal varlıkları olsa da elini sadaka için ancak gerçekten fakir olanlar uzatır.

Arkadaşlarım ve dostlarım, sizleri sevgimizle çölde birbirini kesen aslanların ve tavşanların, kurtlarla kuzuların yürüdüğü sayısız yolla görevlendiriyorum.

"Ve benden şunu hatırlayın: Size vermeyi değil almayı öğretiyorum;

feragati değil, başarmayı öğretiyorum; baş eğmeyi değil, dudaklarınızda bile gülümseme ile anlamayı öğretiyorum.

"Size sessizliği değil, yüksek sesli olmayan bir ezgiyi öğretiyorum.

"Size içinde tüm insanları barındıran üstün benliğinizi öğretiyorum."

Ve sofradan kalkıp doğruca Bahçe'ye gitti ve gün solarken sedir ağaçlarının gölgesinde yürüdü. Ve onlar onu biraz geriden izlediler çünkü yürekleri ağırlaşmıştı, dilleri ağızlarının tavanına yapışmıştı.

Sadece Kerime elindekileri bıraktıktan sonra ona doğru yaklaştı ve dedi ki: "Efendim, bırakın size yarın için ve yol için yiyecek hazırlayayım"

Ve o ona bundan başka dünyaları da görmüş gözlerle baktı ve dedi ki: "Sevgili kardeşim, yemek hazır, zamanın başlangıcından beri hazır. Yiyecek ve içecek hazır, yarın için, dün için, bugün için.

"Gidiyorum ama eğer henüz söylenmemiş bir gerçekle gidersem, o gerçek beni arar ve bulur yeniden ve benim unsurlarım sonsuzluğun sessizliklerine dağılmış olsa da, yine sizin önünüze gelip, kalbimde o sınırsız sessizliklerden yeni doğmuş bir sesle size yeniden konuşurum.

"Ve eğer bir güzellikten size söz etmediysem, tekrar hem de kendi ismim olan El Mustafa diye çağrılırım ve size bir işaret veririm ki siz eksik kalanları konuşmak için geldiğimi anlarsınız; çünkü Tanrı insanlıktan saklanmaktan acı duyar, insanlığın kalbinin ekseninde sözlerinin örtük olmasından acı çeker.

"Ölümün ötesinde yaşayıp, kulaklarınıza şarkı söyleyeceğim Büyük deniz dalgaları beni denizin derinlerine *geri* getirdiğinde bile.

Sofranızda bedenim olmadan oturacağım

Ve sizinle görünmez bir ruh olarak tarlalarınıza geleceğim.

Ateşinizin kenarına görünmez bir misafir olarak geleceğim.

Ölüm sadece yüzümüzü kaplayan maskeleri değiştirir.

Oduncu yine oduncudur

Çiftçi, çiftçidir,

Rüzgâra şarkı söyleyen hareket eden gökkubbeye de söyleyecektir."

Ve havariler taş gibi hareketsizdi ve onun dediği yüzünden kalpleri mahzundu: "Gidiyorum".

Ama kimse onu durdurmaya çalışmadı ya da arkasından gitmedi.

Ve El Mustafa annesinin Bahçesinden çıktı, adımları çabuk ve sessizdi ve bir dakika içinde şiddetli rüzgârda savrulmuş bir yaprak gibi onlardan uzaklaştı ve onlar soluk bir ışığın göğe yükseldiğini gördüler.

Ve dokuz havari yoldan aşağıya yürüdüler. Ancak kadın yaklaşmakta olan gecenin içinde durdu ve gündüz ile alacakaranlığın birlikteliğini izledi ve yalnızlığını ve terk edilmişliğini onun sözleri ile avuttu: "Gidiyorum ama söylenmemiş bir gerçekle gidiyorum, o gerçek beni arayıp bulacak ve ben yeniden geleceğim."

Ve gece olmuştu.

O tepelere erişmişti. Adımları onu sisin içine götürmüştü, her şeyden gizli kayalıkların ve sedir ağaçlarının arasında duruyordu, konuştu ve dedi ki:

"Sis, kız kardeşim, küflenmemiş beyaz soluk,

Sana döndüm, beyaz ve sessiz bir soluk Söylenmemiş bir söz.

"Sis, benim kanatlı kız kardeşim sis, şimdi beraberiz seninle,

Ve hayatın, senin üzerine çiy taneleri serpeceği

Bana bir kadının göğsündeki bebeği vereceği ikinci gününe dek seninle beraber olacağız.

Ve hatırlayacağız.

"Sis, kız kardeşim, geri geldim, derinliklerini dinleyen bir kalp, Senin kalbin gibi,

Senin arzun gibi zonklayan ve amaçsız bir arzu Seninki gibi toplanmamış bir düşünce.

"Sis, kız kardeşim, annemin ilk çocuğu

Ellerimde hâlâ bana saçmamı söylediğin yeşil tohumlar,

Dudaklarım söylememi istediğin şarkıyla mühürlenmiş;

Sana meyve ya da yankı getirmedim.

Ellerim kör, dudaklarım kısır.

"Sis, kız kardeşim, dünyayı çok sevdim, o da beni çok sevdi, Tüm gülümsemelerim onun dudaklarındaydı, onun tüm gözyaşları da benim gözlerimdeydi.

Ama yine de bir sessizlik uçurumu vardı onun azaltamadığı.

Ve benim üstünden adayamadığım.

"Sis, kız kardeşim, benim ölümsüz kız kardeşim,

Eski şarkıları çocuklarıma söyledim,

Ve dinlediler, yüzlerinde bir şaşkınlıkla,

Ama belki de yarın şarkıyı unutacaklar,

Ve rüzgâr bilmem şarkıyı kime götürecek.

Benim olmadığı halde yine de kalbime geldi

Ve bir süre dudaklarımda kaldı.

"Sis, kız kardeşim, bunlar gelip geçse de,

Huzurluyum.

Çoktan doğmuş olanlara şarkı söylemek yeterliydi

Şarkı benim olmasa da,

Kalbimin en derin arzusuydu.

"Sis, kız kardeşim, kız kardeşim Sis,
Şimdi seninle birim.
Artık bir benlik değilim.
Duvarlar yıkıldı,
Ve zincirler kırıldı;
Sana yükseliyorum, sis,

Ve birlikte hayatın ikinci gününe dek denizin üzerinde asılı duracağız

Şafak üzerine bir bahçede çiy taneleri düşürünce
Ve bana bir kadının göğsünde bir bebek verince."

KAÇIK

Türkçesi: Dilek Özkan

NASIL KAÇIK OLDUM

Bana nasıl kaçık olduğumu soruyorsunuz. Şöylece oldu: Bir gün, Tanrıların doğumundan çok önceydi, derin bir uykudan uyandım ve tüm maskelerimin çalındığını fark ettim. -kendi yaptığım ve yedi hayatımda taktığım yedi maske- Maskesiz halimle kalabalık sokaklarda bağırıp durdum: "Hırsızlar, hırsızlar, lanet olası hırsızlar."

Erkeklerle kadınlar halime güldüler, bazıları korku içinde evlerine kaçtı.

Pazar yerine gelince evlerden birinin damında duran bir genç bağırdı: "Bu adam bir kaçık!" Onu görebilmek için başımı kaldırdım; güneş ilk defa çıplak yüzüme değdi. İlk defa güneş çıplak yüzüme değdi ve içim güneşin aşkıyla doldu, artık maskelerimi istemez oldum. Kendimden geçercesine ağladım, "Maskelerimi çalan hırsızlara şükürler, binlerce şükürler olsun."

Böylece kaçık oldum.

Deliliğimde hem özgürlük hem güvenceyi buldum; yalnızlığın özgürlüğünü ve anlaşılmama güvencesini, çünkü bizi anlayanlar içimizde bir parçayı köle ederler.

Yalnız güvencemle gururlanmasam daha iyi. Hapisteki bir mahkûm bile sadece başka bir mahkûma karşı güvencededir.

TANRI

Kadim zamanlarda, dudaklarım sözcüklerin ilk kıpırtılarıyla titrediğinde kutsal dağa çıktım ve Tanrı'ya yakardım, dedim ki, "Efendim, ben senin kölenim. Senin gizli iraden benim için yasadır, ilelebet sana itaatle yükümlüyüm."

Ama Tanrı cevap vermedi ve devasa bir fırtına gibi geçip gitti.

Ve bin yıl sonra kutsal dağa çıktım ve yeniden Tanrı'ya yakardım, dedim ki, "Yaradan, beni sen yarattın. Beni kilden yarattın ve neyim varsa hepsini sana borçluyum."

Ve Tanrı cevap vermedi ama bin hızlı kanat gibi geçip gitti. Ve bin yıl sonra kutsal dağa çıktım ve yeniden Tanrı'ya yakardım, dedim ki, "Baba, ben senin oğlunum. Şefkat ve sevgiyle bana can verdin ve sevgiyle, tapınarak krallığına hak kazanacağım."

Ve Tanrı cevap vermedi ve uzak tepeleri gizleyen bir sis gibi geçip gitti.

Ve bin yıl sonra kutsal dağa çıktım ve yeniden Tanrı'ya yakardım, dedim ki, "Tanrım, amacım ve varlık kaynağım; Ben senin geçmişinim ve sen benim yarınımsın. Ben topraktaki kökünüm ve sen gökyüzündeki çiçeğimsin, güneşe bakarak ikimiz birlikte büyürüz."

O zaman Tanrı bana eğildi ve kulağıma tatlı sözler fısıldadı, denizin ona dökülen bir ırmağı sarması gibi, O da beni sardı,

Ben vadilerle ovalara inerken, Tanrı da oradaydı.

DOSTUM

Dostum, ben göründüğüm gibi değilim. Görüntüm giydiğim bir çuldan ibaret, beni senin sorularından, seni benim kayıtsızlığımdan koruyan, özenle örülmüş bir çul.

Bendeki "ben"in, dostum, meskeni sessizliğin evidir ve sonsuza kadar da orada kalmalıdır, fark edilmeden ve yaklaşılmadan. Sözlerime inanmam ya da yaptıklarıma güvenmeni sağlamaya çalışmam - çünkü sözlerim senin dile gelmiş düşüncelerinden ibarettir ve eylemlerim de senin umutlarının hayata geçirilişi.

Eğer "Rüzgâr doğuya esmekte," dersen, ben "Doğrudur, doğuya esiyor," derim; aklımın rüzgârda değil de, denizde olduğunu bil istemem. Sen benim engin düşüncelerimi anlayamazsın, ben de anlamanı sağlamaya çalışmam. Denizde tek başımayımdır.

Dostum, gün sana gündüzse, bana gecedir; yine de tepelerde dans eden öğle güneşinden ve vadide kendine yol açan mor gölgelerden bahsederim; çünkü sen karanlığımın şarkılarını veya yıldızlara doğru çırpan kanatlarımın sesini duyamazsın. Geceyle tek başımayımdır.

Sen Cennet'ine yükseldiğinde, ben Cehennem'ime inerim -yine de aşılmaz enginlerden bana "Dostum, yoldaşım, " diye seslendiğinde, seni "Dostum, yoldaşım," diye yanıtlarım; Cehennem'imi görmeni istemem. Alevler gözlerini yakar ve duman burnunu sızlatır. Ve ben Cehennem'imi senin ziyaretini istemeyecek kadar (çok) severim. Cehennem'de tek başımayımdır. Sen doğruyu, güzeli, adil olanı seversin ve ben senin hatırına onaylar, bunları seviyor görünürüm. Yalnız içimden senin sevgine gülerim. Yine de güldüğümü görmeni istemem. Gülerken tek başımayımdır. Dostum, sen iyi ve temkinli ve akıllısın; hatır mükemmelsin; ben de seninle akıllı ve temkinli konuşurum. Ve hâlâ kaçığım. Ama gizlerim deliliğimi. Deliliğimle tek başımayım. Dostum, sen dostum değilsin ama anlamanı nasıl sağlayabilirim? Yolum senin yolun değildir, yine de birlikte yürürüz, el ele.

KORKULUK

Bir seferinde bir korkuluğa dedim ki: “Bu uzak tarlada durmak seni yoruyor olmalı.”

Ve o dedi ki: “Korkutmanın keyfine doyum olmaz ve hiç tükenmez ve ben de hiç sıkılmam.”

Bir dakika düşündükten sonra dedim: “Doğrudur, çünkü ben de o keyfi tattım.”

Dedi ki: “Sadece içi samanla doldurulmuş olanlar bunu tadabilir.”

Sonra bana iltifat mı etmiş yoksa küçümsemiş midir, bilemeden ondan ayrıldım.

Bir yıl geçti, bu süre zarfında korkuluk filozofa dönüştü. Yeniden ona uğradığımda, iki karganın şapkasının altında yuva yaptıklarım gördüm.

UYURGEZERLER

Doğduğum şehirde uyurgezer bir kadınla kızı yaşardı.

Bir gece, sessizlik dünyayı kapladığında, kadın ve kızı yürür ve hâlâ uyur halde, sis çökmüş bahçelerinde karşılaştılar.

Ve kadın konuştu, dedi ki: “Nihayet, nihayet, düşmanım! Gençliğimi sömüren sen; hayatını benim yıkıntımın üzerine kuran sen! Seni bir öldürebilsem!”

Ve kız konuştu, dedi ki: “Nefret dolu kadın, bencil ve yaşlı! Özgürlüğümle arama giren sen! Kendi sönmüş hayatını bana yaşatmaya çalışan sen! Bir ölsen!“

O anda bir horoz öttü ve iki kadın da uyandılar. Anne şefkatle, “Sen misin hayatım?" dedi. Ve kız da şefkatle cevap verdi: “Evet canım.”

ZEKİ KÖPEK

Bir gün, zeki bir köpek, bir grup kediye rastlar.

Ve yaklaşıp onların kendi hallerinde, onu önemsemediklerini fark edince, köpek durur.

Sonra aralarından büyük, baba bir kedi çıkar, onlara bakar ve der ki: “Kardeşler, dua edin; dua eder ve yine ederseniz, hiç kuşkusuz ve sahiden gökten fare yağacaktır.”

Ve köpek bunu duyunca içinden güldü ve onlara dönüp dedi ki, “Sizi kör ve şapşal kediler, yazılmamış mıdır, ben ve benden önceki babalarım bilmez miyiz, duayla, inançla ve minnetle fare değil, yalnız kemik yağar."

İKİ MÜNZEVİ

Issız bir dağın tepesinde iki münzevi yaşardı, Tanrı’ya dua eder ve birbirlerini severlerdi.

Bu iki münzevinin bir topraktan kâsesi vardı, tek varlıkları da buydu.

Bir gün yaşlıca olan münzevinin içine bir kötü ruh düştü, genç olana gitti ve dedi ki: “Uzun süredir bir arada yaşıyoruz. Artık ayrılmamızın vakti geldi. Haydi varlıklarımızı bölüşelim.”

O zaman daha genç olanı üzüldü ve dedi ki, “Kardeşim, benden ayrılman gerektiği için ıstırapla doluyum. Ama eğer gitmen şartsa, öyle olsun." Ve toprak kâseyi getirdi, ona verip dedi ki, “Bunu bölemeyiz Kardeşim, senin olsun.”

O zaman yaşlıca olanı dedi ki, “Ben bağış kabul etmem. Hakkımdan başkasını almam. Bölünmesi gerekir.”

Ve gençççe olanı dedi ki, “Kâse kırılırsa, sana ya da bana ne faydası kalır? Eğer hoşuna gidecekse kura çekelim."

Ama yaşlıca münzevi yine dedi ki, “Adil olandan ve kendi hakkımdan fazlasını almam, adaleti ve hakkımı manasızca şansa bırakmayacağım. Kâse bölünmeli."

O zaman genç münzevi daha fazla muhalefet edemedi ve dedi ki, “Eğer isteğin yine de buysa ve böylece alacaksan, öyleyse kâseyi kıralım.”

Ama yaşlıca münzevinin yüzü birden karardı ve bağırmaya başladı, “Seni lanet olası korkak, savaşmayacaksın.”

VERMEK VE ALMAK ÜZERİNE

Bir zamanlar dağlar kadar iğnesi olan bir adam yaşarmış.

Bir gün İsa'nın annesi ona gelmiş ve demiş ki: "Arkadaş, oğlumun giysisi yırtıldı, o tapınağa gitmeden önce yamamam lazım. Bana bir iğne vermez misin?"

Ve adam ona iğne vermedi, onun yerine tapınağa gitmeden önce oğluna iletmesi için almak ve vermek üzerine ezberden bir nutuk çekti.

YEDİ BEN

Gecenin ıssız saatinde, ben yarı uykudayken yedi benliğim hep beraber oturdular ve fısıldaşmaya başladılar:

İlk benlik: İşte bu kaçığın içinde bunca yıldır yaşadım, gündüzleri açışım deşip, geceleri üzüntüsüne üzüntü katmaktan başka iş yapmadım. Artık kaderime daha fazla katlanamıyorum ve isyan etmeliyim.

İkinci benlik: Senin halin benimkinden kat kat iyi kardeşim, çünkü bana kaçığın neşeli benliği düştü. Ben onun için güler, neşeli saatlerinde şarkı söylerim ve üç hızlı ayağımla onun aydınlık düşüncelerinde dans ederim. Bıktırıcı varlığına isyan edecek olan benim.

Üçüncü benlik: Peki bana ne demeli, aşk peşindeki benlik, vahşi tutkular ve masalsı arzularla yanmanın nişanesi? Bu kaçığa asıl isyan edecek olan benim, kara sevdalara düşmüş benlik.

Dördüncü benlik: Hepinizin arasında en perişan benim, çünkü bana iğrenç hınç ile yıkıcı nefretten başka şey verilmemiş. Bu fırtına gibi esen, cehennemin kara mağaralarında doğmuş olan, asıl benim bu kaçığa hizmete isyan edecek.

Beşinci benlik: Yok benim, düşünen benlik, hayalperest benlik, açlık ve susuzlukla kavrulan, bilinmeyen ve henüz yaratılmamış şeylerin peşinden durup dinlenmeden koşturmakla lanetlenmiş olan; isyan edecek olan benim, siz değil.

Altıncı benlik: Ya ben, acınası işçi, sabırlı eller ve yorgun gözlerle günleri resimlere çeviren, cisimsiz varlıklara yeni ve sonsuz biçimler veren - Asıl benim, kimsesiz olan, bu huzursuz kaçığa isyan edecek.

Yedinci benlik: Her birinizin önceden belirlenmiş bir kaderi yaşaması gerektiği için bu adama isyan etmesi ne garip. Ah! Keşke sizden biri olabilseydim, nasibi belli bir benlik! Oysa benim payıma düşen bir şey yok, ben bir şey yapmayan benliğim, siz hayatı yeniden yaratmakla meşgulken, aptalca, bomboş bir halde hiçliğin ve zamansızlığın ortasında oturan. Siz mi

isyan etmelisiniz komşular, yoksa ben mi?

Yedinci benlik öyle deyince, diğer altısı ona acıklı gözlerle baktılar ama sonra hiç konuşmadılar ve gece ilerlerken birer birer yeni ve mutlu bir kabullenişle dolu, uykuya daldılar. Ama yedinci benlik, her şeyin ötesindeki hiçliğe gözünü dikip seyrededurdu.

SAVAŞ

Günlerden bir gün sarayda bir ziyafet veriliyordu ve bir adam gelip kendini prensin ayaklarının dibine attı ve tüm konuklar ona baktı; gördüler ki adamın bir gözü çıkmış, göz oyuğundan kan akıyor. Ve prens adama sordu, “Sana ne oldu?” Ve adam cevap verdi: “Ah prens, ben meslekten hırsızım ve bu gece, ay olmadığı için sarrafın evini soymaya gittim ve tam cama tırmanmıştım ki, hata yapıp dokumacının evine girdim, karanlıkta dokuma tezgâhına çarptım ve gözüm çıktı. Ve şimdi Prens, dokumacıya karşı adalet talep ediyorum.”

O zaman Prens dokumacıyı çağırttı, o da geldi ve ona gözlerinden birinin çıkarılması gerektiği bildirildi.

“Aman Prensim," dedi dokumacı, “Karar adildir. Gözlerimden birini almanız doğrudur. Ama heyhat! Dokuduğum kumaşın her iki yanını da görebilmem için bana ikisi de lazım. Yalnız bir komşum var, kunduracıdır, onun da iki gözü var ve mesleğinde iki göz şart değil.”

O zaman Prens kunduracıyı çağırttı. O da geldi. Kunduracının iki gözünden birini aldılar.

TİLKİ

Tilkinin biri güneş doğarken kendi gölgesine bakmış ve demiş ki: “Bugün öğle yemeğinde deve yiyeceğim." Ve tüm sabahı deve arayarak geçirmiş. Ama öğleyin gölgesini tekrar görmüş ve demiş ki: “Fare de olur.”

BİLGE KRAL

Bir zamanlar, uzaklardaki Virani şehrinde hem kudretli hem bilge bir kral yaşarmış. Kudreti yüzünden ondan korkulur, bilgeliği yüzünden sevilirmiş.

Derken efendim, o şehrin tam kalbinde, suyu serin ve kristal kadar berrak bir kuyu bulunurmuş, kuyudan kral ve asiller dahil tüm şehrin sakinleri içermiş, çünkü başka kuyu yokmuş.

Bir gece hepsi uykudayken şehre bir cadı girmiş ve kuyuya garip bir sıvıdan yedi damla dökmüş ve demiş ki: "Şu saatten sonra bu sudan kim içerse aklını kaçırsın."

Ertesi sabah tüm şehir sakinleri, kral ve baş veziri hariç, kuyudan içmiş ve cadının kehanet ettiği gibi akıllarını kaçırmışlar.

Ve tüm gün, dar sokaklarla pazardaki herkes birbirleriyle fısıldaşmaktan başka şey yapmamış, "Kral delirdi. Kralımız ve veziri akıllarını kaçırdılar. Şu kesindir ki, kaçık bir kral tarafından yönetilenleyiz. Onu tahttan indirmeliyiz."

O akşam kral altın bir kupanın kurudan doldurulmasını emretmiş. Ve ona getirilince sudan kana kana içmiş, içmesi için baş vezirine de vermiş.

O zaman uzak diyarlardaki Virani şehri neşeyle coşmuş, çünkü kral ve vezirinin akılları başlarına gelmiş.

HIRS

Üç adam bir meyhane masasında oturmuşlar. Biri dokumacı, diğeri marangoz, üçüncü ise kazıcıymış.

Dokumacı demiş, “Bugün kaliteli bir kefeni iki altına sattım. Patlayana kadar içelim.”

“Ve ben” demiş marangoz, “En iyi tabutumu sattım. Şarabın yanında büyük bir rosto yiyeceğiz."

“Ben sadece bir mezar kazdım, " demiş kazıcı, “Ama patronum bana iki katı ödeme yaptı. Ballı çörek de alalım.”

Ve o gece boyunca meyhane hep meşgulmüş, çünkü sık sık şarap, et ve çörek isteyip durmuşlar. Ve hepsi mutluymuşlar.”

Meyhane sahibi ellerini ovuşturup karısına gülümsemiş; konuklar hesapsız para harcıyorlarmış.

Ayrıldıklarında ay yükselmişti, yol boyunca hep beraber şarkılar söyleyip bağrışarak yürümüşler.

Sahip ile karısı meyhanenin kapısında durup arkalarından bakmışlar.

“Ah!” demiş kadın, “Şu beyefendiler! Ne eli açık ve hoşlar! Keşke bize her gün böyle kısmet getirebilseler! O zaman oğlumuz meyhaneci olup çok çalışmak zorunda kalmaz. Onu okuturuz ve rahip olabilir.”

YENİ ZEVK

Dün gece yeni bir zevk keşfettim ve ilk defa onu tadıyordum ki, bir melekle bir şeytan evime geliverdiler. Kapımda karşılaştılar ve yeni yaratılmış zevkim yüzünden kavgaya giriştiler, biri “Bu günahtır!, ” diyordu, diğeri “Erdemdir!”

DİĞER DİL

Doğumumdan üç gün sonra, ipekli beşiğimde yatar ve şaşkınlık dolu bir korkuyla etrafımdaki yeni dünyayı izlerken, annem sütnineme sordu: “Çocuğum nasıl?”

Ve sütnine cevap verdi: “Çok iyi gidiyor hanımefendi, onu üç kere besledim, daha önce bu kadar küçük ama bu kadar tatlı bir bebek hiç görmedim.”

Ve ben çok içerledim ve ağladım: “Anne doğru değil, şiltem sert, emdiğim sütün tadı dilime acı geliyor ve göğüslerin kokusu da burnumu yakıyor, çok perişan haldeyim.”

Ama annem anlamadı, sütnine de; çünkü geldiğim dünyanın dilini konuşuyordum.

Ve hayatımın yirmi birinci gününde, vaftiz edilirken papaz anneme dedi ki, “Oğlunuz Hıristiyan olarak doğduğu için mutlu olmalısınız hanımefendi.”

Şaşırdım kaldım ve papaza dedim ki, “Öyleyse Cennet’teki anneniz mutsuz olmalı, çünkü siz Hıristiyan olarak doğmadınız.”

Fakat papaz dilimi anlamadı.

Ve yedi ay sonra bir falcı bana baktı ve anneme dedi ki, “Oğlun devlet adamı ve insanlara büyük bir lider olacak.” Ama ben yaygarayı bastım, “Bu yanlış bir kehanet; çünkü ben müzisyen olacağım, müzisyenden başka şey de olmamalıyım.”

Ama o yaşta bile dilim anlaşılmıyordu -ve büyük şaşkınlık içindeydim. Ve bu arada annemin ve sütninenin ve papazın öldüğü 33 sene sonra (Tanrı ruhlarını kutsasın), falcı hâlâ yaşıyordu. Ve dün tapınağın yakınındaki kapıda onunla buluştum; onunla konuşurken dedi ki, “Senin büyük bir müzisyen olacağını hep biliyordum. Sen bebekken bile bunu tahmin etmiş ve geleceğini öngörmüştüm.”

Ve ona inandım - çünkü artık ben de diğer dünyanın dilini unutmuştum.

NAR

Bir zamanlar bir narın kalbinde yaşarken bir tanenin şöyle dediğini duydum, “Bir gün bir ağaç olacağım ve rüzgâr dallarımda şarkılar söyleyecek ve güneş yapraklarımda dans edecek ve tüm mevsimler boyunca güçlü ve güzel olacağım.”

Sonra başka bir tane konuştu ve dedi ki, “Senin kadar gençken, benim de böyle hayallerim vardı; ama şimdi olayları ölçüp tartabiliyorum, umutlarımın boşa çıktığını görüyorum.”

Ve üçüncü bir tane söz aldı, “Bizde böyle parlak bir geleceği yaratacak cevher görmüyorum.”

Ve dördüncü dedi ki, “Parlak bir gelecek olmadan, hayatımız ne aşağılık bir şey olurdu!”

Beşinci dedi, “Neden ne olacağımızı tartışıyoruz ki, daha kim olduğumuzu bile bilmiyoruz.”

Ama altıncı yanıtladı, “Her ne isek, öyle devam etmeliyiz.”

Ve yedinci dedi ki, “Her şeyin nasıl olacağına dair kesin bir fikrim var ama kelimelere dökemiyorum.”

Sonra sekizinci konuştu – ve bir dokuzuncu – ve onuncu – sonra birçoğu – sonra hepsi bir ağızdan ve artık seslerini birbirinden ayırdedememeye başladım.

Hemen o gün bir ayvanın kalbine yerleştim, orada taneler azdı ve neredeyse sessizdiler.

İKİ KAFES

Babamın bahçesinde iki kafes var. Birinde babamın kölelerinin Ninova Çölü'nde getirdikleri bir aslan var; diğerinde ise şakıyamayan bir serçe.

Her sabah gün ağarırken serçe aslana şöyle seslenir, "Sabah şerifleriniz hayırlı olsun mahkûm komşum."

ÜÇ KARINCA

Üç karınca güneşin altında uyuyan bir adamın burnunda karşılaşmışlar. Birbirlerini selamladıktan sonra her biri, kabilesinin geleneklerine göre sohbete başlamış.

İlk karınca demiş ki: “Bu tepeler ve ovalar gördüğüm en çorak yerler. Bütün gün ne cins olursa olsun bir tahıl aradım ama görünürde bir şey yok.”

Demiş ikinci karınca: “Her açıklığı, her köşe bucağı aramama rağmen ben de bir şey bulamadım. İnanıyorum ki burası hiçbir şeyin yetişmediği, yumuşak ve hareketli topraktır.”

Ardından üçüncü karınca başını kaldırmış ve demiş ki: “Dostlarım, şu anda Yüce Karınca’nın burnunda duruyoruz, ulu ve ebedi Karınca, bedeni öyle büyük ki göremeyiz, gölgesi öyle devasa ki takip edemeyiz, sesi öyle yüksek ki duyamayız ve o her yerdedir.”

Üçüncü karıncanın söyledikleri üzerine diğer karıncalar birbirlerine baktılar ve güldüler.

O anda adam kımıldadı ve uykusunda elini kaldırıp burnunu kaşıdı ve üç karınca da ezildiler.

MEZAR KAZICI

Bir seferinde ölü benliklerimden birini gömüyordum ki bir mezar kazıcısı geldi ve bana dedi ki, “Buraya gömmeye gelen tüm herkesin arasında, bir tek seni seviyorum.”

Dedim, “Beni ziyadesiyle memnun ettiniz, fakat beni neden seviyorsunuz?”

“Çünkü," dedi, “Onlar ağlayarak geliyor ve ağlayarak gidiyorlar - sen ise sadece gülerek geliyorsun ve giderken de gülüyorsun.”

TAPINAĞIN MERDİVENLERİNDE

Dün, tapınağın mermer merdivenlerinde iki erkeğin arasında oturan bir kadın gördüm. Yüzünün bir yanı soluk bir yanı kızarmıştı.

KUTSANMIŞ ŞEHİR

Gençliğimde bana herkesin kutsal metinlere göre yaşadığı bir şehirden bahsedilmişti.

Ve dedim ki, “O şehri ve kutsallığı aramaya gideceğim." Ve orası uzaktı. Ve yolculuk için büyük hazırlık yaptım. Ve kırk gün sonra şehri gördüm ve kırk birinci günde de şehre adım attım.

Ne göreyim! Tüm şehir sakinlerinin sadece bir gözü ve bir eli yok mu... Şaşkınlık içinde kendime dedim ki, “Böylesine kutsal bir şehrin insanları nasıl olur da sadece birer göz ve birer elli olurlar?”

Sonra baktım ki, onlar da şaşkınlık içinde benim iki elimi ve iki gözümü inceliyor. Onlar kendi aralarında konuşurken onlara şöyle sordum: “Burası gerçekten de her bir insanın kutsal metinlere göre yaşadığı Kutsanmış Şehir midir?” Ve onlar da “Evet, burası o şehirdir, " dediler.

“Ya öyleyse, " dedim, “Neler oldu ve sağ gözleriniz ile elleriniz nerede?”

Ve tüm insanlar ilerlediler. Ve dediler ki, “Gel ve kendin gör.”

Ve beni şehrin ortasındaki tapınağa götürdüler. Tapınağın içinde bir yığın halinde eller ve gözler gördüm. Hepsi çürümüştü. Ve dedim ki, “Heyhat! Size bu zalimliği hangi fatih etti?”

Ve aralarında mırıldandılar. Ve yaşlılardan biri öne çıktı ve dedi ki, “Bu işi kendimiz yaptık. Tanrı bizi içimizdeki kötülüğe fatih kıldı." Beni büyük bir sunağa götürdü, insanlar da takip ettiler. Ve bana sunak ile üzerine kazınmış olan yazıtı gösterdi ve okudum:

“Eğer sağ gözün sana kusur ederse, onu çıkar ve fırlatıp at; çünkü tüm bedeninin cehenneme atılmasındansa, bir parçanın yok olması yeğdir. Ve eğer sağ elin sana kusur ederse, onu kes ve fırlatıp at; çünkü tüm bedeninin cehenneme atılmasındansa, bir parçanın yok olması yeğdir.”

O zaman anladım. Ve insanlara dönüp gözyaşları içinde sordum: “İçinizde iki eli veya iki gözü olan bir erkek veya bir kadın yok mudur?”

Ve bana şöyle yanıt verdiler: “Hayır, bir tek bile. Kutsal metni okuyup emirlerini anlamak için çok genç olduklarından, aralarından bir tanesi bile kurtulmamıştır.”

Tapınaktan çıktığımızda, hemen Kutsanmış Şehir’i terk ettim; çünkü çok genç değildim ve metni okuyabiliyordum.”

İYİ TANRI YE KÖTÜ TANRI

İyi Tanrı ve kötü Tanrı bir dağ tepesinde buluştular.

İyi Tanrı, “İyi günler sana kardeşim, " dedi.

Kötü Tanrı yanıt vermedi.

Ve iyi Tanrı dedi ki, “Anlaşılan bugün sol tarafından kalkmışsın.”

“Öyle," dedi kötü Tanrı, “Çünkü uzun zamandır beni seninle karıştırıyorlar, senin isminle çağırıyorlar ve şenmişim gibi hareket ediyorlar, hiç hoşuma gitmiyor.”

Ve iyi Tanrı demiş ki: “Ama beni de seninle karıştırıyorlar ve senin isminle çağırıyorlar.”

Kötü Tanrı insanların aptallığına lanetler ederek uzaklaştı.

YENİLGİ

Yenilgi, yenilgim, yalnızlığım ve uzaklığım;
Sen bana bin zaferden daha yakınsın,
Ve kalbime tüm dünyevi şandan daha tatlı.

Yenilgi, yenilgim, kendimi tanımam ve meydan okumam,
Sayende hâlâ genç ve hızlı olduğumu bilirim
Ve henüz çürüyen defnelerle sarılmayacağımı.
Ve ben sende yalnızlığı buldum
Ve küçük görülmekle çekinilmenin keyfini.

Yenilgi, yenilgim, parlayan kalkanım ve kılıcım,
Gözlerinde okudum ki
Taç giymek kölelikle bir,
Ve anlaşılmak düşmek demek,
Ve ele geçmek kendi sonuna gelmek demek
Ve olgun bir meyve gibi dökülüp tüketilmek.

Yenilgi, yenilgim, yürekli yoldaşım,
Şarkılarımı, hıçkırıklarımı ve sessizliğimi duymalısın,
Ve senden başka kimse bana çırpan kanatlardan bahsetmesin,
Ve denizlerin kabarmasından,
Ve geceleri yanan dağlardan,
Ve sadece sen, dik ve kayalık ruhuma tırman.

Yenilgi, yenilgim, ölümsüz cesaretim,
Sen ve ben fırtınayla beraber güleceğiz,
Ve içimizde tüm ölenler için mezarlar kazacağız,
Ve güneşin altında azimle durup,
Dehşetli olacağız.

GECE İLE DİVANE

“Ben senin gibiyim, ey gece, karanlık ve çıplak; Gündüz düşlerimin üzerinden geçen alevler içindeki yoldan yürüyorum ve ne zaman ayağım toprağa değse, devasa bir meşe ağacı büyüyüveriyor."

“Hayır, sen benim gibi değilsin ey kaçık, çünkü kumda ne kadar büyük bir ayak izi bıraktığını görmek için hâlâ arkana bakman gerekiyor.”

“Senin gibiyim ey gece, sessiz ve derin; yalnızlığımın tam kalbinde bir Tanrıça lohusa yatağında yatar ve doğmakta olanın içinde Cennet ile Cehennem birbirine değer."

“Hayır, benim gibi değilsin ey kaçık, çünkü hâlâ acıyla titremektesin ve cehennemin şarkısı seni dehşete düşürür.”

“Senin gibiyim Ey gece, vahşi ve korkunç; çünkü kulaklarım fethedilmiş halkların çığlıkları ve unutulan ülkelere çekilen ahlarla dolu.”

“Hayır benim gibi değilsin, ey kaçık, çünkü hâlâ zararsız benliğini kendine yoldaş ediyorsun ve kendi canavar benliğinle arkadaş olamıyorsun."

“Senin gibiyim ey gece, zalim ve berbat; göğsüm denizde yanan gemilerle aydınlanır ve dudaklarım katledilen savaşçıların kanıyla ıslak.”

“Hayır benim gibi değilsin, ey kaçık, çünkü hâlâ bir kardeş ruha özlemin var ve kendine söz geçiremiyorsun."

“Senin gibiyim Ey gece, neşeli ve mutlu, çünkü gölgemde yaşayan er kişi taze şarapla sarhoş ve dişi neşeyle günah işleyerek beni izler.”

“Hayır benim gibi değilsin, ey kaçık, çünkü ruhun yedi kat duvakla sarılıdır ve yüreğini açamazsın.”

“Senin gibiyim ey gece, sabırlı ve tutkulu; çünkü göğsümde bin ölü âşık, çürümüş öpücüklerin kefenlerinde yatmaktadır.”

“Ya kaçık, bana benziyorsun öyle mi? Bana benziyor musun? Küheylana biner gibi bir fırtınaya binebilir ve şimşeği kılıç misali tutabilir misin?”

“Senin gibi ey gece, senin gibi yüce ve ulu; tahtım, düşmüş Tanrı yığınlarının üzerinde yükseliyor; günler, eteğimi öpmek için önümden geçerler ama asla yüzüme bakamazlar."

“Bana benziyor musun, en kara kalbimin çocuğu? Hiç dizginlenmemiş düşüncelerimi besliyor ve engin dilimi mi konuşuyorsun?”

“Evet biz ikiz kardeşleriz, ey gece; çünkü sen gökyüzünü açık edersin ve ben de ruhumu."

YÜZLER

Bin bir çehreli yüz de gördüm ve sanki kalıptan çıkmış gibi bir çehresi olan yüz de.

Pırıltısının altındaki çirkinliğe bakabildiğim yüz de gördüm ve altındaki güzelliği görmek için pırıltısını kaldırmam gereken yüz de.

Hiç bir şeyin kırıştırmadığı yaşlı yüz de gördüm, her şeyin kazındığı yumuşacık yüz de.

Yüzleri tanırım, çünkü kendi gözlerimin dokuduğu örtünün ötesine bakabilir ve altlarında yatan gerçeği görürüm.

DAHA ENGİN DENİZ

Ruhumla ben yıkanmak için engin denize indik. Ve kıyıya ulaştığımızda, gizli ve kuytu bir yer aradık.

Fakat yolda gri bir kayanın üzerinde oturan bir adamın, bir çantadan tutam tutam tuz çıkarıp denize serptiğini gördük. “Bu bir karamsar," dedi ruhum, “Haydi buradan gidelim. Burada yıkanamayız.”

Bir girintiye gelene kadar yürüdük. Orada, beyaz bir kayanın üzerinde duran bir adamın, elindeki kakmalı bir kutudan şeker çıkarıp denize serptiğini gördük.

“Bu da iyimser," dedi ruhum, “Çıplak bedenlerimizi o da görmemeli.”

Yürüyerek ilerledik. Ve sahilde bir adamın ölü balıkları alıp özenle suya geri koyduğunu gördük.

“Ve onun önünde de yıkanamayız, " dedi ruhum, “O merhametli hayırseverdir." Ve geçip gittik.

Sonra bir adamın kuma gölgesini çizdiği yere geldik. Büyük dalgalar gelip çizimi sildi. Ama adam tekrar tekrar çizmeye devam etti.

“O mistik kişi," dedi ruhum, “Haydi onu yalnız bırakalım.”

Ve yürümeye devam ettik, taa ki sakin bir köşecikte dalgaların köpüklerini alıp kaymaktaşından bir kâseye dolduran adamı görene kadar.

“O idealist kişidir," dedi ruhum, “Çıplaklığımızı görmemesi gerektiği kesin.”

Ve yine devam ettik. Aniden bir ağlama sesi duyduk, “Bu deniz. Bu derin deniz. Engin ve ulu deniz." Ve sesin geldiği yere ulaştığımızda, orada denize sırtını dönmüş bir adam gördük, kulağına doğru bir deniz kabuğu tutmuş, uğultusunu dinliyordu.

Ve ruhum dedi ki, “Geçelim. Bu adam realisttir, anlamadığı bütüne sırtını döner ve kendini bir parçayla oyalar.”

Böylece devam ettik. Kayaların arasındaki kuru bir yerde kafası kuma gömülü bir adam gördük. Ve ruhuma dedim ki, “Burada yıkanabiliriz, nasılsa bizi göremez.”

“Olmaz, " dedi ruhum, “Bu hepsinden daha ölümcüldür. Bağnaz kişi.”

O zaman ruhumun çehresine ve sesine derin bir hüzün çöktü.

“Uzaklaşalım," dedi, “Çünkü yıkanabileceğimiz gizli, kuytu bir yer yok. Bu rüzgâr altın saçlarımı savursun, beyaz göğsümü açsın veya ışık ürkek çıplaklığımı göstersin istemem.”

O zaman daha engin bir deniz bulmak için o denizden ayrıldık.

ÇARMIHA GERİLİ

İnsanlara haykırdım, “Çarmıha gerileceğim!”

Ve dediler ki, “Neden kanının vebali üzerimize olsun?”

Ve cevap verdim, “Kaçıkları çarmıha germekten başka sizi ne mutlu eder ki?”

Ve hak verdiler ve ben çarmıha gerildim. Ve çarmıha gerilince ruhum huzura erdi.

Ve ben yeryüzü ile Cennet arasında asılı haldeyken, beni görmek için başlarını kaldırdılar.

Ve mutluluktan uçtular çünkü daha önce hiç başlarını kaldırmamışlardı.

Onlar başlarını yukarı kaldırıp bana bakadursun, içlerinden biri bağırdı: “Neyin kefaretini ödüyorsun?”

Bir diğeri bağırdı, “Ne sebeple kendini feda ettin?”

Ve bir üçüncü dedi ki, “Bu bedeli ödemekle efsane olmaya mı niyetlisin?”

Sonra bir dördüncü dedi, “Baksanıza nasıl da gülümsüyor! Böyle bir ıstırap affedilebilir mi?”

Ve ben hepsini yanıtladım, dedim ki:

“Sadece gülümsediğimi hatırlayın. Kefaret ödemiyorum - kendimi feda da etmiyorum - şan şöhret peşinde de değilim ve affedeceğim bir şey de yok. Susadım - ve sizden içmek için kendi kanımı istedim. Bir kaçığın susuzluğunu kendi kanından başka ne dindirebilir? Aptaldım - ve sizden aylarca sizin yaralarınızı istedim. Sizin günleriniz ve geceleriniz boyunca hapis kaldım - ve daha engin günlerle gecelere açılacak bir kapı gördüm.

Ve şimdi gidiyorum - nasıl önceden çarmıha gerilenler gittiyse. Çarmıha gerilmekten bıktığımızı sanmıyorum. Hep daha fazla ve daha fazla insan tarafından, daha büyük dünyalar ve cennetler arasında çarmıha gerilmeliyiz.

ASTRONOM

Tapınağın gölgesinde dostumla ben kör bir adamın tek başına oturduğunu gördük. Ve dostum dedi ki, “İşte ülkemizin en bilge adamı.”

O zaman dostumdan uzaklaştım ve kör adama yaklaşıp onu selamladım. Sohbete başladık.

Bir süre sonra dedim ki, “Sorumu mazur görün ama ne zaman beri körsünüz?”

“Doğduğumdan beri” diye yanıtladı.

Dedim ki, “Peki hangi bilgelik yolunu izlersiniz?”

“Astronomum, " dedi.

Sonra elini göğsüne koyup şöyle dedi, “Tüm o güneşleri, ayları ve yıldızları gözlerim.”

BÜYÜK HASRET

İşte burada ağabeyim dağ ve kız kardeşim deniz ile oturuyorum.

Biz üçümüz yalnızlığımız içinde bir bütünüz, bizi birbirimize bağlayan sevgi derin, güçlü ve gariptir. Öyle, kız kardeşimin derinliğinden daha derin, ağabeyimin gücünden daha kuvvetli ve benim deliliğimin garabetinden daha gariptir.

İlk gri şafağın bizi birbirimize görünür kılmasından beri sonsuz kere sonsuz zaman geçti ve çok dünyanın doğuşunu, tamamlanışını ve ölümünü görmemize rağmen, hâlâ hevesli ve genciz. Genç ve hevesliyiz, fakat hâlâ bir eşimiz, uğrayanımız yok, sürekli yarım sarılışlarla uyumamıza rağmen, huzurlu değiliz. Kontrol altındaki istekler ve yaşanmamış tutkularla nasıl huzur olsun... Kız kardeşimin yatağını ısıtmaya ateşten bir tanrı ne zaman gelir? Ağabeyimin ateşini hangi dişi sel söndürür? Ve kalbime hükmedecek kadın kimdir?

Gecenin sessizliğinde kız kardeşim ateş tanrının bilinmeyen ismini sayıklıyor ve ağabeyim uzaklardan sakin ve mesafeli tanrıları çağırıyor. Ama ben uykumda kimi çağırıyorum onu bilmiyorum.

OT DEDİ Kİ

Bir ot bir sonbahar yaprağına şöyle demiş: “Düşerken amma gürültü yapıyorsun! Tüm kış rüyalarımı bölüp duruyorsun!”

Yaprak öfkeyle şöyle dedi, “Aşağı tabaka, düşük seviye! İlhamsız, huysuz şey! Sen göğün üstlerinde yaşamıyorsun ve şarkıların sesini bilemezsin!”

Ardından sonbahar yaprağı toprağın üzerine uzanıp uyumuş. İlkbahar geldiğinde yeniden uyanmış -ve artık bir otmuş.

Ve sonbahar gelip de kış uykusu üzerine çöktüğünde ve tepesinden tüm yapraklar dökülürken kendi kendine söylenmiş, “Of şu sonbahar yaprakları! Ne de gürültü yapıyorlar! Tüm kış rüyalarımı böldüler.”

GÖZ

Göz bir gün demiş ki: “Bu vadilerin ötesinde mavi sisle örtülü bir dağ görüyorum. Güzel değil mi?”

Kulak dinlemiş, bir süre dikkatle dinledikten sonra demiş ki: “Ama nerede bu dağ? Duymuyorum.”

Sonra el konuşmuş, demiş ki: “Onu hissetmeye veya dokunmaya çalışıyorum ama nafile, bir dağ bulamıyorum."

Ve burun demiş ki: “Dağ filan yok, kokusunu alamıyorum.”

Sonra göz başka yana döndüğünde hepsi birlikte gözün garip yanılsamasını konuşmaya başlamışlar. Demişler ki “Göze bir haller olmuş olmalı.”

İKİ AKİL ADAM

Bir zamanlar Efkar adlı kadim şehirde birbirinin bilgisini çekemeyen ve küçümseyen iki akil adam yaşarmış. Çünkü içlerinden biri tanrıların varlığını inkâr ederken, diğeri bir inananmış.

Bir gün ikisi pazarda karşılaşırlar ve müritlerinin ortasında tanrıların varlığı-yokluğu üzerine bir zıtlaşma ve tartışmaya girişirler. Saatlerce tartışmaktan hoşnut olarak ayrılırlar.

O akşam inançsız olan tapınağa gitmiş, sunağın önünde secdeye kapanarak tanrılardan yolsuz geçmişi için af dilemiş.

Ve aynı saatte diğer akil adam, hani şu tanrıları savunan, kutsal kitaplarını yakmış. Çünkü artık inançsızmış.

KEDERİM DOĞDUĞUNDA

Kederim doğduğunda ona itinayla baktım, onu sevgi ve şefkatle korudum.

Ve kederim her canlı gibi büyüdü; güçlendi, güzelleşti ve fevkalade sevinçlerle doldu.

Birbirimizi sevdik, kederim ve ben, etrafımızdaki dünyayı sevdik, çünkü kederin nazik bir kalbi vardı ve benimki kederle beraber yumuşuyordu.

Kederim ve ben sohbet ederken günlerimiz hızla akıyor, gecelerimiz rüyalarla renkleniyordu; çünkü keder güzel konuşurdu ve ben de kederleyken güzel konuşurdum.

Kederim ve ben şarkı söylediğimizde, komşularımız cama çıkar bizi dinlerlerdi; çünkü şarkılarımız denizler kadar derin, güftelerimiz garip anılarla dopdoluydu.

Kederim ve ben beraber yürürken, insanlar bize şefkatli gözlerle bakar ve tatlıdan da öte sözler fısıldarlardı. Ve bize hasetle bakanlar da vardı, çünkü keder soylu bir şeydir ve ben kederimle gurur duyardım.

Ama kederim göçüp gitti, tüm canlılar gibi ve ben ilham dolu derin düşüncelerle kalakaldım.

Ve şimdi konuştuğumda kelimeler kulağımı tırmalıyor.

Ve şarkı söylediğimde komşularım dinlemeye gelmiyor.

Ve sokaklarda yürürken kimse bana bakmıyor.

Sadece rüyalarımda bazı seslerin acımayla dolu şunları söylediğini duyuyorum: “Bakın burada kederi göçmüş bir adam yatıyor.”

SEVİNCİM DOĞDUĞUNDA

Ve sevincim doğduğunda onu kollarıma aldım ve bir evin damına çıkıp bağırdım: “Gelin komşular, gelin ve görün, çünkü bugün neşe bana bahşedildi. Gelin ve bu güneşte gülümseyen mutluluk kaynağını görün.”

Ama komşularımdan hiçbiri sevincime bakmaya gelmedi, şaşkınlığım büyüktü. Yedi ay boyunca her gün evin damından sevincimi haykırdım ama kimse beni umursamadı. Sevincim ile ben aranmaz, sorulmaz haldeydik.

Sonra sevincim solgun ve bitkin düştü, çünkü benimkinin haricinde onun sevgisini paylaşan bir kalp ve dudaklarını öpen başka dudak yoktu.

Sonra sevincim yalnızlıktan öldü.

Ölü sevincimi sadece ölü kederimi andığımda anıyorum. Fakat hafıza bir sonbahar yaprağı gibidir, rüzgârda mırıldanır ardından duyulmaz olur.

KUSURSUZ DÜNYA

Kayıp ruhların Tanrısı, sen diğer tanrılarına arasında kaybolan sen, duy beni:

Bizi izleyen narin kader, çılgın, gezgin ruhlar, duy beni:

En az kusursuz olan ben, kusursuz bir koşunun ortasındayım.

Ben, insan karmaşası, karmaşık parçalardan bir nebula, ilerliyorum kusursuz dünyalara -eksiksiz yasalarla saf düzenin insanlarına, onların düşünceleri düzenli, hayalleri planlı, vizyonları belirli ve tanımlıdır.

Erdemleri, Ey Tanrım, ölçülür, günahları tartılır ve hatta loş alacakaranlıkta seyreden, günah ya da erdem sayılmayacak sayısız şey bile kaydedilir ve kataloglanır.

Burada gündüz ile geceler idari bölümlere ayrılır ve kusursuz kesinlikteki kurallarla yönetilir.

Yemek, içmek, uyumak, birinin çıplaklığını örtmesi ve zamanı geldiğinde yorulmak.

Çalışmak, oynamak, dans etmek ve saat çaldığında sessizce uzanmak.

Şöyle düşünmek, şu kadar hissetmek ve belirli bir yıldız uzak ufuktan geçtiğinde düşünmeyi, hissetmeyi bırakmak.

Gülümseyerek soymak komşuyu, elin zarif bir hareketiyle hediyeleri reddetmek, ihtiyatla övmek, dikkatle sövmek, bir ruhu tek kelimeyle ezmek, bir nefesle bir bedeni yakıp, günlük işler bitince elleri yıkayıp çıkmak.

Belirlenmiş düzenlere göre sevmek, kendini önceden belirlenmiş şekilde eğlendirmek, tanrılara münasip şekilde ibadet edip, şeytanları kurnazca kandırmak - ve sonra sanki anılar ölmüş gibi hepsini unutuvermek.

Bir nedenden ötürü hoşlanmak, etraflıca düşünmek, mutluluğu sevimlilik, acıyı asaletle karşılamak -ve sonra hesapları kapayıp yarına taptaze başlamak

Tüm bunlar, Ey Tanrım, öngörüyle başlar, azimle doğar, kesinlikle bakılır, kurallarla idare edilir, mantıkla yönlendirilir ve öngörülen yöntemle katledilip gömülür. Ve hatta insanın ruhunda yattıkları sessiz mezarları bile işaretlenir ve numaralanır.

Bu kusursuz bir dünyadır, kesin bir mükemmelliğin, eşsiz harikaların dünyası, Tanrı'nın bahçesindeki en taze meyve, evrenin temel düşüncesi.

Fakat neden burada olmalıyım, Ey Tanrı, ben, giderilmemiş tutkuların yeşil çekirdeği, ne Doğu'ya ne Batı'ya esen deli fırtına, yanan bir gezegenin baş döndüren kokusu?

Neden buradayım, ey sen tanrılar içinde kaybolan kayıp ruhların tanrısı?

KUM VE KÖPÜK

Türkçesi: Candan Selman

Durmadan yürüyorum bu sahillerde,
Kum ve köpük arasında,
Dev dalgalar silecek ayak izlerimi,
Ve rüzgâr götürecek uzağa köpüğü,
Ama deniz ve sahil burada kalacak Sonsuza değin.

*

Bir keresinde avuçladım sisi.
Sonra açtım elimi bir de ne göreyim, sis dönüşmüş bir kurtçuğa.
Sonra tekrar kapayıp açtım elimi, bir de baktım avucumda bir kuş.
Ve sonra tekrar kapattım ve açtım elimi, bir adam duruyor avucumda, başını yukarı kaldırmış, yüzü kederli.
Ve tekrar kapadım elimi, bu sefer açtığımda hiçbir şey yoktu, dağılmış sisten başka.
Ama bu güne değin duymadığım güzellikte bir ezgi, ulaşıverdi kulağıma.

*

Daha dün kendimi hayatın göğünde ahenksizce dolanan titrek bir toz zerresi gibi hissediyordum.
Ama şimdi biliyorum bu gök benim ve ahenkli toz zerrelerinin içinde var olduğu bu hayat, benimle birlikte hareket etmekte.

*

Onlar kendi uyanışları içerisinde seslendiler bana; “Bu uçsuz bucaksız denizin, uçsuz bucaksız sahilinde, sen ve içinde yaşadığın bu dünya, bir toz zerresinden başka bir şey değilsiniz."

Ve ben de rüyalarımda seslendim onlara, “Bu uçsuz bucaksız deniz benim ve uçsuz bucaksız uzanan sahillerimdeki bildiğin tüm dünyalar, kum zerreciklerinden başka bir şey değil."

*

Sadece bir keresinde dilsiz kaldım. Biri bana;
“Kimsin sen?” diye sorduğunda.

*

Tanrı ilk meleği düşündü.

Tanrı’nın ilk kelimesi ise insan oldu.

*

Deniz ve orman bize sözcükleri vermeden binlerce binlerce yıl evvel, etrafta kanat çırpan, boş boş gezinen yaratıklardık. Şimdi on binlerce yıllık geçmişimizi sadece düne ait seslerle nasıl tarif edebiliriz?

*

Sfenks sadece bir kere konuştu benimle ve bana şöyle dedi,
“Bir kum tanesi çöldür ve çöl bir kum tanesidir ve şimdi hepimiz birden sessizliğe gömülelim tekrar."
Sfenks’i duydum ama ne demek istediğini anlayamadım.

*

Uzun bir süre Mısır’ın tozunda toprağa uzandım, sessizce ve mevsimlerden bihaber.
Sonra yaz uyandırdı beni ve kalkıp Nil’in kıyısına doğru yürüdüm,
Gündüzleri şarkı söyledim ve geceleri hayaller kurdum.
Ve şimdi güneş binlerce ayağıyla üzerimden geçiyor
Ve belki tekrar Mısır’ın tozlarının arasına yatarım diye bana sesleniyor.
Ama şu gizemli mucizeye bir bakın!
Beni toplayıp kendime getiren büyük güneş, beni dağıtamıyor şimdi.
Ayaktayım hâlâ ve Nil’in kıyısında gezinmeye hevesli ayaklarım hala.

*

Hatırlamak; buluşmanın bir çeşididir aynı zamanda.

*

Unutmak; özgür olmanın bir başka biçimi.

*

Biz zamanı güneşin hareketlerine bakarak ölçüyoruz; saymakla bitmeyen hareketlerine bakarak.
Ve onlar zamanı ceplerindeki küçük makinelerle ölçüyorlar. Şimdi söyleyin bana, nasıl buluşabiliriz onlarla aynı yerde ve aynı zamanda?

*

Samanyolu’ndan aşağıya doğru bakıyorsa biri, gök; dünya ile güneş arasında bir yer değildir.

*

İnsanlık; ezelden ebediyete doğru akan bir ışık nehridir.

*

Boşlukta dolanan ruhlar, kıskanmazlar mı insanın acılarını?

*

Kutsal Şehre giden yolda bir hacıya rastladım ve sordum ona,
“Bu yol gerçekten Kutsal Şehre mi çıkıyor?”
“Beni takip et, bir gün ve bir gece sonra Kutsal Şehre varırsın," dedi bana.
Ve böylece takıldım peşine onun.
Günler ve gecelerce yürüdük ama varamadık Kutsal Şehre.
Beni yanlış yola çekip götürmüş dediğine bakılırsa,
Ve bunun için kendine değil de bana öfkelendi nasıl olduysa.

*

Ah Tanrım, aslanın yemi olmaya nasip et, tavşanı yem etmeden önce bana!

*

Kimse gece patikasını geçmeden, şafağa erişemez.

*

Evim bana, “Beni terk etme, geçmişin burada yaşıyor," diyor.
Ve yol bana, “Gel ve takip et beni çünkü ben senin geleceğinim," diyor.
Ve ben de evim ve yola şöyle diyorum,
“Ne bir geçmişim var, ne de bir geleceğim. Burada kalırsam eğer, kalışım
için de bir gidiş olacak; Ve eğer gidersem, gidişim içinde bir kalış olacak.
Sadece aşk ve ölüm değiştirebilir her şeyi."

*

Kuş tüyü yatakta uyuyan birinin rüyası daha güzel değilse eğer tozun toprağın içinde uyuyandan, nasıl inanamayabilirim adaletine bu hayatın?

Oldukça tuhaf, bazı hazlar için duyduğum heves, acımın da bir parçası.

*

Ruhumu yedi kere küçük gördüm ben:
İlki, yükseklere çıkabilecekken, alçakgönüllü olayım diye yerlerde süründürdüğünü gördüğüm zamandı.
İkincisi, yürüme engelli olanın yanında aksayarak yürümeye çalıştığını gördüğüm zamandı.
Üçüncüsü, zorla kolay arasında bir seçim yapılması istenildiğinde, kolay olanı seçtiğini gördüğüm zamandı.
Dördüncüsü, bir hata işlediğinde, başkalarının da hata işlediğini düşünüp kendini rahatlattığı zamandı.
Beşincisi, zayıflıktan kaçınırken, sabrını kuvvetli olan için harcadığı zamandı.
Altıncısı, yüzündeki çirkinliği küçümseyip, bunun kendi maskelerinden biri olduğunu unuttuğu zamandı.
Ve yedincisi, bir övgüdür tutturup, bunun bir erdem olduğunu düşündüğü zamandı.

*

Mutlak gerçeğin cahiliyim. Ama bu cehaletimden ötürü alçak gönüllüyümdür. Ve burada yatar benim onurum ve ödülüm.

*

İnsanın hayal gücü ile hedefledikleri arasında bir uçurum vardır.
Ve uçurum bu ancak tutkuyla aşılabilir.

*

Cennet işte orada, kapının arkasında, yan odada; ama ben anahtarı kaybettim.
Ya da belki de sadece nereye koyduğumu unuttum.

*

Siz körsünüz ve ben de sağır ve dilsiz, öyleyse gelin el ele verip anlamaya çalışalım.

*

İnsanın değeri, ulaştığı noktada değil, nereye ulaşmayı arzuladığındadır.

*

Bazılarımız mürekkep ve bazılarımız da kâğıt gibiyiz.
Ve eğer bazılarımızın siyahlığı olmasa, bazılarımız dilsiz kalırdı;
Ve eğer bazılarımızın beyazlığı olmasa, bazılarımız kör olurdu.

*

Siz bana kulak verin, ben de size ses vereyim.

*

Zihnimiz bir süngerdir; kalbimiz bir nehir.
Tuhaf değil mi çoğumuz çağlayıp, akmak yerine emmeyi tercih ederiz?

*

İçinizde adını koyamadığınız mutluluklar ya da elemler hissettiğiniz zaman, aslında büyüyen her şeyle birlikte siz de büyüyor ve daha büyük bir benliğe doğru yükseliyorsunuzdur.

*

Bir görü ile sarhoş olduğunda biri, bunu içtiği şarabın verdiği baygınlıktan olduğunu zanneder.

*

Siz şarabı sarhoş olmak için içersiniz, ben ise başka bir şarabın sarhoşluğundan uyanmak için içerim.

*

Kadehim boş ise, kendimi bırakırım onun boşluğuna; ama kadehim yarı dolu ise, kızarım onun bu yarım haline.

*

Başkasın gerçekliği; size açıkladığı şeyde değil, açıklayamadığı şeyde gizlidir.

Bu yüzden eğer onu anlamak istiyorsanız, sözlerini dinlemektense, söylemediği ama yaptığı şeylere bakın.

*

Söylediklerimin yarısını anlamsız; ama onları söylüyorum belki diğer yarısı ulaşır diye size.

*

Mizah duygusu bir uyum, bir orantı duygusudur.

*

İnsanlar gevezeliğimden kaynaklı hatalarımı övdüğü ve sessiz erdemlerimi yerdiği zaman, yalnızlığım boy gösteriyor.

*

Hayat; kalbinden geçen şarkıyı söyletecek bir şarkıcı bulamadığında, aklından geçeni dillendirecek bir filozof çıkarır sizden.

*

Gerçeğin her zaman farkında olunmalı ama bazen söze dökülmeli.

*

Gerçekte içimizde olan sessizdir; sonradan elde edilen ise konuşkan.

*

Benim içimdeki hayatın sesi, senin içindeki hayatın kulağına ulaşamaz; ama yine de biz kendimizi yalnız hissetmeyelim diye, konuşalım.

*

İki kadın konuştuğunda anlaşılmaz sözleri; ama bir kadın konuşunca bütün bir hayatı döker ortaya.

*

Kurbağalar belki de daha çok gürültü çıkarır boğalardan, ama ne tarlada saban çekebilirler, ne de üzümleri ezen çarkı döndürebilirler. Kurbağaların derisinden ayakkabı da yapamazsınız.

*

Yalnızca dilsizler kıskanır geveze olanı.

*

Şayet kış; “Bahar kalbimdedir benim, ” deseydi, kim inanırdı kışa?

*

Her tohum bir özlemdir.

*

Eğer gerçekten gözlerinizi açar bakarsanız, her şeyde kendi yüzünüzü görürsünüz.

Ve eğer kulaklarınızı açar dinlerseniz, her seste kendi sesinizi duyarsınız.

*

Gerçeği keşfetmek iki kişiliktir: biri dile getirir, diğeri onu anlar.

*

Sözcüklerin dalgası üzerimizden geçer her daim, ama böyle olduğu halde sözlerin derinliği sessizdir sonsuza dek.

*

Pek çok öğreti pencere camı gibidir. Camdan bakarak gerçeği görebiliriz ama gerçekle aramızdaki engel de yine odur.

*

Hadi öyleyse saklambaç oynayalım. Eğer kalbime saklanırsan seni bulmam zor olmaz. Ama kendi kabuğuna gizlenirsen, birinin seni aramasının hiçbir anlamı yoktur.

Bir kadın gülümsemesiyle de peçeleyebilir yüzünü.

*

Kalbi mutlulukla dolu birinin söylediği neşeli bir şarkıya kederli birinin eşlik etmesi ne soylu bir davranış olur.

*

Kim bir kadını anlar ya da dehayı kavrar veya sessizliğin gizemini çözerse o kişi adam olmuş, güzel bir rüyadan uyanmış, kahvaltı masasına oturmuş demektir.

*

Yürüyen herkesle birlikte ben de yürürüm. Önümden geçip gidenlere bakarak seyirci kalmak istemem.

*

Size hizmet eden kişiye altından daha fazlasını borçlusunuzdur. Ona ya kalbinizi verin ya da siz de ona hizmet edin.

*

Hayır, boşa yaşamadınız. Kemiklerinizle kuleler inşa ettiler!

*

Üstüngörmecilik, ayrımcılık yapmayalım. Şairin aklı ve akrebin kuyruğu aynı topraklar üzerinde yükseliyor.

*

Her ejderha, kendini katledecek bir Aziz George için dünyaya gelir.

*

Ağaçlar, toprağın göğe yazdığı şiirlerdir. Bizler onları yere devirir, kendi boşluğumuzu kaydetmek için kâğıda dönüştürürüz.

*

Yazmayı önemsiyorsanız (ve Tanrı bilir niye bunu yaptığınızı) sanat ve müzik bilgisine ihtiyacınız var demektir. - kelimelerin melodisine, sanattan öte bir sanatın duygusuna ve okurlarınızı sevmenin sihrine ihtiyacınız vardır.

*

Kalemlerini kalbinize batırırlar ve sizden aldıkları ilhamla düşünürler.

*

Şayet bir ağaç otobiyografisini yazsaydı bu bir kökün tarihinden başka bir şey olmazdı.

*

Eğer şiir yazabilme yetisi ile yazılmış bir şiirin verdiği zevki tatma arasında seçim yapmak durumunda kalsaydım, zevk almayı seçerdim. Şiir ötedir çünkü.

Ama sen ve tüm komşularım, benim her zaman kötü tercihler yaptığım konusunda hemfikirsiniz.

*

Şiir bir fikrin ifade ediş biçimi değildir. Kanayan bir yaradan ya da gülen bir dudaktan yükselen bir şarkıdır.

*

Sözcükler zamanın ötesindedir. Onları zamansızlığın bilgisiyle ortaya dökmeli ya da yazmalısınız.

*

Bir şair, sarayının külleri üzerinde oturan, tahtan indirilmiş bir kraldır. Ve küllerden bir görüntü tasarlamaya çalışır.

*

Şiir; sözlüğün eliyle, neşe, acı ve merak içinde yapılan bir anlaşmadır.

*

Kalbinin şarkısının kaynağını aramak bir şair için boşuna bir çabadır.

*

Bir keresinde bir şaire, “Sen ölene kadar bilemeyiz senin değerini,” demiştim.

Ve oda bana cevap verdi: “Evet, ölüm her zaman gün yüzüne çıkarır. Eğer gerçekten değerimi bilseydiniz, dilimdekinin değil kalbimdekinin, elde ettiğimin değil, hayalini kurduğumun önemli olduğunu bilirdiniz.”

*

Çölün ortasında bile bir güzelliği dillendirirseniz, mutlaka bir dinleyeniniz olacaktır.

*

Şiir; kalbi büyüleyen bir bilgeliktir.
Bilgelik; akılda dolanan bir şiirdir.
Eğer insanın kalbini büyülerken aynı zamanda aklına bir şiiri de düşürebilseydik
O zaman onu Tanrı’nın gölgesi olarak yaşatabilirdik.

*

İlham her zaman dillendirmek olacak, açıklamak değil.

*

Bizler uyuyabilelim diye çocuklarımıza sık sık ninniler söyleriz.

*

Sözcüklerimizin hepsi aklın şöleninden dökülen kırıntılardan başka bir şey değildir.

*

Düşünce her zaman şiirin önüne çıkıp, onu tökezleten bir taştır.

*

Büyük bir şarkıcı sessizliğimizi söyleyebilen şarkıcıdır.

*

Ağzınız yemekle doluyken nasıl şarkı söyleyebilirsiniz?
Avuçlarınız altınla doluyken dua etmek için ellerinizi nasıl havaya kaldırabilirsiniz?

*

Bir bülbülün aşk şarkısını söylerken, kendi göğsünü bir dikenle deldiğini söylerler.
Bizler de aynısını yaparız. Başka türlü nasıl şarkı söylenir ki zaten?

*

Geç gelen bir bahar sabahında kızılgerdanın şarkısıdır deha.

*

Kanatları geniş ruhlar bile fiziksel ihtiyaçlardan kaçamazlar.

*

Deli bir adam ne senden, ne de benden daha az müzisyen değildir; sadece onun enstrümanının akordu sizinkinden biraz farklıdır.

*

Bir annenin kalbindeki sessiz şarkı, çocuğunun dudaklarında sese kavuşur.

*

Hiçbir özlem, tatminsiz kalmaz.

*

Hiçbir zaman öteki yarımla anlaşamadım tam olarak. Madde gerçeği girdi hep aramıza.

*

Öteki yarın hep acıdı sana. Ama bu acıyla büyüyecek o da, sorun yok bu durumda.

*

Ruhları uykuda ve bedenleri akortsuz olanların zihinlerinde sakladıklarından başka bir çatışmaları yoktur ruhları ve bedenleri arasında.

*

Hayatın kalbine ulaştığınız zaman, güzelliğe kapalı dahi olsa gözleriniz her şeydeki güzelliği fark edeceksiniz.

*

Bizler sadece güzelliği keşfetmek için yaşarız. Geri kalan bir bekleme biçimidir sadece.

*

Toprağa ekerseniz tohumu, o da verir çiçeğini size. Hayalinizi hayal edin gökyüzünde, o da verecektir sevdiğinizi size.

*

Doğduğun gün şeytan öldü.
Şimdi melekle karşılaşmak için cehenneme geçmene gerek yok.

*

Pek çok kadın erkeğin kalbini ödünç alır ama çok azı ona gerçekten sahip olabilir.

*

Eğer sahipseniz, ona sahip çıkmanıza gerek yoktur.

*

Bir adamın eli bir kadının eline dokunduğunda, ikisi birden dokunmuş

olurlar sonsuzluğun ruhuna.

*

Aşk iki sevgili arasındaki perdedir.

*

Her erkek iki kadını sever; biri hayallerinde yarattığıdır, diğeri ise henüz doğmamıştır.

*

Kadınların küçük hatalarını affetmeyen erkekler, onların büyük erdemlerinin de tadını çıkaramazlar.

*

Kendini her gün yenilemeyen bir aşk, alışkanlığa ve köleliğe dönüşür.

*

Sevgililer birbirlerinden çok aralarındaki duyguya sarılırlar.

*

Aşk ve şüphe hiçbir zaman söz düzleminde durmaz.

*

Aşk; ışığın kâğıdına, ışığın eliyle yazılmış ışığın sözüdür.

*

Dostluk hiçbir zaman bir çıkar ilişkisi değil, her zaman tatlı bir sorumluluktur.

*

Arkadaşınızı koşullar ne olursa olsun anlamıyorsanız, onu hiçbir konuda aslında anlamıyorsunuz demektir.

*

En göz alıcı elbiseni bir başka insan dikmiştir;
En lezzetli yemeği, bir başkasının sofrasında yemişindir;
En rahat yatak, bir başkasının evinde uzandığındır.
Kendini başkalarından nasıl ayrı tutabilirsin şimdi söyle bana?

*

Senin aklınla benim kalbim asla uzlaşamayacak ta ki senin aklın sayılarla yaşamayı bırakana, benim kalbim sisten kurtulana kadar.

*

Birbirimizi asla anlamayacağız ta ki kullandığımız dili yedi sözcüğe indirene dek.

*

Kalbimin mührü nasıl açılabilir, kırılmadan?

*

Sadece büyük bir acı ya da büyük bir mutluluk şendeki gerçek olanı açığa çıkarabilir.
Eğer gerçek olanı açığa çıkarmak istiyorsanız, ya güneşin altında çıplak dans edeceksiniz ya da çarmıhınızı sırtlayacaksınız.

*

Doğa bizi hoşnut etmek için sözümüzü dinleseydi, hiçbir nehir denize ulaşamaz, hiçbir kış bahara varamazdı. Doğa azla yetinme adına bize kulak verseydi kaçımız soluyabilirdik bu havayı?

*

Güneşe arkanızı dönerseniz, görüp göreceğiniz tek şey gölgeniz olur.

*

Gündüz güneşin altında özgürsünüz, gece yıldızların altında;
Ve güneş, ay ya da yıldızlar yokken de özgürsünüz,
Tüm bunlar varken gözlerinizi kapadığınız anda bile özgürsünüz.
Ama âşıksanız ve birini seviyorsanız tutsaksınız demektir.
Ve yine tutsaksınız eğer o kişi âşıksa size ve seviyorsa sizi.

*

Biz tapınağın önündeki dilencileriz ve kral içeri girip çıkarken, alırız her birimiz kendi payımızı.
Ama biz birbirimizi kıskanırız, bu da kralı küçümsemenin bir başka yoludur.

*

Yiyeceğinizi israf edemezsiniz. Ekmeğiniz yarısı bir başkasına aittir ve beklenmeyen konuklar için birazı saklanmalıdır.

*

Eğer konuklar olmasaydı bütün evler mezarlara dönerdi.

*

Kibar ve nazik bir kurt, kendi halinde bir koyuna, “Evime buyurmaz mıydınız?” diye sormuş. Ve koyun cevap vermiş: “Evinize buyurup, sizi şereflendirmek isterdik şayet eviniz karnınızda olmasaydı."

*

Misafirlerimi evin girişinde durdurur ve “Yo, eve girerken değil, çıkarken silin ayaklarınızı." derim.

*

Cömertlik senden daha çok ihtiyacım olan şeyi bana vermen değil ama benden daha çok ihtiyaç duyduğun şeyi bana vermendir.

*

Gerçekten yardımsever olduğunuz için veriyor olabilirsiniz ama verirken kafanızı diğer tarafa çevirin böylece alanın utancını görmezsiniz.

*

En zengin adamla en fakir arasındaki fark, bir günlük açlık ve bir saatlik susuzluktan başka bir şey değildir.

*

Dünlerimize olan borçlarımızı kapatmak için sık sık yarınımızdan ödünç alırız.

*

Melekler ve şeytanlar beni de ziyaret ederler ama ben onları başımdan savarım.
Eğer gelen bir melekse ona eski bir duayı okurum hemen sıkılır gider;
Eğer gelen bir şeytansa ona eski bir günahı işlerim, benden hemen geçer.

*

Her şeye rağmen burası kötü bir hapishane değil; sadece hücremle yandaki mahkûmun hücresi arasındaki duvarlardan hoşlanmıyorum;

Yine de emin olun bu sitem ne gardiyana, ne de hapishaneyi inşa eden mimara.

*

Balık istediğinizde size yılan verenlerin belki de size yılandan başka verecek bir şeyleri yoktur ellerinde. O yüzden bu da bir çeşit cömertlik sayılabilir o halde.

*

Düzenbazlık kazanır bazen ama o da her zaman intihar eder.

*

Hiç kan dökmemiş katilleri, hiç çalmamış hırsızları ve hiç yalan söylememiş yalancıları affettiğiniz zaman, gerçekten affedici olursunuz.

*

İyi ve kötüyü birbirinden ayıran noktaya parmak basabilen kişi, Tanrı’nın giysisine de dokunabilen kişidir.

*

Eğer kalbiniz bir yanardağ ise, elinizdeki tomurcukların çiçek açacağını nasıl umut edebilirsiniz?

*

Tuhaf bir kendine bağlılık biçimi bu! Haksızlığa uğradığım ya da aldatıldığım zamanlar oluyor. Öyle zamanlarda haksızlığa uğradığımı ya da aldatıldığımı fark etmediğimi düşünenler olduğunu görünce buna gülebiliyorum.

*

Bir başkasının izinden gittiği halde, izinden gidilen kişi rolü oynayan biri hakkında ne söyleyebilirim?

*

Çamurlu ellerini elbisenle temizleyen kişi, bırak alsın o elbiseyi. Belki tekrar ihtiyacı olabilir ona, kuşkusuz, senin olmayacak artık nasıl olsa.

*

Sarrafların iyi bahçıvan olamamaları ne acı.

*

Edinilmiş erdemlerinizle doğal hatalarınızın üstünü lütfen örtmeyin. Bana benzeyen hatalarımın olması güzeldir.

*

Bir başkası yanımda kendini rahat hissetsin diye sık sık bunu yapıyor, işlemediğim suçları üstleniyorum.

*

Hayatın maskeleri bile derin bir gizemi maskeliyor.

*

Bir başkasını ancak kendi bilgi ölçünüzle yargılayabilirsiniz. Şimdi söyleyin bana, aranızda kim suçlu, kim suçsuz?

*

Samimi olan kişi, sizin suçlarınız karşısında kendini yarı yarıya suçlu hissedendir.

*

İnsan eliyle yapılmış yasaları sadece deliler ve dâhiler bozabilir ki onlar da Tanrı'nın kalbine en yakın olanlardır.

*

Sadece kovalandığınızda en yüksek hızınıza ulaşırsınız.

*

Hiç düşmanım yok, ah Tanrım eğer bir düşmanım olacaksa Gücü benimkine eşit olsun,
Bu sayede yalnız gerçek olan zafere ulaşsın.

*

Düşmanınızla çok yakın arkadaş olacaksınız her ikiniz de öldüğünüzde.

*

İnsan kendini savunmak için de intihar etmiş olabilir.

*

Bir zamanlar çok sevdiği ve çok sevildiği için çarmıha gerilen bir adam vardı.
Belki tuhaf gelecek ama dün onu üç kere gördüm.
İlkince bir fahişeyi hapse atmamasını söylüyordu bir polise;
İkincisinde serserinin biriyle şarap içiyordu;
Ve üçüncüsünde kilisede yumruk yumruğa kavga ediyordu bir görevliyle.

*

Eğer iyi ve kötü denilen şey doğru olsaydı, hayatım uzun bir suçtan başka bir şey olmazdı.

*

Merhamet yarı yarıya adaletten başka bir şey değildir.

*

Bana haksızlık yapan tek kişi, kardeşine haksızlık yaptığım kişiydi.

*

Hapishaneye götürülen birini görünce içinizden şöyle deyin, “Belki de kurtuluyordur daha dar bir hapishaneden."
Ve sarhoş bir adam görünce içinizden şöyle deyin, “Belki de kurtulmak istiyordur daha çirkin bir şeyden."

*

Çoğu zaman meşru müdafaadan nefret ettim. Ama şayet daha güçlü olsaydım da böyle bir silahı kullanmayı tercih etmezdim.

*

Ne kadar aptaldır gözlerindeki nefreti, dudaklarındaki gülümsemeyle örtmeye çalışan kişi.

*

Sadece benden aşağıda olanlar beni kıskanabilir ya da benden nefret edebilir.
Şimdiye kadar ne kıskanıldım ne de nefret edildim;
kimseden üstün değilim.
Sadece benim üstümde olanlar beni övebilir ya da küçümseyebilir.
Şimdiye kadar ne övüldüm ne de küçümsendim;
Kimseden aşağıda değilim.

*

Bana, “Seni anlamıyorum,” diyorsunuz, bu değerimin üzerinde beni övdüğünüz ve hak etmediğim kadar beni yerdiğiniz anlamına gelir.
Hayat bana altın verdiği zaman ben size gümüş verirsem ve kendimi bir de cömert bulursam, acaba ne kadar küçülmüş olurum?
Hayatın merkezine ulaştığınız zaman kendinizi ne bir günahkârdan yukarda, ne de bir peygamberden aşağıda göreceksiniz.

*

Yavaş yürüyene, yavaş düşünenden daha çok acımanız ne zavallıca bir durum. Ve gözü kapalı olana, kalbi kapalı olandan daha çok acımanız da.

*

Yürüme engelli birinin düşmanına koltuk değneği ile vurması pek de akıllıca olmaz.

*

Kalbinizden aldığını cebinden çıkararak veren kişi ne kadar kördür.

*

Hayat bir geçit törenidir.
Ağırkanlı biri bu yürüyüşü çok hızlı bulup, diğerlerinde ayrılabilir;
Ve tez canlı biri bu yürüyüşü çok yavaş bulup, o da diğerlerinde ayrılabilir.

*

Eğer bazı işlediğimiz suçlar bizden önceki kuşakları takip etmemizden kaynaklanıyorsa, bazılarımız da bizden sonraki kuşakları etkileyecek işledikleri suçlarla.

Gerçekte iyi olan kişi, adı kötüye çıktığı halde iyi kalabilendir.

*

Hepimiz tutsağız ama bazılarımızın hücresinde pencereler var, bazılarımızın yok.

*

Ne tuhaftır ki yanlışlarımızı doğrularımızdan daha hararetle savunuruz.

*

Şayet günahlarımızı itiraf etseydik birbirimize, hepimiz epey gülerdik yaratıcılıktan yoksun, benzer hallerimize.

Erdemlerimizi de açsak böyle, yine çok gülerdik aynı sebeple.

*

Birey insanın koyduğu yasaların üstündedir, ta ki yine insan elinden çıkmış geleneklere dair bir suç işleyene dek.

*

Devlet sen ve benim aramdaki bir anlaşmadır.
Sen ve ben genellikle zıt düşeriz birbirimize.

*

Suç ihtiyacın bir diğer adıdır ya da bir hastalığın diğer yanı.

*

Bir başkasının hatasının farkında olmaktan daha büyük bir hata var mıdır?

*

Eğer biri size gülüyorsa ona acıyabilirsiniz; ama siz birine gülüyorsanız kendinizi hiçbir zaman affetmeyebilirsiniz.

Eğer biri sizi incitirse, o incinmeyi unutabilirsiniz; ama siz birini incitirseniz bunu her zaman hatırlarsınız.

Gerçek şu ki, o "biri" başka bir bedende var olan sizin hassas benliğinizdir.

*

Bir tek tüy bile vermediğiniz halde sizin kanatlarınızla uçan adamlar varken, nasıl umarsız kalabilirsiniz?

*

Bir keresinde bir adam oturdu soframa ekmeğimi benimle yedi,
şarabımı benimle içti sonra bana gülüp geçti.
Yine geldi bir gün ekmek ve şarap için, savuşturdum onu başımdan
Bu sefer de melekler güldü bana.

*

Nefret ölü bir şeydir. Hanginiz onun mezarı olmak ister?

*

Cinayete kurban gidenin onurlu olması,
katil olmayı beceremediğindendir.
İnsanlığın şeref tribünü onun sessiz kalbidir, geveze aklı değil.

*

Günlerimi altın karşılığında satmadığım için beni deli yerine koyuyorlar.

Ve ben de günlerimin bir fiyatı olduğunu düşündükleri için onları deli yerine koyuyorum.

*

Onlar altın, gümüş, fildişi gibi zenginlerini önümüze seriyorlar ve biz de kalbimizdekileri ve ruhlarımızdakileri açıp gösteriyoruz;

Ve yine de kendilerini ev sahibi, bizi ise misafir sanıyorlar.

*

Hayalleri ve arzuları olmayan büyük bir adam olmaktansa, gerçekleştirmek istediği hayalleri ve arzuları olan alelade bir insan olmayı tercih ederim.

*

İnsanlar arasında en acınası durumda olanlar, hayallerini gümüş ve altına çevirenlerdir.

*

Hepimiz kalbimizdeki arzunun tepesine doğru tırmanıyoruz. Sizinle birlikte tırmananlardan biri çalarsa eğer çantanızı ve cüzdanınızı, kızmayın, acıyın ona, ağırlaşacak yükü bu durumda.

Tırmanmak ağır gelecek bedenine, sırtındaki yüküyle uzadıkça uzayacak yol böylece.

Siz hafif hafif çıkarken yukarı, o oflayıp poflayacak. Durun ve ona yardım edin, bu hızınıza hız katacak.

*

Bir insanın onun hakkında bildiklerinizle yargılayamazsınız onu.
Bir düşünün kim bilir ne az şey biliyorsunuz onun hakkında?

*

Bir fatihin fethedilenlere verdiği vaazı dinlemeyi hiç istemezdim.

*

Gerçekten özgür olan kişi, bir kölenin zinciri kadar ağırlığı sabırla taşıyan kişidir.

*

Bin yıl kadar önce bir komşum bana, “Hayattan nefret ediyorum. Acı çekmekten başka bir şey değil." demişti.

Ve dün mezarlıktan geçerken gördüm, hayat onun mezarı üzerinde dans ediyordu.

*

Doğadaki karmaşa, düzene duyulan özlemden kaynaklı düzensizlikten başka nedir ki?

*

Yalnızlık sessiz bir fırtınadır, tüm ölü dallarımızı koparır. Ama canlı köklerimizi, canlı toprağın capcanlı kalbinin derinliklerine doğru gönderir.

*

Bir keresinde bir dereye denizden bahsettim.
Dere benim abartmayı seven bir hayalperest olduğumu düşündü.
Ve bir keresinde denize dereden bahsettim.
Ve deniz benim her şeyi küçük gören bir iftiracı olduğumu düşündü.

*

Karıncanın çalışmasını, çekirgenin şarkı söylemesinin üstünde gören bir görüş, ne kadar da dardır.

*

Bu dünyadaki en değerli erdem belki başka bir dünyada işe yaramaz.

*

Derin ve yüksek olan, düz bir çizgi halinde derine ve yükseğe doğru gider; sadece engin olan daireler çizerek hareket eder.

*

Şayet ağırlık ve uzunluk ölçüleri konusunda algımız farklı olsaydı güneşi önünde saygıyla durduğumuz gibi ateş böceğinin önünde de dururduk.

*

Hayal gücünden yoksun bir bilim insanı kör bıçaklı, terazisi bozuk bir kasaptır.

Ama hepimiz vejetaryen olmadığımız sürece elimizden ne gelir ki?.

*

Sen şarkı söylediğinde, aç olan kişi karnıyla dinler seni.

*

Ölüm, yeni doğan bir bebekten çok yaşlıya yakın değildir; hayat da öyle.

*

Eğer içten olacaksanız, içten olun; yoksa sessiz kalın çünkü yan evde komşunuz ölmekte.

*

İnsanlar arasında yapılan cenaze töreni, melekler arasındaki düğün şenliğidir belki de.

*

Unutulmuş bir gerçeklik ölüp gider ve cenazesinde kullanılsın, mezar taşları inşa edilsin diye ardından binlerce gerçek ve doğru bırakır.

*

Aslında bizler kendi kendimize konuşuruz.
Ama bazen başkaları da bizi duysun diye sesimizi yükseltiriz.

*

Biri çıkıp da basitçe anlatana kadar kimse neyin ne olduğunu anlayamaz. Bu apaçık ortadadır.

*

Eğer Samanyolu benimle birlikte olmasaydı onu nasıl görür ve bilebilirdim ki?

*

Hekimler kadar hekim olamazsam benim bir astronom olduğuma inanmayacaklar.

*

Belki de bir deniz kabuğuna göre denizin tanımı; incidir. Belki de bir kömür parçasına göre zamanın tanımı; elmastır.

*

Şöhret, ışığın önünde duran tutkunun gölgesidir.

*

Kök şöhreti küçümseyen bir çiçektir.

*

Güzelliğin ötesinde ne din vardır, ne de bilim.

*

Tanıdığım her büyük adamın kafasında işleyen küçük bir düzen vardır; işte bu düzen sayesinde delilikten ya da intihardan kendilerini korurlar.

*

Gerçekten büyük olan bir adam, kimseye hükmetmez ve kimsenin hükmü altında yaşamaz.

*

Suçluları ve ermişleri öldürdüğü için insanı basit bir yaratık olarak görmem.

*

Hoşgörü kibir hastalığının kara sevdasıdır.

*

Kurtçuk geri dönecektir; ama fillerin bile ona baş eğecek olması tuhaf değil mi?

*

Anlaşmazlık belki de iki zihin arasındaki en kısa yoldur.

*

Bir yanım alev, diğer yanım kum çalı ve bir yanım diğerini küle çevirip, yok ediyor.

*

Hepimiz kutsal dağın zirvesini arıyoruz; ama geçmişi bir harita değil de bir rehber olarak gördüğümüz sürece yolumuz hiç kısalmayacak bu gidişle.

*

Bilgelik; ağlamayacak kadar gururlu, gülemeyecek kadar ciddi ve başkasını göremeyecek kadar kendiyle meşgul olursa, bilgelik olmaktan çıkar.

*

İçimi senin bildiklerinle doldursaydım, yer kalır mıydı senin hakkımda bilmediklerine?

*

Gevezeden suskunluğu, hoşgörüsüzden hoşgörüyü, nazik olandan nezaketsizliği öğrendim. Ama tuhaftır ki bu öğretmenlerime karşı şükran duymuyorum.

*

Dar kafalı insan bir taştır, sağır bir hatiptir.

*

Kıskanç kişinin sessizliği çok gürültülüdür.

*

Bildiklerinizin sonuna ulaştığınızda, hislerinizin başlangıcında olacaksınız.

*

Aşırılık, ölçüsünü kaybetmiş bir gerçekliktir.

*

Eğer sadece ışığın yansıttıklarım görüyor ve sadece sesin yaydıklarını duyuyorsanız, o zaman görmüyor ve duymuyorsunuzdur.

*

Doğru, cinsiyeti olmayan bir gerçekliktir.

*

Aynı anda hem gülümseyen, hem de kötü niyetli biri olamazsınız.

*

Krallığı olmayan bir kral ve dilenmeyi bilmeyen bir fakir kalbime yakındır.

*

Utangaç bir yenilgi, küstah bir başarıdan daha asildir.

*

Yeryüzünde nereyi kazarsan kaz bir hazine bulursun, yeter ki bunu bir köylünün inancıyla yap.

*

“Kesin beni öldürecekler," dedi yirmi atlı adam ve yirmi av köpeğinin peşinden koşup yakaladıkları bir tilki. "Ama ne kadar zavallı ve aptallar. Yirmi eşeğin üzerine binen yirmi tilki olsaydık ve yirmi kurt da bize eşlik etseydi yine uğraşmazdık öldürmeye bir insanı."

*

Biz insanlar tarafından koyulan yasalara teslim olan yanımız aklımızdır, ruhumuz değil.

*

Bir gezginim ben ve bir denizci ve her gün kendi içimde bir ülke keşfederim.

*

“Kesinlikle bu anlamsız bir savaş değildi. Benim oğlum bu savaşta öldü." Diyen bir kadın neyi protesto ediyor olabilir.

*

Hayata, “Ölümün sesini duymak istiyorum, " dedim.

Ve Hayat sesini her zamankinden daha fazla yükselterek bana, “Şimdi onu duyuyorsun, " dedi.

*

Hayatın tüm sırlarını çözdüğünüz zaman, sıra ölüme gelir çünkü o da başka bir sırrıdır hayatın.

*

Doğum ve ölüm iki soylu ifadesidir cesaretin.

*

Dostum, sen ve ben bu hayata yabancı olarak kalacağız,
Birbirimize ve kendimize yabancı,
Ta ki sen konuşuncaya, ben de dinleyinceye kadar.
Ta ki senin sesini kendi sesim olarak algılayıncaya kadar;
Ve senin karşında dururken
Kendimi ayna karşısında duruyor sanıncaya kadar.

*

Bana, “Kendini bilirsen, herkesi de bilirsin, ” diyorlar.
Ve ben de, “Eğer onları bulursam, kendimi de bulacağım, " diyorum.
İnsan iki çeşittir; biri karanlıkta uyanıktır, diğeri ise aydınlıkta uyuyordur.

*

Bir münzevi dünyanın parçalarından kendini soyutlayan kişidir ve belki de kesintiye uğramadan dünyanın tamamen tadını çıkaran kişi de odur.

*

Bilginle ozan arasında yemyeşil bir çayır uzanır; bilgin o çayır aşarsa bilge olur, ozan aşarsa, ermiş olur.

*

Dün akşam pazar yerinde içinde kafa dolu bir sepet taşıyan bir yandan da “Akıl! Çok ucuz, akıl!” diye bağıran bir filozoflar gördüm.

Zavallı filozoflar! Kalplerini doyurmak için kafalarını satmak zorundalar.

*

Bir filozof, sokakları süpüren bir adama, “Sana acıyorum. İşin hem zor hem de pis, " demiş.

Ve sokakları süpüren adam da ona, “Teşekkür ederim efendim, " demiş. "Fakat söyler misiniz, sizin işiniz ne?”

Ve filozof şöyle cevap vermiş: “Ben insan zihni üzerine çalışıyorum. Onun davranışlarını ve arzularını gözlemliyorum."

Böylece sokakları süpüren, gülümseyerek süpürme işine devam etmiş, “Ben de sana acıyorum."

Gerçeği dinlemesini bilen, gerçeği ifade edenden geride değildir.

*

Hiçbir insan gerekli olan ve lüks olan arasına bir çizgi çekemez.
Sadece melekler bunu yapabilir çünkü melekler akıllı ve düşünceliler.
Belki de melekler gökte gezinen iyi düşüncelerimizdir.

*

Tahtını dervişin kalbinde kuran kişi gerçek bir prenstir.

*

Cömertlik elinde olandan fazlasını vermek ve gurur, ihtiyacın olandan azını almaktır.

*

Gerçekte hiç kimseye bir borcunuz yoktur. Ama elinizdeki her şeyi insanlara borçlusunuzdur.

*

Geçmişte bizimle birlikte yaşamış herkes, şu an da bizimle birlikteler. Kuşkusuz hiçbirimiz kaba bir ev sahibi olmak istemeyiz.

*

En fazlasını isteyen, en uzunu yaşar.

*

Bana, “Eldeki bir kuş daldaki on kuştan iyidir, " diyorlar.

Ama ben, “Bir kuş ve daldaki bir tanecik tüy bile eldeki on kuştan iyidir," diyorum.

Sizin o tüyde hayatın kanatlarını arıyorsunuz, ho, o tüy hayatın kendisi zaten.

*

Burada sadece iki tane unsur var, güzellik ve gerçek; güzellik sevenin âşıkların kalbinde ve gerçek toprağın filizlenen kollarında.

*

Güzelliğin büyük olanı beni hapseder ama yine de güzellik beni özgür bırakır, kurtarır kendinden.

*

Güzellik onu arzulayanın gözünde, onu görenden daha çok parıldar.

*

Bana aklından geçenleri anlatan kişiye hayranlık duyarım; bana hayallerini açan kişiye saygı duyarım. Peki neden utanır ve kendimi mahcup hissederim bana hizmet eden kişinin önünde.

*

Bir zamanlar prenseslere hizmet ettiği için övünürdü kendiyle.
Şimdi yoksullara hizmet ettiği için övünüyor insanlar onunla.

*

Melekler uyanık insanların, hayalperestlerin alın terleri sayesinde ekmek bulabildiklerinin farkındalar.

*

Zekâ çoğu zaman bir maskedir. Eğer onu çıkarsanız, altında ya tedirgin

olmuş bir dahi ya da yetenekli bir hokkabaz bulursunuz.

*

Bağlılık duygusunu anlamak benim için kafasızca olanı ve kafası çalışmayanı anlamaya benziyor. Bence ikisi de bu dünyada oldukça mevcut.

*

Sadece kalplerinde sırları olanlar, kalbimizdeki sırları hissedebilirler.

*

Acılarınızı değil de sadece sevinçlerinizi sizinle paylaşanlar cennetin yedi kapısından birinin anahtarını kaybetmiş olacaklar.

*

Evet, bir Nirvana var; koyununuzu yeşil bir çayırda otlatırken, çocuğunuzu uykuya yatırırken ve yazarken son dizesini şiirinizin hissedebileceğiniz bir Nirvana.

*

Sevinçlerimizi ve hüzünlerimizi onları yaşamadan çok önce seçeriz.

*

Keder, iki bahçe arasındaki duvardan başka bir şey değildir.

*

Sevinçleriniz ya da kederleriniz büyüdüğünde, dünya küçülür.

*

Arzu hayatın yarısıdır, kayıtsızlık ölümün yarısı.

*

Bugüne dair kederlerin acısı, dünün neşeli hatıraları olacaktır.

*

Bana, “Bu dünyanın hazlarıyla öteki dünyanın huzuru arasında bir seçim yapmalısın, " diyorlar.

Ben de onlara, “Hem bu dünyanın zevklerini, hem de öteki dünyanın huzurunu seçtim ben," diyorum." Çünkü Yüce Şair’in tek bir şiir yazdığına

kalben inanıyorum. Sözleri kusursuz, ritmi mükemmel bir şiir.”

*

İnanç düşünerek kervanların ulaşamayacağı kalpteki bir vahadır.

*

İstekleriniz doruğuna vardığınız zaman sadece arzulamayı arzu edeceksiniz. Açlığın tadını çıkarmak için aç kalacak, ne denli susuz kaldığınızı hatırlamak için susuz kalacaksınız.

*

Sırlarınızı rüzgâra salarsanız, onları ağaçlara fısıldıyorlar diye dönüp rüzgârı suçlayamazsınız.

*

Baharın çiçekleri, meleklerin kahvaltı sofralarını süsleyen kış rüyalarıdır.

*

Bir kokarca bir sümbültebere, “bak ben nasıl hızlı koşabiliyorum, sen daha ne yürüyebiliyorsun, ne de sürünebiliyorsun, " demiş.

Sümbültebere de kokarcaya, “Ah büyük soylu koşucu, lütfen hızla koş kaybol!” demiş.

*

Kaplumbağalar yollar hakkında daha çok şey anlatabilirler yaban tavşanlarından.

*

Tuhaftır ki en sert kabuklara sahip olanlar, belkemiği olmayan yaratıklardır.

*

En geveze olan, kafası en az çalışandır ve bir hatiple, açık arttırmacı arasında çok az fark vardır.

*

Ne babandan kalan şöhrete, ne de amcandan kalan servete ihtiyacın yok, bunun değerini bil.

Ama tüm bunları ötesinde, şöhretine ve servetine ihtiyaç duyan kimsen olmadığı için mutlu ol.

*

Bir jonglör topunu elinden kaçırdığı zaman sadece benim dikkatimi çekebilir.

*

Beni kıskanan biri bilmeden beni övüyor demektir.

*

Uzun süredir annenizin uykusundaki rüyaydınız ve sonra sizi doğurmak için uyandı.

*

Soyunuzun tohumu annenizin tutkularındadır.

*

Babam ve annem bir çocuk istemişler ve bana sahip olmuşlar.
Ve ben bir anne ve baba istedim ve geceyle denize sahip oldum.

*

Çocuklarımızın bazıları bizim haklı gerekçelerimiz, bazıları ise pişmanlığımızdır.

*

Gece çöktüğünde ve karanlıkta kaldığında, bırak kendini ve karanlık seninle olsun.
Ve gün doğduğunda, sen hâlâ karanlıktaysan ayağa kalk ve gün ışığına
“Ben hâlâ karanlığım,” de.
Gece ve gündüze rol yapmak aptallıktır.
Her ikisi de gülerler yüzünüze.

*

Sisle örtülü bir dağ bir yükseklik, bir tepe değildir; yağmurla ıslanmış bir meşe ağacı, ağlayan bir söğüt değildir.

*

Bak işte burada bir paradoks var; dip ve zirve, ortada yan yana olandan daha çok yakındır birbirine.

*

Sen yokken temiz boş bir aynanın önüne geçtiğimde, bana bakıyor ve kendini görüyorsun bende.
Sonra bana, “Seni seviyorum," diyorsun.
Ama işin aslı bende kendini seviyorsun.

*

Komşunuzu sevmek hoşunuza gitmeye başladığı zaman, bu bir erdem olmaktan çıkar.

*

Çiçek açmayı bırakan aşk, ölüyor demektir.

*

Hem gençliğe hem de gençliğin bilgisine aynı anda sahip olamazsınız;

Çünkü gençlik kendini bilmek adına yaşamakla meşgul ve bilgi hayatın kendisini aramakla.

*

Pencerenin kenarında oturmuş, dışarıdan geçenleri seyrediyor olabilirsiniz. Ve seyrederken sokağın bir yanından bir rahibenin, diğer yanından bir fahişenin geçtiğini görebilirsiniz.

Ve masumca kendi kendinize, “Biri ne kadar namuslu, diğeri ne kadar onursuz, " diyebilirsiniz.

Fakat şimdi gözlerinizi kapayın ve dinleyin, boşlukta bir sesin kulağınıza fısıldadığını duyacaksınız, “Biri beni dualarında arar, diğeri acılarında. Her ikisi de saklar beni gönlünün köşkünde."

*

Her yüzyılda bir Nasıralı İsa ile Hıristiyanların İsa’sı Lübnan tepelerinin oradaki bir bahçede buluşur, uzun uzun konuşurlarmış. Her seferin Nasıralı İsa ayrılırken diğerine “Dostum, korkarım hiçbir zaman ama hiçbir zaman aynı fikirde olamayacağız seninle." Dermiş.

*

Tanrı bolluk içinde olanın gözünü doyursun!

*

Büyük insanın iki kalbi olur; biri kanar durur diğeri katlanır buna.

*

Biri seni ya da bir başkasını incitmeyen bir yalan söylediği zaman, içinden şu geçmiyor mu? Düşleri için doğrularını inşa ettiği bu ev çok küçük o yüzden daha geniş alanlara yol alıyor.

*

Her kapalı kapının ardında yedi mühürle mühürlenmiş bir sır vardır.

*

Beklemek zamanı çiftelemektir.

*

Evinizin Doğu duvarında yeni bir pencere açmanın ne sıkıntısı olabilir ki?

*

Birlikte güldüğünüz kişiyi unutabilirsiniz ama birlikte ağladığınız kişiyi asla unutmazsınız.

*

Tuz denen şeyde kutsal olan tuhaf bir şey var. O bizim denizdeki gözyaşlarımız.

*

Tanrımız büyük susuzluğunu bizi içerek gideriyor. Çiğ tanelerini ve gözyaşlarını.

*

Dev benliğiniz bir parçasından başka bir şey değilsiniz. Ekmek arayan bir ağız ve susuz bir ağza bardak uzatan kör bir el.

*

Soyunuzun, ülkenizin ve kendinizin bir karış üstüne çıkabilirseniz, tanrısal

bir boyuta ulaşırsınız.

*

Eğer senin yerinde olsaydım sular çekildi diye denizi suçlamazdım.
Bu sağlam bir gemi ve kaptanımız da yetenekli;
bozuk olan senin miden.

*

Bir bulutun üzerine oturup aşağıya baksan, ne ülkeler arasındaki sınırları, ne de çiftlikler arasındaki sınır taşlarını görürsün.

Ne yazık ki bir bulutun üzerinde oturamıyorsun.

*

Yedi yüzyıl önce, yedi beyaz güvercin derin bir vadiden havalanıp beyaz karlarla kaplı bir dağın tepesine doğru uçtu. Bu uçuşu izleyen yedi adamdan biri şöyle dedi, “Yedinci güvercinin kanadında siyah bir leke gördüm.” Bugün o vadideki insanlar beyaz karlarla kaplı dağa uçan yedi siyah güvercinden söz ediyorlar hala.

*

Bütün acılarımı topladım ve bahçeye gömdüm, sonbaharda.

Ve nisan döndüğünde ve bahar bir düğüne dönüştürmek için toprağı çıkageldiğinde, bahçem hiçbir yerde olmayan güzel çiçeklerle bezenir.

Ve komşular görmeye geldiğinde onları hepsi şöyle dedi bana, “Tekrar sonbahar geldiğinde, ekim zamanı, bize de tohumlarından verir misin bu çiçeklerin? Belki bizim bahçemizde de açarlar böyle."

*

Boş elimi uzattığımda insanlara yine boş dönerse elim ne hazin olur; ama dolu elimi uzatıp karşılığını alamazsam asıl umutsuzluk bu olur.

*

Sonsuzluğu istiyorum ben çünkü orada yazılmamış şiirlerim ve boyanmamış resimlerin karşılayacak beni.

*

Sanat doğadan sonsuzluğa doğru atılmış bir adımdır.

*

Sanat eseri görüntüye oyulmuş bir sistir.

*

Dikenli taçlar yapanlar eller bile iş yapmayan ellerden iyidir.

*

En kutsal gözyaşlarımız akmak için göz aramaz.

*

Her insan bütün kralların ve yaşamış bütün kölelerin soyundan gelir.

*

Eğer İsa'nın büyük büyük büyükbabası içinde neyin saklı olduğunu bilseydi, kendi kendinden korkmaz mıydı?

*

Yahuda'nın annesinin ona duyduğu sevgi, Meryem Ana'nın İsa'ya olan sevgisinden daha mı azdı?

*

Kutsal Kitaba yazılmamış İsa Kardeş'in üç mucizesi var:
Birincisi o da senin ve benim gibi bir insandı,
İkincisi onun da bir mizah duygusu vardı
ve üçüncüsü yenilmiş olsa da yenen olduğunun farkındaydı.

*

Çarmıha Gerilen, kalbimin üzerinde çarmıha gerildin sen;
Ve ellerini delen çiviler, kalbimin duvarlarını da delip geçtiler.
Ve yarın bu Golgota'dan bir yabancı geçtiğinde iki kişilik kanın aktığını bilemeyecek.
Bir kişinin kanı olduğunu sanacak.

*

Kutsanmış Dağ'ı duymuş olabilirsiniz.
Dünyanın en yüksek dağıdır.

O dağın zirvesine ulaştığınızda tek bir şeyi dilersiniz,
aşağıya inmeyi ve vadideki insanlarla birlikte olmayı.
İşte bu yüzden oraya Kutsanmış Dağ denir.

*

Hapsettiğimde söylemek istediğim her düşünceyi,
özgürlüğe kavuşturmam gerek yaptığım her eylemi.

LAZARUS
VE SEVDİĞİ

Türkçesi: Dilek Özkan

KARAKTERLER

Lazarus

Mary, kız kardeşi

Martha, kız kardeşi

Lazarus’un annesi

Philip, bir havari

Bir divane

SAHNE

Lazarus, annesi ve kız kardeşlerinin Beytanya’daki evlerinin dışındaki bahçe.

Pazartesi akşam saatleri, Nasırah İsa’nın kabirden dirilişinden bir gün sonra.

Perde açılırken: Mary sağda durmaktadır, yukarıya tepelere doğru bakmaktadır. Martha solda, evin kapısının yanında, dokuma tezgâhının başında oturmaktadır. Divane evin arka sol köşesinde duvara karşı oturmaktadır.

OYUN

MARY: (Martha'ya dönerek) Çalışmıyorsun. Son zamanlarda pek çalışmadın.

MARTHA: Benim çalışmamı düşünmüyorsun. Boş oturmam sana Efendimizin söylediklerini düşündürüyor. Ah, Sevgili Efendimiz!

DİVANE: Hiç bir dokumacının ve kumaşları kuşanacak kimsenin olmadığı zaman gelmelidir. Hepimiz güneşin altında çıplak durmalıyız.

(Uzun bir sessizlik olur. Kadınlar, divanenin konuşmasını duymamışa benzerler. Onu hiç duymazlar.)

MARY: Geç oluyor.

MARTHA: Evet, evet, biliyorum. Geç oluyor.

(Anne evin kapısından geçerek içeri girer.)

ANNE: Henüz dönmedi mi?

MARTHA: Hayır anne, o henüz dönmedi.

(Üç kadın tepelere doğru bakarlar.)

DİVANE: O bizzat kendi olarak asla dönmeyecek. Tek görebileceğiniz, bir vücutta can çekişen nefes olacak.

MARY: Bana diğer dünyadan henüz dönmemiş gibi geliyor.

ANNE: Efendimizin ölümü onu derinden sarstı, şu son günlerde bir lokma yemeği zor yedi, o gece uyuyamadığını biliyorum. Kesin Dostumuzun ölümü yüzünden.

MARTHA: Hayır anne. Başka bir şey var; anlamadığım bir şey.

MARY: Doğru doğru. Başka bir şey var. Ben de farkındayım. Bunca zaman biliyordum ama yine de açıklayamıyorum. Gözleri daha derin bakıyor. Bana sanki benim ötemde başkasını görüyormuş gibi bakıyor. Şefkat dolu ama sanki şefkati burada olmayan biri için. Ve o sessiz, ölümün mührü hâlâ

dudaklarındaymış kadar sessiz.

(Üç kadın sessizliğe bürünürler.)

DİVANE: Herkes birbirine, sanki karşısındaki şeffafmış gibi, bir başkasını görmek için bakar.

ANNE: (Sessizliği bölerek) Dönse artık. Son zamanlarda o tepelerde tek başına fazla uzun saatler geçirdi. Burada bizimle olmalı.

MARY: Anne, o uzun zamandır bizimle değil.

MARTHA: Neden, o daima bizimleydi, şu son üç gün hariç!

MARY: Üç gün mü? Üç gün! Evet Martha, haklısın. Sadece üç gün olmuş.

ANNE: Keşke oğlum tepelerden dönse.

MARTHA: Yakında gelecektir anne. Endişelenmemelisin.

MARY: (garip bir sesle) Bazen tepelerden hiç dönmeyeceğini hissediyorum.

ANNE: Mezardan döndüyse, kesinlikle tepelerden de dönecektir. Ve ah kızlarım, O’nun, (oğlumun) hayatını bize geri verenin daha dün katledildiğini düşününce...

MARY: Ne büyük muamma, ne ıstırap.

ANNE: Kalbimde oğluma yeniden yer açan O’na ne zalimlik ettiklerini düşündükçe.

(Sessizlik)

MARTHA: Fakat Lazarus tepelerde böyle uzun kalmamalı.

MARY: Rüyadaki birinin zeytin koruluğunda yolunu kaybetmesi kolaydır. Lazarus’un oturup dinlenmeyi ve hayal kurmayı sevdiği bir yer biliyorum. Ah anne, ufak bir çayın yanında. Eğer yeri bilmiyorsan, bulmana imkân yok. Bir defasında beni oraya götürmüştü, iki taşın üzerine oturmuştuk, çocuklar gibi. İlkbahardı ve etrafımızda minik çiçekler büyüyordu. Kışın o yerden sık sık bahsederiz. Ve ne zaman oradan bahsetsek, gözlerinde garip bir ışık belirir.

DİVANE: Evet, o garip ışık, diğer ışığın düşürdüğü o gölge.

MARY: Ve anne, biliyorsun Lazarus hep bizimle olmasına rağmen, aslında hep bizden uzaktı.

ANNE: Anlamadığım çok şey söylüyorsun. (Duraklar) Oğlumun tepelerden dönmesini isterdim. Geri gelmesini isterdim! (Duraklar) Şimdi gitmeliyim. Mercimeklerin dibi tutmasın.

(Anne kapıdan çıkar)

MARTHA: Söylediklerinin hepsini anlayabilmeyi isterdim Mary. Sen konuşurken, sanki başkası konuşuyormuş gibi geliyor.

MARY: (Sesi biraz garip) Biliyorum kardeşim, biliyorum. Ne zaman konuşsak, aslında konuşan başkasıdır.

(Uzunca bir sessizlik. Mary düşüncelere dalmıştır, Martha onu merakla izlemektedir. Lazarus tepelerden döner, arka sol yandan girer. Evin yanındaki badem ağaçlarının altındaki otların üzerine kendini atar.)

MARY: (Ona doğru koşarak) Ah Lazarus, yorgunluktan perişan olmuşsun. Bu kadar uzağa yürümemeliydin.

LAZARUS: (Dalgın dalgın konuşur) Yürümek, yürümek ve bir yere varamamak; aramak ve bir şey bulamamak. Yine de tepelerde olmak daha iyi.

DİVANE: Orası sonuçta diğer tepelere bir adım daha yakın.

MARTHA: (Kısa bir sessizlikten sonra) Ama iyi durumda değilsin, bizden bütün gün ayrı kalıyorsun ve çok endişeleniyoruz. Geri dönerek, Lazarus, bizleri mutlu ettin. Ama bizi burada yalnız bırakarak mutluluğumuzu endişeye çeviriyorsun.

LAZARUS: (Yüzünü tepelere dönerek) Bugün sizden uzun süre mi ayrı kaldım? Tepeler de bir ana, ayrılık demeniz ne garip. Tepelerde gerçekten bir andan uzun mu kaldım?

MARTHA: Bütün gün yoktun.

LAZARUS: Düşünsene, düşünsene! Tepelerde bütün bir gün! Buna kim inanır?

(Bir an sessizlik. Anne evin kapısından girer.)

ANNE: Ah oğlum, dönmene sevindim. Saat geç oldu tepeleri sis sarıyor. Senin için korktum oğlum.

DİVANE: Hepsi sisten korkuyor. Oysa onların başlangıcı sis ve onların sonu sistir.

LAZARUS: Evet, tepelerden size geri döndüm. Ne acı, hepsi ne acı.

ANNE: Mesele nedir Lazarus? Acı olan nedir?

LAZARUS: Hiçbir şey anne. Hiçbir şey.

ANNE: Garip konuşuyorsun. Seni anlamıyorum Lazarus. Eve geldiğinden beri pek az şey söyledin. Fakat söylediklerin bana garip geliyor.

MARTHA: Evet, garip.

(Bir an dururlar.)

ANNE: Sis buraya doğru yaklaşıyor. Haydi eve girelim. Gelin evlatlarım.

(Anne Lazarus'u hasret ve şefkatle öptükten sonra eve girer.)

MARTHA: Hava soğuyor. Dokuma tezgâhımı ve kumaşları içeri almalıyım.

MARY: (Badem ağaçlarının altında, otların üzerinde Lazarus'un yanında oturmaktadır, Martha'yla konuşur) Nisan akşamları sahiden dokuma tezgâhın ve kumaşlar için iyi değil. Tezgâhı içeri almada sana yardım etmemi ister misin?

MARTHA: Hayır, hayır. Kendim yapabilirim. Hep kendim yaptım.

(Martha tezgâhı eve taşır, sonra geri dönüp kumaşları da alır. Bir rüzgâr eser, badem ağacını sallar, Mary ve Lazarus'un üstüne bir öbek tomurcuk düşer.)

LAZARUS: Bahar bile bizi teselli etmeye çalışırdı ve ağaçlar bile bize ağlardı. Düşüşümüzü ve ıstırabımızı bilselerdi, dünyada ne varsa, dünyada ne varsa bize acır ve bizim için ağlardı.

MARY: Ama bahar bizimle, acının peçesiyle örtülmüş olsa bile, bahar aynı bahar. Acıdan bahsetmeyi keselim artık. Onun yerine baharımızı ve üzüntümüzü metanetle kabullenelim. Sana hayatını veren, yine de kendi hayatını teslim eden O'na tadı bir sessizlikle hayran olalım. Acıdan bahsetmeyelim Lazarus.

LAZARUS: Kalbimin binlerce, binlerce yıllık arzusundan, binlerce, binlerce yıllık hasretinden koparılmam ne acı, Binlerce, binlerce bahardan bu kışa dönmem ne acı.

MARY: Ne demek istiyorsun ağabey? Neden binlerce binlerce bahardan bahsediyorsun? Bizden sadece üç gün uzak kaldın. Üç kısa gün. Ama üzüntümüz üç günden kat kat uzundu.

LAZARUS: Üç gün? Üç yüzyıl, üç sonsuzluk! Tüm zamanlar! Zamanın başlangıcından bile önce ruhumun sevdiğiyle geçirdiğim tüm zamanlar.

DİVANE: Evet, üç gün, üç yüzyıl, üç sonsuzluk. Hep ölçüp tartmaları ne garip. Daima bir güneş saati ve terazi oluyor.

MARY: (şaşkınlık içinde) Zamanın başlangıcından önce ruhunun sevdiği mi? Lazarus, neden böyle şeyler söylüyorsun? Bunlar başka bir bahçede gördüğün hayallerden başka bir şey değil. Şimdi bu bahçedeyiz, Kudüs'ten bir taş atımı mesafede. Buradayız. Ve sen de biliyorsun ki kardeşim, Efendimiz seni hayat ve sevgiyi hayal etmen için bizlere bağışladı; coşku dolu bir havari, O'nun ihtişamının canlı bir tanığı olman için.

LAZARUS: Burada bir hayal yok ve uyanma da. Bu bahçedeki sen ve ben sadece bir yanılsamadan, gerçeğin bir gölgesinden ibaretiz. Uyanma benim sevdiğim ve gerçeklikle bulunduğum yerde.

MARY: (Ayağa kalkar) Sevdiğin mi?

LAZARUS: (O da ayağa kalkar) Sevdiğim.

DİVANE: Evet, evet. Sevdiği, ilahi bakire, her erkeğin sevdiği.

MARY: Ama sevdiğin nerede? Sevdiğin kimdir?

LAZARUS: Burada aradığım ve bulamadığım ruh ikizim. Sonra hızlı ayaklarıyla ölüm geldi ve benim varlığımı onun varlığına kattı ve onunla Tanrı'nın kalbinin tam içinde yaşadım. Ben ona yaklaştım, o da bana ve biz bir olduk. Güneşin altında parıldayan bir küreydik; yıldızların arasında bir şarkıydık. Tüm bunlar Mary, tüm bunlar derinlerden bir ses, bir dünyanın sesi beni çağırana kadar sürdü; ayrılmaz olan paramparça oldu. Ve sevdiğimle göklerde geçirdiğim binlerce binlerce yıl bile, beni o geri çağıran sesin gücünden koruyamadı.

MARY: (gökyüzüne bakarak) Sessiz saatlerimizin kutlu melekleri, bunu anlamamı sağlayın! Ölümün keşfettiği bu yeni toprakların yabancısı kalmayayım. Söyle kardeşim, devam et. Kalbimin seni takip edebileceğine inanıyorum.

DİVANE: Edebilirsen takip et küçük kadın. Kaplumbağa geyiği takip etmeli mi?

LAZARUS: Ben bir ırmaktım ve sevdiğimin yaşadığı denizi arıyordum ve denize ulaştığımda tekrar kayaların arasından akayım diye beni tepelere götürdüler. Sevdiğimin kalbine hasretken, sessizlikle hapis bir şarkıydım. Ardından cennetin rüzgârları beni serbest bıraktı ve beni yeniden bir sesin yakaladığı o yeşil ormana götürdü, yine sessizliğe büründüm. Kara toprakta bir kök oldum, çiçeğe dönüştüm, sonra sevdiğime kavuşmak için göklere yükselen bir esans oldum. Bir el tarafından yakalanıp götürüldüm, yeniden bir kök oldum, kara toprakta bir kök.

DİVANE: Fırtına dallarda kopar, eğer bir köksen fırtınalardan etkilenmezsin. Ve denize ulaştıktan sonra bile, akan bir ırmak olmak iyidir. Tabii yukarıda aksan daha iyi.

MARY: (kendi kendine) Garip, garipten de garip! (Lazarus'a) Ama kardeşim, akan bir ırmak olmak iyidir, henüz söylenmemiş bir şarkı olmak iyi değildir ve kara toprakta bir kök olmak iyi. Efendi tüm bunları bilirdi, hayat ile ölüm arasında bir örtü olmadığını anlayalım diye seni bize O çağırdı. Sevgiyle söylenen bir sözün, ölüm denen o yanılsamanın dağıttığı parçaları nasıl bir araya getirdiğini görmüyor musun? İnan ve inançlı ol, çünkü sadece daha derindeki bilgimiz olan inançta huzur bulabilirsin.

LAZARUS: Huzur! Kalleş huzur, ölümcül huzur! Duyularımızı kandıran ve bizi geçen zamana köle eden huzur! Ben huzur bulmayayım. Tutku bulayım! Serin gökte sevdiğimle yanayım. Sınırsız gökte yoldaşımla, diğer yanımla olayım. Ah Mary, Mary, bir zamanlar benim kardeşimdin, en yakın dostumuz bizi anlamazken bile, biz birbirimizi anlardık. Şimdi beni dinle, beni tüm kalbinle dinle.

MARY: Dinliyorum Lazarus.

DİVANE: Tüm dünya dinlesin. Gök şimdi yerle konuşacak ama yer, senin benim kadar sağır.

LAZARUS: Gökteydik, sevdiğim ve ben, hepimiz göğe dönüşmüştük. Işıktaydık ve ışık olmuştuk. Hatta suların üzerinden uçan kadim ruhlar gibi dolaşıyorduk; her gün ilk günümüz gibiydi. Beyaz sessizliğin kalbinde yaşayan aşkın kendi olmuştuk. Sonra fırtına gibi bir ses, havayı delen sayısız ok gibi bir ses şöyle bağırdı: “Lazarus, beri gel!” ve göklerin evinden inip, kabrin içinde bir kabre, mühürlenmiş bir mağaradaki bu bedene döndüm.

DİVANE: Kervanbaşı, develerin nerede ve adamların nerede? Onları aç toprak mı yuttu? Onları kumla samyeli mi kapladı? Hayır! Nasıralı İsa elini kaldırdı, Nasıralı İsa bir kelam etti; peki söyle bana, develerin nerede ve adamların nerede ve hazinelerin nerede? İz tutmaz kumda, iz tutmaz kumda. Ama ay daima yeniden doğacaktır.

MARY: Bu sanki bir dağ doruğunu hayal etmek gibi. Biliyorum kardeşim, hiç görmemiş olmama rağmen ziyaret ettiğin dünyayı biliyorum. Yine de tüm söylediklerin kulağa garip geliyor. Vadinin ötesindeki birinin anlattığı bir masal gibi, zar zor duyabiliyorum.

LAZARUS: Vadide her şey o kadar farklı ki. Orada ağırlık yok ve ölçü de yok. Sevdiğinle berabersin.

(Sessizlik)

LAZARUS: Ah sevdiğim! Gökteki sevgili esansım! Benim için açılan kanatlar! Söyle bana, kalbimin sükûnetinde söyle, beni arıyor musun, benden ayrılmak sana acı verdi mi? Ben de bir esans ve gökte açılan kanatlar mıydım? Ve şimdi söyle bana sevdiğim, çifte zulüm oldu mu, başka bir dünyada O’nun bir kardeşi var mıydı seni yaşamdan ölüme çağıran ve bunu mucize kabul eden bir annen, kız kardeşlerin ve arkadaşların var mıydı? Kutsanmışlıkla gerçekleştirilen bir çifte zalimlik oldu mu?

MARY: Hayır, hayır kardeşim. Sadece bir dünyanın bir İsa’sı vardır. Başka her şey bir hayaldir, senin sevdiğin bile.

LAZARUS: (Büyük bir tutkuyla) Hayır, hayır! Eğer bir hayal değilse, O bir hiçtir. Eğer Kudüs’ün ötesinde ne olduğunu bilmiyor idiyse, O bir hiçtir. Eğer benim gökteki sevdiğimi bilmiyor idiyse, o Efendi değildir. Dostum İsa, bir seferinde bir masanın ucundan bana bir kadeh şarap uzattın ve

“Bunu benim hatırıma iç," dedin. Ve bir parçacık ekmeği yağa batırıp dedin ki, “Bunu ye, bu ekmek benim payım." Ah dostum, elini omzuma koydun ve bana “oğlum," dedin. Annem ve kardeşlerim içlerinden “Lazarus’umuzu seviyor,” dediler. Ve seni sevdim. Sonra sen gökyüzüne daha çok kule inşa etmeye gittin ve ben sevdiğime gittim. Söyle bana, söyle, neden beni geri getirdin? Ta içinden benim sevdiğimle olduğumu bilmiyor muydun? Lübnan’ın zirvelerinin üzerinden yürürken onunla tanışmadın mı? Geri dönüp kabrin başında, senin önünde durduğumda gözlerimde onun aksini kesin görmüşsündür. Güneşin altında senin hiç sevdiğin olmadı mı? Senden daha güçlü biri seni ondan ayırdı mı hiç? Peki ayrılıktan sonra ne derdin? Sana şimdi ne demeliyim?

DİVANE: Bana da dönmemi emretti ama itaat etmedim, şimdi bana divane diyorlar.

MARY: Lazarus, peki benim gökte bir sevdiğim var mı? Hasretim bu dünyanın ötesinde bir varlık yarattı mı? Onunla olmak için ölmem mi gerekir? Ah kardeşim söyle bana, benim de bir yoldaşım var mı? Eğer böyleyse, yaşayıp ölmek ve yaşayıp yine ölmek ne güzeldir; eğer bir sevdiğim beni bekliyorsa, o beni tamamlayacaksa, ben de onu.

DİVANE: Her kadının gökte bir sevdiği vardır. Her kadının kalbi, gökte bir varlık yaratır.

MARY: (Kendi kendine söyler gibi tekrarlıyor) Gökte bir sevdiğim var mı?

LAZARUS: Bilmiyorum. Ama eğer bir yerde bir şekilde bir sevdiğin olsaydı, bir başka sen, onunla buluşman gerekirdi, seni ondan ayıracak kimsenin olmayacağı kesin.

DİVANE: (O adam) burada olabilir ve onu çağırabilir. Ama diğer çoğu gibi kız duymayacaktır.

LAZARUS: (Sahnenin ortasına gelerek) Beklemek, bir mevsimi daha adatmak için her mevsimi beklemek ve sonra bir başkasını adatmak için o mevsimi de beklemek; kendi sonun gelmeden önce her şeyin sonlanmasını izlemek, sonun senin başlangıcındır. Tüm sesleri dinleyip hepsinin sessizliğe karıştığını bilmek; tüm seslerin, uykunda bile ağlayan kalbinin sesi hariç.

DİVANE: Tanrı’nın çocukları, insanoğlunun çocuklarıyla evlendi. Sonra

boşandılar. Şimdi insanoğlunun çocukları Tanrı'nın çocuklarının hasretini çekiyor. İnsanın çocukları, Tanrı'nın çocukları, hepsine acıyorum.

(Sessizlik)

MARTHA: (Kapıda belirir) Neden eve girmiyorsun Lazarus? Annemiz akşam yemeğini hazırladı, (biraz sabırsızlıkla) Sen ve Mary ne zaman bir araya gelseniz konuşup duruyorsunuz ve kimse ne dediğinizi anlamıyor.

(Martha birkaç saniye durur, sonra eve girer.)

LAZARUS: (Martha'yı duymamış gibi kendi kendine konuşuyor) Ah, tükendim. Bittim, açım ve susuzum. Bana biraz ekmek ve şarap verir misiniz?

MARY: (Yanına gidip kolunu ona sarıyor) Vereceğim, vereceğim kardeşim. Ama şimdi eve gir. Annemiz akşam öğününü hazırladı.

DİVANE: Pişiremeyecekleri ekmeği ve şişeleyemeyecekleri şarabı istiyor.

LAZARUS: Açım ve susuzum mu dedim? Sizin ekmeğinize aç, şarabınıza susamış değilim. Size söylüyorum, sevdiğimin elini kapısının koluna koymadığı bir eve girmemem gerekir. O benim yanımda olmadıkça bir şölen masasına oturamam.

(Anne evin kapısından çıkagelir.)

ANNE: Lazarus neden sisin içinde duruyorsun? Ve Mary, sen neden eve girmiyorsun? Mumları yaktım, yemek de masada, ama siz hâlâ dışarıda saçmalayıp karanlıkta kelimeleri geveliyorsunuz.

LAZARUS: Kendi annem beni mezara sokacak. Beni yedirip içirecek, beni örtülü suratların arasında oturmaya zorlayacak, çürümüş ellerden ölümsüzlük almaya ve toprak çanaklardan hayat bulmaya teşvik edecek.

DİVANE: Güneşin her şeyi kucakladığı güneye uçan beyaz kuş, seni havada kıstıran nedir ve kim seni geri getirdi? Dostun getirdi, Nasıralı İsa. Seninle uçamayacak olan kanatsıza acıdığı için seni geri getirdi. Ah beyaz kuş, burası soğuk, üşüyorsun ve Kuzey rüzgârı kanatlarında gülüşüyor.

LAZARUS: Bir evde olacaksınız ve bir dam altında. Bir kapısı ve penceresi olan dört duvarın içinde olacaksınız. Burada olacaksınız ve kararmış görüşünüz. Sizin aklınız burada, benim ruhum uzakta.

Sizin tüm benliğin dünyada, benim benliğim gökte. Siz sürünüp evlerinize girersiniz, ben dağ *zirvelerinin* ötesine uçarım. Hepiniz istisnasız birer kölesiniz, kendinizden başka bir şeye tapınmazsınız. Uyur ama rüya görmezsiniz; uyanır ama tepelerin arasından yürümezsiniz. Ve dün sizlerden, hayatlardan bıkıp sizin ölüm dediğiniz diğer dünyayı aramaya gittim; eğer ölmüş olsaydım hasret çekmeyecektim. Şimdi şu anda burada duruyor ve sizin hayat dediğinize isyan ediyorum.

MARTHA: (Lazarus konuşurken evden çıkmıştı) Ama Efendi üzüntümüzü ve acımızı gördü de seni bize geri çağırdı, sen ise hâlâ isyan ediyorsun. Hangi kumaş onu dokuyana isyan eder! Hangi ev kendini inşa edene başkaldırır!

MARY: O, kalbimizdeki biliyordu ve bize nezaketle davrandı, sonra annemi gördü ve annemin gözlerinde ölü, gömülmüş bir oğlu, sonra keder O'nu da sardı ve bir an için durdu ve sustu. (Ara) Ardından senin mezarına kadar O'nun peşinden gittik.

LAZARUS: Evet, annemin kederi yüzünden ve senin kederin. Beni geri getiren acımaydı, kendine acıma. Kendime acıma ne bencil bir duygu ve ne köklü. İsyan ettiğimi söylüyorum. Bizzat sonsuzluk, baharı kışa döndürmemek diyorum. Tepeleri hasret içinde aştım ve kederiniz beni geri, bu vadiye getirdi. Size hayat boyu eşlik edecek bir oğul ve ağabey istediniz. Komşularınız bir mucize istedi. Siz ve komşularınız, babalarınız ve onların babaları gibi, hayattaki en basit şeylere inanabilmek için bir mucize istediniz. Ne zalimsiniz, kalpleriniz ne sert ve gözlerinizin gecesi ne karanlık. . .Siz peygamberleri cennetlerinden kendi eğlenceniz için indirir, sonra da peygamberleri öldürürsünüz.

MARTHA: (sitem ediyor) Kederimize kendine acıma diyorsun. Peki senin sızlanman kendine acımadan başka nedir? Artık sakinleş ve Efendi'nin sana verdiği hayatı kabul et.

LAZARUS: O bana hayat vermedi, bana bu hayatı verdi. Kendi sevdiğimle olan hayatımı benden alıp size verdi, gözlerinizi ve kulaklarınızı açan bir mucize olsun diye. Kendini bile nasıl feda ettiyse, beni de feda etti. (Göğe doğru dönerek) Baba, onları affet. Ne yaptıklarını bilmiyorlar.

MARY: (şaşırarak) Haçta asılı haldeyken bu sözleri söyleyen O'ydu.

LAZARUS: Tabii, bu sözleri benim için, Kendi için, anlayan ama anlaşılamayan tüm herkes için söyledi. Gözyaşlarınızla O'na hayatım için yalvarırken söylemedi mi bu sözleri? Mühürlü kapının önünde durup, sonsuzluğun beni sizlere bahşetmesinden ısrarcı olan, sizin arzunuzdu, O'nun iradesi değil. Beni geri getiren, bir oğul ve bir ağabeye duyulan o kadim hasretti.

ANNE: (Ona yaklaşır ve kolunu omzuna sarar) Lazarus, sen itaatkâr bir oğuldun ve sevgi dolu bir oğul. Sana neler oldu? Bizimle ol ve dertlerini unut.

LAZARUS: (Elini kaldırarak) Annem, ağabeylerim ve kız kardeşlerim, benim sözlerimi duyanlardır.

MARY: Bunlar da O'nun sözleri.

LAZARUS: Doğru ve bu sözleri benim için, hem de Kendi için söyledi ve annesi toprak, babası gök olanlar ve insanlara, ırk, ülkelere ve ırklara bağlı olmayanlar için söyledi.

DİVANE: Gemimin kaptanı, rüzgâr yelkenlerinizi doldurdu ve denize açıldınız; kutlu adaları arıyorsunuz. Sizi amacınızdan hangi başka rüzgâr çevirdi ve neden bu sahillere döndünüz? Rüzgâra Kendi nefesini katan Nasıralı İsa'ydı, boşken yelkenleri doldurdu, doluyken boşalttı.

LAZARUS: (Birdenbire hepsini unutur, başını kaldırır ve kollarını açar) Ah sevdiğim! Gözlerinde şafak vardı, o şafakta ise gece karanlığının sessiz gizemi ve gündüz vaktinin sessiz umutları, tamamlanmıştım, bir bütün olmuştum. Ah sevdiğim, bu yaşam, bu örtü şimdi aramızda. Tekrar yaşayabilmek için, bu ölümü yaşayıp tekrar ölmeli miyim? Yeşil doğa sarıya dönüp tekrar ve tekrar çıplak kalana kadar ihtiyaçlar giderilmemek mi? (Durur) Ah O'na lanet edemem. Ama neden, o kadar adam içinde ben dönmeliydim? Tüm o çobanlar içinde neden ben yeşil otlaklardan geriye, çöle getirildim?

DİVANE: Lanet okuyacaklardan biri olsaydın, bu kadar genç ölmezdin.

LAZARUS: Nasırak İsa, söyle bana, bana neden bunu yaptın? Senin yüceliğine yükselmek için mütevazı, sade, kederli bir taşa uzanmam adil mi? Ölülerden herhangi biri senin yüceltmene hizmet edebilirdi. Neden bu aşığı sevdiğinden ayırdın? Senin terk edeceğini içten içe bildiğin bir

dünyaya beni neden çağırdın? (Sonra yüksek sesle ağlamaya başlar) Neden - neden - neden beni sonsuzluğun yaşayan kalbinden bu yaşayan ölüme çağırdın? Ah Nasırak İsa - Sana lanet edemem! Sana lanet edemem. Seni kutsarım ancak. (Sessizlik. Lazarus yorgunluktan bitap düşmüştür. Başı göğsüne kadar düşer. Bir an katlanılmaz bir sessizliğin ardından tekrar başını kaldırır ve çarpılmış yüzü, derin ve iç parçalayıcı hıçkırıklara bürünür.) Nasırak İsa! Dostum! İkimiz de çarmıha gerilmişiz. Affet beni! Affet beni. Sana rahmetler olsun, şimdi ve daima.

(O anda tepelerden doğru bir havari koşturarak gelir.)

MARY: Philip!

PHILIP: Dirildi! Efendi ölüyken dirildi ve şimdi Galile'ye gitti.

DİVANE: O dirildi ama yeniden binlerce kere çarmıha gerilecek.

MARY: Philip, dostum, neler diyorsun?

MARTHA: (Havariye doğru koşar ve kollarından tutar) Seni tekrar gördüğüm için ne kadar sevindim bilsen. Fakat dirilen kim? Kimden bahsediyorsun?

ANNE: (Ona doğru yürüyerek) İçeri gir oğlum. Bu gece bizimle yemek yemelisin.

PHILIP: (Onların sözlerine tepki vermeyerek) Diyorum ki, Efendi ölüyken dirildi ve Galile'ye gitti.

(Derin bir sessizlik çöker)

LAZARUS: Şimdi hepiniz beni dinleyin. Eğer O ölümden dirildiyse, O'nu yeniden çarmıha gereceklerdir ama O'nu yalnız çarmıha germemekler. O'na eşlik etmeliyim, beni de çarmıha germeleri gerek.

(Coşkunlukla döner ve tepelere doğru yürür.)

LAZARUS: Annem ve kardeşlerim, bana hayatı vereni takip etmeliyim, O bana ölümü verene dek. Evet, ben de çarmıha gerileceğim ve benim çarmıha gerilişim onu çarmıhtan indirecek. (Sessizlik)

LAZARUS: Artık O'nun ruhunu ararım ve huzura ererim. Beni demir zincirlerle bağlasalar, bağlanmış olmam. Bin bir anne, binlerce binlerce kardeş kıyafetimden tutsa da, ben tutulmam. Doğu rüzgârının estiği yere,

Doğu rüzgârıyla giderim. Ve gün batımında, tüm günlerimizin huzurlu geçeceği sevdiğimi ararım. Geceleyin tüm sabahların uyuduğu saatte sevdiğimi ararım. Ve tüm insanlar içinde bir tek ben, iki kere yaşamaya, iki ölüme mahkûm, bir tek ben iki sonsuzluk biliyor olurum.

(Lazarus annesinin yüzüne bakar, sonra kız kardeşlerinin yüzüne, Philip'in yüzüne, sonra tekrar annesinin yüzüne. Sonra uyurgezer gibi döner ve tepelere doğru koşar. Kaybolur. Herkes şaşırmış ve sarsılmıştır.)

ANNE: Oğlum, oğlum, bana dön.

MARY: Ağabey, nereye gidiyorsun? Ah gel ağabey, bize geri dön.

MARTHA: (Sanki kendiyle konuşuyor) Öyle karanlık ki, yolunu kaybedeceğinden eminim.

ANNE: (Neredeyse çığlık atıyor) Lazarus, oğlum!

(Sessizlik)

PHILIP: Hepimizin gideceği yere gitti. Ve dönmeyecektir.

ANNE: (Sahnenin en arkasına, Lazarus'un gözden kaybolduğu noktaya doğru gider) Lazarus, Lazarus, oğlum! Bana dön! (Çığlık atar.)

(Sessizlik çöker. Lazarus'un koşturan adımları uzakta kaybolur.)

DİVANE: Artık gitti, erişebileceğimizin ötesinde. Ve artık kederiniz kendine başkasını aramalı. (Duruyor) Zavallı, zavallı Lazarus, şehitlerin ilki ve hepsinin en yücesi.

ŞEYTAN

Türkçesi: Nurcan Onaran

ŞEYTAN

İnsanlar, Peder Samaan'ı spiritüel ve dini konularda liderleri gibi görüyorlardı. Çünkü kendisi bir uzmandı. Bağışlanabilir ve ölümcül günahlar konusunda derin bilgileri olan, Cennet Cehennem ve Araf'ın sırlarına vakıf biriydi.

Peder Samaan'ın görevi köyden köye dolaşarak dualar edip insanları günahın ruhani hastalığından iyileştirmek ve Şeytanın gazabından korumaktı. Muhterem Peder, Şeytan ile sürekli savaş halindeydi. Beyler, bu bilge adama saygı duyardı. Dualarından ve bilgilerinden faydalanmak için altın ve gümüş verirler ve her hasatta da en iyi meyvelerden kendisine sunarlardı.

Bir sonbahar gecesi Peder Samaan vadiler ve tepeler aşarak ıssız bir köye doğru giderken, yolun kenarındaki hendekten acı bir çığlık duydu. Durdu ve sesin geldiği yöne baktı ve yerde yatan çıplak bir adam gördü. Başındaki ve göğsündeki derin yaralardan kanlar akıyordu. Acı bir şekilde inleyip yardım istiyordu, “Beni kurtarın. Bana yardım edin. Bana acıyın, ölüyorum." Peder Samaan tereddütle acı çeken adama bakıyordu. "Bu adam bir hırsız olmak. Yoldaki geçenleri soymaya çalışırken düşmüş olmalı. Birisi onu yaralamış ve eğer elimde ölürse, onu öldürmeye çalışmakla suçlanabilirim.”

Durumu değerlendirdikten sonra tam yoluna yeniden başladığında, ölmek üzere olan adam ona seslendi, “Beni sakın bırakma! Ölüyorum!” sonra Peder yine düşündü. Yardım etmeyi reddettiği için yüzü solmuştu. Dudakları titredi, ama yine kendi kendine konuştu. "Ormanın içinde dolaşan delilerden biri olmalı. Yaralarının görüntüsü bile kalbime korku sardırdı. Ne yapmalıyım? Ruhani bir doktor fiziksel yaraları iyi edemez ki." Peder Samaan tam bir kaç adım daha uzaklaşmıştı ki neredeyse ölü halindeki adam öyle bir acıyla bağırdı ki, çevredeki kayalar bile eridi. "Yanıma yaklaş! Gel, çünkü biz uzun zamandır arkadaşız. Sen Peder Samaan'sın, iyi bir çobansın. Ben de ne hırsızım ne de deli. Yanıma yaklaş ve bu ıssız yerde ölmeme izin verme. Gel, sana kim olduğumu

söyleyeyim.”

Peder Samaan adama yaklaştı, eğildi ve adama baktı. Ama yüzünde çok garip zıtlıklar gördü. Zekâ ile aptallık, çirkinlik ile güzellik, kötülük ve yumuşaklık. Hemen bir adım geri attı ve bağırdı, “Kimsin sen?”

Çok yavaş bir sesle ölmek üzere adam, “Benden korkma Peder, çünkü biz uzun zamandır iyi arkadaşız. Yardım et de ayağa kalkayım ve beni en yakın suya götür ki yaralarımı yanındaki ketenlerle temizle," dedi. Peder yine sordu, “Kim olduğunu söyle, çünkü ben seni tanımıyorum, gördüğümü de hatırlamıyorum."

Adam, acı veren bir sesle cevap verdi: “Beni tanıyorsun! Beni binlerce kez gördün ve benimle her gün konuşuyorsun. Ben senin için kendi yaşamından bile daha değerliyim." Peder azarlar bir sesle, “Seni yalancı düzenbaz! Ölmek üzere olan bir adam yalan söylemez. Senin şeytani yüzünü ben hayatımda görmedim. Bana kim olduğunu söyle, yoksa seni kaçtığın hayatına geri çeker işkence ederim," dedi. Yaralı adam yavaşça hareket edip kızgın adamın gözlerinin içine baktı ve dudaklarındaki gizemli bir gülümseme ile sessiz, derin ve düzgün bir sesle, “Ben Şeytanım," dedi.

Bu korkunç kelimeyi duyan Peder Samaan öyle bir çığlık attı ki, vadinin en ücra köşelerinde bile duyuldu. Sonra ölmek üzere olan adama baktı. Ve köy kilisesinin duvarında asılı duran dini resimdeki Şeytan görüntüsü ile adamın üzerindeki yaraların benzerliğini fark etti. Titredi ve “Tanrı senin cehenneme benzer görüntünü bana göstermiş ve senden daha fazla nefret etmemi sağlamıştı! Hastalıklı koyun, çoban tarafından yok edilmeli. Yoksa diğer koyunlara da hastalık bulaşır!” diye bağırdı.

Şeytan cevap verdi: “Hırslanma Peder ve bu kalan zamanı boş konuşmalar ile geçirme. Gel de hayat bedenimden çıkmadan önce bu yaraları kapat."

“Her gün Tanrı’ya yakarmak için açılan bu eller, cehennemin zehrini akıtan yaralara dokunmaz. Sen, insanlığın düşmanı ve erdemi yok etmeyi kendisine amaç edinmiş biri olarak, insanlığın dilinden dökülen lanet ile ölmelisin.”

Şeytan, can havli ile kendisini tek dirseği üzerinde kaldırarak cevap verdi. "Sen ne dediğini bilmiyorsun ve kendin için işlediğin suçun farkında değilsin. İzin ver de hikâyemi anlatayım. Bugün bu ıssız vadide

yürüyordum. Buraya vardığımda, bir grup melek bana saldırmak için indiler ve bana çok sert vurdular. Bir tanesi her iki yanı da keskin bir kılıç taşıyordu. O olmasaydı ben onlarla başa çıkardım, ama o parlak kılıç karşısında gücüm yetmedi." Şeytan bir an konuşmayı kesti ve yan tarafındaki derin yaraya titreyen elini bastırdı. Ve sonra devam etti, "Silahlı melek, sanırım o Mikail'di, uzman bir gladyatördü. Kendimi yere atmayıp ölmüş taklidi yapmasaydım, beni kötü ölüme o yollardı." Zafer dolu sesi ve cennete bakarmış gibi nurlu gözleriyle Peder, "Kutsal Mikail insanlığı bu tehlikeli düşmandan kurtarmış."

Şeytan itiraz etti. "Benim insanlığı küçümsemem, senin kendine olan nefretinden daha büyük değil. Mikail'i kutsuyorsun ama o senin yardımına hiç gelmedi. Yenilgimden dolayı bana beddua ediyorsun, ama ben hâlâ senin huzur ve mutluluğunun kaynağıyım. Hep de öyle oldum. Beni kutsamıyor ve nezaketini sunmuyorsun, ama benim varlığımın gölgesi ile zenginleşip yaşıyorsun. Benim varlığımı mesleğin için bir silah ve bir bahane olarak sunup adımı kahramanlıkların için bir delil olarak kullanıyorsun. Benim geçmişim şu anıma ve geleceğime ihtiyaç duymanı sağlamadı mı? İstediğin zenginliğe ulaşabildin mi? Krallığımı bir tehdit olarak kullanarak takipçilerinden daha fazla altın ve gümüş almanın mümkün olmadığını mı düşünüyorsun?"

"Eğer ben ölürsem, senin de açlıktan öleceğinin farkında değil misin? Eğer bugün ölmeme izin verirsen, yarın ne yapacaksın? Eğer adım yok olursa, ne iş yapacaksın? Yıllardır buradaki köylerde dolaşarak insanları benim elime düşmemeleri için uyarıyorsun. Senin tavsiyelerini dinarları ve tarlalarından aldıkları ürünler ile satın aldılar. Kötü düşmanlarının artık yaşamadığını öğrenirlerse, yarın senden ne satın alacaklar? İnsanlar günah işlemeyecekleri için senin mesleğin de benimle birlikte ölür. Bir rahip olarak Şeytan'ın varlığının kendi düşmanı olan Kilise'yi yarattığının farkında değil misin? Bu eski çatışma, inananların cebinden altın ve gümüşü alıp sonsuza dek rahip ve misyonerlerin cebinde biriktiren gizli bir eldir. Kendi saygınlığına, kilisene, evine ve yaşam tarzına zarar vereceğini bile bile burada ölmeme nasıl izin verirsin?"

Şeytan bir süre sessiz kaldı ve alçakgönüllülüğü artık kendine güvenen bir bağımsızlığa dönmüştü. Devam etti. "Peder, sen gururlu ama cahil birisin.

Ben sana inancın tarihçesini göstereceğim ve sen de ikimizin varlığını birbirine ve varlığımı senin bilinçaltına bağlayan gerçekleri orada bulacaksın.”

“Zamanın başlangıcının ilk saatinde insanoğlu güneşe baktı ve kollarını açarak ilk defa, ‘Gökyüzünün ardında çok ulu, sevgi dolu ve iyiliksever bir Tanrı var,’ dedi. İnsanoğlu büyük ışık küresine arkasını döndü ve toprak üzerindeki gölgesini gördü ve ‘Yeryüzünün derinliklerinde kötülüğü seven bir karanlık iblis var’ dedi. İnsan mağarasına doğru yürürken kendi kendine, ‘Ben iki karşıt gücün ortasındayım. Birisine sığınırken, diğerine karşı mücadele etmeliyim. ’Onu yarattığı için şükran duyduğu güç ile onu korkuttuğu için lanet yağdırdığı gücün arasında kalmış insanoğlu için yüzyıllar geçti. Ama ne kutsamanın ne de lanetin tam anlamını algılayamadı. İkisinin arasındaydı; aynı bir ağacın baharda çiçek açması ve kışın da donması gibi.

“Bir insancıl anlayış olan medeniyetin ortaya çıkmasını gören insanoğlunun aklına aile kavramı geldi. Sonra kabileler oluştu. Buralarda kabiliyetlere göre iş bölümleri oluştu. Bir grup toprağı işlerken, diğeri kulübeler inşa etti, diğerleri elbise dokudu ya da yiyecek avladı. Bunların akabinde kehanet dünya üzerine geldi ve hiçbir temel dürtü ya da gerekliliği olmayan bir meslek oluştu.”

Şeytan bir süre konuşmasını kesti. Sonra güldü ve kahkahası boş vadide yankılandı. Ama bu gülüşü ona yaralarını hatırlattı ve elini yanına koyup acıyla bastırdı. Sonra kendini düzeltti ve devam etti, “Kehanet ortaya çıktı ve yeryüzünde garip bir moda şeklinde büyüdü.

“İlk kabilede La Wiss adında bir adam vardı. Gerçek adını bilmiyorum. Akıllı bir yaratıktı, ama çok tembeldi ve ne toprak ekiminde, ne kulübe yapımında, ne ineklerin bakımında ne de bedenen çalışma gerektiren hiçbir işte çalışmayı reddediyordu. O dönemlerde yiyecek elde etmek için zorlu uğraşlar içine girmek gerektirdiği için, La Wiss çoğu geceler boş mide ile uyuyordu.

“Bir yaz gecesi tüm kabile şeflerinin kulübesinin çevresinde toplanmış günün yorumunu yaparken uyku saatlerini bekliyorlardı. Adamın biri aniden ayakları üzerine zıpladı, Ay’ı işaret etti ve “Gece Tanrısına bakın! Yüzü karanlık ve güzelliği yok olmuş! Gökyüzüne asık kara bir taşa

dönüşmüş!' diye bağırdı. Kalabalık Ay'a bakıp sanki karanlık onların kalplerini sökmüş gibi korkuyla bağırmaya başladılar. Gece Tanrısı yavaşça kara bir topa dönüşüp yeryüzüne gölge yapıyor, gözlerinin önünde tepeler ve vadiler karanlığa gömülüyordu.

"O anda daha önce tutulma gören ve bunun basit sebebini anlayan La Wiss, bir adım öne çıkarak bunu bir fırsata çevirdi. Kalabalığın ortasında durdu, ellerini gökyüzüne kaldırdı ve kuvvetli bir sesle onlara, 'Eğilin ve dua edin. Işık saçan Gece Tanrısı, kötü Karanlık Tanrısı ile savaşıyor. Eğer Kötü Tanrı onu yenerse, hepimiz yok oluruz. Ama eğer Geve Tanrısı zaferi elde ederse, bizler de yaşarız. Şimdi dua edin. Yüzünüzü toprakla örtün. Gözlerinizi kapatın. Başlarınızı gökyüzüne çevirmeyin. Çünkü iki Tanrının savaşına şahitlik edenler, görme yetilerini ve akıllarını kaybedecekler ve ömürleri boyunca kör ve beyinsiz olarak yaşayacaklar! Başınızı eğin ve tüm kalbinizle Gece Tanrısı'nın bizim ölümcül düşmanımızı yenmesi için dua edin!' dedi.

"Ama La Wiss kabiledekilerin hiç duymadıkları kriptik ve kendi uydurması kelimelerle konuşmaya devam etti. Bu süslü törenin ardından Ay eski formuna girince La Wiss sesini daha da yükselterek, etkili sesiyle, 'Şimdi kalkın ve düşmanına karşı zafer kazanmış Gece Tanrısı'na bakın. Yolculuğuna yıldızlar arasında devam ediyor. Şu bilinsin ki dualarınızla karanlıklar şeytanını yenmesine yardımcı oldunuz. Şu anda çok memnun ve hiç olmadığı kadar parlak,' dedi.

"Kalabalık ayağa kalktı ve tüm ışığı ile parlayan Ay'a baktı. Korkularının yerini sakinlik aldı ve karmaşaları neşeye dönüştü. Dans etmeye, şarkı söylemeye ve ellerindeki sopalar ile demirlere vurmaya başladılar. Bu neşeleri vadilerde çınlıyordu.

"O gece kabile reisi La Wiss'i çağırdı ve onunla konuştu. 'Daha önce hiç bir insanın yapmadığı bir şey yaptın. Aramızdan hiç kimsenin anlamadığı gizli sır bilgini ortaya döktün. Halkımın da isteği üzerine kabilenin benden sonra gelen en nüfuzlu kişisi olmalısın. Ben en kuvvetli kişiyim ve sen de en bilge ve bilgili kişisin. Sen halkım ile tanrıların arasındasın ve onların isteklerini ve taleplerini iletip, onların sevgi ve kutsamalarını nasıl kazanacağımızı bize öğretmelisin.'

"La Wiss muzip şekilde onaylayarak, 'İnsan Tanrısı'nın rüyalarımda bana

ilettiği her şeyi uyandığımda size ileteceğim ve sadece onun dediklerini aktaracağımdan emin olabilirsiniz,' dedi. Şef inanmıştı ve La Wiss'e iki at, yedi buzağı, yetmiş koyun ve yetmiş kuzu verdi. Ona şöyle dedi, 'Kabilenin erkekleri sana sağlam bir kulübe yapacak. Her hasat zamanı sonunda sana hasadın bir kısmını vereceğiz ki sen de onurlu ve saygıdeğer biri olarak yaşamını sürdür.'

"La Wiss ayağa kalktı ve tam gidecekken şef onu durdurdu. 'İnsan Tanrısı dediğin ne ya da kim? Şanlı Gece Tanrısı ile kim güreş etmeye cesaret eder? Daha önce onu hiç duymamıştık, ' dedi. La Wiss alnını ovaladı ve cevap verdi. 'Ulu Şefim, eski zamanlarda, henüz insan yaratılmamışken, yıldızların boşluğunun ardında tüm tanrılar barış içinde yaşıyorlardı. Tanrıların Tanrısı onların babasıydı ve onların bilmediklerini bilirdi ve yapamadıklarını yapardı. Ebedi kanunların arkasındaki tüm sırları bilir ve kendine saklardı. On ikinci çağın yedinci evresinde, büyük tanrıdan nefret eden Bahtaar başkaldırıp babasının karşısına çıkmıştı. 'Tüm yaratılanların üzerindeki büyük gücü neden kendine saklıyorsun, sırları ve kanunları neden bizden uzak tutuyorsun? Bizler sana inanan ve ebedi varlığını büyük bilgiyi paylaşan çocukların değil miyiz?' diye sordu.

"Tanrıların Tanrısı çok kızmıştı ve 'Ben başlangıç ve son olduğum için en büyük gücü ve büyük otoriteyi ve de sırları kendime saklamalıyım, ' dedi.

"Ve Bahtaar ona şöyle cevap verdi: 'Eğer bu güç bilgilerini benimle paylaşmazsan, ben, çocuklarım ve çocuklarımın çocukları sana karşı ayaklanacağız!' diye cevap verdi. O an Tanrıların Tanrısı cennetin derinliklerindeki tahtından kalktı ve kılıcını çekti, güneşi kendine kalkan olarak aldı ve sonsuzluğun her köşesini sallayan sesiyle bağırdı. 'Karanlığın ve acının var olduğu kasvetli dünyaya in kötü isyancı! Güneş küllerinde sönene ve yıldızlar da un ufak olana kadar orada sürgünde kalacaksın!' O anda Bahtaar üst dünyadan tüm kötü ruhların bulunduğu alt dünyaya indi. Ondan sonra da babasını ve kardeşlerini seven her ruhu tuzağa düşüreceğine hayatın sırları üzerine yemin etti.'

"Şef onu dinlerken alnı buruştu ve yüzü solgunlaştı. Merakla sordu. 'O zaman Kötü Tanrı'nın adı Bahtaar mı?' La Wiss cevap verdi: 'Adı üst dünyada iken Bahtaar'dı. Ama alt dünyaya geldiğinde sırasıyla şu isimleri aldı: Baalzaboul, Satanail, Balial, Zamiel, Ahriman, Mara, Abdon, İblis ve

sonunda da en meşhur olan Şeytan.’

“Şef, rüzgârla birlikte birbirine çarpan kuru dalların çıkardığı ses gibi bir tonla Şeytan kelimesini defalarca tekrarladıktan sonra sordu, ‘Neden Şeytan tanrılardan nefret ettiği kadar insanlardan da nefret ediyor ki?’

“La Wiss hemen cevap verdi: ‘İnsanlardan kardeşlerinin soyundan oldukları için nefret ediyor.’ Şef bağırdı, ‘O zaman Şeytan insanoğlunun yeğeni!’ Karmaşık ve rahatsız olmuş bir sesle, ‘Evet Şefim, ama onların günlerini acı, gecelerini ise korkunç rüyalarla dolduran bir düşmandır o. Kulübelerine fırtınaları yönlendiren, ekinlerine kıtlık getiren ve hem onlara hem de hayvanlarına hastalık yayan O’dur. Kötü ve güçlü bir tanrıdır; iblistir ve biz üzgün olduğumuzda sevinir ve sevinçli olduğumuzda da üzülür. Benim fikrime göre bu iblisten kurtulmak için onu derinlemesine incelemeli, karakterini öğrenmeliyiz. Böylece onun tuzaklarına da düşmeyiz’ dedi.

“Şef başını kalın asasına doğru eğdi ve ‘Ben artık evlerimize fırtınaları getiren, ekinlerimizi çürüten ve hayvanlarımızı hasta eden garip gücün sırlarını biliyorum. Halkım şu an öğrendiğim her şeyi öğrenmeli ve La Wiss de halkıma en büyük düşmanlarını ve ondan korunma yollarını anlatmak için yetkilidir, ’ dedi.

“Ve La Wiss kabile reisinin yanından ayrılıp zekâsıyla gurur duyup bunu şarap içerek kutladığı kulübesine gitti. İlk defa La Wiss dışındaki halk ve Şef geceyi korkunç hayaletler, ürkütücü gölgeler ve rahatsız edici kâbuslarla geçirdi.” Şeytan konuşmasına biraz ara verirken Peder Samaan da şaşkın biçimde ona bakıyordu. Peder’in dudaklarında ölümün gülümsemesi belirdi. Sonra Şeytan devam etti." Bu dünyaya kehanetin gelme sebebi benim varlığımdır. Benim zulmümü meslek haline çeviren ilk kişi La Wiss’dir. La Wiss’in ölümünden sonra bu görev çocukları ve torunları ile sürdü. Sonunda mükemmel bir ilahi meslek halini aldı. Bilgi sahibi olan ve ruhları asil, kalpleri temiz kişiler tarafından yürütüldü.

“Babil’de benimle ilahileri ile savaşan bir din adamının önünde halk yedi kere eğildi. Nineveh’de benim sırlarımı bildiğini iddia eden adama Tanrı ile insan arasındaki altın hat gözüyle bakılıyordu. Tibet’te benimle dövüşen insana güneşin ve ayın oğlu dediler. Babil, Efes ve Antakya’da rakiplerime çocuklarının canlarını kurban ettiler. Kudüs ve Roma’da benden nefret ettiklerini ve benimle dövüştüklerini iddia eden kişilerin eline hayatlarını

verdiler.

“Güneşin altındaki her şehirde ismim dinler tarihi, sanat ve felsefe konularının eğitimlerinde merkez oldu. Eğer ben olmasaydım ne kiliseler yapılır ne de kaleler ya da saraylar dikilirdi. Ben, insanoğluna karar verdirten cesaretim. Ben, orijinal fikirlerin kaynağıyım. İnsanın ellerini kıpırdatan el, benim. Ölümsüz Şeytan, benim. İnsanların hayatta kalmak uğruna savaştıkları Şeytan, benim. Benimle savaşmayı keserlerse, mükemmel efsanelerindeki cezai şartlar gibi beyinlerini, kalplerini ve ruhlarını miskinlik kaplar.

“Ben erkeklerin beyinlerini, kadınların da kalplerini fetheden sessiz ama çok güçlü bir fırtınayım. Benim korkumla beni def etmek için dua edecekleri yerlere giderler ya da benim çevremdekilerin de etkisiyle kötü yerlere giderek beni memnun ederler. Beni yatağından uzak tutmak için gece dua eden keşiş, aynı beni odasına davet eden bir orospu gibidir. Ben ölümsüz ve sonsuza dek yaşayacak olan Şeytan’ım.

“Korku duygusu ile kiliseleri ve manastırları yaptıran benim. Haz duygusunu yenmek için şaraphaneleri ve kötü evleri yaptıran da benim. Eğer benim yaşamım sona ederse, dünyadan korku ve eğlence de yok olur. Onlar yok olunca da insan kalbindeki istek ve umutlar da yok olur. Yaşam, telleri kopmuş bir arp gibi boş ve soğuk olur. Ben ölümsüz Şeytan’ım.

“Ben yalan, iftira, ihanet, aldatma ve alayın ilham perisiyim. Eğer bunlar bu dünyadan alınırsa, insan toplumu sadece dikenlerin sarılı olduğu bir çöle döner. Ben ölümsüz Şeytan’ım.

“Ben, günahın hem annesi hem de babasıyım. Eğer günah yok olursa, günah savaşçıları da onunla birlikte yok olur. Tabii ki aileleri ve ellerindeki her şey ile birlikte.

“Ben, tüm kötülüklerin kalbiyim. Benim kalbimin durmasıyla birlikte insan hareketinin de durmasını ister misin? Sebebi yok ettikten sonraki sonuçları kabullenebilecek misin? Sebep benim! Bu ıssız vahşi ortamda ölmeme izin verecek misin? Aramızdaki bağı kesmek istiyor musun? Bana cevap ver Peder!”

Ve Şeytan kollarını açtı ve başını öne doğru eğdi. Zorlukla derin bir nefes aldı, yüzü Nil Nehri kıyısında yüzyıllarca boş arazide yatan Mısırlı

heykeller gibi gri renk oldu. Sonra parlayan gözlerini Peder Samaan’a dikti ve titrek sesiyle, “Yorgunum ve zayıfım. Senin zaten bildiğin konuları anlatarak tüm enerjimi boşuna harcadım. Artık nasıl istersen öyle yap. Evine götürüp yaralarımı iyileştirebilirsin ya da beni burada ölüme terk edebilirsin.”

Peder Samaan titredi ve ellerini sinirli bir şekilde ovuşturdu. Sesinde özür havası ile, “Artık bir saat önce bilmediğim şeyleri biliyorum. Bilgisizliğim için beni affet. Senin bu dünyada varlığın günaha girmeyi yaratıyor. Ve bu da Tanrı’nın insan ruhlarının değerini ölçme birimi. Yüce Tanrı’nın ruhları ölçtüğü bir terazi. Eğer ölürsen, günah da ölecek. Günah ölünce de ölüm insanı uyaran ve yükselten ideal gücü yok edecek.

“Sen yaşamalısın. Eğer ölürsen ve insanlar bunu öğrenirse, cehennem korkusu yok olur ve ibadet etmeyi bırakırlar. Bu da günaha yol açar. Yaşamalısın. Çünkü senin hayatın insanlığı kötülükten ve günahtan kurtarıyor.

“Bana gelince, sana karşı olan nefretimi insan sevgimin karşısında kurban ediyorum.”

Şeytan yeri titreten bir kahkaha attı. "Sen ne kadar zeki bir adamsın Peder! Ve Teolojik gerçekler konusundaki bilgin de şaheser! Bilginin gücü doğrultusunda benim varlığım için bir sebep buldun. Ben bunu hiç düşünememiştim. Ama artık birbirimize olan ihtiyacımızı fark ettim. Bana yaklaş kardeşim. Karanlık çöküyor ve bedenimdeki kanın yarısı bu vadi topraklarını suladı. Eğer yardım etmezsen bu kırık bedenimi ölüm az sonra ele geçirecek," dedi. Peder Samaan kıyafetinin kollarını sıvadı, Şeytan’ı sırtından kaldırdı ve evine doğru yola çıktı.

Sessizliğin sardığı ve karanlığın bir peçe gibi süslenmiş olduğu vadilerin ortasında Peder Samaan sırtındaki ağır yük ile sırtı kambur olmuş şekilde köyüne doğru yürüdü. Siyah kıyafeti ve uzun sakalı sırtından akan kana bulanmıştı. Ama gayret ediyordu ve Şeytan’ın yaşaması için ettiği dualar ile dudakları hareket ediyordu.

TARİH VE ULUS

Lübnan Dağı’nın eteklerindeki kayalığın kıyısından kıvrılan dereciğin kenarında, çevresinde kuru otları kemiren çelimsiz koyun sürüsüyle bir çoban oturmuştu. Uzaktaki alacakaranlığa baktı. Sanki geleceği gözlerinin önünde belirmişti. Çiçekleri süsleyen çiğ damlaları gibi gözyaşları gözbebeklerinde birikti. Hissettiği acıyla dudakları açılmış, iç çeken kalbini meşgul ediyordu.

Günbatımıyla tepecikler ve tepeleri gölgeler sardığında, bu sefer genç kızın gözlerinin önünde Geçmiş vardı. Beyaz saçları göğsünü ve omzunu kar gibi kaplamış ve sağ elinde de keskin bir orak bulunan yaşlı bir adam vardı. Kükreyen denizin ses tonuyla, “Barış seni bulsun Suriye," dedi. Korkuyla titreyen genç gonca, “Benden ne istiyorsun Tarih?” diye sordu. Sonra da koyunları işaret etti. "Bir zamanlar bu vadiyi dolduran sağlıklı sürüden kalan bu. Senin açgözlülüğünden bana kalan bu. Aç gözünü doyurmak için mi geldin yine?

“Bir zamanlar çok verimli olan bu vadileri ayaklarınla çiğneyip çoraklaştırdın. İneklerim bir zamanlar çiçek yer bolca süt verirlerdi. Şimdi devedikenlerini kemirdikleri için sıska ve kuraklar.

“Ah Tarih, Tanrı Korkusu artık bana eziyet etmiyor. Bu görüntün yaşamdan beni soğuttu ve orağının acımasızlığı, Ölümü sevmemi sağladı.

“Beni yalnız bırak da en sevdiğim içki olan sederimi yudumlayayım. Git, Tarih. Yaşamın bir düğün gibi kutlandığı Batıya git. Ben de burada benim için hazırladığın yasın ağıdını yakayım.”

Orağını kıyafetinin altına saklayan Tarih, çocuğunu seven bir baba sevecenliği ile kıza baktı, ve “Ah Suriye, senden aldıklarım benim kendi hediyelerimdi. Şunu bil ki kardeş ulusların sana ait olan zaferin bir kısmını elde ettiler. Sana verdiklerimi onlara da vermeliyim. Senin durumun Mısır, Iran ve Yunanistan gibi. Onların da sürüleri cılız ve verimsiz. Oh Suriye, senin bozulma dediğin kaçınılmaz uyku sırasında güç toplayacaksın. Bir

çiçek ölmeden yenisi açmaz ve aşk da ayrılık olmadan büyümez, " dedi.

Yaşlı adam genç kıza yaklaştı, elini uzattı ve “Elimi sık Ermişlerin Kızı," dedi. Kız adamın elini sıktı ve gözyaşlarının ardından ona baktı. "Güle güle git Tarih," dedi. Yaşlı adam da, “Görüşmek üzere, görüşmek üzere Suriye,” diye cevap verdi.

Yaşlı adam şimşek hızı ile kayboldu. Genç çoban koyunlarım toparlayıp yola koyulurken kendi kendine mırıldanıyordu, “Başka bir görüşme olacak mı?”

YENÎ HUDUTLAR

Günümüzün Ortadoğu'sunda iki rekabetçi düşünce var: Eski ve yeni. Eski fikirler zayıf ve bitkin oldukları için yok olacaklardır. Ortadoğu'da uyuklamaya meydan okuyan bir uyanış var. Bu Uyanış başarılı olacak çünkü lideri güneş, ordusu ise şafak.

Ortadoğu'nun geniş mezarlıklardan oluşan tarlalarında, türbe sakinlerini ayağa kalkmaya ve yeni hudutlara doğru yürümeye davet eden Bahar gençliği bulunmakta. İlkbahar ilahilerini okumaya başladığında, kış ölüleri ayaklanacak, kefenlerini yırtacak ve ileriye doğru yürüyecekler. Ortadoğu'nun ufkunda yeni bir uyanış var; bu büyüyor ve genişliyor. Hassas ve akıllı ruhlara ulaşıp onları yutuyor. Asil kalplerin sempatisini kazanıyor.

Bugünkü Ortadoğu'nun iki efendisi var. Biri karar veren, emir veren ve itaat edilen. Ama bu ölüm döşeğinde. Diğeri kanunlara uyuyor ve sessiz. Sessizce adalet bekliyor. Kendi gücünü bilen, varlığından emin ve kaderine inanan güçlü bir dev.

Bugün Ortadoğu'da iki erkek var: Biri geçmişten, diğeri gelecekten. Sen hangisisin? Yakınlaş ve sana bir bakayım. Işığa mı yöneldiğini yoksa karanlığı mı tercih ettiğini, görünüşüne ve davranışlarına bakarak tayin edeyim.

Gel ve bana kim ya da ne olduğunu söyle.

Devletin senin için ne yapabileceğini sorgulayan bir politikacı mısın, yoksa ülken için ne yapabileceğini sorgulayan hevesli biri mi? Eğer ilkiysen, o zaman bir parazitsin. İkinciysen, çölde bir vahasın. Halkın yaşayabilmek için ihtiyacı olan malları, tekel ve fahiş bir kar ile satan bir tüccar mısın? Yoksa dokumacı ile çiftçi arasındaki alışverişi kolaylaştıran gayretli, çalışkan ve içten biri misin? Alıcı ve satıcı arasında mantıklı bir kar amacıyla çalışan bir aracı mısın? Eğer ilkiysen, sarayda da yaşasan, hapiste de yatsan bir suçlusun. Eğer İkincisiysen, kınansan da teşekkür de edilsen

iyi bir adamsın.

İnsanların cehaletinden olma bir pelerin giyen, onların kalbinin basitliğinden olma bir taç takan ve getirini onun üzerinden kazanmana rağmen şeytandan nefret eder gibi görünen bir din lideri misin? Yoksa bireyin din anlayışında ilerici bir toplumun temelini gören ve toplumun ruhunun derinliklerini araştırıp orada dünyayı yöneten Sonsuz Varlığa çıkan merdiveni görebilen dindar biri misin? Eğer birincisiysen, gündüz oruç tutup gece sabahlara kadar namaz kılsan bile sen kâfir ve Allah inancı olmayan birisin. Eğer İkincisiysen sen, her ne kadar insanlık artık bu kokuyu alamıyorsa da, gerçeklik bahçesinde bir menekşesin ya da bu koku çiçek kokularının saklandığı bir yerde toplanıyordur belki de.

Sen sadece çürüyen leşlere inen bir akbaba gibi insanların acıları ile yaşayan ve fikirlerini esir pazarında satan bir gazeteci misin? Ya da hayattan tecrübeler edinip öğrendiklerini insanlarla şehir meydanlarında paylaşan bir öğretmen misin? Eğer birincisiysen, o zaman iltihaplı bir ülsersin. Eğer İkincisiysen, merhem ve ilaçsın.

Sen, seni atayan insanların önünde eğilen ve yöneteceği kişiler önünde kendini karalayan, elini sadece ceplerine sokmak için kaldıran ve sadece hırsından dolayı bir adım atan bir yönetici misin? Yoksa sadece halkın iyi yaşaması için hizmet eden sadık bir hizmetkâr mısın? Eğer birincisiysen, ulusların harmanlarında yer alan dara gibisin. Ve eğer İkincisiysen, hasadın en iyisisin.

Sen, karısını birçok şeyden men eden, kadının hapishanesinin anahtarını ayakkabısının içinde tutan, kadın önünde boş tabakla dururken en sevdiğin yemeği kazanla midene indiren bir koca mısın? Yoksa el ele tutuşmaktan başka bir davranışta bulunmayan, onun fikirlerine ve düşüncelerine saygı gösteren, onunla mutluluğu ve başarıyı paylaşan bir koca mısın? Eğer birincisiysen, uzun süre önce kaybolmuş ve hâlâ mağaralarda yaşayan ve hayvan derilerini elbise diye giyen bir kabilenin üyesisin. Ve eğer İkincisiysen, şafak vakti adaletin ve erdemin ışığına doğru hareket edecek bir ulusun liderisin.

Sen, kendini beğenmiş, yararsız fikirlerin ve kıyafetlerin kalmalarının onlarca yıl kirlettiği tozlu geçmişin vadilerinde başını dik tutan bir araştırmacı yazar mısın? Yoksa, halk için neyin daha iyi ve faydalı olduğunu araştıran

ve hayatını iyi olanın inşası ve kötü olanın yıkımı ile geçiren aydın bir düşünür müsün? Eğer birincisiysen, sen zayıf ve aptalsın. Ve eğer İkincisiysen, aç için ekmek susamış olan için ise susun. Sen, emirlerin kapılarında tambur çalan, düğünlerde çiçek atan, törenlerde ağzında sıcak su ile şişmiş sünger var gibi konuşan ve mezarlığa ulaşıldığında süngeri diliyle ve dudakları ile itmek zorunda kalan bir şair misin? Yoksa, hayattaki güzelliklere doğru kalplerimizi çeken melodileri çalma kabiliyetini Allah'ın bahşettiği bir hediye misin? Eğer birincisiysen, ruhlarımızda niyetinin tam tersini uyandıran bir hokkabazsın. Ve eğer İkincisiysen, kalplerimizdeki aşk ve beyinlerimizdeki tezahürsün.

Ortadoğu'da iki grup var: Biri, sırtları kambur, bastonları kambur yaşlılar grubu. Yokuş aşağı olmasına rağmen yollarında nefes nefeseler. Diğeri ise gençler grubu. Sanki kanatları varmış gibi koşuyorlar, sanki gırtlaklarında müzik telleri varmış gibi sevinçliler, sanki dağda onları çeken bir manyetik alan varmış ve kalpleri büyülenmiş gibi tüm engelleri aşıyorlar.

Bunlardan hangisi sensin ve hangi gruba dahilsin?

Kendine bir sor ve gecenin dinginliğinde meditasyon yap. Dünün esiri mi yoksa yarının özgürü mü olduğunu keşfet. Sana söyleyeyim: Dünün çocukları, kendileri için yarattıkları devrin cenazesinde yürüyorlar. Pek yakında kopabilecek bir ipi çekiyorlar ve bu da onları unutulmuş bir uçuruma doğru itiyor. Temelleri zayıf olan evlerde oturuyorlar. Patlamak üzere olan fırtına çıktığında evleri başlarına yıkılacak ve onların tabutu olacak. Bunların tüm düşünceleri, söylemleri, kavgaları, kompozisyonları, kitapları ve çalışmaları onları çeken zincirlerden başka bir şey değiller. Çünkü bu yükü kaldıramayacak kadar zayıflar.

Ama yarının çocuklarını hayat çağırıyor. Sağlam adımlarla, başları dik olarak takip edenler yeni hudutların şafakları. Hiçbir sis onların gözlerini kapatamayacak ve seslerinden zincirlerin çıngırdaması duyulmayacak. Sayıları az ama buğday tanesi ile bir çuval saman nasıl da farklıdır. Kimse onları tanımıyor. Ama onlar birbirini tanıyor. Onlar, birbirini gören ve duyan doruklar gibiler, duyamayan ve göremeyen mağaralar gibi değil. Allah'ın kendi elleriyle tarlaya ektiği tohumlar gibiler. Güneşe doğru yapraklarını çevirecekler. Sonra ulu birer ağaç olup köklerini dünyanın kalbine, dallarını gökyüzüne salacaklar.

SİZE İNANIYORUM

(*Lübnan Kökenli Amerikalılara ithaf edilmiştir.*)

Size inanıyorum ve kaderinize de inanıyorum.

Sizin, bu yeni medeniyete katkılarınız olacağına inanıyorum. Amerika'da bulunmaktan dolayı şükranlarınızın bir belirtisi olarak, atalarınızdan miras kalan eski bir rüyaya, bir şarkıyı ya da bir kehaneti gururla hediye edeceğinize inanıyorum. Bu ülkenin kurucularına, "İşte buradayım, gencim, kökleri Lübnan tepelerinden koparılmış genç bir ağacım. Ama burada da derin kökler saldım ve verimli olacağım," diyebileceğinize inanıyorum.

Ve mübarek insan Abraham Lincoln'e, "Siz konuşurken dudaklarınıza Nasıralı İsa dokunuyor ve yazı yazarken de elinizi yönlendiriyor. Ve ben de dediklerinizi ve yazdıklarınızı sürdüreceğim," diyebileceğinize inanıyorum.

Emerson, Whitman ve James'e, "Damarlarımda şairlerin ve eski bilge atalarımın kanı akıyor. Yanınıza gelip bir şeyler almak istiyorum, ama boş elle gelemem," diyeceğinize inanıyorum.

Babalarınız bu topraklara zengin olmak için geldi, ama ben burada doğan sizlerin zekânızla ve iş gücünüzle zengin olacağınıza inanıyorum.

İçinizde iyi vatandaş olma özelliğiniz olduğuna inanıyorum. Peki iyi vatandaş nasıl olunur?

*

Kendi haklarını öne sürmeden önce başkalarının da hakları olduğunu kabul etmek, ama hep kendinin de farkında olmaktır.

*

Hem dilde hem de eylemde özgür olmaktır, ama aynı zamanda da kendi özgürlüğünün başkalarının özgürlüğüne bağlı olduğunu da bilmektir.

*

Kendi çabalarında güzeli ve yararlıyı yaratmaktır ve diğerlerinin sevgi ve

inançla yarattıklarını takdir etmektir.

*

Çalışarak, sadece emek ile üretmektir ve sen bu boyuttan göçtüğünde çocuklarının devlete muhtaç kalmaması için ürettiğinden daha azını harcamaktır.

*

New York, Washington, Chicago ve San Francisco'daki gökdelenlerin önüne geçip tüm kalbinizle, "Ben Şam ve Babil'i, Su Şehri'ni, Sidon ve Antakya'yı kuran halkın torunuyum. Şu anda da tüm kalbimle burasını kurmak için sizinleyim," demektir.

Amerikalı olmaktan gurur duymalısınız, ama aynı zamanda anne ve babalarınızın Tanrı'nın merhametli elleri ile koruduğu ve habercilerini yetiştirdiği topraklardan gelmesi ile de gurur duymalısınız.

Suriye asıllı genç Amerikalılar, SİZE İNANIYORUM.

SENİN LÜBNAN'IN BAŞKA BENİMKİ BAŞKA

Senin bir Lübnan'ın var ve bu bir çıkmaz yol gibi. Benim bir Lübnan'ım var ve bu bir güzellik.

Senin Lübnan'ın batıdan ve doğudan gelenlerin bir arenası gibi. Benim Lübnan'ımda ise çobanlar koyunlarını sabahın ilk ışıkları ile yeşilliklere doğru güderken kuş sürüleri kanat çırpar ve çiftçiler tarlalarından ve üzüm bağlarından dönerken de giderler.

Senin Lübnan'ın ve içindekiler başka, benim Lübnan'ım ve içindeki halk başka.

Seninkilerin ruhları Batı hastanelerinde doğmuş. Dümensiz ya da hiddetli bir denizde giden gemiler gibiler. Kendi aralarında kuvvetliler ve düzgün konuşuyorlar, ama Avrupalılar arasında zayıf ve sessizler. Cesurlar, kurtarıcılar ve de devrimciler. Ama sadece kendi bölgelerinde böyleler. Ama Avrupalılar tarafından hep geriye itilen korkaklar.

Eski ve acımasız düşmanlarından kurtulduklarında kurbağalar gibi sesler çıkarıp böbürlenirler, ama gerçek şu ki o acımasız düşman onların ruhlarında saklanır. Bir zamanların paslı zincirlerinin yerini parlak olanlar alınca, kendilerini özgür zanneden esirlerdir onlar. Bunlar, senin Lübnan'ının çocukları. Onların arasında Lübnan'daki yüksek kaymalıkların kuvvetini, sularının saflığını ya da havasının temizliğini temsil edecek birileri var mı? Onların arasından kim, "Öldüğüm zaman ülkemi, doğduğum zamankinden daha iyi durumda bırakacağım," demeye tenezzül edebilir? Kim, "Hayatım Lübnan'ın damarlarında akan bir damla kandı, gözlerinden akan gözyaşıydı ya da dudaklarındaki bir gülümsemeydi," demeye cesaret edebilir? Bunlar senin Lübnan'ının çocukları. Senin fikrine göre onlar harika. Ama benim fikrime göre silikler.

Sana benim Lübnan'ımın çocuklarını anlatayım.

Onlar, verimsiz bir tarlayı bahçeyle ve koruluğa çeviren çiftçilerdir.

Onlar, senin sofranda et ve kıyafetinde yün olsun diye sürülerini vadilerde

otlatan çobanlardır.

Onlar, üzümleri ezip kaynatarak şarap yapan üreticilerdir. Onlar, çocuklarına bakan babalar ve yünü eğirerek iplik haline getiren annelerdir.

Onlar, buğdaydan toplayan kocalar ve onları demet haline getiren eşleridir.

Onlar inşaatçı, çömlekçi, dokumacı ve tekerlek yapımcısıdır.

Onlar, ruhlarını yeni şekillere yerleştirebilen şairlerdir.

Onlar, yüreklerindeki cesaret ve kollamadaki kuvvetten başka hiç bir şeyleri olmadan göç eden, ama ellerinde servetleri ve başlarının üzerlerinde zafer çelenkleri ile dönenlerdir.

Onlar, nereye giderlerse gitsinler başarılı, nereye yerleşirlerse yerleşsinler sevilen ve saygı görenlerdir.

Onlar, barakalarda doğan, ama bilgi saraylarında ölenlerdir. Lübnan'ın çocukları bunlardır. Onlar, rüzgârın söndüremeyeceği lamba ve yallar boyu tertemiz kalacak tuz gibidirler.

Onlar sürekli olarak mükemmelliğe, güzelliğe ve de gerçeğe doğru ilerleyenlerdir.

Yüz yıl sonra senin Lübnan'ından geriye ne kalacak? Söyle bana! Böbürlenmeyi, yalan söylemeyi ve aptallığı kabul ediyor musun? Yılların bu düzenbazlıktan, dalavereleri ve riyakârlığı hafızasından silebileceğini mi sanıyorsun? Sence atmosfer ölülerin gölgelerini ve mezarlığın pis kokusunu ceplerinde saklar mı?

Yaşamın bir elbise için yamalı kumaşı kabul edeceğine inanıyor musun? Doğrusu şu ki, Lübnan tepelerindeki bir zeytin ağacı, senin eylemlerinden ve işlerinden daha uzun yaşar; Lübnan'ın kuytu köşelerinde öküzlerin çektiği ahşap pulluk ise senin hayallerinden ve isteklerinden daha asildir.

Hâlâ vicdanınız varken beni dinleyin. Lübnan vadilerinde ot toplayan genç kızların şarkıları, sizin aranızdaki en geveze kişinin bile anlattıklarından daha uzun etki gösterir. Sizler hiç bir şey elde etmiyorsunuz. Bir şeyler kazanmadığınızı bilseydiniz, sizler için üzülürdüm. Ama farkında değilsiniz.

Sizin Lübnan'ınız başka, benimki başka.

SENİN FİKRİN VE BENİMKİ

Senin fikrin, dalları sürekliliğin gücü ile gelenek toprağının içinde uzayan köklenmiş bir ağaç. Benim fikrimse, uzayda dolanan bir bulut. Damla olup, denize ulaşıncaya kadar şarkılar söyleyen bir çaya dönüşür. Sonra buhar olup tekrar gökyüzüne ulaşır.

Senin fikrin, ne fırtınanın ne de şimşeğin yıkamayacağı bir kale. Benim fikrim ise her yöne savrulan ve savrulmaktan da mutluluk duyan narin bir yaprak.

Senin fikrin, ne seni değiştirebilecek ne de senin onu değiştirebileceğin antik bir dogma. Benim fikrim ise yeni. Beni deneyimliyor. Ben de sabah akşam onu deneyimliyorum. Senin fikrin başka, benimki başka.

Senin fikrin, kuvvetlinin zayıfla karşılaştığı eşit olmayan yarışmalara inanmana ve basit kişileri zekice kandırmana izin veriyor. Benim fikrim ise tüm dünyayı çapalama, ürünleri orağımla hasat etme, evimi taş ve harç ile yapma ve giysilerimi yün ve pamuk iplikler ile dokuma isteği uyandırıyor.

Senin fikrin seni zenginlik ve şöhret ile evlenmen için zorluyor. Benimkisi ise kendime güvenmemi emrediyor.

Senin fikrin şan ve gösterişi destekler. Benimkisi bana öğütler verir ve kötü şöhreti bir tarafa bırakıp ona, sonsuzluk kumsalındaki bir kum tanesi kadar ilgi göstermemi rica eder.

Senin fikrin kalbine kibir ve üstünlüğü kabine işler. Benimkisi, barış sevgisini ve özgürlük isteğini kalbimde büyütür.

Senin fikrin, mücevherler ile süslenmiş tahta mobilyalı ve ipek yatak örtülü yatak odaları olan saraylar hayal ettirir. Benimkisi çok yumuşak bir sesle kulağıma fısıldar, “Kafanı yaslayacak bir yerin olmasa bile bedenini ve ruhunu temiz tut.”

Senin fikrin senin unvanlara ve ofislere can atmanı sağlar. Benimkisi beni mütevazı hizmetlere doğru yönlendirir.

Senin fikrin başka, benimki başka.

Senin fikrin sosyal bir bilim, bir din ve politika sözlüğü. Benimkisi ise basit bir aksiyon.

Senin fikrin güzel kadından, çirkinden, iffetliden, orospudan, akıllıdan ve aptaldan bahseder. Benimki ise her kadında bir anne, bir kız kardeş ya da herhangi bir erkeğin kız evladını görür.

Senin fikrinin konuları hırsızlar, suçlular ve katillerdir. Benimkisi ise hırsızların tekelin yaratıkları olduğunu, suçluların zorbaların yavruları olduğunu ve katillerin de katledilenlerin akrabaları olduğunu açıklar.

Senin fikrin kanunları, mahkemeleri, hâkimleri ve cezaları açıklar. Benimkisi ise, insanlar kanun yaptıklarında ya ona uyar ya da ihlal ederler diye bir açıklama getirir. Temel bir kanun varsa, hepimiz bir olup önünde olmalıyız. Ona vasat diyenin kendisi vasattır. Günahkâr hor görmeleri ile övünen kişi, tüm insanlığı hor görmüş olur.

Senin fikrin Yahudiliği, Brahmanizm'i, Budizm'i, Hıristiyanlığı ve İslam'ı savunur. Benim fikrime göre, Yüce Yaradan'ın sevgi dolu ellerinin parmakları kadar dalları olan tek bir evrensel din vardır.

Senin fikrine göre zengin, fakir ve dilenciler var. Benimkine göre zenginlik yok hayat var; hepimiz dilencileriz ve kendi kendine hayat kurtaran bir hayırsever de yoktur.

Senin fikrin başka, benimki başka.

Senin fikrine göre ülkelerin büyüklüğü politikalarına, partilerine, konferanslarına, dostlarına ve anlaşmalarına bağlıdır. Ama benim fikrime göre ulusların büyüklüğü işlerine bağlıdır. Tarlalardaki işlerine, bağlardaki işlerine, dokuma tezgâhlarındaki işlerine, tabakhanelerdeki yaptıklarına, maden ocaklarında çıkardıklarına, ormanlardan elde ettiklerine, ofislerdeki ve basın sektöründeki çalışmalarına bağlıdır.

Senin fikrine göre ulusların şanı kahramanları ile ölçülür. Ramses'e, İskender'e, Sezar'a, Hannibal'a ve Napoleon'a övgüler yaptırılır. Ama benim fikrim gerçek kahramanların şunlar olduğunu söyler: Konfüçyus, Lao-Tse, Platon, Ebu Taleb, El Gazali, Mevlâna, Kopernik ve Pasteur.

Senin fikrin gücün sadece ordularda, toplarda, savaş gemilerinde,

denizaltılarında, uçaklarda ve zehirli gazlarda var olduğuna inanıyor. Ama benimki gücün sebeplerde, çözümlerde ve gerçekte olduğuna inanıyor. Zalim ne kadar dayanırsa dayansın, sonunda kaybeden o olacaktır.

Senin fikrin işgüzarla idealisti, parça ile bütünü, mistik ile maddeciyi birbirinden ayırır. Benim fikrimse hayatı bir bütün olarak alır. Onun değerleri, ölçüleri ve tabloları seninkiler ile karşılaştırılamaz. Senin idealist olarak değerlendirdiğin biri, pratik biri olabilir.

Senin fikrin başka, benimki başka.

Senin fikrin kalıntılarla, müzelerle, mumyalarla ve taşlaşmış objelerle ilgilenir. Ama benimkisi sürekli kendini yenileyen pus ve bulutlarda dolaşır.

Senin fikrin kafatasları ile tahtalaşmış. Onlarla gurur duyduğuna göre, aynı zamanda tapıyor da olabilirsin. Benim fikrim belirsiz ve uzak vadilerde dolaşır.

Senin fikrin sen dans ederken bağırıyor. Benimki ise senin müziğinin ve dansının ölümüne acımayı tercih ediyor.

Senin fikrin dedikodunun ve sahte mutlulukların düşüncesinde ibaret. Benim fikrim ise, kendi ülkesinde kaybolmuş, kendi ulusunun içerisinde uzaylı gibi dolaşan ve kendi arkadaş ve dostları arasında yalnızlık hisseden kişinin düşüncesi.

Senin fikrin başka, benimki başka.

ÖLÜLER BENİM HALKIM

(Halil Cibran bu hikâyeyi 1914-1918 yılları arasındaki Birinci Dünya Savaşı sırasında Lübnan dahil birçok ülkede kıtlık varken yazdı. Bunu yazarken Amerika Birleşik Devletleri'nde Boston'da yaşıyordu.)

Ölüler benim halkım, gidenler benim halkım. Ama ben sessizce onların yasını tutarak hâlâ yaşıyorum. Ölüler benim dostum ve onların ölümleri ile hayatım cehennemden de kötü. Ülkemin küçük tepeleri gözyaşlarıma ve kanıma işlemiş. Halkım ve sevdiklerim gitti. Ve ben burada sanki halkım ve sevgili dostlarım hayattaymış ve onun keyfini çıkarıyorlarmış gibi ve ülkemin tepeleri güneş ışığı ile kutsanmış ve yutulmuş gibi yaşıyorum.

Halkım açlıktan öldü ve açlıktan ölmeyenler de bir kılıca kurban gittiler. Ve ben bu uzak ülkede yumuşacık yataklarında uyuyan ve sabah yüzlerinde gülümseme ile uyanan mutlu insanların yanındayım.

Halkım acı ve utanç dolu ölümler yaşadılar ve ben burada bolluk ve barış içindeyim. Bu, kalbimin geçirdiği en derin trajedi. Halkım kafeslere mahkûm edilmiş kanadı kırık kuşlar gibi ve bu dramı kimse yaşamak istemez.

Ben aç olsaydım ve aç ailemle yaşasaydım ve halkım gibi işkence görseydim, bu kara günlerin ağırlığı kâbuslarımda daha hafif olurdu. Ve gözlerimin önündeki, kanayan kalbimdeki ve yaralı ruhumdaki gece karanlığı bu kadar koyu olmazdı. Halkı ile acıyı ve ıstırabı paylaşan kişi, bu kurban edilmenin rahatlığını hissedecektir. Masum halkı ile masum olarak öldüğünde bile kendini barış içinde hissedecektir. Ama ben aç ve işkence çeken, şehitliğe doğru sırayla yürüyen halkımla yaşamıyorum. Ben, okyanuslar ötesinde rahatlığın gölgesinde ve barışın ışığında yaşıyorum. Stresten ve günah dolu arenadan uzaktayım ve kendi gözyaşlarımdan bile zerre kadar gurur duymuyorum.

Sürgündeki biri aç halkı için ne yapabilir? Yok olan bir şairin ağıtları onlara ne ifade eder?

Ülkemin topraklarında yetişmiş bir mısır koçanı olsaydım, aç çocuklar beni koparır ve ruhunu ölümün ellerinden tanelerimi yiyerek kurtarırdı. Ülkemin topraklarında yetişmiş olgun bir meyve olsaydım, aç kadınlar beni toplar ve hayata tutunurdu. Ülkemin mavi gökyüzünde uçan bir kuş olsaydım, aç kardeşim beni avlar ve bedenine ait mezarın gölgesinde bedenimden ruhumu çıkarırdı. Ama maalesef. Ben ne Suriye ovalarında büyüyen bir mısırım, ne de Lübnan vadilerindeki olgun bir meyve. Bu benim felaketim ve ruhumu ve gecenin hayaletlerini bile aşağılayan sessiz bir afet. Bu, dilimi ve kolumu kanadımı sıkıca bağlayan ve gücümü, isteklerimi ve hareketlerimi gasp eden acı dolu bir trajedi. Bu, Tanrı ve insan daha yaratılmamışken alnıma yazılmış bir lanet.

Bazen bana, 'Ülkenin felaketi dünyanın felaketi yanında sıfır; halkının döktüğü gözyaşı ve kan dünyada her gün ve her gece dökülen ve nehir gibi akan kanların yanında hiçbir şey değil, ' diyorlar.

Evet, ama benim halkımın ölümü sessiz bir suçlama; görünmez sürüngenlerin beyinleri ile işlenmiş bir suç. Sahnesiz bir trajedi. Eğer halkım despotlara, baskıcılara saldırıp da isyancı olarak ölseydi, o zaman şunu derdim, "özgürlük için ölmek zayıf şekilde boyun eğerek yaşamaktan iyidir. Çünkü gerçeğin kılıcı ile ölümü karşılayanlar Gerçeğin Ölümsüzlüğü ile ebedileşecekler. Çünkü Yaşam Ölümden daha zayıf, ama Ölüm de Gerçek'ten zayıftır.

Eğer ulusum dünya savaşına katılmış ve savaş meydanında ölmüş olsaydı, o zaman azgın fırtınanın onu yeşil yaprakları ile birlikte yıktığını ve fırtınanın gölgesi altındaki kuvvetli ölümün güçsüz silahlar ile yavaşça yok olmaktan daha onurlu bir şey olduğunu söylerdim. Ancak kapanan çenelerden kaçış yoktu. Halkım düştü ve ağlayan meleklerle birlikte ağladı.

Eğer bir deprem ülkemi alaşağı etmiş ve toprak insanlarımı içinde yutmuş olsaydı, "Kutsal gücün takdiri ile gizemli kanun yerine geldi. Biz zayıf ölümlülerin bu sırları araştırmak için çabalamamız tam bir delilik olur," derdim.

Ama halkım isyancı olarak ölmedi, savaş alanında öldürülmedi ya da deprem ülkemi ve insanları yutmadı. Ölüm onların tek kurtarıcısı, açlık da tek ganimetleri oldu.

Halkım geçitte öldü. Kolları doğu ile batı arasında gerilirken gözleri de gökyüzünün karanlığına takılmış olarak öldüler. İnsanlık çığlıklarına kulaklarını tıkamışken, onlar sessizce öldüler. Düşman ile dost olamadıkları için öldüler. Komşularını sevdikleri için öldüler. Tüm insanlığa güven kavramını yerleştirdikleri için öldüler. Zalimleri ezmedikleri için öldüler. Ezen ayaklar değil ezilen çiçekler oldukları Barışçıl oldukları için öldüler. Süt ve bal verimliliği olan topraklarda açlıktan öldüler. Cehennem zebanilerinin yükselip topraklarda yetişen ürünleri yok etmesi ve son hasadı da kendilerinin yemesi yüzünden öldüler. Engereklerin ve onların oğullarının evrene zehir dağıtması ve Kutsal Sedir, gül ve yasemin çiçeklerinin bu kokuyu içine çekmeleri yüzünden öldüler.

Benim halkım ve senin halkın -Suriyeli kardeşlerim- öldüler. Ölmek üzere olanlar için ne yapılabilir? Ağıtlarımız açlıklarını gideremez ve gözyaşlarımız da susuzluklarına yetmez. Onları açlığın demir pençelerinden kurtarmak için ne yapabiliriz? Kardeşim, hayatını kaybetmek üzere olan herhangi bir insan için hayatının bir parçasını vermeyi istemen, geceni huzurlu gündüzünü de nurlar içinde yapan bir erdemdir. Unutma Kardeşim, önüne açılmış avucun içine koyacağın kuruş, senin zengin kalbini Tanrı'nın sevgi dolu kalbine bağlayan tek altın köprüdür.

YERYÜZÜ TANRILARI

Türkçesi: Candan Selman

Çöktüğünde tüm çağların on ikinci gecesi,
Ve yuttuğunda tepeleri gecenin yükselen sessizliği,
Dağların arasından belirdi
Üç yeryüzü tanrısı, hayatın Büyük Titanları.

Irmaklar ayaklarının altından aktı;
Göğüslerini yalayıp geçti sis,
Ve başları dünyanın üzerinde gururla dalgalandı.

Derken başladılar konuşmaya,
Uzaktan duyulan gök gürültüsünü andırıyordu sesleri.
Dalga dalga yayıldı vadiye sözleri.

Birinci Tanrı

Rüzgâr doğuya doğru esiyor
Ben yüzümü güneye çeviriyorum
Çünkü burnumu dolduruyor rüzgâr
Ölülerin kokusuyla.

İkinci Tanrı

Bu yanık et kokusu, tatlı ve cömert.
İçime çekeceğim.

Birinci Tanrı

Bu baygın alevleriyle etrafı kavuran ölümlü olmanın kokusu.
Asılı kalıyor ağır ağır havada
Tıpkı pis bir çukurdan yayılan nefes gibi
Midemi bulandırıyor.
Yüzümü tertemiz kuzeye çevireceğim.

İkinci Tanrı

Bu kuluçkada geçen kızgın bir hayatın rayihası
Şimdi ve sonsuza dek içime çekeceğim.
Tanrılar kurbanlarıyla yaşar
Susuzlukları kanla diner,
Kalpleri genç ruhlarla doyar,
Kasları ölümlülerden soludukları
Ölümsüz nefeslerle güçlenir;
Tahtları nesillerin külleriyle inşa edilir.

Birinci Tanrı

Yoruldu artık ruhum tüm bu olanlardan
Ne bir dünya yaratmak için kımıldatacağım elimi
Ne de yıkmak için birini.

Eğer ölebilseydim yaşamak istemezdim,
Tüm zamanların ağırlığı var çünkü üzerimde,
Bölüyor uykumu denizlerin dinmek bilmeyen figanları.
İlk amacı unutabilseydim keşke
Ve yitik bir güneş gibi yok olabilseydim;
Tanrısallığımdan sıyrılıp, amacımdan uzaklaşabilseydim,
Ve ölümsüzlüğümü etrafa üfleyebilseydim keşke
Ve sırra karışsaydım böylece;
Zamanın ve geçmişin hafızasından silinip
Ulaşsaydım boşluğuna hiçbir yerin!

Üçüncü Tanrı

Dinleyin beni kardeşlerim, benim kadim kardeşlerim.
Bakın orada, vadide bir genç
Kalbini açıyor bir şarkıyla geceye
Elinde tuttuğu lir teli altın ve ağacı abanoz,
Sesi gümüş ve altın.

İkinci Tanrı

Bundan sonra kendini beğenmiş, kibirli olmak istemiyorum.
En zor yolu seçmekten başka şansım yok.
Mevsimleri takip etmekten ve yılların görkemine saygı duymaktan;
Tohumları ekmekten ve topraktan çıkışını izlemekten;
Saklandıkları yerden çiçeklere seslenmekten
Ve kendi hayatlarıyla kucaklaşacak gücü vermekten başka şansım yok.
Ve sonra toplamaktan onları fırtına kahkahasıyla gürlediği zaman ormanda;
Gizli karanlıkta ayağa kaldırmak için insanı,
Yine de kökleriyle tutunmasını sağlayarak yeryüzüne;
Ona yaşamın susuzluğunu verip, şarap verenini öldürerek,
Ona acıyla büyüyen, arzuyla çoğalan ve hasrede artan,
Ve ilk kucaklaşmayla kaybolan aşkı armağan etmek,
Yükselen günlerin hayaliyle kuşatmak gecelerini
Ve mutlu gecelerin düşleriyle doldurmak gündüzlerini

Ve sonunda hapsetmek bu birbirine benzeyen ve değişmeyen
Günleri ve geceleri.
Dağdaki kartal misali hayallerini gerçekleştirmek
Denizlerdeki fırtınalara benzer düşüncelerini güçlendirmek
Yine de ona karar verirken temkinli olmasını, ölçüp tartmasını söylemek;

Ona huzurumuzda şarkı söyleme mutluluğunu bahşetmek
Ve bizden yardım umacak kederi vermek
Sonra da onu yere yıkmak,
Toprak yiyecek için açlıktan inlerken;
Yarınımızı önceden tatsın diye
Onun ruhunu göğe çıkarmak,
Ve balçık içinde süründürmek bedenini
Unutmasın diye dününü.

Annesinden yükselen doğum çığlıklarıyla başlayıp,
Çocuklarının ağıtlarıyla son bulan
insana ancak böyle hükmedebiliriz,
Zamanın sonuna dek.

Birinci Tanrı

Kalbim susuz kaldı.
Yine de bu zavallı ırkın uyuşuk kanını içmek istemem,
Kadehim kirlenir ve sirkeleşmiş bu içki bozar ağzımın tadını.

Ben de senin gibi toprağı yoğurdum
ve ondan nefes alıp veren canlar yaptım.
Onlar parmaklarımın arasından bataklıklara ve tepelere döküldüler

Ben de senin gibi hayatın başlangıcındaki karanlık derinlikleri ateşe verdim
Ve onun mağaralardan, yüksek kayalıklara doğru tırmanışını izledim.

Ben de senin gibi bahara gelmesini söyledim ve güzelliğini aldım ondan
Bir yem olarak koydum gençliğin önüne yeşersin ve çoğalsın diye.

Ben de senin gibi koşturdum insanı tapınaktan tapınağa
Ve görünmeyene karşı duyduğu sessiz korkuyu
Biz ulaşılmayan ve bilinmeyen Tanrılara karşı duyacağı

Tedirgin bir inanca dönüştürdüm.

Ben de senin gibi onun başının üzerinde sert fırtınalar estirdim
Böylece öğrensin diye önümüzde eğilmeyi,
Ve salladım ayaklarının altındaki toprağı bize yalvarıncaya dek;

Ve senin gibi ben de, ölüme giderken o yakarsın diye bize
Peşine düşürdüm okyanusu, sığındığı adada,
Tüm bunları ve daha da fazlasını yaptım.
Ve yaptıklarımın hepsi boş ve manasız.
Manası yok uyanmanın manası yok uyumanın,
Ve avunmanın boş ve manasız düşlerle.

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim aziz kardeşlerim,
Aşağıda yaban mersinlerinin olduğu yerde
Bir kız dans ediyor aya karşı,
Saçlarında binlerce yıldız tanesi
Ayaklarında binlerce kanat.

İkinci Tanrı

Biz inşam; asma fidemizi ektik toprağa
Şafağın o erguvan rengi ilk sisli ışığında.
İnce dalların büyümesini izledik
Ve mevsimsiz yılların her gününde
O masum yaprakları kolladık, bekledik.
Kalkan olduk tomurcuğa
Öfkeli doğaya ve kötü ruhlara karşı, koruduk o çiçeği.
Ve şimdi asmalarımızın üzüm verdiği bu mevsimde
Hasadı toplayıp şarabı küpüne doldurmayacaksınız öyle mi?
Sizin elinizden daha güçlü kimin eli var ki toplayacak bu üzümü?
Ve sizin susuzluğunuzu giderecek daha soylusu var mı bu şaraptan?
İnsan, Tanrıların besinidir
Ne zaman ki onun amaçsız nefesi emilir
Tanrıların arı dudakları tarafından

İşte o zaman başlar insanın yüceliği.

İnsan olarak sayılan ne varsa hepsi eğer kalırsa sadece insan,
yoktur hiçbir değeri;
Çocukluğun masumiyeti, gençliğin tatlı hevesi,
Yetişkinliğin amansız tutkusu ve yaşlılığın bilgeliği;
Kralların ihtişamı ve savaşçıların zaferi,
Ozanların şöhreti ve hayalperestlerle azizlerin saygınlığı;
İşte bunların hepsi ve daha da nicesi, Tanrıların ekmeği.
Eğer Tanrılar atmasaydı onları ağızlarına
O ekmekten hiçbir şey kalmazdı kaybolur giderdi onursuzca bu dünyada.
Ve nasıl bir şarkıya dönüşüyorsa bülbül yutunca sessiz bir tahılı
İnsan da ilahi bir tat olacak ekmek niyetine Tanrılar yutunca onu.

Birinci Tanrı

Evet, insan etidir Tanrıların!
Ve insana ait ne varsa her şey konan Tanrıların ebedi sofrasına!
Bir çocuğu karnında taşımanın ve onu doğurmanın acısı,
Çıplak geceyi delen masum bir bebeğin acı feryadı
Göğsündeki hayatı emdirirken yavrusuna
Bir annenin ıstırapla bölünen uykusu;
Göğsündeki ateşiyle yanan gencin alevli soluğu,

Ve harcanmamış tutkunun derin iç çekişleri,
Çıplak toprağı süren insanoğlunun alın teri,
Ve ölüm onu çağırdığında hayata karşı yine hayatla direnen
rengi solmuş yaşlı adamın vicdan azabı.

İşte tüm bunların ötesinde insan bu!
Açlıkla terbiye edilen ve Tanrılar doysun diye yem olan bir yaratık.
Ölümsüz ölümün tozlu ayakları altında acıyla sürünen bir asma dalı.
Gecenin korkunç gölgelerinde patlayan bir çiçek;
Yaslı günlerin, şiddet ile utanç günlerinin üzümü.
Ve sonunda siz yiyip içmem için çağırıyorsunuz beni.
Kefene sarılmış bu yüzler arasında oturmamı istiyorsunuz sofraya
Ve taş gibi soğuk bu dudaklardan içmemi söylüyorsunuz hayatı

Ve kurumuş ellerden almamı istiyorsunuz sonsuzluğu.

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim haşmetli kardeşlerim,
Üç kat daha derin söylüyor genç olan şarkısını
Ve şarkısı üç kat daha uzağa ulaşıyor.
Sesi ormanı sallıyor
Ve göğü deliyor,
Ve uyandırıyor uykusundan toprağı.

İkinci Tanrı

Arı vızıldar kabaca kulağınızın dibinde,
Ve bulaştırır dudağınıza balını.
Rahat ettirme arzusundayım ben ise sizi
Ama bunu nasıl yapabilirim?
Çünkü Tanrılar ne zaman Tanrılara seslense
Sadece cehennem duyuyor seslerini.
Bu ölümsüzler arasındaki sonu başı belirsiz uçurumda
Rüzgâr esmiyor bu diyarda.
Yine de rahat ettirmek isterim sizi,
Aralamak isterim bulutlu göğünüzü;
Her ne kadar güçte ve akılda eşit olsam da sizinle
Yine de nasihat etmek isterim ikinize.
Kargaşa dindikten sonra yeryüzünde biz;
Başlangıcın çocukları farkına vardık birbirimizin gün ışığında,
Havadaki ve denizdeki hareketleri hızlandıran kısık,
Titrek seslerden oluşan kelimeler döküldü dudaklarımızdan.
Böylece tutuşup el ele yürüdük gri yeni dünyaya doğru,
Ve böylece ayak seslerimizin çıkardığı yankıdan zaman doğdu,
Adım attıkça ayaklarını bizim ayak izimize yerleştiren,
Düşüncelerimizi ve arzularımızı gölgeye düşüren
Ve sadece bizim gözlerimizle görebilen zaman.
Ve böylece hayat geldi dünyaya

ve kâinatın kanatlı ezgisi ruh, eklendi hayata.

Ve biz yönettik hayatı ve ruhunu, hiçbirimiz bilmiyorduk ölçmeyi yılları
Ya da tartmayı ağırlığını yıllar boyu görünen bulutsu düşleri.
Ta ki yedinci çağın ortasında denizi güneşle evlendirene dek.
Ve yatak odalarındaki gerdek gecesinin coşkusundan insanı yarattık,
Öyle bir yaratık ki, zayıf da olsa, soyundaki işaretleri üzerinde taşıyor.
Gözleri yıldızlarda yeryüzünü gezen
İnsanın ayakları vasıtasıyla buluyoruz köşe bucak dünyanın tüm patikalarını.
Bu insan vasıtasıyla yine karanlık suların kıyısında yetişen
Alelade bir kamıştan kaval yapıp, onun göğsünden üflüyor,

Sesimizi ulaştırıyoruz uzak diyarlara.
Güneşten uzaktaki kuzeyden, kumları güneşten kavrulan güneyin
Günlerin doğduğu Lotus diyarlarından
Günlerin öldüğü tehlikeli adalara,
İnsan bizim amacımız için fazla ödlek
Bir yanda da elindeki lir ve kılıçla fazla cüretkâr,
Onun habercisiyiz biz
Ve onun beyan ettiği hükümdarlarıyız.
Ve onun aşkla arşınladığı yollar ırmaklara dönüşüp,
Bizim arzu denizimize ulaşıyor.
Ve yukarılarda biz Tanrılar, insanların uykularında görüyoruz kendi düşlerimizi.
Onu alacakaranlık vadilerinde geçirdiği günlerinden ayırmaya zorluyor
Ve tepelere ulaşsın istiyoruz bolluğu.
Ellerimiz dünyayı silip süpüren fırtınaları yönetiyor,
Ve kısır barıştan, doğurgan savaşa çağırıyoruz insanı
Ulaşsın diye zafere.
Gözlerimizde insanın ruhunu aleve dönüştüren bir bakış var,
Yüceltilmiş yalnızlığa ve başkaldırmış peygamberliğe yönlendiriyoruz insanı
Ulaşsın diye çarmıha.
İnsan köle olmak için doğar,
Köleliktir onun onuru da ödülü de.
Kendimizi gerçekleştirebilmek için biz Tanrılar

Sözcümüzü arıyoruz insanda ve onun hayatında.
Kimin kalbinde yankılanacak seslerimiz
İnsan kalbi bunalırsa toza, duymaz sağırlaşırsa?
Kim görecek ışıltımızı eğer insanın gözü kör olursa geceyle?
Ve kendi suretimiz, ilk aşkımızın çocuğu, insansız ne yaparsınız,
söylerin Tanrılar?

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim aziz kardeşlerim,
Dansçı kızın ayakları şarkılarla sarhoş oldu.
Havada titreklik hakim
Ve elleri güvercin gibi kanatlanmış uçuyor kızın.

Birinci Tanrı

Tarlakuşu sesleniyor tarlakuşuna
Ama yukarıda gezinen bir kartal
Gecikmiyor bu şarkıyı duymakta.

Bana kendini sevmeyi öğretebilirsiniz, size tapman insanın köleliğiyle,
Ve hoşnut olmayı kulluğundan insanın.
Ama sınırsızdır zaten ölçülemez benim kendime olan sevgim.
Ben dünyevi ölümlülüğün üzerine çıkıp,
Tahtımı göklerde kuracağım.

Kollarım gökleri kuşatacak, gökkubbeyi kucaklayacak.
Samanyolu'nu alıp yay,
Kuyruklu yıldızları ok yapacağım
Fethedeceğim sonsuzluğu, sonsuzlukla.
Ama sizin yapmaya gücünüz yetse bile yapmazdınız bunları
Çünkü insan için insan ne ise,
Tanrı için de Tanrı odur.
Hayır, sizler yorgun kalbime
Sis içinde kaybolmuş hatıraların döngüsünü taşıyorsunuz,
Ruhum kendini ararken dağlarda
Ve gözlerim kendi görüntüsünü izlerken uykulu sularda;

Geçmiş öldü benim için tam da doğum esnasında
Ve sessizlik sadece ziyaret etti onun rahmini
Ve rüzgârın savurduğu kum sokuldu göğsüne.

Ah dün, ölü dün,
Zincire bağlı Tanrısallığımın anası
Hangi üstün Tanrı kanatlarından yakaladı da
Besleyip büyüttü seni kafesinde?
Hangi dev güneş ısıttı bağrını,
Beni doğurman için.

Kutsamıyorum seni ama lanetlemiyorum da;
Çünkü tıpkı benim insanoğlunun sırtına yüklenmem gibi
Sen de hayatla yükledin bana.
Ama ben daha az zalimdim senden.
Ölümsüz biri olarak ben, insanı geçip giden bir gölge yaptım;
Ve sen ölüp giderken, beni ölümsüz kıldın.

Dün, ölü dün,
Yargının önüne çıkarabilmem için seni
Uzak bir yarınla geri dönecek misin?
Ve hayatın ikinci şafağında yerle bütünleşmiş hatıranı
Yerden silebilmek için uyanıp, kalkacak mısın?

Toprak kendi acı meyvesiyle sarsılınca,
Ve tüm denizler kanla kirlenince,
Toprağın sonsuz doğurganlığında keder üstüne keder bitkin düşünce,
Bütün o eski ve ölü geçmişin içinden, yükselirsin belki o gün gelince.

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim yüce kardeşlerim,
Şarkıyı duydu kız.
Ve şimdi şarkıcıyı arıyor gözleri.
Şaşkın bir mutlulukla bir alageyik gibi
Kayaların ve suların üzerinden hoplayıp zıplıyor
Bir o yana bir bu yana dönüyor.

Ah, ölümlü isteklerin neşesi,
Yarım yamalak isteklerin gözü,
Vaat edilmiş zevklerin hayaliyle
Titriyor dudaklarındaki gülümseme!
Hangi çiçek düştü cennetten,
Hangi alev yükseldi ki cehennemden?
Kalbin sessizliği ürküp kaçıverdi
Bu nefes kesen sevinç ve korku yüzünden.
Hangi düşü düşümüzde görüyoruz
Biz Tanrılar yukarıdan?
Hangi düşünceyi savurduk ki rüzgâra?
Uyandı uyuklayan bu vadi Ve ayaklandırarak geceyi.

İkinci Tanrı

Kutsal dokuma tezgâhı verildi
Ve kumaşı işleme sanatı bahşedildi size.
Dokuma tezgâhı da sanatı da sizin olacak sonsuza değin.
Koyu renk iplik de açık renk de sizin.
Ve eflatun ve altın rengi olan da.
Yine de çok görürsünüz yapmayı kendinize bir elbise.
Elleriniz bu hayat dolu havadan ve ateşten
İnsan ruhunu dokuyup, çıkarttı.
Şimdi hünerli parmaklarınızla koparıp ipliği
Ödünç verebilirsiniz başıboş sonsuzluğa.

Birinci Tanrı

Hayır, küflenmemiş bir sonsuzluğa vermek isterim ben ellerimi,
Ve ayak basılmamış topraklara sürmek isterim ayaklarımı.
Hangi neşe var kalbin şarkılarında,
Kimin ezgisini yakalar hatırlamak isteyen kulak,
Dudaklar fısıldamadan önce onu rüzgâra.
Kalbim, yine kalbinin hissetmediğini arzular,

Hafızamın henüz kendine katmadığı, bilinmeyene
Vermek isterim kendi ruhumu.
Beni ele geçirilmiş şan ve şerefle baştan çıkarmayın,
Kandırmak istemiyorum kendimi ne sizin düşlerinizle,
ne de kendi düşümle.
Çünkü ben kim isem, bu dünyada ne isem,
Kalacak ruhum burada benimle.
Ah ruhum,
Yüzündür sessizlik,
Ve uyur gözlerinde karanlık gölgeleri gecelerin.
Fakat ne kadar ürkütücüsün sen sessizlik,
Sen ürkütücü sessizlik.

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim ağır başlı kardeşlerim,
Kız, şarkıcı adamı buldu.
Ve kendinden geçmiş yüzünü seyrediyor şimdi.
Panter gibi süzülüyor basarak ayaklarının ucuna.
Asmaların ve eğreltiotlarının arasında.
Ve şimdi şarkıyı söyleyen adam da ateşli ezgiler arasında
Dikkatlice bakıyor ona

Kardeşlerim, benim pervasız kardeşlerim,
Tutkulu başka bir Tanrı var mı sizce
Bu kızıl beyaz ağı dokuyan?
Hangi küstah yıldız yoldan çıktı?
Kimin sırları sabahın elinden kurtarabilir geceyi?
Ve kimin elleri var dünyamızın üzerinde?

Birinci Tanrı

Ah ruhum, benim ruhum,
Sen; beni kuşatan ateş çemberi,
Nasıl kılavuzluk edeyim senin yoluna,
Ve nasıl yön vereyim senin arzularına?

Ah benim arkadaşsız, eşsiz ruhum,
Bu açlıkla sen yemi olacaksın kendinin,
Ve kendi gözyaşlarınla dindireceksin susuzluğunu;
Çünkü gece toplamıyor senin kadehinde şebnemlerin çiylerini,
Ve gün getirmiyor sana meyvelerini.

Ah ruhum, benim ruhum,
Sen; arzularla yüklü karaya oturmuş gemi,
Nereden esecek yelkenlerini dolduracak rüzgâr?
Ve hangi iniksek dalgalar dümenine yol verecek?
Çapan atılmış derinlere ve kanatların dağılmış,
Ama üzerindeki gök sessiz
Ve sakin deniz alay ediyor senin durgunluğunla.

Ve bir ümit var mı senin için de, benim için de?
Dünyadaki hangi değişim, hangi yeni amaç göklerdeki
Seni umursayacak?

Ebedi bakirenin karnında taşıyor mu Senin Kurtarıcının tohumunu?
Öyle bir Kurtarıcı ki senin hayal ettiğinden daha güçlü,
Ve elleriyle kurtarıyor tutsaklığından seni.

İkinci Tanrı

Bitmeyen acını
Ve yanan kalbinin feryadını tut içinde,
Ebediyetin kulağı sağır,
Ve göğün başı umarsız çünkü.
Ötesindeyiz ve En Tepesindeyiz her şeyin,
Ve bizimle uçsuz bucaksız ebediyet arasında
Biçimsiz tutkumuz ve güdülerimizden başka bir şey yok.

Bilinmeyene seslenirsiniz
Ve gizli saklı bilinmeyen bir sis bulutu içinde
Gelir ve ruhunuza yerleşir.
Evet, kendi ruhunuzda kendi Kurtarıcınız uykuda,
Ve o uykusunda, sizin uyanıkken göremediklerinizi görmekte.
Ve işte varlığımızın sırrı buradan gelmekte.

Rüyanın toprağına yeni tohumlar ekme hevesiyle
Hasadı toplamadan harman yerini terk mi edeceksin?
Kendi sürünüz sizi ararken
Ve kendi kanatlarınız altındaki gölgede toplanmak isterken
Siz niçin kendi toz bulutunuzu,
sürülmemiş ve ıssız tarlalara saçıyorsunuz?

Vazgeçmeyin ve aşağıya, dünyaya bakın.
Ve görün aşkınızın sütten kesilmemiş çocuklarını.
Yeryüzü hem eviniz, hem de tahtınızdır;
Ve insanoğlunun uzak umutlarının bile üzerinde
Sizin elleriniz kavrıyor yukarıdan onun kaderini.
Mutluluğu ve acı aşıp, size ulaşmak için titreyen
İnsanoğlunu terk edemezsiniz.
Sizden medet uman o bakışlara, yüzünüzü dönemezsiniz.

Birinci Tanrı

Şafak gecenin kalbini, kendi kalbinde mi taşır?
Ya da deniz sularında ölen canlıları umursar mı?
Benim ruhum da şafak gibi yükseliyor içimde Çıplak ve hafif.
Kalbim yere yıkılmak üzere olan bir adamın buz kesmiş enkazı gibi çarpıyor.
Çalkantılı bir deniz gibi.
Tutunacağım bana tutunanlara.
Ama bana ulaşmak için uzananların da üzerinde yükseleceğim.

Üçüncü Tanrı

Kardeşlerim, benim sevgili kardeşlerim,
İki yıldız, birbirine bağlı iki ruh gökyüzünde çarpışırcasına karşılaştılar.
Sessizlik içerisinde birbirlerine bakakaldılar.
Erkek olan şarkı söylemiyor artık,
Boğazı düğümlendi yanık yanık söylediği şarkıdan;
Ellerinde ve kollarında mutlu dansın izleri hâlâ duruyor
Dişi olan uyanık duruyor.

Kardeşlerim, benim tuhaf kardeşlerim,

Gece epey ilerledi
Ve ay daha da parlak oldu,
Ve çayırla deniz arasında
Coşkulu bir ses çağıyor sizi ve beni.

İkinci Tanrı

Var olmak, yükselmek ve tutuşmak yakıcı güneş altında,
Yaşamak ve yaşanan geceleri seyretmek,
Tıpkı Orion'un bizi seyretmesi gibi!
Karşılamak dört taraftan esen rüzgârları taç giymiş yüce bir başla,
Ve şifa vermek insanoğlunun yaralarına, inip kalkmayan nefesimizle!
Çadır bezini yapan dokumacı oturuyor mutsuz tezgâhının başında,
Ve çömlekçi çeviriyor çarkını yarı uykuda;
Ama biz, uyku nedir bilmez, her şeyi bilen yeryüzü Tanrıları,
işimizi tahmine ya da şansa bırakmayız.
Ne dur durak biliriz, ne de ilham bekleriz.
Kararsız sorgulamaların ötesindeyiz.
Rahat olun bu yüzden sürsün gitsin düşlerimiz.
Birer ırmak olup, okyanusa akalım.
Kayalarla yara almamış sahillere;
Ve okyanusun kalbine ulaşıp, ona karışınca,
Ne aramızda tartışmamıza gerek kalacak ne de yarını düşünmemize.

Birinci Tanrı

Ah bu sonu gelmez kutsallığın acısı,
Günü alacakaranlığa, geceyi şafağa döndürme nöbetleri;
Hatırlama ve unutma arasında sürüp giden gel gider,
Durmadan ekilen kaderler ve biçilen ümitler;
Tozu kaldırıp sürekli, sise karıştırmak,
Sadece toza toprağa özlem duymak ve bu özlemle toza gömülmek,
Ve daha büyük bir özlemle sisi aramak yine.
Ve ölçmek bu zamansız zamanı.
Ruhum; akıntıları birbirine karıştıran denize mi sarılmalı,

Yoksa rüzgârları kasırgaya dönüştüren göğe mi?

Gözü kör bir insan olsaydım,
Sabırla karşılardım tüm bunları.
Ya da insanoğlunun ve Tanrıların içindeki boşlukları dolduran
Tanrıların Tanrısı olsaydım,
O vakit tamamlanmış olurdu.
Fakat ne siz ne de ben, bir insanız,
Ne de yücelerin yücesi bir Tanrı.
Biz bir ufuktan diğerine alacakaranlıkta
Doğan ve batan yeryüzü Tanrılarıyız.

Bizler tutulmuş bir dünyayı ellerine tutan
Sesleri trompeti andıran
Nefesi ve ezgisi ötelerden gelen Tanrılarız.
Ve ben başkaldırıyorum.
Bu boşluktan kurtulmak için harcayacağım kendimi.
Sizin görüş alanınızdan çıkmak için çözeceğim kendimi.
Yanımızda oturan ve gözleri oradaki vadilere bakınan,
Dudakları oynayan ama ağzından tek bir söz çıkmayan
Bu sessiz gençlik hatırasının ötesine geçeceğim benim genç kardeşlerim,

Üçüncü Tanrı

Konuşuyorum ben, benim ilgisiz kardeşlerim,
Dinlemeseniz de konuşuyorum,
Ama siz sadece kendi sözlerinizi duyuyorsunuz.
Hem kendi üstünlüğünüzü görün, hem de benimkini.
Ama siz arkanızı dönüyor, gözünüzü kapıyorsunuz,
Ve tahtınıza uyukluyorsunuz.
Ey siz dünyanın altına ve üstüne hükmedenler,
Ey kendine âşık Tanrılar, kimin dünü, sizin yarınınızı kıskanıyor?

Ey yorgun Tanrılar, kim sözleriyle sizi sinirlendiriyor?
Ve kim kamçılıyor, kasırgalarla yerküremizi!

Sizin kavganız Kadim bir Lir'den dökülen tınıdan başka bir şey değil.
Onun dokunurken unuttuğu tellerden düşen.
O Tanrı ki;
Avcı Takımyıldızını Arp yapar ve Süreyya Takımyıldızı zil gibi çalar.
Şu an bile siz homurdanıp dururken,
Onun arpı tınlıyor, zilleri çalıyor,
Yalvarırım dinleyin, bir şarkı söylüyor.

Birbirine sarılmış kadın ve adam
Nasıl da alev alev yanıyor,
Kendinden geçmiş gibi onu dinlerken.
Erguvan rengi toprağın göğsünü emen kökler,
Göğün göğsüne doğru alevden çiçekler açıyor.
Ve biziz, yerin erguvan göğsü,
Ve biziz, göğe çıkan alev.
Ruhumuz, sizin ve benim ruhum, hayatın ruhu,
Alevlenen bir boğazdan geçip gecede duruyor
Ve kızın bedeni sarıyor dalgaları alevlerin.
Sizin Tanrısal asanız değiştiremez bu kaderi,
Hırslarınızla yormayın kendinizi.
Bakire ile adam arasındaki bu tutku
Bir solukta yakar geçer her şeyi.

İkinci Tanrı

Nedir bu erkekle kadın arasındaki aşk?
Doğu rüzgârlarına bakın, nasıl da dans ediyor ayakları altında kadının,
Ve batı rüzgârları nasıl da yükseltiyor sesini erkeğin şarkısıyla.
Dans eden bir bedene şarkı söyleyen bir ruhun teslim oluşuyla.
Nasıl taçlanıyor görün kutsal amacımız bizim!

Birinci Tanrı

Gözümü aşağılara çevirip yeryüzünün şımarıklığına bakmayacağım,
Sizin adına aşk dediğiniz o çocukların çektiği acıyla da ilgilenmeyeceğim.
Ve aşk nedir ki; sesi boğuk bir davuldan başka,

Sizi tatlı bir kararsızlığa sokar, uzun bir yürüyüşe çıkarır.
Yeni bir acıya sürükler.
Bakmayacağım aşağılara ben.
Görülecek ne var ki orada?
Kurtarılmayı bekleyen, ormanda kapana kısılmış
Kendinden geçmekte olan bir kadın ve adamdan,
Yarına doğmamış bize yakın bir yaratıktan başka.

Üçüncü Tanrı

Ah, bilginin verdiği keder,
Dünyanın üzerine örttüğümüz;
Merak etmenin ve sorgulamanın kara duvağı.
Ve meydan okumak insanoğlunun hoşgörüsüne!
Biz Tanrılar taşın altına mumdan bir biçim yerleştiririz
Ve onun kil olduğunu söyleriz,
Ve kile kendi sonunu bulmasını emrederiz.
Biz avuçlarımızda beyaz bir alev tutarız,
Ve onun bizden geri dönen bir parça olduğunu,
Ciğerlerimizden sökülen bir parçamız olduğunu
Kalbimizle dile getiririz.
Ve şimdi ellerimiz ve dudaklarımız daha da güzel koktuğunu söyleyebiliriz.
Yeryüzü Tanrıları, kardeşlerim benim,
Dağların zirvesinde olsak da
İnsanoğlu arzuladığı için kaderin altın saatlerini
Hala bağlıyız bu toprağa.
Bilgeliğimiz onun gözündeki güzelliği kör eder mi?
Ölçüp biçtiklerimiz onun çalkantılı tutkularını dindirir mi?
Ya da bizim tutkularımıza derman olabilir mi?

Muhakeme orduların ne yapabilir?
Nereye kurabilir karargâhını aşk?
Aşka yenik düşenler,
Bedenleri üzerinden aşkın savaş arabasını sürenler,
Denizden dağa
Ve tekrar dönüp dağdan denize dökülenler,

Yarı utangaç bir biçimde şimdi ayakta dikilirler.
Bir çiçekten diğerine konar kutsal parfümü içlerine çekerler,
Ruhtan ruha gezinir, hayatın ruhunu ararlar,
Ve gözlerini aralar Size ve bana dua ederler.
Kutsal bir çardağın üzerine çöken gecedir aşk,
Gökyüzü çayıra, yıldızlar ateşböceğine dönüşür aşkla.
Bu doğru, bizler ötenin ta kendisiyiz,
Ve en tepede olanlarız.
Ama aşk bizim sorgulamamızın da ötesinde,
Ve aşk süzülür üzerinde şarkılarımızın.

İkinci Tanrı

Kendinize uzak bir yerküre aradınız,
Ve bu gezegeni belki de gücünüzü ekeceğiniz yer olarak düşündünüz.
Evrenin bir merkezi yok
Kişinin kendiyle evlenebildiği,
Ve güzellik avuçlarımızdan taşıp dolduruyor utandırmak için dudaklarımızı.
En uzak yer, en yakın verdir aynı zamanda
Ve vardır her şey, güzelliğin olduğu yerde.

Ah, benim yüce düşlü kardeşim,
Zamanın loş kıyısından bize dön!
Olmayan ülkeden ve olmayan zamandan ayaklarını çek,
Ve bizimkilere kenetlediğin ellerinle,
Taş üstüne taşla, inşa ettiğimiz bu yerde,
Güven içinde bizimle kal.
Bu karanlık düşüncelerden vazgeç,
Dost ol bizimle ve sahibi ol bu genç, yeşil ve sıcak gezegenin.

Birinci Tanrı

Ebedi sunak! İster misin Tanrılardan biri olsun
Bu gece kurban?
Eğer istiyorsan geldim ben, sunmaya kendimi

Tutkumu ve acımı.
Oo bizim kadim heveslerimizden yontulmuş dansçı da burada,
Ve şarkıcı benim şarkılarımı haykırıyor rüzgâra.
Ve bu dans ve şarkıyla
Bir Tanrı katlediliyor içimde, şu an burada.
Benim Tanrı yüreğim, benim insan kaburgalarım,
Sesleniyor göklerde gezinen Tanrı yüreğime.
Beni bezdiren insan yanım, çağırıyor beni Tanrısallığa.
En başından beri peşinde olduğumuz güzellik
Çağırıyor beni ilahi olana.
Dikkate alıyorum, ölçüp biçiyorum bu çağrıyı,
Ve şimdi teslim oluyorum ona.
Güzellik ki bir patikadır kurban edilme yolunda,
Tınlatın tellerinizi,
Giriyorum o yola O yol uzanıyor, başka bir şafağa.

Üçüncü Tanrı

Aşk galip gelir.
Beyazı ve yeşili aşkın kıyısında bir gölün,
Ve yüce gururu aşkın bir kulesinde ya da balkonunda ömrün;
Bir bahçede olsun ya da ıssız bir çölde,
Efendimizdir aşk ve sahibidir herkesin.
Çürük bir etin peşine düşmüş, şehvet düşkünü değildir aşk,
Un ufak olmaz tutkularda
Arzu ve nefis güreşirken,
Ruhun boynuna dolandığı zaman et,
İsyan da etmez aşk.
O sadece kutsal koruya götüren kadim kaderin ayak izlerini bırakır ardında,
Sonsuza dek gizlice şarkı söylesin ve dans etsin diye.
Zincirlerini koparmış bir gençliktir aşk,
Baştan çıkmış bir erkek,
Ve alev alev yanan bir kadın

Ve bizim göğümüzden daha derin ve ışıl ışıl parıldayan bir göktür aşk.
Aşk ruhun derinliğinden gelen bir kahkahadır.
Kendi uyanışınız için sizi zorlayan vahşi bir saldırıdır aşk.

Yeryüzünde yeni bir şafaktır,
Henüz sizin gözlerinize de, benim gözlerime de ulaşmamış,
Ama kendi büyük yüreğini çoktan kuşatmış.

Kardeşlerim, benim kardeşlerim,
Şafağın kalbinden çıkan gelin yaklaşıyor,
Günbatımının yüreğinden çıkan güveyin yanına.
İşte bir düğün var vadide.
Hafızalara kazımak için upuzun bir gün.

İkinci Tanrı

İşte böyle ilk sabahtan bu yana
Düzlükler dağa tepeye dönüştü,
Ve son çalkantılı saate dek sürecek böyle.
Köklerimiz dans eden dalları türetti vadide,
Ve bizler tepelere kadar ulaşan ezgilerin ve kokuların çiçekleriyiz.
Ölümsüz ve ölümlü iki nehiriz yan yana denize uzanan.
Boşluk yok bu iki çağrı arasında
Sadece farklı olan kulaklar.
Zaman kulak verdiklerimizi daha da belirgin hale getiriyor,
Ve arzularla dolduruyor onu.
Sadece ölümlünün şüphesi susturuyor sesi.
Biz ise şüphenin üstüne, çok üstüne çıktık,
İnsanoğlu genç kalbimizin çocuğudur,
İnsanoğlu yavaşça yükselen bir Tanrı'dır;
Ve onun neşesi ve acısı arasında yatar uykularımız,
Ve o aralıktan beslenir rüyalarımız.

Birinci Tanrı

Şarkıcı yükseltsin sesini ve dansçı hızlandırsın adımlarını
Ve gölüm mutlulukla dolsun,

Ruhum huzur bulsun bu gece.
Belki de uyku tutar beni de böylece
Daha ışıklı bir dünyada,
Aklımı doldurur parıltılı ve yıldızlı her şeyle.

Üçüncü Tanrı

Şimdi doğrulup, kalkacağım ayağa
Sıyrılacağım zamandan ve mekândan,
Ve dans edeceğim ayak basılmamış tarlalar üzerinde
Ve dansçının ayakları, hareket ettirecek benimkileri;
Ve şarkı söyleyeceğim, sesim ulaşacak göğün oralara,
Ve yankılanacak insanın sesi, benimkinin yanında.

Biz Yeryüzü Tanrıları geçeceğiz alacakaranlığa;
Belki de başka bir dünyada uyanmak için şafağa.
Ama aşk kalacak
Ve hiç silinmeyecek, onun parmak izi.

Yanıyor kutsal demircinin ocağı,
Kıvılcımları yükseliyor ve her kıvılcım bir güneş.
Gölgelik bir yer aramak ve Tanrısal topraklarımızda uyumak,
Daha akıllıca olacak ve daha iyi gelecek bize,
Öyleyse bırakalım aşk, insan ve kırılganlığı hükmetsin gelecek güne.

.